

HOTĂRĂRILE ȘI DECIZIILE

Curții Europene a Drepturilor Omului
în cauzele moldovenești

Volumul IX

1 ianuarie 2009 – 30 iunie 2009

CZU 341.64(4)(094):342.72/.73(478)

C 95

Editura GUNIVAS

str. Ion Creangă 62/4, Chișinău MD-2064,

Republica Moldova

Tel.: (+373 22) 92 71 78, 92 71 80

Tel./Fax (+373 22) 59 39 32

E-mail: gunivas@gmail.com

HOTĂRĂRILE ȘI DECIZIILE

Curtii Europene a Drepturilor Omului în cauzele moldovenești

Ediția I

Ediție apărută cu sprijinul Comitetului Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia, al Consiliului Europei și al Guvernului Germaniei.

Finanțatorii nu poartă răspundere de informația conținută în această carte.

© Asociația obștească "Juriștii pentru drepturile omului" pentru copertă.

Prepress: **Editura GUNIVAS**

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Hotărârile și deciziile Curtii Europene a Drepturilor Omului în cauzele moldovenești / Curtea Europeană a Drepturilor Omului; resp. de ed.: Vladislav Gribincea. – Ch.: Gunivas, 2009 (Tipogr. Balacron). –

ISBN 978-9975-79-445-9 (Cartier SRL).

Vol. 9 : 1 ian. 2009 – 30 iun. 2009. – 2009. – 352 p. – Apare cu sprijinul financ. al Com. Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia, al Consiliului Europei și al Guvernului Germaniei. – 1050 ex. – ISBN 978-9975-908-99-3.

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	5
--------------	---

HOTĂRÂRI

1. Cebotari și Alții c. Moldovei (27/01/2009)	9
2. Iordachi și Alții c. Moldovei (10/02/2009).....	23
3. Dacia S.R.L. c. Moldovei (satisfacție echitabilă) (24/02/2009)	47
4. Decev c. Moldovei (24/02/2009)	65
5. Eugenia și Doina Duca c. Moldovei (03/03/2009)	75
6. Paladi c. Moldovei (10/03/2009).....	87
7. Hyde Park și Alții c. Moldovei (31/03/2009)	125
8. Hyde Park și Alții (nr. 2) c. Moldovei (31/03/2009).....	139
9. Hyde Park și Alții (nr. 3) c. Moldovei (31/03/2009).....	151
10. Breabin c. Moldovei (07/04/2009).....	163
11. Hyde Park și Alții (nr. 4) c. Moldovei (07/04/2009).....	181
12. Străisteanu și Alții c. Moldovei (07/04/2009)	203
13. Masaev c. Moldovei (12/05/2009)	231
14. Gurgurov c. Moldovei (16/06/2009)	241
15. Buzilov c. Moldovei (23/06/2009)	263

DECIZII

1. Bejan c. Moldovei (06/01/2009)	275
2. Comandari c. Moldovei (27/01/2009)	279
3. Glavcev c. Moldovei (27/01/2009).....	283
4. Nedelcov c. Moldovei (27/01/2009).....	287
5. Tataru c. Moldovei (27/01/2009).....	291
6. Trohin c. Moldovei (10/02/2009)	293
7. Cernenchii (IV) c. Moldovei (17/02/2009)	299
8. Rusu c. Moldovei (17/02/2009).....	303
9. Buruian c. Moldovei (17/03/2009)	309
10. Pasternac c. Moldovei (17/03/2009).....	313
11. Uscov c. Moldovei (17/03/2009).....	317
12. Frunze c. Moldovei (07/04/2009)	321

13. Moscal c. Moldovei (07/04/2009).....	325
14. Deinego c. Moldovei (12/05/2009).....	329
15. Sclifos c. Moldovei (12/05/2009).....	333
16. Dicusari c. Moldovei (19/05/2009)	337
17. Miroșnicenco c. Moldovei (19/05/2009)	341
18. Agatiev c. Moldovei (26/05/2009).....	345
19. Cazacu c. Moldovei (02/06/2009).....	349

PREFAȚĂ

Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, la care Republica Moldova este parte din 12 septembrie 1997, este, cu certitudine, principalul instrument elaborat în cadrul Consiliului Europei după constituirea sa. Deși nu conține prevederi foarte precise, această Convenție garantează prin sine drepturi și libertăți, care trebuie recunoscute și garantate de către fiecare stat membru.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului cere statelor membre ca autoritățile lor să nu o încalce și să întreprindă măsuri rezonabile, ca drepturile și libertățile garantate de Convenție să nu fie încălcate de altcineva decât exponenții statului. Pe de altă parte, spiritul Convenției impune statelor obligația să întreprindă măsuri pentru a nu admite pe viitor încălcări care au dus deja la încălcarea acesteia. Aceste cerințe, care urmează a fi interpretate prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, impune, *inter alia*, obligația de a asigura o protecție judiciară adecvată.

Asigurarea unei astfel de protecții judiciare este îngreunată de termenii generali în care este formulată Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de limbajul specific folosit de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului la interpretarea acesteia, de eventualele bariere lingvistice și de accesul insuficient la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această lucrare are scopul de a înlătura eventualele bariere lingvistice apărute la aplicarea Convenției și de a asigura un mai bun acces al specialiștilor la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Ea reprezintă o traducere fidelă și completă a tuturor hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțate în cauzele îndreptate împotriva Republicii Moldova.

În anul 2007, au fost publicate primele patru volume ale lucrării, conținând traducerea jurisprudenței pronunțate între 12 septembrie 1997 și 31 decembrie 2006, în anul 2008, au fost traduse și publicate volumele cinci, șase și șapte ale lucrării, conținând traducerea jurisprudenței pronunțate între 1 ianuarie 2007 și 30 iunie 2008, iar în anul 2009 sunt publicate volumele opt și nouă ale lucrării, conținând traducerea jurisprudenței pronunțate între 1 iulie 2008 și 30 iunie 2009. În anul 2009 au fost, de asemenea, republicate, într-un număr limitat, primele șapte volume. Varianta electronică a acestor traduceri, care au fost efectuate de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”, este, de asemenea, disponibilă pe pagina web www.lhr.md.

Apariția periodică a lucrării și reeditarea ei a fost posibilă datorită suportului financiar al Comitetului Helsinki Suedez pentru Drepturile Omului, Consiliului Europei și Guvernului Germaniei. Aceasta se distribuie gratuit.

Apariția lucrării ar fi fost îngreunată, dacă nu chiar imposibilă, fără ajutorul Sorinei MACRINICI și a lui Victor BRAGOI, precum și fără susținerea soției mele.

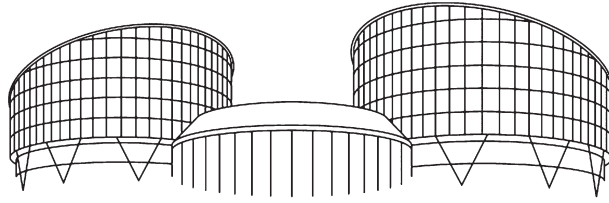
Vladislav GRIBINCEA
Chișinău, 7 octombrie 2009

HOTĂRÂRI

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA CEBOTARI ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererile nr. 37763/04, 37712/04, 35247/04, 35178/04 și 34350/04)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

27 ianuarie 2009

DEFINITIVĂ

27/04/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Cebotari și Alții c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Giovanni Bonello,
David Thór Björgvinsson,
Ján Šikuta,
Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku,
Nebojša Vučinić, *judcători*,

și Fatoș Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 6 ianuarie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cinci cereri (nr. 37763/04, 37712/04, 35247/04, 35178/04 și 34350/04) depuse împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către dl Nicolai Cebotari, dl Nicolai Gorbatii, dna Zinaida Curganov, dl Ion Nedin și dl Petru Anin („reclamantii”), la 18 august și 8 septembrie 2004.

2. La 10 martie și 1 mai 2007, soția dlui Anin – dna Larisa Anin, și, respectiv, fiul dlui Cebotari – dl Sergiu Orlov, au informat Curtea despre decesul dlui Anin și al dlui Cebotari; ei au declarat însă că doresc continuarea examinării cauzelor. Din considerente de conveniență, în această hotărâre dna Anin și dl Orlov vor figura în continuare drept reclamanți, deși văduva dlui Anin și fiului dlui Cebotari sunt cei care au acest statut (a se vedea *Vocaturu v. Italy*, hotărâre din 24 mai 1991, Seria A nr. 206-C, § 2).

3. Dl Nicolai Cebotari a fost reprezentat de către dl Corneliu Moraru. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

4. Reclamantii au pretins că neexecutarea hotărârii judecătorești din 23 octombrie 2001 a încălcat dreptul lor ca o instanță să hotărască într-un termen rezonabil asupra drepturilor lor cu caracter civil, garantat de articolul 6 al Convenției, și dreptul lor la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

5. Cererile au fost repartizate Secțiunii a Patra a Curții. La 30 august 2006, Președintele acestei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererile. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, s-a decis ca fondul cererilor să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acestora.

6. Judecătorul Poalelungi, judecătorul ales din partea Republicii Moldova, s-a abținut de la examinarea cauzei (articolul 28 al Regulamentului Curții). La 29 octombrie 2008, Guvernul, în conformitate cu articolul 29 § 1 (a) al Regulamentului Curții, a informat Curtea că el este de acord ca în locul acestuia să fie desemnat un alt judecător ales și a lăsat desemnarea persoanei în seama Președintelui Camerei. La 1 decembrie 2008, Președintele l-a desemnat pe judecătorul Șikuta să participe la judecarea cauzei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

7. Reclamanții, dl Nicolai Cebotari, dl Nicolai Gorbatii, dna Zinaida Curganov, dl Ion Nedin și dl Petru Anin, sunt cetățeni ai Republicii Moldova care s-au născut în anii 1936, 1942, 1931, 1957 și, respectiv, 1939, și care locuiesc în Chișinău.

8. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

9. Reclamanții erau angajați ai unei companii private („compania”) și aveau dreptul să primească indemnizație de invaliditate. Deoarece în anul 1998 compania a încetat să le mai plătească indemnizația, reclamanții au înaintat împreună o acțiune în judecată împotriva acesteia, cerând plata restanțelor la indemnizație și obligarea companiei să plătească indemnizația până la sfârșitul vieții lor.

10. La 23 octombrie 2001, Judecătoria sectorului Botanica a hotărât în favoarea reclamanților. Ea a obligat compania să plătească fiecărui reclamant indemnizația de invaliditate pentru perioada de la 1 aprilie 2000 până la 1 noiembrie 2001, după cum urmează: dlui Nicolai Cebotari - 9,507 lei moldovenești (MDL) (823 euro (EUR)); dlui Nicolai Gorbatii MDL - 6,245.4 (EUR 541); dnei Zinaida Curganov - MDL 6,320.33 (EUR 548); dlui Ion Nedin - MDL 6,345.61 (EUR 550) și dlui Petru Anin - MDL 8,123.61 (EUR 550). Instanța a mai obligat compania să recalculeze periodic indemnizația lor și să o plătească până la sfârșitul vieții lor. La aceeași dată, instanța a emis titlurile executorii. Cererile de apel și recurs ale companiei au fost respinse la 8 mai 2002 de către Tribunalul Chișinău și, respectiv, la 13 iunie 2002, printr-o hotărâre irevocabilă a Curții de Apel a Republicii Moldova.

11. Titlurile executorii au fost expediate executorului judecătoresc la 5 ianuarie 2002.

12. Între 2001 și 2004, reclamanții au înaintat numeroase plângeri diferitelor autorități cu privire la neexecutarea hotărârii judecătorești pronunțată în favoarea lor. În răspunsurile sale, Ministerul Justiției a informat reclamanții despre acțiunile întreprinse de către oficiul de executare în vederea executării hotă-

rării. De câteva ori, executorul judecătoresc a înaintat demersuri Inspectoratului Fiscal, Oficiului Cadastral și Direcției Transport Rutier în privința bunurilor companiei. Acesta a fost informat că compania avea mai multe conturi bancare asupra cărora a fost aplicat sechestrul de către Inspectoratul Fiscal, că compania nu deținea niciun imobil și că aceasta avea în proprietate câteva autovehicule, despre care s-a aflat mai târziu că erau, de fapt, dezasamblate și se pretindea că nu prezentau vreo valoare.

13. Pentru a executa hotărârea pronunțată în favoarea reclamantilor, la 5 februarie 2002, executorul judecătoresc a aplicat sechestrul pe o clădire, care, potrivit unui certificat din 22 februarie 2002 eliberat de Oficiul Cadastral, aparținea unei companii terțe. La 25 februarie 2002, o instanță judecătorească a anulat licitația privind vânzarea acestei clădiri.

14. La 22 iulie 2002, compania a propus să plătească fiecărui reclamant câte MDL 1,300 (EUR 94), însă ei au refuzat oferta.

15. La 13 august 2002, executorul judecătoresc a aplicat sechestrul pe patru instalații tehnice ale companiei și a pregătit vânzarea acestora la licitație. La 22 august 2002, o bancă terță („banca”) a încercat să anuleze actele executorului, pe motiv că instalațiile tehnice au fost gajate de către companie în anul 1996 pentru a garanta un împrumut. Cu toate că la 18 decembrie 2002 instalațiile tehnice ale companiei au fost expuse la licitație, ca urmare a cererii băncii, la 26 decembrie 2002, Judecătoria sectorului Botanica a anulat licitația. La 13 februarie 2003, Judecătoria sectorului Botanica a dispus suspendarea procedurilor de executare în privința instalațiilor tehnice sechestrate, invocând o hotărâre a Judecătoriei Economice din 18 martie 1999, prin care litigiul judiciar dintre companie și bancă a fost soluționat în favoarea celei din urmă.

16. Prin hotărârile judecătorești din 21 mai 2002 și 31 martie 2003, Judecătoria Economică a respins cererile înaintate de bancă privind inițierea procedurii de insolvență a companiei, bazându-se pe raportul financiar al companiei pentru primul trimestru al anului 2002 și raportul său anual pentru anul 2002, în care au fost menționate bunuri în valoare de MDL 88,291,286 (EUR 7,047,235) și, respectiv, MDL 83,590,250 (EUR 5,373,263).

17. La 3 martie 2003, executorul judecătoresc a expediat un demers către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției („CCCEC”) și a fost informat că compania nu funcționa din anul 1999, nu dispunea de bunuri și că, la 14 iunie 2002, documentele contabile ale companiei au fost distruse într-un incendiu.

18. La 5 septembrie 2003, compania a devenit subiect al procedurilor de insolvență și toate procedurile de executare împotriva acesteia au fost suspendate.

19. La o dată nespecificată în anul 2004, reclamantii au inițiat o acțiune judiciară împotriva executorului judecătoresc, invocând faptul că toate măsurile luate în vederea executării hotărârii în favoarea lor au fost inefficiente. Printr-o încheiere din 11 martie 2004, Judecătoria Botanica a admis cererea lor și

a constatat că oficiul de executare nu a întreprins acțiuni eficiente în vederea executării hotărârii pronunțate în favoarea reclamantilor și l-a obligat să aplice sechestru pe bunurile companiei la care se face referire în rapoartele financiare pentru anul 2002 (a se vedea paragraful 16 de mai sus).

20. La 12 martie 2004, reprezentantul companiei a informat executorul judecătoresc responsabil despre schimbarea adresei companiei și despre faptul că aceasta nu avea bunuri în sectorul Botanica. Potrivit unui raport întocmit de executorul judecătoresc la 26 aprilie 2004, compania nu se afla la adresa nou-indicată.

21. La 24 septembrie și 7 octombrie 2004, executorul judecătoresc a solicitat asistența Inspectoratului Fiscal, CCCEC, Oficiului Cadastral și procuraturii în executarea hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantilor. Potrivit informației furnizate de către Departamentul Tehnologiilor Informaționale („Departamentul”), compania deținea în proprietatea sa trei camioane, iar la 24 decembrie 2004, Judecătoria Botanica a obligat poliția rutieră să găsească și să aplice sechestru pe aceste camioane. Hotărârea însă a rămas neexecută.

22. La 14 decembrie 2004, reclamantii au depus la Judecătoria Botanica o cerere privind neexecutarea de către executorul judecătoresc a hotărârii Judecătoria Botanica din 11 martie 2004. De asemenea, ei au pretins câte MDL 8,000 (EUR 484) drept compensație cu titlu de prejudiciu material și moral suferit ca rezultat al ineficienței acțiunilor executorului. La 18 februarie 2005, Judecătoria Botanica a respins cererea lor pe motiv de lipsă de competență *ratione materiae* și le-a sugerat să inițieze proceduri contencioase împotriva executorului.

23. La 13 decembrie 2005, reclamantii s-au conformat hotărârii judecătorești și au inițiat proceduri contencioase împotriva executorului judecătoresc. La aceeași dată, Judecătoria Botanica a respins acțiunea lor pe motiv de *res judicata*, făcând referire la hotărârea Judecătoria Botanica din 11 martie 2004.

24. Între timp, în mai 2005, executorul judecătoresc a aplicat sechestru pe 49% din capitalul statutar al unei companii terțe, cotă care aparținea companiei, precum și pe optsprezece unități de echipament tehnic. În iunie și august 2005, el a solicitat Institutului Republican de Expertiză Judiciară și Criminalistică („Institutul”) să evalueze acțiunile și bunurile sechestrate. În ambele cazuri, Institutul a refuzat să execute decizia executorului, deoarece nu a fost plătit în avans pentru efectuarea evaluării și deoarece nu i-au fost prezentate unele documente. La 21 noiembrie 2005, Institutul a informat executorul despre faptul că el nu putea executa cererea de evaluare a acțiunilor, deoarece institutul nu avea personal calificat în acest domeniu.

25. La 5 aprilie 2006, o companie privată a evaluat acțiunile și echipamentul companiei. Aceasta a estimat valoarea celui din urmă la MDL 582,422 (EUR 36,780), însă acțiunile nu puteau fi evaluate, deoarece compania nu avea personal calificat în acest domeniu.

26. Executorul a solicitat de câteva ori creditorilor companiei, inclusiv reclamantilor, să plătească costurile pentru publicarea anunțului cu privire la

licitație. La 7 iunie 2006, a fost organizată o licitație pentru vânzarea echipamentului, la care însă nu s-a prezentat niciun cumpărător.

27. La 19 august 2006, executorul judecătoresc a stabilit o altă dată pentru organizarea licitației. Din cauza că debitorii, inclusiv câteva autorități de stat, nu s-au conformat cererii executorului de a plăti costul publicării anunțului cu privire la licitație, aceasta nu a avut loc nici până în prezent.

28. La o dată nespecificată în 2006, un executor judecătoresc a executat o hotărâre judecătorească din anul 2003 pronunțată în favoarea companiei, potrivit căreia cea din urmă trebuia să primească de la persoane private terțe suma de MDL 25,353 (EUR 1,643). Din cauza că compania avea datorii în valoare de MDL 429,727 (EUR 24,580), la 8 decembrie 2006, executorul judecătoresc a repartizat suma recuperată de la persoanele terțe între câțiva creditori ai companiei, inclusiv dl Nicolai Gorbatii, dna Zinaida Curganov și dl Ion Nedin, care au primit MDL 1,419.43 (EUR 81), MDL 1,409.42 (EUR 80) și, respectiv, MDL 1,442.20 (EUR 82).

29. La 18 iulie 2007, executorul judecătoresc a evaluat 49% din capitalul social al unei companii terțe, care aparțineau companiei, la MDL 300,000 (EUR 17,930) și a aplicat sechestru pe acesta. Recursul companiei împotriva deciziei executorului a fost respins la 1 august 2007. La aceeași dată, compania terță a contestat decizia executorului din 18 iulie 2007. Rezultatul acestor proceduri nu este cunoscut.

30. La 16 februarie 2008, executorul judecătoresc a adoptat o decizie prin care a dispus plata în favoarea reclamantilor a următoarelor sume: dlui Nicolai Cebotari - MDL 821.32 (EUR 50); dlui Nicolai Gorbatii - MDL 528.43 (EUR 32); dnei Zinaida Curganov - MDL 524.70 (EUR 32); dlui Ion Nedin - MDL 536.91 (EUR 33); și dlui Petru Anin - MDL 687.35 (EUR 42).

31. La 18 martie 2008, dl Gorbatii și dl Nedin au primit MDL 1,947.86 (EUR 115) și, respectiv, MDL 1,979.11 (EUR 117).

32. Hotărârea din 23 octombrie 2001 pronunțată în favoarea reclamantilor nu a fost executată în întregime nici până în prezent.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

33. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Prodan v. Moldova* (nr. 49806/99, ECHR 2004-III (extracts)).

ÎN DREPT

34. Reclamantii s-au plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, de neexecutarea în întregime a hotărârii judecătorești din 23 octombrie 2001.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

35. Curtea a considerat că perioada care trebuie luată în considerație a început la 13 iunie 2002, când hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantilor a devenit irevocabilă, și continuă până în prezent, deoarece reclamantilor li s-au plătit sumele datorate doar parțial. Prin urmare, această procedură a durat 6 ani și 6 luni.

36. Curtea consideră că pretențiile reclamantilor formulate în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție ridică chestiuni de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

37. Reclamantii au pretins că, prin neexecutarea în întregime a hotărârii judecătorești din 23 octombrie 2001, au fost încălcate drepturile lor garantate de articolul 6 § 1 al Convenției.

38. Guvernul a susținut că circumstanțele cauzei trebuie examinate în lumina complexității acestora, comportamentului reclamantilor și al autorităților. În continuare, acesta a susținut că autoritățile naționale au îndeplinit toate obligațiile lor pozitive pentru a asigura executarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea reclamantilor. De asemenea, acesta a susținut că, la 5 septembrie 2003, compania a devenit subiectul procedurilor de insolvență și că el nu mai putea să-și îndeplinească obligațiile față de reclamantii. Guvernul a declarat că statul nu deținea acțiuni și nu participa sub o altă formă în compa-

nia debitoare și, prin urmare, nu putea fi responsabil pentru datoriile acesteia. El a declarat că executorul a luat măsuri rezonabile și chiar a aplicat sechestrul asupra bunurilor companiei și le-a scos la licitație; licitațiile, însă, au fost ulterior anulate la cererea unor companii terțe.

39. Curtea reiterează că executarea unei hotărâri definitive pronunțată de o instanță judecătorească trebuie privită ca o parte integrantă a „procesului”, în sensul articolului 6 al Convenției (a se vedea *Hornsby v. Greece*, hotărâre din 19 martie 1997, § 40; *Reports* 1997-II, și *Immobiliare Saffi v. Italy* [GC], nr. 22774/93, § 63, ECHR 1999-V). Totuși dreptul „de acces la o instanță” nu impune o obligație statului de a executa orice hotărâre judecătorească cu privire la un drept cu caracter civil fără a ține cont de circumstanțele specifice ale cauzei (a se vedea *Sanglier v. France*, nr. 50342/99, § 39, 27 mai 2003). Curtea a notat că responsabilitatea statului în privința executării unei hotărâri judecătorești pronunțată împotriva unei companii private nu se extinde dincolo de implicarea autorităților de stat în procedurile de executare (a se vedea *Fuklev v. Ukraine*, nr. 71186/01, § 67 și §§ 90-91, 7 June 2005). Totuși, atunci când autoritățile sunt obligate să acționeze pentru executarea unei hotărâri judecătorești și nu o fac, inacțiunea lor poate angaja responsabilitatea statului în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției (a se vedea *Scollo v. Italy*, 28 septembrie 1995, § 44, Seria A nr. 315-C).

40. Curtea nu este chemată să examineze faptul dacă ordinea juridică internă a statului poate să asigure executarea hotărârilor pronunțate de către instanțele judecătorești. Într-adevăr, fiecare stat trebuie să asigure funcționarea unor instrumente juridice care să fie adecvate și suficiente pentru a asigura executarea obligațiilor pozitive care revin statului (a se vedea *Ruianu v. Romania*, nr. 34647/97, § 66, 17 iunie 2003). Unica sarcină a Curții este de a examina dacă măsurile aplicate de către autoritățile moldovenești în această cauză au fost adecvate și suficiente. În cauze ca aceasta, în care se cer acțiuni de la un debitor persoană privată, statul, în calitate de posesor al forței publice, trebuie să acționeze diligent pentru a asista creditorul în executarea hotărârii judecătorești (a se vedea *Fociac v. Romania*, nr. 2577/02, § 70, 3 februarie 2005).

41. Referindu-se la faptele acestei cauze, Curtea, în primul rând, notează că compania a devenit subiectul unei proceduri de insolvență la 5 septembrie 2003 (a se vedea paragraful 18 de mai sus). Guvernul a considerat că acesta este un argument important pentru executor care-l împiedica să asigure executarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea reclamanților. Având în vedere considerațiile privind responsabilitatea statului pentru acțiunile sau omisiunile persoanelor private (a se vedea paragrafele 39 și 40 de mai sus), Curtea constată că, în perioada între 13 iunie 2002 și 11 martie 2004, executorul nu a întreprins măsuri pentru a executa hotărârea pronunțată în favoarea reclamanților, fapt recunoscut de Judecătoria Botanica la 11 martie 2004 (a se vedea paragraful 19 de mai sus). De asemenea, ea consideră că, chiar dacă instanțele judecătorești naționale au recunoscut executorul responsabil de întârzierea în

executare, acestea nu au acordat vreun remediu sau vreo reparație pentru inacțiunea acestuia (a se vedea paragrafele 19, 22 și 23 de mai sus).

În continuare, Curtea notează că argumentul Guvernului privind imposibilitatea executării hotărârii din cauza insolvabilității companiei este combătut prin acțiunile ulterioare ale executorului de aplicare cu succes a sechestrului asupra bunurilor acesteia și plata parțială a sumelor datorate reclamanților (a se vedea paragrafele 28, 30 și 31 de mai sus).

42. În al doilea rând, Curtea nu găsește drept pertinent argumentul Guvernului precum că executorul judecătoresc a luat toate măsurile rezonabile pentru a asigura executarea hotărârii pronunțate în favoarea reclamanților prin licitarea proprietății imobiliare a companiei. Trebuie de notat faptul că executorul avea oricând acces la Registrul bunurilor imobile și putea să acționeze mai diligent prin verificarea înainte de licitație a faptului dacă imobilul care urma să fie vândut aparținea companiei (a se vedea paragraful 13 de mai sus), și, astfel, putea să evite anularea licitațiilor de către persoanele terțe.

43. În al treilea rând, Curtea subliniază faptul că măsurile dispuse de către instanțele judecătorești naționale privind căutarea vehiculelor care aparțineau companiei și aplicarea sechestrului asupra acestora au rămas ineficiente până în prezent (a se vedea paragraful 21 de mai sus).

44. În al patrulea rând, Guvernul nu a prezentat niciun argument pentru a explica aplicarea întârziată a sechestrului asupra acțiunilor și bunurilor care aparțineau companiei terțe (a se vedea paragraful 24 de mai sus). De asemenea, acesta nu a explicat întârzierea în evaluarea acestor acțiuni și bunuri (a se vedea paragrafele 24, 25 și 29 de mai sus). În acest sens, trebuie de notat faptul că reclamanții nu au plătit pentru evaluarea acțiunilor și bunurilor companiei (a se vedea paragraful 24 de mai sus) și nici costurile pentru publicarea anunțului privind licitația (a se vedea paragrafele 26 și 27 de mai sus). Prin urmare, Curtea consideră necesar de a examina dacă comportamentul reclamanților a împiedicat executorul în luarea măsurilor în vederea executării hotărârii pronunțate în favoarea lor.

45. Existența unei hotărâri irevocabile și executorii pronunțată în favoarea reclamanților demonstrează faptul că litigiul lor era meritoriu. În consecință, impunerea obligației de a plăti cheltuielile pentru a asigura executarea hotărârii constituie o restricție de natură pur financiară și, prin urmare, cere o verificare deosebit de riguroasă prin prisma intereselor justiției (a se vedea *Podbielski and PPU Polpure v. Poland*, nr. 39199/98, § 65, 26 iulie 2005).

46. Curtea notează că compania datora diferite sume mai multor persoane private, precum și autorităților statului (a se vedea paragraful 27 de mai sus). În scrisorile către reclamanți, autoritățile responsabile de executare nu au specificat niciodată în ce proporție reclamanții trebuiau să suporte cheltuielile legate de executare și dacă aceste sume urmau a fi rambursate în întregime după executare. De asemenea, Guvernul nu a prezentat vreo probă care ar fi demonstrat faptul că autoritățile statului, care erau de asemenea creditori ai companiei, au

plătit partea lor de cheltuieli legate de executare și că unicul motiv din care executorul nu a putut să organizeze licitația a fost omisiunea reclamanților de a plăti partea lor din costuri pentru anunțarea licitației.

47. Curtea reiterează că executarea obligației de a asigura efectiv drepturile garantate de articolul 6 § 1 al Convenției nu înseamnă pur și simplu abținerea de la ingerință, ci poate cere statului luarea diferitor forme de acțiuni pozitive (*Kreuz v. Poland*, nr. 28249/95, § 59, ECHR 2001-VI). Ea consideră că, prin transferarea către reclamanți a responsabilității de a suporta o parte din costurile procedurilor de executare, statul a încercat să se eschiveze de la obligația sa pozitivă de a organiza un sistem de executare a hotărârilor judecătorești care să fie efectiv atât în drept, cât și în practică (a se vedea *Apostol v. Georgia*, nr. 40765/02, § 64, ECHR 2006-...).

48. În final, potrivit hotărârii pronunțate în favoarea reclamanților, Judecătoria sectorului Botanica a obligat compania să le plătească nu doar indemnizația de invaliditate pentru perioada 1 aprilie 2000 – 1 noiembrie 2001, dar și să recalculeze periodic indemnizația lor și să o plătească până la sfârșitul vieții lor (a se vedea paragraful 10 de mai sus). Curtea observă că Guvernul nu a prezentat vreo probă care ar demonstra faptul că executorul s-a conformat acestei părți a hotărârii și a recalculat sumele indemnizației de invaliditate, chiar dacă nu a fost plătită.

49. Din aceste motive, Curtea consideră că omisiunea executorului timp de peste șase ani și șase luni de a lua măsurile necesare sau de a controla în mod efectiv procedurile de executare în aceste cauze este suficientă pentru a conchi- de că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

50. Având în vedere jurisprudența sa, Curtea notează că a stabilit deja principiile cu privire la pretinsa încălcarea a drepturilor de proprietate ale reclamantului din cauza omisiunii statului de a asigura executarea unei hotărâri judecătorești definitive pronunțată împotriva unei persoane private. În special, în cauza *Fuklev v. Ukraine*, Curtea a constatat următoarele:

„89. Curtea reiterează că, prin articolul 1 al Convenției, fiecare din părțile contractante ‘recunos oricărei persoane aflate sub jurisdicția [lor] drepturile și libertățile definite în ... Convenție’. Obligația de a asigura exercitarea efectivă a drepturilor definite în acest instrument poate să rezulte în obligații pozitive pentru stat. În asemenea circumstanțe, statul nu poate să rămână pur și simplu pasiv și ‘nu există ... nici o diferență între acțiuni și inacțiuni!’... .

91. În ceea ce privește dreptul garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, aceste obligații pozitive pot impune anumite măsuri necesare pentru apărarea dreptului la proprietate, chiar și în cazurile care implică litigii dintre persoane fizice sau companii. Aceasta înseamnă, în special, că statele au obligația de a asigura ca procedurile prevăzute în legislație pentru executarea hotărârilor judecătorești definitive ... să se respecte.

92. Curtea consideră că omisiunea executorilor judecătorești de a acționa și omisiunea instanțelor judecătorești naționale de a exercita un control corespunzător asupra situației au creat o incertitudine permanentă în ceea ce privește executarea hotărârii pronunțate în favoarea reclamantului și a plății datoriei față de el. În consecință, reclamantul trebuia să facă față acestei incertitudini o perioadă îndelungată de timp. ...

93. Având în vedere considerațiile de mai sus și constatările în privința articolului 6 § 1 al Convenției, Curtea este de părere că modul în care au fost efectuate procedurile de executare, perioada de timp cât au durat acestea și nesiguranța în care se afla reclamantul au periclitat 'echilibrul just' care trebuia respectat între cerințele interesului general și necesitatea de a apăra dreptul reclamantului la protecția proprietății. În consecință, statul nu a respectat obligația sa de a asigura efectiv reclamantului dreptul lui de proprietate, după cum acesta este garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1." (nr. 71186/01, 7 iunie 2005)".

51. Curtea nu vede vreun motiv pentru a se abate de la aceste constatări în această cauză. Aplicând aceste principii și având în vedere constatările din paragrafele 41, 42, 43, 47 și 49 de mai sus, Curtea consideră că, din cauza omisiunii executorilor de a lua măsuri adecvate și suficiente pentru a asigura executarea hotărârii pronunțate în favoarea reclamantilor, aceștia au fost lăsați într-o situație de incertitudine timp de mai mulți ani și că din anul 2002 ei nu s-au putut folosi de proprietatea lor. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

52. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

53. Dl Nicolai Gorbatii a fost singurul reclamant care a înaintat pretenții cu privire la satisfacția echitabilă în termenul stabilit de Curte. El a pretins MDL 47,488.22 (EUR 2,779) cu titlu de prejudiciu material și EUR 30,000 cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea lui. Restul reclamantilor au pretins EUR 50,000 cu același titlu în cererile lor inițiale depuse la Curte.

54. Guvernul a comentat doar pretențiile cu privire la satisfacția echitabilă formulate de către dl Gorbatii și a considerat că sumele pretinse erau excesive și neîntemeiate. Având în vedere faptul că restul reclamantilor nu au formulat vreo pretenție, Guvernul a considerat că nu trebuie acordată vreo compensație.

55. Curtea notează, în primul rând, că hotărârea pronunțată în favoarea reclamanților a fost executată parțial (a se vedea paragrafele 28, 30 și 31 de mai sus). Prin urmare, ei mai au dreptul să primească îndemnizațiile de invaliditate restante pentru perioada de la 1 aprilie 2000 la 1 noiembrie 2001 (a se vedea paragraful 10 de mai sus). În continuare, Curtea atrage atenția asupra faptului că, potrivit aceleiași hotărâri, Judecătoria sectorului Botanica a obligat compania să recalculeze periodic îndemnizațiile lor și să le plătească până la sfârșitul vieții lor. Prin urmare, Curtea notează că obligația statului de a asigura executarea efectivă a hotărârii pronunțate în favoarea reclamanților în partea restantă nu este pusă la îndoială. Prin urmare, reclamanții mai sunt în drept să-și recupereze partea rămasă a datoriei apărute în baza hotărârii judecătorești pronunțată în cadrul procedurilor naționale și să li se plătească indemnizația recalculată până la sfârșitul vieții lor, cu excepția dlui Anin și dlui Cebotari, în partea ce ține de indemnizația pe viață (a se vedea paragraful 2 de mai sus). Curtea reiterează că cea mai potrivită formă de redresare a violării articolului 6 al Convenției este de a asigura ca reclamanții să fie repuși, pe măsura posibilității, în poziția care s-ar fi aflat în cazul în care cerințele articolului 6 al Convenției nu ar fi fost desconsiderate (a se vedea *Piersack v. Belgium* (articolul 50), 26 octombrie 1984, § 12, Seria A nr. 85, și, *mutatis mutandis*, *Gençel v. Turkey*, nr. 53431/99, § 27, 23 octombrie 2003). Curtea constată că, având în vedere violările constatate, și în aceste cauze se aplică acest principiu. Prin urmare, ea consideră că Guvernul trebuie să asigure, prin măsuri corespunzătoare, conformarea cu hotărârea din 23 octombrie 2001 în privința reclamanților.

56. În ceea ce privește pretențiile reclamanților formulate cu titlu de prejudiciu moral, Curtea consideră că reclamanții au suferit stres, neliniște și frustrare, care au fost intensificate prin durata nerezonabilă a procedurilor de executare și prin omisiunea autorităților naționale de a asigura executarea hotărârii din 23 octombrie 2001. Totuși, suma pretinsă de dl Gorbati în observațiile lui cu privire la satisfacția echitabilă și sumele pretinse de restul reclamanților în cererile lor inițiale par a fi excesive. Făcând evaluarea sa în mod echitabil, Curtea acordă reclamanților câte EUR 2,000 cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

Reclamanții nu a formulat vreo pretenție cu acest titlu.

C. Dobânda de întârziere

57. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

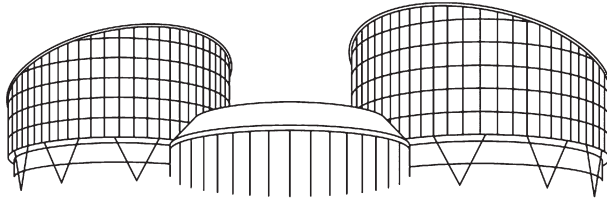
1. *Conexează* cererile;
2. *Declară* cererile admisibile;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției în ceea ce privește executarea întârziată a hotărârii din 23 octombrie 2001;
4. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în ceea ce privește aceeași executare întârziată;
5. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să asigure, prin mijloacele corespunzătoare, executarea hotărârii judecătorești din 23 octombrie 2001;
  - (b) că statul pârât trebuie să plătească fiecărui reclamant, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, câte EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, care să fie convertiți în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile, plus orice taxă care poate fi percepută;
  - (c) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
6. *Respinge* restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 27 ianuarie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Fatoş Aracı
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA IORDACHI ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 25198/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

10 februarie 2009

DEFINITIVĂ

14/09/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Iordachi și Alții c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 20 ianuarie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 25198/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către dl Vitalie Iordachi, dl Vitalie Nagacevschi, dra Snejana Chitic, dl Victor Constantinov și dl Vlad Gribincea („reclamanții”), la 23 mai 2002.

2. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său în acea perioadă, dl V. Pârlog, iar, ulterior, de către succesorul acestuia, dl V. Grosu.

3. Reclamanții au pretins, în special, în temeiul articolului 8 al Convenției că dreptul lor la libertatea corespondenței nu a fost respectat, deoarece legislația națională care reglementa interceptarea convorbirilor telefonice nu conținea garanții suficiente împotriva abuzului din partea autorităților naționale.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții). În cadrul acelei Secțiuni, conform articolului 26 § 1 al Regulamentului Curții, a fost constituită Camera care va examina cauza (articolul 27 § 1 al Convenției).

5. Printr-o decizie din 5 aprilie 2005, Curtea a declarat cererea admisibilă și a amânat examinarea chestiunii cu privire la statutul de victimă până la examinarea fondului cauzei.

6. Atât reclamanții, cât și Guvernul au prezentat observații scrise (articolul 59 § 1 al Regulamentului Curții), iar Camera a decis, după consultarea părților, că o audiere cu privire la fondul cauzei nu a fost necesară (articolul 59 § 3 *in fine* al Regulamentului Curții).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

7. Reclamanții s-au născut în anii 1972, 1965, 1980, 1961 și, respectiv, 1980 și locuiesc în Chișinău. Ei sunt membri ai organizației non-guvernamentale cu sediul la Chișinău, „Juriștii pentru drepturile omului”, care este specializată în reprezentarea reclamanților în fața Curții.

8. Potrivit reclamanților, după venirea la putere a Partidului Comuniștilor, numărul încălcărilor drepturilor omului a crescut considerabil. În acest context, a fost creată organizația lor, singurul scop al căreia era apărarea drepturilor omului prin acordarea asistenței persoanelor care intenționau să depună cereri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

9. Ca urmare, reclamanții au considerat că ei au cauzat prejudicii semnificative imaginii Guvernului, precum și pierderi financiare ca rezultat al constatării violărilor în cazurile în care ei au ajutat la depunerea cererilor la această Curte.

10. Reclamanții au susținut că a existat un risc serios ca convorbirile lor telefonice să fi fost interceptate ca rezultat al activității lor și datorită prevederilor din legislația în vigoare. Ei nu au pretins că au fost victime ale vreunei interceptări concrete a comunicărilor lor telefonice sau poștale și nu au instituit proceduri la nivel național în această privință.

11. Guvernul a contestat acuzația cu privire la creșterea numărului de încălcări ale drepturilor omului după câștigarea alegerilor de către Partidul Comuniștilor.

12. La 17 ianuarie 2008, unul din reclamanți i-a scris președintelui Curții Supreme de Justiție, solicitând date statistice cu privire, *inter alia*, la numărul de cereri depuse de către organele de urmărire penală la instanțele judecătorești pentru interceptarea convorbirilor telefonice și numărul cererilor care s-au soldat cu succes, precum și numărul celor care nu s-au soldat cu succes.

13. Într-o scrisoare din 6 februarie 2008, șeful Aparatului președintelui Curții Supreme de Justiție a răspuns că în anul 2005 dintr-un număr total de 2,609 cereri pentru interceptare care au fost depuse, 98.81% s-au soldat cu succes; în anul 2006 din 1,931 cereri depuse, 97.93% s-au soldat cu succes; iar în anul 2007 din 2,372 cereri depuse, 99.24% s-au soldat cu succes.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

14. Legea din 12 aprilie 1994 privind activitatea operativă de investigații prevede următoarele:

Articolul 2

Sarcinile activității operative de investigații

„a) relevarea atentatelor criminale, prevenirea, curmarea, descoperirea infracțiunilor și a persoanelor care le organizează, le comit sau le-au comis, precum și asigurarea compensării daunei cauzate de infracțiune;

b) căutarea persoanelor care se ascund de organele de cercetare preliminară, de anchetă penală și de judecată sau care se sustrag de la sancțiunea penală și a celor dispăruți fără urmă;

c) colectarea de informații despre evenimentele sau acțiunile care pun în pericol securitatea de stat, militară, economică sau ecologică a Republicii Moldova.

...”

Articolul 4

Baza juridică a activității operative de investigații

„(1) Constituția, prezenta lege și alte acte normative adoptate în conformitate cu acestea constituie baza juridică a activității operative de investigații.

(2) Organele care exercită activitate operativă de investigații emit în limitele competenței lor, în corespundere cu legislația și de comun acord cu Curtea Supremă de Justiție și Procuratura Generală acte normative departamentale care reglementează organizarea, metodele și tactica efectuării măsurilor operative de investigații.”

Articolul 5

Respectarea drepturilor și libertăților persoanei în activitatea operativă de investigații

„(2) Persoana care consideră că acțiunile organului ce înfăptuiește măsuri operative de investigații au condus la lezarea drepturilor și libertăților sale poate face un recurs împotriva acestor acțiuni în organul ierarhic superior, în Procuratura Generală sau în instanțe judecătorești.

(3) Pentru a asigura examinarea deplină și multilaterală a reclamației persoanei față de care au fost aplicate în mod neîntemeiat măsuri operative de investigații, organele care le-au exercitat sînt obligate, la cererea procurorului, să prezinte acestuia toate actele operative de serviciu. Datele despre persoanele care au contribuit în mod confidențial la înfăptuirea măsurilor operative de investigații se prezintă numai la cererea Procurorului General.

(4) În cazul cînd organul (persoana oficială) care exercită activitate operativă de investigații încalcă drepturile și interesele legitime ale persoanelor fizice și juridice, organul ierarhic superior sau procurorul sînt obligați să întreprindă măsuri în vederea restabilirii acestor drepturi și interese legitime, compensării daunei cauzate, în conformitate cu legislația.”

Articolul 6

Măsurile operative de investigații

„(1) Măsurile operative de investigații se înfăptuiesc numai în conformitate cu legislația și numai în cazul cînd pe altă cale este imposibil de a asigura realizarea sarcinilor prevăzute în articolul 2.

(2) În scopul soluționării sarcinilor prevăzute la art.2, organele care exercită activitatea operativă de investigații, respectînd regulile de conspirație, sînt în drept să înfăptuiască:...

(c) interceptarea convorbirilor telefonice și a altor convorbiri; ...

Măsurile operative de investigații prevăzute la ..., (1), ... se efectuează exclusiv de Ministerul Afacerilor Interne și de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova în condițiile legii și numai în cazurile în care aceste măsuri sînt necesare pentru asigurarea securității naționale, ordinii publice, bunăstării economice a țării, menținerea ordinii de drept și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății, protejarea moralității ori pentru apărarea drepturilor și libertăților altor persoane. ...”

În anul 2003, acest articol a fost modificat după cum urmează (modificările sunt accentuate):

Articolul 6 **Măsurile operative de investigații**

„(1) Măsurile operative de investigații se înfăptuiesc numai în conformitate cu legislația de **procedură penală** și numai în cazul cînd pe altă cale este imposibil de a asigura realizarea sarcinilor prevăzute în articolul 2.

(2) În scopul soluționării sarcinilor prevăzute la art.2, organele care exercită activitatea operativă de investigații, respectînd regulile de conspirație, sînt în drept să înfăptuiască:...

(c) interceptarea convorbirilor telefonice și a altor convorbiri;

Măsurile operative de investigații prevăzute la..., (1), ... se efectuează exclusiv de Ministerul Afacerilor Interne și de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova în condițiile legii și numai în cazurile în care aceste măsuri sînt necesare pentru asigurarea securității naționale, ordinii publice, bunăstării economice a țării, menținerea ordinii de drept și prevenirea sau descoperirea infracțiunilor **deosebit de grave**, pentru ocrotirea sănătății, protejarea moralității ori pentru apărarea drepturilor și libertăților altor persoane. ...”

Acest articol a mai fost modificat în anul 2007 și, în prezent, prevede următoarele (modificările sunt accentuate):

Articolul 6 **Măsurile operative de investigații**

„(1) Măsurile operative de investigații se înfăptuiesc numai în conformitate **cu legislația** și numai în cazul cînd pe altă cale este imposibil de a asigura realizarea sarcinilor prevăzute în articolul 2.

(2) În scopul soluționării sarcinilor prevăzute la art.2, organele care exercită activitatea operativă de investigații, respectînd regulile de conspirație, sînt în drept: ...

c) interceptarea convorbirilor telefonice și a altor convorbiri; ...

Măsurile operative de investigații prevăzute la pct.1) ... se efectuează exclusiv de Ministerul Afacerilor Interne, de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova **și de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției** în condițiile legii și numai în cazurile în care aceste măsuri sînt necesare pentru asigurarea securității naționale, ordinii publice, bunăstării economice a țării, menținerea ordinii de drept și prevenirea sau descoperirea **infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave**, pentru ocrotirea sănătății, protejarea moralității ori pentru apărarea drepturilor și libertăților altor persoane. ...”

Potrivit articolului 16 al Codului Penal sunt grave infracțiunile pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la cincisprezece ani inclusiv; sunt deosebit de grave infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen ce depășește cincisprezece ani; și sunt excepțional de grave infracțiunile săvârșite cu intenție pentru care legea penală prevede detenție pe viață. Aproximativ 59% din toate infracțiunile prevăzute de Codul Penal al Republicii Moldova sunt grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

Articolul 7

Temeiurile înfăptuirii măsurilor operative de investigații

„(1) Temeiurile pentru înfăptuirea măsurilor operative de investigații sînt:

- a) circumstanțele neclare în legătură cu procesul penal intentat;
- b) informațiile devenite cunoscute organelor care exercită activitate operativă de investigații:
  - privind acțiunea contrară legii în curs de pregătire, comitere sau comisă, precum și privind persoanele care o pregătesc, o comit sau au comis-o, dacă datele pentru intentarea procesului penal sînt insuficiente;
  - privind persoanele care se ascund de organele de urmărire penală sau de judecată ori care se eschivează de la sancțiunea penală; ...
- c) însărcinările anchetatorului, organului de cercetare penală, indicațiile procurorului sau decizia instanței de judecată în cauzele penale aflate în procedura lor;
- d) interpelările organelor care exercită activitate operativă de investigații, în temeiurile indicate în prezentul articol. ...”

În anul 2003, acest articol a fost modificat după cum urmează (modificările sunt accentuate):

Articolul 7

Temeiurile înfăptuirii măsurilor operative de investigații

„(1) Temeiurile pentru înfăptuirea măsurilor operative de investigații sînt:

- a) circumstanțele neclare în legătură cu pornirea urmăririi penale;

b) informațiile devenite cunoscute organelor care exercită activitate operativă de investigații:

- privind acțiunea contrară legii în curs de pregătire, comitere sau comisă, precum și privind persoanele care o pregătesc, o comit sau au comis-o, dacă datele pentru pornirea urmăririi penale sînt insuficiente;

- privind persoanele care se ascund de organele de urmărire penală sau de judecată ori care se eschivează de la sancțiunea penală;

(c) însărcinările **ofițerului de urmărire penală**, organului de urmărire penală, indicațiile procurorului sau decizia instanței de judecată în cauzele penale aflate în procedura lor;

d) interpelările organelor care exercită activitate operativă de investigații, în temeiurile indicate în prezentul articol. ...”

Articolul 8

Condițiile și modul de desfășurare a măsurilor operative de investigații

„(1) Desfășurarea măsurilor operative de investigații ce violează drepturi ocrotite de lege – secretul corespondenței, convorbirilor telefonice și altor convorbiri, comunicațiilor prin telegraf, precum și inviolabilitatea locuinței se admite doar în scopul culegerii informațiilor despre persoanele care pregătesc sau care tentează să comită infracțiuni grave, care comit sau care au comis deja infracțiuni grave și numai cu sancțiunea procurorului, în baza deciziei motivate a unuia din conducătorii organului respectiv. ...

(2) În cazuri ce nu îngăduie amânare și pot genera comiterea unei crime grave, în baza concluziei motivate a unuia din conducătorii organului respectiv care exercită activitatea operativă de investigații, se admite desfășurarea măsurilor operative de investigații cu înștiințarea procurorului în decurs de 24 de ore.

(3) În cazul apariției pericolului pentru viața, sănătatea, proprietatea unor persoane aparte, la cererea lor sau cu acordul lor în scris, se permite interceptarea convorbirilor prin telefonul acestora sau prin alte aparate de intercomunicații în baza hotărârii aprobate de conducătorul organului care exercită activitatea operativă de investigații cu înștiințarea procurorului.”

În anul 2003, acest articol a fost modificat după cum urmează (modificările sunt accentuate):

Articolul 8

Condițiile și modul de desfășurare a măsurilor operative de investigații

„(1) Desfășurarea măsurilor operative de investigații ce violează drepturi ocrotite de lege – secretul corespondenței, convorbirilor telefonice și altor convorbiri, comunicațiilor prin telegraf, precum și inviolabilitatea locuinței se admite doar în scopul culegerii informațiilor despre persoanele care pregătesc sau care tentează să comită infracțiuni **deosebit de grave**, sau care comit sau care au comis deja infracțiuni **deosebit de grave** și numai cu sancțiunea **judecătorului de instrucție**, în baza deciziei motivate a unuia din conducătorii organului respectiv. ...

(2) În cazuri ce nu îngăduie amânare și pot genera comiterea unei crime grave, în baza concluziei motivate a unuia din conducătorii organului respectiv care exercită activitatea operativă de investigații, se admite înfăptuirea măsurilor operative de investigații: **cu înștiințarea judecătorului de instrucție în decurs de 24 de ore. Judecătorul de instrucție trebuie informat despre motivele și trebuie să verifice legalitatea măsurilor înfăptuite.**

(3) În cazul apariției pericolului pentru viața, sănătatea, proprietatea unor persoane aparte, la cererea lor sau cu acordul lor în scris, se permite interceptarea convorbirilor prin telefonul acestora sau prin alte aparate de intercomunicații în baza hotărârii aprobate de conducătorul organului care exercită activitatea operativă de investigații **cu autorizarea judecătorului de instrucție.**”

Acest articol a mai fost modificat în anul 2007 și, în prezent, prevede următoarele (modificările sunt accentuate):

Articolul 8

Condițiile și modul de înfăptuire a măsurilor operative de investigații

„(1) Înfăptuirea măsurilor operative de investigații ce violează drepturi ocrotite de lege:

- a) cercetarea domiciliului și instalarea în el a aparatelor audio, video, de fotografiat, de filmat etc.;
- b) supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice;
- c) interceptarea convorbirilor telefonice și a altor convorbiri;
- d) controlul comunicărilor telegrafice și a altor comunicări;
- e) culegerea informației de la instituțiile de telecomunicații – se admite doar în scopul culegerii informațiilor despre persoanele care pregătesc, întreprind tentative de comitere, comit sau au comis **infrațiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave** și numai în baza încheierii **judecătorului de instrucție** și a deciziei motivate a unuia din conducătorii organului respectiv care exercită activitate operativă de investigații. ...

(2) **În cazul apariției pericolului pentru viața, sănătatea, proprietatea unor persoane aparte, la cererea lor sau cu acordul lor în scris, se permite interceptarea convorbirilor prin telefonul acestora sau prin alte aparate de intercomunicații în baza hotărârii aprobate de conducătorul organului care exercită activitatea operativă de investigații cu autorizarea judecătorului de instrucție. ...”**

Articolul 9

Efectuarea controlului operativ

„(1) În cazul prezenței temeiurilor prevăzute în articolul 7 organele care exercită activitatea operativă de investigații au dreptul de control operativ. Efectuarea controlului operativ este supusă înregistrării obligatorii.

(2) Controlul operativ se efectuează cu autorizația și sub supravegherea conducătorului organului ce îl efectuează. Rezultatele măsurilor operative de investigații se reflectă în actele operative de serviciu. ...

(3) Actele operative de serviciu se prezintă procurorului pentru a obține aprobarea înfăptuirii măsurilor operative de investigație.

(4) Controlul operativ se suspendă în cazul rezolvării sarcinilor concrete ale activității operative de investigații prevăzute în articolul 2 sau stabilirii circumstanțelor ce dovedesc imposibilitatea obiectivă de a realiza aceste sarcini.”

În anul 2003, alineatul 3 al acestui articol a fost exclus.

Articolul 10

Utilizarea rezultatelor activității operative de investigații

„(1) Rezultatele activității operative de investigații pot fi utilizate la pregătirea și efectuarea acțiunilor de anchetă penală și la înfăptuirea măsurilor operative de investigații în scopul prevenirii, curmării și descoperirii infracțiunilor, precum și în calitate de probe pentru dosarele penale.

(2) Materialele controlului operativ nu constituie temei pentru limitarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice.

(3) Informația despre forțele, mijloacele, sursele (cu excepția persoanelor care acordă sprijin organelor care exercită astfel de măsuri), metodele, planurile și rezultatele activității operative de investigații, precum și despre organizarea și tactica desfășurării măsurilor operative de investigații, care constituie secret de stat, poate fi scoasă de la secret numai în conformitate cu legislația.”

Articolul 11

Organele care exercită activitate operativă de investigații

„(1) Activitatea operativă de investigații este exercitată de organele Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Departamentului Controlului Vamal de pe lângă Ministerul Finanțelor, Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției. ...

...”

Articolul 18

Controlul parlamentar

„Controlul din partea Parlamentului asupra activității operative de investigații se exercită de comisiile permanente respective ale Parlamentului. Organele care exercită activitate operativă de investigații sînt obligate să prezinte acestora informații în conformitate cu legislația.”

Articolul 19

Supravegherea exercitată de procuror

„(1) Executarea legilor de către organele care exercită activitatea operativă de investigații și legalitatea hotărârilor adoptate de aceste organe se află în supravegherea Procurorului General, adjuncților lui și procurorilor municipiilor și raioanelor. ...”

15. La 29 iunie 2007, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate și Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției au adoptat o instrucțiune specială în conformitate cu articolul 4 alin. 2 al legii sus-menționate. Instrucțiunea reglementa cooperarea dintre autoritățile care efectuează interceptările și operatorii de telefonie. În special, aceasta obliga operatorii să coopereze cu autoritățile care efectuează interceptările pentru a facilita interceptarea convorbirilor telefonice și să acorde acestora toată informația necesară și acces nelimitat la rețelele lor.

16. Codul de procedură penală în vigoare până la 12 iunie 2003 prevedea următoarele:

Articolul 156/1

Temeiurile pentru ascultarea convorbirilor telefonice și a altor convorbiri

„Ascultarea convorbirilor, care se fac prin telefon și prin alte instalații de intercomunicații de către bănuit, inculpat sau de alte persoane implicate în infracțiune, poate fi îndeplinită în legătură cu acțiunile penale intentate conform hotărârii organului de cercetare penală, anchetatorului penal cu sancțiunea procurorului ori potrivit deciziei instanței de judecată, în cazurile în care aceasta constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, menținerea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății și a moralei ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altor persoane. Ascultarea convorbirilor telefonice și a altor convorbiri nu poate dura mai mult de șase luni.

...

La ascultarea convorbirilor care se fac prin telefon și prin alte instalații de intercomunicații poate fi aplicată imprimarea sonoră.”

Articolul 156/2

Modul de ascultare și de imprimare

„Ascultarea și imprimarea sonoră a convorbirilor care se fac prin telefon și prin alte instalații de intercomunicații se execută de către anchetatorul penal sau acest lucru îl încredințează organului de cercetare penală. În acest caz, anchetatorul penal alcătuiește o dispoziție în scris împreună cu hotărârea pentru ascultarea convorbirilor și le trimite organului de cercetare penală. Totodată, anchetatorul penal coordonează cu organul de cercetare penală sau indică în dispoziție condițiile și modul de ascultare a convorbirilor concomitent cu imprimarea, schimbarea și realizarea informației primite. ...”

Articolul 156/3

Procesul-verbal al ascultării și imprimării sonore

„După efectuarea ascultării și imprimării sonore se întocmește un proces-verbal, în care se expune succint conținutul fonogramei convorbirilor ce se referă la cauză. Fonograma se anexează la procesul-verbal, iar partea ei, care nu se referă la cauză, se lichidează după ce sentința devine definitivă.”

17. Codul de procedură penală în vigoare din 12 iunie 2003, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

Articolul 41

Competența judecătorului de instrucție

„Judecătorul de instrucție asigură controlul judecătoresc în cursul urmăririi penale prin:

...

5. autorizarea interceptării comunicărilor, a sechestrului corespondenței, înregistrării de imagini;

...”

Articolul 135

Interceptarea comunicărilor

„(1) Interceptarea comunicărilor (convorbirilor telefonice, prin radio sau altor convorbiri cu utilizarea mijloacelor tehnice) se efectuează de către organul de urmărire penală cu autorizația judecătorului de instrucție, în baza ordonanței motivate a procurorului în cauzele cu privire la infracțiunile deosebit de grave și excepțional de grave.

(2) În caz de urgență, dacă întârzierea obținerii autorizației prevăzute la alin.(1) ar provoca prejudicii grave activității de administrare a probelor, procurorul poate dispune, prin ordonanță motivată, interceptarea și înregistrarea comunicărilor, informînd despre aceasta imediat, dar nu mai tîrziu de 24 de ore, judecătorul de instrucție care, în cel mult 24 de ore, se va pronunța asupra ordonanței procurorului și, dacă o confirmă, va autoriza, în caz de necesitate, interceptarea în continuare, iar dacă nu o confirmă, dispune încetarea imediată a interceptărilor și nimicirea înregistrărilor efectuate.

(3) Interceptarea comunicărilor în condițiile prezentului articol poate fi efectuată în cazul unor amenințări de aplicare a violenței, de estorcare sau de comitere a altor infracțiuni împotriva părții vătămate, martorului sau membrilor familiilor lor, la cererea acestora, în baza ordonanței motivate a procurorului.

(4) Interceptarea comunicărilor în cadrul urmăririi penale se autorizează pentru o durată de cel mult 30 de zile. Interceptarea poate fi prelungită în aceleași condiții pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputînd depăși 30 de zile. Durata totală a interceptării comunicărilor nu poate depăși 6 luni. În orice caz, interceptarea comunicărilor nu poate dura mai mult decît pînă la terminarea urmăririi penale.

(5) Interceptarea comunicărilor va fi anulată înaintea expirării duratei pentru care a fost autorizată, îndată ce au dispărut motivele care au justificat-o.

(6) Judecătorul de instrucție, în cursul urmăririi penale, după terminarea interceptării autorizate, solicitînd opinia procurorului care conduce sau efectuează urmărirea penală, în termen rezonabil, dar nu mai tîrziu de terminarea urmăririi penale, anunță, în scris, persoanele ale căror convorbiri au fost interceptate și înregistrate.”

Articolul 136

Efectuarea interceptării, înregistrării comunicărilor și certificarea lor

„(1) Interceptarea și înregistrarea comunicărilor se efectuează de către organul de urmărire penală. Persoanele care sînt chemate să asigure tehnic interceptarea și înregistrarea comunicărilor sînt obligate să păstreze secretul acțiunii procesuale, secretul corespondenței și poartă răspundere pentru încălcarea acestei obligații în conformitate

cu prevederile art.178 și 315 din Codul penal. Despre explicarea acestor obligații se consemnează în procesul-verbal al interceptării.

(2) Despre efectuarea interceptării și înregistrării comunicărilor, organul de urmărire penală întocmește un proces-verbal conform dispozițiilor art.260 și 261, în care, suplimentar, se menționează autorizația dată de judecătorul de instrucție, numărul sau numerele de telefon, adresa posturilor telefonice, de radio sau ale altor mijloace tehnice prin care s-au purtat convorbirile, numele persoanelor care le-au purtat dacă sînt cunoscute, data și ora fiecărei convorbiri separate și numărul de ordine al casetei pe care se face înregistrarea.

(3) Comunicările înregistrate se redau integral în scris, se certifică de către organul de urmărire penală, se verifică și se contrasemnează de către procurorul care exercită nemijlocit sau conduce urmărirea penală și se anexează la procesul-verbal. Comunicările în altă limbă decît cea în care se desfășoară urmărirea penală se traduc de traducător. La procesul-verbal se anexează, de asemenea, caseta care conține înregistrarea comunicării în original, sigilată cu sigiliul organului de urmărire penală.

(4) Caseta cu înregistrarea comunicărilor, reproducerea în scris a acestora și procesul-verbal al interceptării și înregistrării comunicărilor se transmit, în termen de 24 de ore, procurorului, care apreciază care din informațiile culese au importanță pentru cauza respectivă și, în acest sens, întocmește un proces-verbal.

(5) Casetele cu originalul înregistrării comunicărilor, însoțite de reproducerea integrală în scris a înregistrării și de copiile de pe procesele-verbale, se transmit judecătorului de instrucție care a autorizat interceptarea pentru păstrare în locuri speciale, într-un plic sigilat.

(6) Instanța judecătorească va dispune, prin încheiere sau sentință, nimicirea înregistrărilor care nu au importanță pentru cauză. Celelalte înregistrări vor fi păstrate pînă la depozitarea dosarului la arhivă.”

Articolul 138

Verificarea înregistrării interceptărilor

„Mijloacele de probă, dobîndite în condițiile art.135 și 137, pot fi verificate prin expertiză tehnică dispusă de către instanța de judecată la cererea părților sau din oficiu.”

18. Conform articolului 15 alin. 5 al Legii cu privire la avocatură din 13 mai 1999, corespondența profesională a avocatului poate fi interceptată doar în condițiile prevăzute de lege. Conform articolului 15 alin. 13, avocatului i se garantează taina convorbirii cu clientul său și se interzice interceptarea acestora.

ÎN DREPT

I. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 8 AL CONVENȚIEI

19. Reclamanții au pretins, în temeiul articolului 8 al Convenției, că dreptul lor la libertatea corespondenței nu a fost respectat, deoarece legislația națională

care reglementa interceptarea convorbirilor telefonice nu conținea garanții suficiente împotriva abuzului din partea autorităților naționale. Ei nu au pretins că au fost victime ale vreunei interceptări concrete a convorbirilor lor telefonice. Articolul 8 al Convenției prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în executarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Argumentele părților

20. Reclamanții au susținut că ei aveau calitatea de victimă și că, prin urmare, a avut loc o ingerință în drepturile lor garantate de articolul 8 al Convenției. Chiar dacă nu toți dintre ei aveau licență eliberată de către Ministerul Justiției pentru practicarea avocaturii, ei toți au reprezentat persoane în fața Curții Europene a Drepturilor Omului. Ei toți erau membri ai organizației „Juriștii pentru drepturile omului”, considerată de către Guvern drept o organizație subversivă, care acționează împotriva intereselor statului. Organizația „Juriștii pentru drepturile omului” a reprezentat atât în procedurile naționale, cât și în procedurile în fața Curții multe persoane care întruneau criteriile la care s-a referit Guvernul pentru aplicarea măsurilor de interceptare. Reclamanții au dat exemple ale unor astfel de persoane precum P. Popovici, care a fost condamnat la închisoare pe viață, P. Stici și M. Ursu, care au fost acuzați de omorul fiului Președintelui Parlamentului și C. Becciev și E. Duca, care au fost acuzați de infracțiuni deosebit de grave. De asemenea, ei au făcut referire la multe persoane care au avut dispute cu liderii Partidului Comuniștilor aflat la guvernare și la două persoane care au înaintat acțiuni împotriva serviciilor secrete ale Republicii Moldova. Reclamanții au susținut că, deși nu toți membrii organizației lor au lucrat asupra unor cazuri serioase, toți membrii au folosit telefoanele organizației și, astfel, au riscat să fie interceptați.

21. Reclamanții au susținut că legislația în vigoare, atât în momentul depunerii cererii lor, cât și în prezent, le încalcă dreptul la respectarea corespondenței lor. Ei au declarat că regimul legislativ nu satisfăcea cerința previzibilității și nici nu prevedea garanții suficiente împotriva unor interceptări arbitrare sau a abuzurilor.

22. Potrivit reclamanților, la examinarea unei cereri cu privire la interceptarea convorbirilor telefonice, judecătorul de instrucție nu era obligat prin lege să asigure un echilibru între interesele implicate. Judecătorul era obligat să verifice doar dacă formalitățile au fost respectate. Atunci când au prezentat acest

argument, reclamanții s-au bazat pe statisticile oficiale cu privire la interceptarea convorbirilor telefonice care indicau că în anul 2007 dintr-un număr total de 2,372 cereri de interceptare 99.24% au fost admise de către judecătorii de instrucție. În opinia reclamanților, statisticile dovedeau că judecătorii de instrucție nu examinau motivele prezentate întru susținerea măsurii de interceptare și că acuzații penale vădit nefondate puteau servi drept temei pentru interceptare. În continuare, reclamanții au susținut că aproximativ 60% din infracțiunile prevăzute de Codul penal erau eligibile pentru autorizarea interceptării. Limitarea în timp a autorizațiilor de interceptare a convorbirilor telefonice era doar teoretică, deoarece, în practică, după expirarea unei perioade de șase luni, un judecător de instrucție putea elibera o nouă autorizație. Potrivit reclamanților, prevederea din articolul 135 al Codului de procedură penală cu privire la obligația judecătorului de instrucție de a informa persoanele ale căror convorbiri telefonice au fost interceptate despre măsurile de investigație luate, nu era realizată în practică și niciun judecător de instrucție nu s-a conformat vreodată acestei prevederi.

23. Guvernul a susținut că reclamanții nu puteau pretinde că sunt victime din cauza calității legii. El a considerat că cauza reclamanților urmează a fi distinsă de cauza *Klass and Others v. Germany* (6 septembrie 1978, Seria A nr. 28) în care trei dintre reclamanți erau avocați, iar unul era judecător. În această cauză doar doi dintre reclamanți erau avocați licențiați de către Ministerul Justiției pentru practicarea avocaturii. Mai mult, reclamanții nu au adus probe că printre clienții lor erau persoane care aparțineau categoriilor de persoane ce cădeau sub incidența legislației relevante și în privința cărora exista o posibilitate rezonabilă ca conversațiile lor să fie interceptate. De fapt, la momentul depunerii acestei cereri exista doar o hotărâre în privința Republicii Moldova, iar reclamanții nu au fost reprezentanți în acea cauză. Toți clienții reclamanților care puteau fi supuși interceptării convorbirilor telefonice (a se vedea paragraful 20 de mai sus) au depus cererile lor după anii 2003 și 2004. Singura excepție a fost E. Duca, însă ea a fost în ultimă instanță achitată. Prin urmare, cererea reclamanților constituie o *actio popularis* și trebuie declarată inadmisibilă.

24. În continuare, Guvernul a susținut că nu a avut loc vreo interceptare a corespondenței reclamanților. Ei nici nu puteau pretinde că au fost victime potențiale ale interceptării, deoarece legislația în vigoare stabilea, în mod clar, cercul persoanelor care puteau fi supuse măsurilor de interceptare și nu fiecare persoană care se află sub jurisdicția Republicii Moldova este vizată de această legislație.

25. Potrivit Guvernului, legislația relevantă în vigoare conținea suficiente garanții. Interceptarea convorbirilor telefonice este reglementată de Legea privind activitatea operativă de investigații și de Codul de procedură penală. Articolul 6 al Legii privind activitatea operativă de investigații prevede că interceptarea se desfășurează numai în conformitate cu legislația. Măsurile de interceptare sunt autorizate în mod public. Totuși, metodele și tehnicile de supraveghere sunt secrete.

26. În conformitate cu legislația Republicii Moldova, cercul de persoane pasibile de interceptarea corespondenței era limitat. Legislația se referea doar la persoanele implicate în comiterea unor infracțiuni grave. În cazul interceptării corespondenței altor persoane, era necesar acordul lor scris și existența motivelor plauzibile pentru dispunerea interceptării.

27. În opinia Guvernului, interceptarea corespondenței nu este înfăptuită în mod arbitrar, ci numai în baza unei autorizații emise de către judecătorul de instrucție, ca urmare a unei decizii motivate a unuia din conducătorii organului care înfăptuiește interceptarea. În cazuri de urgență, măsurile de interceptare puteau fi înfăptuite în baza deciziei procurorului, care trebuia să informeze judecătorul de instrucție în termen de cel mult douăzeci și patru de ore. În astfel de cazuri, judecătorul de instrucție avea dreptul să dispună încetarea măsurilor de interceptare și distrugerea materialelor obținute prin interceptare. Orice persoană care consideră că drepturile sale au fost încălcate prin măsurile de interceptare întreprinse în privința sa are dreptul să conteste aceste acțiuni la organul ierarhic superior, la procuror sau la judecătorul de instrucție.

28. În ceea ce privește actele normative emise în baza articolului 4 alin. 2 al Legii privind activitatea operativă de investigații, în observațiile sale prezentate până la decizia cu privire la admisibilitatea cererii, Guvernul a declarat că acestea reprezintă secret de stat în conformitate cu Legea cu privire la secretul de stat.

B. Aprecierii Curții

1. Dacă a avut loc o ingerință

29. Curtea reiterează că convorbirile telefonice cad sub incidența noțiunilor de „viață privată” și „corespondență” în sensul articolului 8 (a se vedea *Weber and Saravia v. Germany* (dec.), nr. 54934/00, § 77, 29 iunie 2006, și cauzele citate în ea).

30. În continuare, ea reiterează că în hotărârea *Klass v. Germany* (citată mai sus, §§ 34 și 35) ea a fost chemată să examineze chestiunea dacă o persoană fizică putea să depună o cerere la organele instituite prin Convenție cu privire la măsurile secrete de supraveghere, fără a putea să indice măsuri concrete care o afectează nemijlocit pe ea. Curtea a constatat următoarele:

„eficiența (efectul util al) Convenției implică în astfel de circumstanțe o anumită posibilitate de a avea acces la Comisie. Dacă acest lucru nu ar fi așa, eficiența sistemului de implementare a Convenției ar fi, în mod esențial, periclitată. Prevederile procedurale ale Convenției trebuie, având în vedere faptul că Convenția și instituțiile sale au fost create pentru a proteja persoana, să fie aplicate într-un mod care are scopul de a face sistemul cererilor individuale eficient.

Prin urmare, Curtea acceptă faptul că o persoană poate, în anumite condiții, să pretindă că este victima unei violări cauzate prin simpla existență a măsurilor secrete sau a

legislației care permite măsuri secrete, fără a trebui să pretindă că astfel de măsuri au fost de fapt aplicate în privința sa. Condițiile relevante urmează a fi determinate în fiecare caz aparte în funcție de dreptul sau drepturile garantate de Convenție care se pretinde că au fost încălcate, de caracterul secret al măsurilor contestate și de legătura dintre reclamant și acele măsuri.

...

Curtea notează că atunci când un stat instituie supravegherea secretă existența căreia rămâne necunoscută pentru persoanele care sunt controlate, cu consecința că supravegherea rămâne necontestată, articolul 8 ar putea, în mare măsură, să fie redus la o nulitate. Într-o astfel de situație este posibil ca o persoană să fie tratată într-un mod contrar articolului 8 sau chiar să fie lipsită de dreptul garantat de acest articol, fără ca ea să știe acest lucru și, prin urmare, fără ca ea să poată obține un remediu fie la nivel național, fie în fața instituțiilor create prin Convenție.

...

Curtea constată că este inacceptabil faptul că asigurarea beneficiii de un drept garantat prin Convenție ar putea fi, astfel, exclusă prin simplul fapt că persoana în cauză nu cunoaște despre violarea acestuia. Dreptul persoanelor potențial afectate prin supravegherea secretă de a sesiza Comisia derivă din articolul 25, deoarece, în caz contrar, articolul 8 riscă să fie lipsit de efecte.”

31. Curtea notează că, în conformitate cu Legea privind activitatea operativă de investigații, autoritățile sunt autorizate să intercepteze convorbirile anumitor categorii de persoane prevăzute în articolul 6 al acestei legi. În calitatea lor de avocați care apără drepturile omului, reclamantii reprezintă și, astfel, au contacte frecvente cu astfel de persoane.

32. Curtea nu poate să nu ia în considerație faptul că la momentul când această cauză a fost declarată admisibilă membrii organizației „Juriștii pentru drepturile omului” acționau în calitate de reprezentanți în aproximativ cincizeci de procente din cauzele moldovenești comunicate Guvernului. De asemenea, ea nu poate trece cu vederea constatările sale din hotărârea *Colibaba v. Moldova* (nr. 29089/06, §§ 67-69, 23 octombrie 2007) în care Procurorul General a amenințat Baroul Avocaților din Republica Moldova cu pornirea urmăririi penale împotriva avocaților care au prejudiciat imaginea Republicii Moldova prin faptul că s-au plâns organizațiilor internaționale specializate în protecția drepturilor omului. Mai mult, ea reamintește că Guvernul a sprijinit acțiunile Procurorului General și a acuzat, ulterior, reclamantul de defăimarea autorităților Republicii Moldova prin depunerea unei cereri în temeiul articolului 34 al Convenției.

33. În astfel de circumstanțe și având în vedere constatarea Curții din paragraful 50 de mai jos, Curtea consideră că nu poate fi exclus faptul că în privința reclamantilor au fost aplicate măsuri de supraveghere secretă sau că la acel moment exista riscul ca ei să fie supuși unor astfel de măsuri.

34. Simpla existență a legislației reprezintă, pentru acele persoane care pot cădea sub incidența ei, un risc de a fi supravegheați; acest risc afectează, în mod inevitabil, libertatea de comunicare între utilizatorii serviciilor poștale și de telecomunicații și, prin urmare, constituie „un amestec al unei autorități publice” în exercitarea dreptului reclamanților la respectarea corespondenței (a se vedea *Klass v. Germany*, citată mai sus, § 41).

35. Prin urmare, a avut loc o ingerință în drepturile reclamanților garantate de articolul 8 al Convenției, iar obiecția Guvernului cu privire la lipsa statutului lor de victimă trebuie respinsă.

2. Dacă ingerința a fost justificată

36. O astfel de ingerință va fi justificată în sensul paragrafului 2 al articolului 8 doar dacă ea este „prevăzută de lege”, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime la care se face referire în paragraful 2 și este „necesară într-o societate democratică” pentru a atinge acest scop sau scopuri (a se vedea *Weber and Saravia*, citată mai sus, § 80).

3. Dacă ingerința a fost „prevăzută de lege”

a. Principii generale

37. Expresia „prevăzută de lege” din articolul 8 § 2 cere, în primul rând, ca măsura contestată să aibă vreo bază în legislația națională; de asemenea, ea se referă la calitatea acelei legislații, cerând ca aceasta să fie compatibilă cu principiul supremației legii și accesibilă persoanei în cauză, care, mai mult, trebuie să poată să prevadă consecințele acesteia pentru sine (a se vedea, printre altele, *Kruslin v. France*, 24 aprilie 1990, § 27, Seria A nr. 176-A; *Huvig v. France*, 24 aprilie 1990, § 26, Seria A nr. 176-B; *Lambert v. France*, 24 august 1998, § 23, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-V; *Perry v. the United Kingdom*, nr. 63737/00, § 45, ECHR 2003-IX (extracts); *Dumitru Popescu v. Romania* (no. 2), nr. 71525/01, § 61, 26 aprilie 2007; *Association for European Integration and Human Rights and Ekimdzhiiev v. Bulgaria*, nr. 62540/00, § 71, 28 iunie 2007; *Liberty and Others v. the United Kingdom*, nr. 58243/00, § 59, 1 iulie 2008).

38. Nu se contestă faptul că ingerința în cauză a avut o bază în legislația națională. Totuși, reclamanții au susținut că această legislație, atât înainte de anul 2003, cât și ulterior, nu a fost suficient de detaliată și precisă pentru a satisface cerința de „previzibilitate” în sensul articolului 8 § 2, deoarece ea nu prevedea suficiente garanții împotriva abuzului și a arbitrarului.

39. Curtea notează că recent, în decizia sa cu privire la admisibilitate pronunțată în cauza *Weber and Saravia*, citată mai sus, §§ 93-95, Curtea a rezumat jurisprudența sa referitoare la cerința cu privire la „previzibilitatea” legii în acest domeniu după cum urmează:

„93. ... previzibilitatea în contextul special al măsurilor secrete de supraveghere, cum ar fi interceptarea comunicărilor, nu poate însemna faptul ca o persoană să poată să prevadă când există posibilitatea ca autoritățile să-i intercepteze comunicările sale, astfel încât ea să poată să-și adapteze comportamentul în funcție de acest lucru (a se vedea, *inter alia*, *Leander v. Sweden*, hotărâre din 26 august 1987, Seria A nr. 116, p. 23, § 51). Totuși, mai ales atunci când o competență care a fost acordată executivului este exercitată în secret, riscurile arbitrariului sunt evidente (a se vedea, *inter alia* *Huvig*, citată mai sus, p. 54-55, § 29; și *Rotaru v. Romania* [GC], nr. 28341/95, § 55, ECHR 2000-V). Prin urmare, este esențial de a avea reguli clare, detaliate cu privire la interceptarea convorbirilor telefonice, mai ales deoarece tehnologiile disponibile pentru a fi folosite devin, în mod constant, mai sofisticate (a se vedea *Kopp v. Switzerland*, hotărâre din 25 martie 1998, *Reports* 1998-II, p. 542-43, § 72, și *Valenzuela Contreras v. Spain*, hotărâre din 30 iulie 1998, *Reports* 1998-V, p. 1924-25, § 46). Legislația națională trebuie să fie suficient de clară pentru a da indicii, în mod adecvat, cetățenilor cu privire la circumstanțele și condițiile în care autoritățile publice au competența de a recurge la astfel de măsuri (a se vedea *Kopp*, citată mai sus, § 64; *Huvig*, citată mai sus, § 29; și *Valenzuela Contreras*, *ibid.*).

94. Mai mult, deoarece implementarea în practică a măsurilor de supraveghere secretă a comunicărilor nu poate fi controlată de către persoanele în cauză sau de publicul larg, ar fi contrar principiului supremației legii ca discreția acordată prin lege executivului sau unui judecător să fie exprimată prin prevederi care le-ar da acestora împuterniciri nelimitate. Prin urmare, legea trebuie să indice scopul unei astfel de discreții acordată autorităților competente și modalitatea de exercitare a acesteia cu o claritate suficientă, astfel încât să acorde persoanei o protecție adecvată împotriva ingerinței arbitrare (a se vedea, printre altele, *Leander*, citată mai sus, § 51; și *Huvig*, citată mai sus, § 29).

95. În jurisprudența sa cu privire la măsurile secrete de supraveghere, Curtea a elaborat următoarele garanții minime care trebuie prevăzute de lege pentru evitarea abuzului de putere: caracterul infracțiunilor care pot duce la autorizarea unei interceptări; definirea categoriilor de persoane în privința cărora poate fi aplicată interceptarea convorbirilor telefonice; limitarea duratei de timp în care are loc interceptarea convorbirilor telefonice; procedura care urmează a fi urmată pentru examinarea, folosirea și păstrarea datelor obținute; precauțiile care urmează a fi luate atunci când datele se comunică altor persoane; și circumstanțele în care înregistrările pot sau trebuie șterse sau casetele distruse (a se vedea, *inter alia*, *Huvig*, citată mai sus, § 34; *Valenzuela Contreras*, citată mai sus, § 46; și *Prado Bugallo v. Spain*, nr. 58496/00, § 30, 18 februarie 2003).”

40. Mai mult, Curtea reamintește că în hotărârea *Dumitru Popescu v. Romania* (citată mai sus, paragrafele 70-73), ea a exprimat opinia că autoritatea care eliberează autorizările pentru interceptare trebuie să fie independentă și că asupra activității acesteia trebuie să existe fie un control judiciar, fie un control din partea unei autorități independente.

b. Aplicarea principiilor generale în această cauză

41. Curtea constată că legislația în vigoare până în anul 2003 nu era nici clară și nici detaliată și nu întrunea garanțiile minime conținute în jurisprudența Curtii (a se vedea paragraful 39 de mai sus). Într-adevăr, nu exista vreun con-

trol judiciar asupra autorizării și aplicării unei măsuri de interceptare, iar în ceea ce privește persoanele care puteau cădea sub incidența prevederilor ei, legislația era foarte imprecisă. Circumstanțele în care putea fi eliberată o autorizație de interceptare erau lipsite de precizie. Curtea notează cu satisfacție că după anul 2003 au fost efectuate câteva îmbunătățiri majore.

42. Curtea reamintește că în hotărârea *Association for European Integration and Human Rights and Ekimdzhiiev v. Bulgaria* (citată mai sus, § 84), ea a făcut distincție între două etape ale interceptării convorbirilor telefonice: autorizarea supravegherii și efectuarea propriu-zisă a supravegherii.

43. În ceea ce privește etapa inițială a procedurii de interceptare, Curtea notează că după anul 2003 se pare că legislația Republicii Moldova este mai clară în privința interceptării convorbirilor persoanelor bănuite de săvârșirea infracțiunilor. Într-adevăr, este prevăzut, în mod explicit, faptul că o persoană bănuită de comiterea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave riscă, în anumite circumstanțe, ca această măsură să fie aplicată față de ea. Mai mult, în prezent, legislația modificată prevede că autorizațiile de interceptare sunt eliberate de un judecător.

44. Totuși, caracterul infracțiunilor cu privire la care pot fi eliberate autorizații de interceptare nu este, în opinia Curții, definit suficient de clar în legislația contestată. În special, Curtea notează că mai mult de jumătate din infracțiunile prevăzute în Codul Penal fac parte din categoria infracțiunilor eligibile pentru eliberarea autorizațiilor de interceptare (a se vedea paragraful 14 de mai sus). Mai mult, Curtea este îngrijorată de faptul că aparent legislația contestată nu definește suficient de clar categoriile de persoane cărora le pot fi interceptate convorbirile telefonice. Ea notează că articolul 156/1 al Codului de Procedură Penală folosește un limbaj foarte general atunci când se referă la astfel de persoane și prevede că măsura de interceptare poate fi folosită în privința unui bănuț, inculpat sau a altor persoane implicate într-o infracțiune. Nu a fost dată o explicație cu privire la cine exact face parte din categoria „alte persoane implicate într-o infracțiune”.

45. În continuare, Curtea notează că legislația în cauză nu prevede o limită clară în timp a măsurii de autorizare a interceptării convorbirilor telefonice. Deși Codul de Procedură Penală impune o limită de șase luni (a se vedea paragraful 17 de mai sus), în legislația contestată nu există prevederi care ar împiedica procuratura să ceară și să obțină o nouă autorizație de interceptare după expirarea perioadei de șase luni prevăzută de lege.

46. Mai mult, în legislația contestată nu este clar cine – și în ce circumstanțe – riscă să-i fie aplicată măsura, spre exemplu, cu scopul de ocrotire a sănătății și a moralei ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altor persoane. Deși în articolul 6 și în articolul 156/1 sunt enumerate circumstanțele în care poate fi aplicată interceptarea, totuși, Legea privind activitatea operativă de investigații și Codul de Procedură Penală nu definesc „securitatea națio-

nală”, „siguranța publică”, „ocrotirea sănătății și a moralei”, „protejarea drepturilor și libertăților altor persoane”, „bunăstarea economică a țării” sau „menținerea ordinii și prevenirea infracțiunilor” ca temeiuri pentru interceptarea convorbirilor telefonice. De asemenea, legislația nu specifică circumstanțele în care unei persoane îi pot fi interceptate convorbirile telefonice în virtutea oricărui din aceste temeiuri.

47. În ceea ce privește a doua etapă a procedurii de interceptare a convorbirilor telefonice, se pare că judecătorul de instrucție joacă un rol foarte limitat. Potrivit articolului 41 al Codului de Procedură Penală, rolul acestuia este de a autoriza interceptarea comunicărilor. Conform articolului 136 al aceluiași Cod, judecătorul de instrucție mai este în drept să păstreze „casetele cu originalul înregistrării comunicărilor, însoțite de reproducerea integrală în scris a înregistrării ... în locuri speciale, într-un plic sigilat” și să dispună „prin sentință nimicirea înregistrărilor care nu au importanță pentru cauză”. Totuși, legislația nu conține prevederi cu privire la aducerea la cunoștința judecătorului de instrucție a rezultatelor supravegherii și nu-i cere acestuia să verifice dacă cerințele legale au fost respectate. Dimpotrivă, din articolul 19 al Legii privind activitatea operativă de investigații rezultă că această obligație de supraveghere îi revine „Procurorului General, adjuncților lui și procurorilor municipiilor, raioanelor și sectoarelor”. Mai mult, în ceea ce privește aplicarea propriu-zisă a măsurilor de supraveghere la a doua etapă, se pare că procedura de interceptare și garanțiile conținute în Codul de procedură penală și în Legea privind activitatea operativă de investigații se aplică doar în cadrul urmăririlor penale în desfășurare și nu acoperă circumstanțele enumerate mai sus.

48. În legătură cu aceasta, o altă chestiune care merită a fi menționată este lipsa aparentă a reglementărilor care să specifice, cu un grad corespunzător de precizie, modalitatea de examinare a informației obținute ca rezultat al supravegherii sau procedurile de păstrare a integrității și confidențialității acesteia, precum și procedurile de distrugere a ei (a se vedea, ca exemple *a contrario*, *Weber and Saravia*, citată mai sus, §§ 45-50).

49. În continuare, Curtea notează că controlul general asupra sistemului de supraveghere secretă este pus în sarcina Parlamentului, care îl exercită printr-o comisie specializată (a se vedea articolul 18 al Legii privind activitatea operativă de investigații). Totuși, modul în care Parlamentul efectuează controlul său nu este prevăzut de lege, iar Curții nu i s-au prezentat probe care să indice că există o procedură care reglementează activitatea Parlamentului în această privință.

50. În ceea ce privește interceptarea comunicărilor persoanelor bănuite de săvârșirea infracțiunilor, Curtea observă că în hotărârea *Kopp* (citată mai sus, § 74), ea a constatat o violare a articolului 8, deoarece persoana responsabilă conform legii elvețiene cu privire la supravegherea secretă de a face distincție între chestiunile legate de lucrul avocatului și alte chestiuni era un

funcționar al departamentului juridic al poștei. În această cauză, deși legislația Republicii Moldova, la fel ca și legislația elvețiană, garantează confidențialitatea comunicării dintre avocat și client (a se vedea paragraful 18 de mai sus), ea nu prevede vreo procedură care ar implementa prevederea respectivă. Curtea este frapată de lipsa unor reguli clare care să definească ce s-ar putea întâmpla atunci când, spre exemplu, un apel telefonic făcut de un client avocatului său este interceptat.

51. Curtea mai notează că, în anul 2007, instanțele judecătorești moldovenești au autorizat aproape toate solicitările de interceptare făcute de către organele de urmărire penală (a se vedea paragraful 13 de mai sus). Deoarece acest număr de autorizații este neobișnuit de mare, Curtea consideră necesar să sublinieze că interceptarea convorbirilor telefonice este o ingerință foarte gravă în drepturile unei persoane și că doar motive foarte serioase bazate pe o bănuială rezonabilă că persoana este implicată într-o activitate criminală gravă ar trebui puse la baza autorizării acesteia. Curtea notează că legislația Republicii Moldova nu conține prevederi detaliate cu privire la gradul caracterului rezonabil al bănuielii unei persoane pentru autorizarea interceptării. De asemenea, ea nu conține alte garanții decât cea prevăzută în articolul 6 alin. 1, și anume că interceptarea trebuie să aibă loc doar atunci când este imposibil de a realiza atingerea sarcinilor. În opinia Curții, acest lucru este îngrijorător, mai ales având în vedere procentajul foarte înalt al autorizațiilor eliberate de judecătorii de instrucție. Pentru Curte acest lucru ar putea, în mod rezonabil, indica faptul că judecătorii de instrucție nu iau în considerație necesitatea de a justifica, în mod obligatoriu, autorizarea măsurilor de supraveghere secretă.

52. Curtea este de părere că carențele pe care ea le-a identificat au un impact asupra funcționării actuale a sistemului de supraveghere secretă care există în Republica Moldova. În acest sens, Curtea notează datele statistice conținute în scrisoarea șefului Aparatului președintelui Curții Supreme de Justiție (a se vedea paragraful 13 de mai sus). Potrivit acelor date, în anul 2005 au fost eliberate peste 2,500 autorizații de interceptare, în anul 2006 au fost eliberate aproximativ 1,900 autorizații de interceptare, iar în anul 2007 – peste 2,300. Aceste cifre arată că sistemul de supraveghere secretă în Republica Moldova este, puțin spus, supra-folosit, fapt care, în parte, se poate datora garanțiilor inadecvate din legislație (a se vedea *Association for European Integration and Human Rights and Ekimdzhiiev v. Bulgaria*, citată mai sus, § 92).

53. În concluzie, Curtea consideră că legislația Republicii Moldova nu acordă o protecție adecvată împotriva abuzului de putere din partea statului în domeniul interceptării convorbirilor telefonice. Prin urmare, ingerința în drepturile reclamantilor garantate de articolul 8 nu a fost „prevăzută de lege”. Având în vedere această concluzie, nu este necesar de a examina dacă ingerința a corespuns celorlalte cerințe din cel de-al doilea paragraf al articolului 8.

54. Prin urmare, în această cauză a avut loc o violare a articolului 8.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 AL CONVENȚIEI

55. Reclamanții au susținut că ei nu au avut un recurs efectiv în fața unei autorități naționale în ceea ce privește violarea articolului 8 al Convenției și au pretins o violare a articolului 13, care prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

56. Curtea reiterează că articolul 13 nu poate fi interpretat ca cerând existența unui remediu împotriva legislației naționale, or, altfel Curtea ar impune Statelor Contractante cerința de a încorpora Convenția în legislația lor națională (a se vedea *Ostrovar v. Moldova*, nr. 35207/03, § 113, 13 septembrie 2005). În aceste circumstanțe, Curtea constată că nu a avut loc o violare a articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 8.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

57. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

58. Reclamanții nu au formulat vreo pretenție cu titlu de prejudiciu material sau moral.

B. Costuri și cheltuieli

59. Reclamanții au pretins EUR 5,475 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții. Ei au prezentat o listă detaliată a orelor lucrate.

60. Guvernul a susținut că, deoarece reclamanții s-au reprezentat pe ei înșiși, ei nu ar trebui să aibă dreptul la vreo plată cu acest titlu. Alternativ, Guvernul a considerat suma pretinsă drept excesivă și a contestat numărul de ore lucrate de către reclamanți.

61. Curtea acordă suma totală de EUR 3,500 cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda de întârziere

62. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

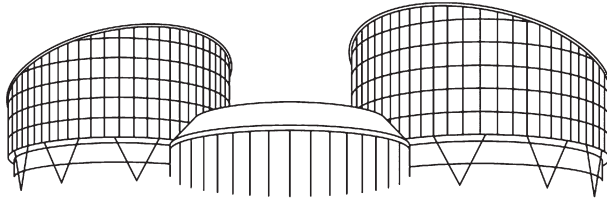
1. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 8 al Convenției;
2. *Hotărăște* că nu a avut loc o violare a articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 8 al Convenției;
3. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, suma totală de EUR 3,500 (trei mii cinci sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care să fie convertită în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
4. *Respinge* restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 10 februarie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA DACIA S.R.L. c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 3052/04)

HOTĂRÂRE
(Satisfacție echitabilă)

STRASBOURG

24 februarie 2009

DEFINITIVĂ

14/09/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Dacia S.R.L. c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte,*

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii,*

Deliberând la 3 februarie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 3052/04) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către o întreprindere înregistrată în Republica Moldova, Dacia S.R.L. („reclamantul”), la 6 ianuarie 2004. Reclamantul a fost reprezentat de către dl V. Nagacevschi de la „Juriștii pentru drepturile omului”, o organizație non-guvernamentală cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

2. Într-o hotărâre pronunțată la 18 martie 2008 („hotărârea principală”), Curtea a constatat că a avut loc o încălcare a drepturilor reclamantului garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție ca urmare a anulării privatizării hotelului reclamantului cu încălcarea principiilor egalității armelor și securității raporturilor juridice.

3. Deoarece chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 al Convenției nu era gata pentru decizie, Curtea a rezervat-o și a invitat Guvernul și reclamantul să prezinte, în termen de trei luni, observațiile lor scrise cu privire la această chestiune.

4. Atât reclamantul, cât și Guvernul au prezentat observații.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul, Dacia S.R.L., este o întreprindere înregistrată conform legislației Republicii Moldova.

1. *Evenimentele care au avut loc până la adoptarea hotărârii principale*

6. În anul 1997, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat legislația cu privire la privatizarea unor bunuri proprietate de stat, inclusiv hotelul „Dacia”. La 29 ianuarie 1999, reclamantul a fost declarat învingător al licitației desfășurate pentru vânzarea hotelului. El a plătit 20,150,000 lei moldovenești (MDL) (2,305,043 dolari SUA la acea dată). La 13 septembrie 1999, reclamantul a cumpărat de la Consiliul municipal Chișinău 0.21 hectare de teren, pe care era situat hotelul, la preț de MDL 50,840 (4,395 euro (EUR) la acea dată).

7. Potrivit reclamantului, pe parcursul anilor după cumpărarea hotelului, au fost cheltuite sume mari de bani pentru renovarea acestuia și pentru cumpărarea mobilei noi și a echipamentului.

8. La 11 ianuarie 2003, Procuratura Generală a inițiat proceduri judiciare, cerând anularea privatizării hotelului și restituirea către reclamant a prețului plătit. La 6 iunie 2003, Judecătoria Economică a Republicii Moldova a acceptat cererea Procurorului General și a anulat privatizarea hotelului. Instanța de judecată a dispus restituirea către reclamant a sumei de MDL 20,150,000 și restituirea hotelului către stat.

9. La 8 iulie 2003, Curtea Supremă de Justiție nu a dat curs recursului reclamantului, din cauza omisiunii acestuia de a plăti întreaga sumă a taxei de stat.

10. În proceduri separate, care au culminat cu o hotărâre a Curții Supreme de Justiție din 19 februarie 2004, vânzarea lotului de teren pe care era situat hotelul a fost, de asemenea, anulată.

11. Hotărârea din 6 iunie 2003 a fost executată în întregime în rate în perioada cuprinsă între 13 aprilie și 27 octombrie 2004. În anul 2004, suma de MDL 20,150,000 constituia echivalentul a aproximativ EUR 1,342,590.

12. Reclamantul a inițiat proceduri judiciare împotriva Guvernului, pretinzând compensații pentru prejudiciul care i-a fost cauzat în calitatea sa de cumpărător de bună-credință al hotelului. El a plătit MDL 484,733 ca taxă de stat. La 10 martie 2005, Curtea de Apel Economică a respins aceste pretenții. La 4 mai 2005, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea reclamantului privind scutirea de la plata taxei de stat. Ea a informat reclamantul că recursul nu putea fi examinat din cauza neplății taxei de stat în mărime deplină. Noul termen-limită pentru plata taxei de stat a fost 25 mai 2005; reclamantul nu s-a încadrat în acest termen-limită.

2. *Evenimentele care au avut loc după adoptarea hotărârii principale*

13. Reclamantul a angajat un expert care să facă o evaluare a actualului preț de piață al hotelului și al lotului de teren pe care este situat acesta. Expertul a explicat că el putea să facă evaluarea doar dacă el ar avea acces în hotel și la toate documentele acestuia, inclusiv la documentele din Registrul de stat al bunurilor imobile. Deoarece hotelul se află în prezent în proprietatea statului, la 9 aprilie 2008, reclamantul a cerut asistența Direcției Agent Guvernamental pentru asigurarea accesului expertului în hotel și la documentele relevante. Printr-o scrisoare datată din 23 aprilie 2008, Agentul Guvernamental l-a informat pe reclamant că el ar trebui să contacteze administrația hotelului și Agenția Cadastru.

14. La 29 aprilie 2008, reclamantul a cerut administrației hotelului să permită accesul expertului în hotel. Printr-o altă scrisoare din aceeași zi, reclamantul a cerut Agenției Cadastru să permită accesul expertului său la documentele relevante. Printr-o scrisoare datată din 5 mai 2008, administrația hotelului l-a informat pe reclamant că pentru a se asigura accesul în hotel era necesară permisiunea Guvernului. Printr-o scrisoare datată din 15 mai 2008, Agenția Cadastru l-a informat pe reclamant că ea nu avea dreptul să ofere acces la documentele cerute, deoarece ea „nu oferă astfel de servicii”.

15. La 8 mai 2008, Curtea Supremă de Justiție a emis o încheiere de asigurare a acțiunii prin care a interzis înstrăinarea hotelului. În aceeași zi, reclamantul a cerut Guvernului să permită accesul expertului său în hotel. El nu a primit niciun răspuns. La 11 mai 2008, reclamantul l-a informat pe Agentul Guvernamental cu privire la situația dată și a cerut asistența acestuia pentru obținerea accesului în hotel și la documentele relevante. De asemenea, el a notat că refuzul de a oferi un astfel de acces ar putea fi considerat ca o violare a drepturilor sale garantate de articolul 34 al Convenției. Reclamantul nu a primit răspuns la această scrisoare.

16. La 29 aprilie 2008, reclamantul a depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere privind casarea hotărârii judecătorești din 6 iunie 2003 și a hotărârilor judecătorești ulterioare pronunțate împotriva sa, invocând drept temei pentru cererea sa hotărârea principală. Reclamantul a mai solicitat aplicarea interdicției de înstrăinare a clădirii hotelului și a lotului de teren și sechestrarea conturilor bancare până la examinarea cererii sale.

17. La prima ședință, care a avut loc la 12 iunie 2008, părțile au fost informate despre amânarea ședinței până la 3 iulie 2008 ca urmare a unei cereri a Agentului Guvernamental. Reclamantul a cerut o copie a acestei cereri, însă a fost refuzat. Atunci, el a cerut accesul la dosar, unde nu a găsit vreo cerere de la Agentul Guvernamental, care nu a fost parte la niciuna din procedurile la nivel național din anii 2003 și 2005.

18. Înainte de ședința din 3 iulie 2008, unul din judecătorii completului de judecată de la Curtea Supremă de Justiție, care examina cauza, a fost înlocuit cu un alt judecător. În timpul acelei ședințe, Guvernul (reclamant în procedurile naționale inițiale și actualul proprietar al hotelului „Dacia”) a prezentat referința sa la cererea reclamantului din 29 aprilie 2008. În special, el a considerat că acordarea reclamantului a unei compensații în mărime de EUR 962,660.70 va constitui o satisfacție echitabilă suficientă, în sensul articolului 41 al Convenției.

19. Până la următoarea ședință judecătorească, încă doi judecători ai completului Curții Supreme de Justiție, care examina cauza, au fost înlocuiți cu alți judecători. Examinarea cauzei a fost reluată de la început. La 29 iulie 2008, avocatul reclamantului a examinat dosarul pentru a stabili motivele pentru cele trei înlocuiri ale judecătorilor în cauză. El nu a găsit vreo explicație.

20. La 24 iulie 2008, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârile judecătorești din 6 iunie și 27 octombrie 2003, precum și pe cea din 19 februarie 2004, pronunțate împotriva reclamantului (a se vedea, pentru mai multe detalii, circumstanțele cauzei din hotărârea principală), și a dispus rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Economică. Procedurile încă sunt pendinte în această instanță.

21. La 5 noiembrie 2008, Curtea a cerut părților să prezinte, până la 26 noiembrie 2008, observații suplimentare, care să se limiteze la chestiunea privind valoarea hotelului Dacia și a recomandat Guvernului să permită accesul reclamantului în hotel și la documentele acestuia. Doar după aceasta, expertului reclamantului i s-a acordat acces în hotel și la documentele acestuia.

Evaluarea prezentată de reclamant la 26 noiembrie 2008 a fost pregătită de un expert cu o experiență de 30 de ani în domeniul proprietății intelectuale și a evaluării afacerilor și a cuprins 65 de pagini și mai multe anexe. Valoarea finală a hotelului (MDL 98,700,000, aproximativ EUR 7,612,000) a fost calculată prin folosirea a trei metode diferite de evaluare.

La 26 noiembrie 2008, Guvernul a cerut prelungirea până la 2 decembrie 2008 a termenului limită pentru prezentarea evaluării sale. Totuși, până la acea dată, el nu a prezentat observații. El a trimis la 5 decembrie 2008 un „raport preliminar” cu privire la valoarea hotelului Dacia. Potrivit aceluși „raport preliminar”, întocmit la 1 decembrie 2008, hotelul valora MDL 29,124,000 (EUR 2,219,191). „Raportul preliminar” avea cinci pagini, trei dintre care erau copii ale licențelor evaluatorului, o pagină enumera „condițiile și termenii” cu privire la limitele răspunderii evaluatorului, iar ultima descria denumirea și adresa hotelului Dacia și suma la care acesta a fost evaluat. Nu au fost incluse calcule. La data adoptării acestei hotărâri, Curtea nu a primit raportul final al evaluatorului angajat de Guvern.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

22. Articolul 619 al Codului civil prevede următoarele:

„(1) Obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 [rata dobânzii de refinanțare a BNM] dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

(2) În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.”

ÎN DREPT

23. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

1. Argumentele reclamantului

24. În observațiile sale din 30 iunie și 26 noiembrie 2008, reclamantul a cerut, ca parte a *restitutio in integrum*, restituirea hotelului și a lotului de teren pe care acesta este situat. Dacă, din orice motiv, restituirea este imposibilă reclamantul a cerut compensații bazate pe valoarea de piață a hotelului. Potrivit evaluării făcute la 21 noiembrie 2008 de către un expert angajat de reclamant, hotelul Dacia valora MDL 98,700,000 (EUR 7,612,000).

25. De asemenea, reclamantul a prezentat o copie a unui anunț publicat de către Agenția Proprietății de Stat în Monitorul Oficial din 23 mai 2008, prin care se anunța că statul expunea la licitație acțiuni ale hotelului Jolly Alon. Valoarea aceluși hotel, bazată pe prețul acțiunilor expuse spre vânzare, era de MDL 150,974,025 (EUR 11,309,932). Acesta era un hotel de patru stele, la fel ca și hotelul Dacia și era situat la o distanță de aproximativ 500 metri de acesta. În opinia reclamantului, valoarea hotelului Jolly Alon era, astfel, comparabilă cu valoarea hotelului Dacia, având în vedere faptul că ultimul era puțin mai mic.

26. În observațiile sale din 30 iunie 2008, reclamantul a pretins, pe lângă restituirea hotelului, EUR 1,065,539.52 (sumă care a fost ulterior majorată, a se vedea pretenția (c) de mai jos) cu titlu de prejudiciu material cauzat ca rezultat

al anulării abuzive a privatizării. Suma pretinsă era constituită, la data prezentării, din următoarele:

(a) taxa de stat plătită în anii 2003 și 2005 pentru apărarea în cauzele privind anularea privatizării (în total EUR 35,096.61 plus dobânda de întârziere, a se vedea paragraful 22 de sus, în mărime de EUR 58,469.16). În observațiile sale din 29 iulie 2008, reclamantul a prezentat copii ale documentelor care confirmau plata acestor taxe de stat. De asemenea, el a prezentat o copie a încheierii Curții Supreme de Justiție din 10 mai 2004, care nu a fost executată nici până în prezent, prin care s-a dispus restituirea sumei de MDL 50,000 plătită ca taxă de stat.

(b) banii găsiți în casieria hotelului în ziua când statul a preluat hotelul (în total EUR 12,460.82) plus dobânda de întârziere (EUR 16,335.67).

(c) dobânda de întârziere pentru întârzierea în transferarea către reclamant a sumei de MDL 20,150,000, după cum s-a dispus prin hotărârea judecătorească din 6 iunie 2003, luându-se în considerație că suma transferată în ultimă instanță către reclamant a fost redusă cu MDL 350,000.60 din cauza taxei de stat, pe care el a fost obligat să o plătească (dobânda constituind EUR 278,724.94). Deoarece în observațiile sale din 1 iulie 2008 Guvernul a considerat că dobânda pentru această întârziere în efectuarea plății constituia EUR 347,821, reclamantul, de asemenea, s-a bazat pe această sumă în ultimele sale observații.

(d) profitul ratat pentru întreaga perioadă pe parcursul căreia reclamantul nu a putut administra hotelul său (EUR 693,010). În susținerea acestei pretenții, reclamantul s-a bazat pe declarațiile sale fiscale pe anii 1999-2003, pe parcursul cărora el a obținut un profit net în mărime totală de MDL 9,564,250 sau un profit mediu lunar net în mărime de MDL 180,457 (EUR 11,755 la data expedierii observațiilor reclamantului). Reclamantul a subliniat că el nu și-a bazat estimarea sa pe ultimii doi ani ai activității sale, în timpul cărora el a avut un venit net mai mult decât de două ori mai mare, însă s-a bazat pe rezultatele medii pe parcursul întregii sale perioade de administrare. El a mai notat că el a exclus din calculele sale venitul suplimentar care a fost reinvestit în mobilarea și modernizarea hotelului. Ca răspuns la argumentul Guvernului precum că calculul profitului ratat era speculativ, deoarece depindea de circumstanțe imprevizibile (a se vedea paragraful 31 de mai jos), reclamantul a declarat că exista o metodă credibilă de stabilire a profitului ratat, care consta în examinarea profiturilor obținute de fapt de către stat din administrarea hotelului începând cu luna august a anului 2003. Aparent, din anul 2003 hotelul a funcționat normal, nu a constituit obiect al unei proceduri de insolvență și nu exista nimic care să indice că el, mai degrabă, a generat pierderi decât profituri. Deoarece experții reclamantului nu li s-a permis să examineze documentele hotelului, Guvernul însuși, ca proprietar al hotelului, putea să prezinte probe care să ajute Curtea să stabilească mai precis profitul ratat. Deoarece Guvernul nu a făcut acest lucru, argumentul acestuia că metoda de calculare a profitului ratat al reclamantului a fost speculativă nu ar trebui acceptat.

27. Deoarece el va suferi pierderi suplimentare din momentul prezentării pretențiilor cu titlu de satisfacție echitabilă, până la restituirea hotelului și plata compensației pentru pierderile sale, dacă aceasta va fi acordată de Curte, reclamantul a mai pretins o compensație în mărime de EUR 551.38 pe zi cu titlu de dobândă la sumele pretinse (inclusiv MDL 149.6 (EUR 9.58) pe zi în ceea ce privește pretențiile din punctul (c) de mai sus), până la primirea acestor sume, și MDL 180,457.55 pe lună cu titlu de profit ratat până la ziua restituirii hotelului. Reclamantul a recunoscut că el trebuie să restituie statului MDL 20,150,000, pe care i-a primit în anul 2004.

2. *Argumentele Guvernului*

28. Guvernul a considerat că reclamantul a formulat, în textul observațiilor sale, pretenții parțial diferite de cele formulate în concluziile acelor observații și a cerut Curții să le ia în considerație doar pe ultimele.

29. Guvernul a susținut că pretenția reclamantului formulată cu titlu de satisfacție echitabilă era exagerată și, în cea mai mare parte, neîntemeiată. În primul rând, el a considerat că reclamantul nu putea pretinde restituirea hotelului, deoarece în hotărârea principală nu s-a spus nimic despre acest lucru. Pretenția cu privire la lotul de teren pe care este situat hotelul ar trebui respinsă din același motiv. În orice caz, hotelul Dacia nu valora mai mult de MDL 29,124,000 (EUR 2,219,191) (a se vedea paragraful 21 de mai sus).

30. Mai mult, reclamantul nu a pretins în anul 2005 în fața instanțelor judecătorești naționale că valoarea investiției sale în lotul de teren pe care era situat hotelul ar trebui, de asemenea, luată în considerație. Prin urmare, el putea pretinde doar prețul plătit pentru acel lot de teren (MDL 50,840 sau EUR 3,279).

31. Pretenția reclamantului formulată cu titlu de compensații pentru profitul său ratat era speculativă, deoarece nivelul profitului pe parcursul perioadei în cauză (din anul 2003 și până în prezent) putea fi afectat de diferiți factori imprevizibili, spre exemplu, calitatea managementului hotelului, situația economică generală din țară și numărul variabil al clienților cazați în hotel. Ca parte a riscurilor de afaceri implicate, hotelul putea să genereze chiar pierderi în loc de profituri.

32. Guvernul a considerat că, în pofida renunțării de către reclamant la pretenția sa privind întârzierea în executarea hotărârii judecătorești din 6 iunie 2003, prin care s-a dispus restituirea prețului inițial plătit pentru hotel, și în pofida acceptării de către Curte a acelei renunțări (a se vedea hotărârea principală paragraful 43), anume această parte a creat o obligație de compensații cu titlu de prejudiciu material. Guvernul a considerat că principiile dezvoltate în jurisprudența Curții cu privire la executarea întârziată a hotărârilor judecătorești definitive ar trebui aplicate în această cauză. El a susținut că întârzierea în executarea hotărârii judecătorești din 6 iunie 2003, precum și imposibilitatea de a folosi banii investiți în reparația hotelului și în echipament i-au cauzat reclamantului un prejudiciu în mărime de EUR 590,825.

33. De asemenea, Guvernul a susținut că reclamantului îi erau datorate prejudicii pentru imposibilitatea acestuia de a folosi banii luați din casierie la data când hotelul a fost preluat de către stat. Totuși, calculele reclamantului au fost incorecte, suma totală de fapt datorată fiind de EUR 24,976.

34. Guvernul a considerat că reclamantul nu și-a susținut pretențiile sale în ceea ce privește taxa de stat plătită în anii 2003 și 2005, precum și prejudiciile datorate. El a considerat că Curții nu i-a fost prezentată vreo probă cu privire la plata primei taxe de stat (MDL 484,733) și că, în orice caz, taxele de stat nu au fost discriminatorii sau nerezonabile. Mai mult, cealaltă taxă de stat (MDL 50,000) care a fost, de fapt, plătită ar putea fi restituită reclamantului la cerere printr-o încheiere judecătorească, fapt care nu a fost vreodată solicitat de reclamant.

35. Deoarece în cererea sa adresată Curții Supreme de Justiție și datată din 29 aprilie 2008, reclamantul a cerut să i se permită restituirea către stat în rate a prețului inițial al hotelului (MDL 20,150,000) el, în mod implicit, a recunoscut dreptul statului de a obține restituirea acestei sume. Prin urmare, și statului i se datorează o dobândă de întârziere pentru folosirea acestei sume începând cu anul 2004.

36. Guvernul a cerut Curții să nu accepte pretențiile reclamantului formulate cu titlu de compensații pentru prejudiciul material care să depășească suma totală de EUR 897,805.

3. *Aprecierea Curții*

(a) **Principiile aplicabile**

37. Curtea reiterează că o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligație juridică de a pune capăt violării și de a repara consecințele acesteia în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situația existentă înainte de violare (a se vedea, *Iatridis v. Greece* (just satisfaction) [GC], nr. 31107/96, § 32, ECHR 2000-XI, și *Former King of Greece and Others v. Greece* [GC] (just satisfaction), nr. 25701/94, § 72, 28 noiembrie 2002).

38. Trebuie subliniat de la bun început că acesta nu este un caz de naționalizare sau de o altă formă de lipsire legală de proprietate, unde unica chestiune care trebuie examinată de Curte este dacă reclamantul a primit o compensație corespunzătoare. Mai degrabă, după cum s-a constatat în hotărârea principală, cauza se referă la o lipsire de proprietate fără un motiv admisibil și cu încălcarea principiului securității raporturilor juridice. Cu alte cuvinte, lipsirea de proprietate în sine, nu putea fi justificată în sensul Convenției.

39. Prin urmare, reparația trebuie să aibă scopul de a repune reclamantul în situația în care el s-ar fi aflat dacă violarea nu ar fi avut loc, adică dacă acțiunea judiciară împotriva lui ar fi fost respinsă ca urmare a expirării termenului

de prescripție, iar reclamantul nu și-ar fi pierdut hotelul (a se vedea *Papamichalopoulos and Others v. Greece* (Article 50), 31 octombrie 1995, § 36, Seria A nr. 330-B; *Carbonara and Ventura v. Italy* (just satisfaction), nr. 24638/94, §§ 37-40, 11 decembrie 2003; *Scordino v. Italy* (no. 3) (just satisfaction), nr. 43662/98, §§ 32-37, ECHR 2007-...; și *Melnic v. Moldova*, nr. 6923/03, § 51, 14 noiembrie 2006).

40. Curtea consideră că în această cauză, cea mai corespunzătoare formă de *restitutio in integrum* este ca hotelul și lotul de teren pe care acesta este situat să fie restituite reclamantului și ca acestuia să-i fie plătite compensații pentru orice pierderi suplimentare cauzate. Totuși, în cazul în care restituirea hotelului și a lotului de teren se va dovedi a fi imposibilă, în principiu, ține de competența Curții să stabilească valoarea monetară a hotelului, care să fie plătită reclamantului de către Guvernul părât în schimbul hotelului, dacă va fi necesar (a se vedea *Papamichalopoulos*, citată mai sus, §§ 38-40, și *Brumărescu v. Romania* (just satisfaction) [GC], nr. 28342/95, §§ 22-24, ECHR 2001-I).

Totuși, trebuie luate în considerație sumele restituite reclamantului, care s-ar îmbogăți fără justă cauză, dacă Curtea le va ignora (a se compara cu hotărârea *Scordino v. Italy* (no. 3) (just satisfaction), citată mai sus, § 38).

(b) Valoarea hotelului

41. Curtea notează că, potrivit raportului de expertiză prezentat de reclamant, hotelul Dacia valorează EUR 7,612,000. De asemenea, ea notează că Guvernul a contestat această cifră și a susținut că hotelul valorează EUR 2,219,191.

42. Curtea notează întârzierea Guvernului în prezentarea „raportului preliminar” cu privire la valoarea hotelului Dacia (a se vedea paragraful 21 de mai sus). Totuși, ea decide, în mod excepțional, să admită raportul și să-l anexeze la dosar. Cu toate acestea, Curtea notează că „raportul preliminar” nu conține calcule sau alte explicații cu privire la modul în care evaluatorul a stabilit suma menționată în acest document. Nu există nimic în acest document care i-ar permite Curții să ia în considerație această evaluare la stabilirea faptului dacă pretenția reclamantului este rezonabilă. Mai mult, Guvernul nu a prezentat, la nicio etapă, raportul final cu privire la valoarea hotelului Dacia.

43. Curtea notează că reclamantul a prezentat o evaluare a hotelului făcută de un expert evaluator, care a folosit trei metode diferite pentru evaluarea hotelului și care a constatat că valoarea medie era echivalentă cu suma de EUR 7,612,000. Mai mult, valoarea hotelului Dacia, după cum pretinde reclamantul, pare a fi comparabilă cu valoarea hotelului Jolly Alon situat în apropiere, luându-se în considerație diferența de mărime.

44. Prin urmare, Curtea nu vede niciun motiv pentru a pune la îndoială rezonabilitatea pretenției formulate de reclamant în acest sens și din cauza lipsei

vreunui raport de expertiză alternativ prezentat de către Guvern în termenul stabilit. Prin urmare, în caz dacă hotelul nu poate fi restituit reclamantului, Guvernul ar trebui să plătească reclamantului EUR 7,612,000, sumă care reprezintă valoarea de piață actuală a hotelului.

45. Decizia Curții cu privire la prejudiciile acordate nu este afectată de faptul că procedurile judiciare sunt pendinte la nivel național (a se vedea paragrafele 16-20 de mai sus). Trebuie notat faptul că, în pofida prevederilor clare ale hotărârii principale a Curții și a motivelor aduse de către aceasta pentru constatarea unei violări a articolului 6 și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, Curtea Supremă de Justiție, fără a aduce vreun motiv în acest sens, a decis să trimită cauza la rejudecare în loc să caseze hotărârile judecătorești contestate și să decidă singură cu privire la consecințele casării lor, după cum s-a întâmplat în mai multe cauze anterioare (a se vedea, spre exemplu, *Enachi v. Moldova* (dec.), nr. 19274/03, 21 noiembrie 2006; *Cumatrenco v. Moldova* (dec.), nr. 28209/03, 20 martie 2007; *Guranda v. Moldova* (dec.), nr. 28412/03, 20 martie 2007; și *Volghin v. Moldova* (dec.), nr. 67517/01, 27 martie 2007).

Din aceste motive, Curtea este de opinie că ea trebuie să continue examinarea cauzei în pofida faptului că procedurile judiciare sunt pendinte la nivel național.

(c) Profitul ratat al reclamantului

46. Curtea consideră că reclamantul a ratat profituri pe care el le putea obține, dacă nu ar fi avut loc încălcarea drepturilor sale și pierderea hotelului său. Ea notează că hotelul de patru stele este situat în centrul capitalei, lângă câteva clădiri guvernamentale importante, parcul central și câteva ambasade și că el are un centru de afaceri și un restaurant. Profitabilitatea sa, după cum o dovedesc documentele fiscale, a crescut progresiv după anul 2001 (când se pare că au fost investite sume considerabile în reparația și mobilarea lui). În pofida creșterii profitabilității hotelului, reclamantul s-a bazat pe venitul său mediu net, și nu pe ultimele (cele mai bune) rezultate obținute în anii 2002 și 2003. Deși Guvernul a susținut că metoda prin care reclamantul a calculat profitul său ratat a fost speculativă, el nu a prezentat nicio metodă alternativă de calcul, considerând că hotelul a putut să aibă chiar pierderi, decât profituri.

47. Curtea este conștientă de dificultățile în calcularea profitului ratat în circumstanțe în care astfel de profituri ar putea varia în funcție de mai mulți factori imprevizibili. Totuși, ea este de acord cu reclamantul că, în această cauză, a fost destul de simplu de a stabili profitul hotelului, în mod precis, în timpul perioadei de referință, deoarece acesta a continuat să fie administrat fără prea multe schimbări, cu excepția înlocuirii în anul 2003 a proprietarului și a administrației. Omisiunea de a prezenta informații cu privire la profiturile obținute de fapt sau pierderile suferite începând cu anul 2003 este imputabilă pe

deplin Guvernului pârât, care a fost singurul care a avut acces la acestea și care a împiedicat Curtea să verifice estimările reclamantului. Deși reclamantului i-a fost, în ultimă instanță, acordat acces la documentele hotelului, observațiile cerute de la părți la acea etapă s-au limitat, în mod expres, la chestiunea privind valoarea hotelului (a se vedea paragraful 21 de mai sus). De asemenea, Curtea consideră că calculele reclamantului nu sunt excesive, având în vedere ceea ce acesta ar fi putut pretinde, în baza ultimelor rezultate financiare ale hotelului obținute până la transferul acestuia către stat. În aceste circumstanțe și având în vedere lipsa vreunei asistențe din partea Guvernului, în sarcina sa de a calcula profitul ratat datorat reclamantului, pretențiile ultimului în acest sens sunt acceptate pe deplin.

48. Luând în considerație întârzierea de șase luni între data prezentării pretenției cu titlu de satisfacție echitabilă și data acestei hotărâri și având în vedere cererea expresă, susținută prin calcule, de a acorda prejudicii și pentru perioada de după prezentarea pretențiilor sale, Curtea acordă reclamantului EUR 763,540 cu titlu de profit ratat.

(d) Taxa de stat și banii luați din casierie

49. Curtea notează că reclamantul a prezentat probe că el a plătit taxe de stat în suma pretinsă (în total EUR 35,096.61). De asemenea, el a prezentat probe cu privire la încercările sale fără succes de a recupera cea mai mică din sumele plătite ca taxă de stat inclusă în suma de mai sus (MDL 50,000, a se vedea paragraful 26 de mai sus). Deoarece aceste taxe au fost plătite în proceduri inițiate împotriva reclamantului și în care ultimul și-a apărut drepturile sale garantate de Convenție, această sumă ar trebui restituită în întregime. Legislația națională (a se vedea paragraful 22 de mai sus) prevede plata dobânzii de întârziere în cazul plăților întârziate și stabilește metoda de calculare a acestei dobânzi. Deși a fost împotriva restituirii taxei de stat sau a dobânzii către reclamant, Guvernul nu a contestat calculele făcute în acest sens, care par să fie în corespundere cu prevederile legislației naționale. Prin urmare, Curtea acordă reclamantului EUR 98,565 pentru taxele de stat și dobânda de întârziere.

50. Curtea observă că părțile au fost de acord cu metoda care a fost folosită pentru calcularea dobânzii de întârziere la sumele luate din casieria hotelului în luna august 2003, însă calculele acestora nu au coincis. Hotărând în baza materialelor de care dispune, Curtea acordă reclamantului EUR 28,520 pentru sumele luate din casieria hotelului și dobânda de întârziere.

51. Luând în considerație perioada de aproximativ șase luni, care s-a scurs între prezentarea de către reclamant a pretențiilor sale și data acestei hotărâri, suma totală care trebuie acordată pentru taxa de stat și banii luați din casierie, inclusiv dobânda de întârziere este, astfel, de EUR 127,085.

(e) Dobânda de întârziere (suma de MDL 20,150,000)

52. În primul rând, Curtea notează că reclamantul a primit suma pe care el a investit-o inițial în hotel (MDL 20,150,000) în rate plătite în anul 2004. Ambele părți au prezentat pretenții în legătură cu folosirea acestei sume. Reclamantul a pretins dobânda de întârziere pentru întârzierea în transferul către el a sumei de mai sus, în timp ce Guvernul a pretins dobânda de întârziere pentru perioada pe parcursul căreia reclamantul a folosit această sumă (din anul 2004 până în prezent).

53. Curtea reamintește că în hotărârea principală (§ 43) ea a acceptat renunțarea de către reclamant la pretenția cu privire la executarea întârziată a hotărârii judecătorești din 6 iunie 2003 (prin care s-a dispus restituirea către el a sumei de MDL 20,150,000). Mai mult, Curtea face referire la decizia sa de mai sus prin care a acceptat pretenția reclamantului privind profitul ratat. Ea consideră că reclamantul nu poate pretinde concomitent profitul ratat ca urmare a imposibilității sale de a administra hotelul și dobânda de întârziere pentru întârzierea în obținerea prețului acestui hotel. Prin urmare, ea respinge această pretenție.

54. Curtea nu consideră că Guvernul are dreptul la dobânda de întârziere în ceea ce privește folosirea de către reclamant, începând cu anul 2004, a aceleiași sume de MDL 20,150,000. Guvernul nu a contestat argumentul reclamantului că o parte din acei bani au fost reținuți în contul taxelor de stat adiționale. Mai important, după pierderea hotelului său în urma acțiunilor autorităților de stat, reclamantul nu a mai putut să-și îndeplinească obligațiile sale față de principalul său creditor (Vikol NV, a se vedea circumstanțele cauzei din hotărârea principală). Ca rezultat, el a trebuit să transfere creditorului toate sumele primite de la Stat. Prin urmare, reclamantul nu a putut profita din folosirea banilor primiți de la Stat.

(f) Concluzie

55. Curtea hotărăște că Guvernul pârât trebuie să restituie reclamantului hotelul „Dacia” cu toată mobila și echipamentul din acesta și lotul de teren pe care acesta este situat sau să plătească EUR 7,612,000 care reprezintă valoarea de piață actuală a hotelului. Ea mai constată că reclamantul are dreptul la o sumă totală de EUR 890,625 cu titlu de prejudiciu material.

56. În același timp, Curtea consideră că reclamantul trebuie să restituie Guvernului EUR 1,264,924 (echivalentul a MDL 20,150,000 la 27 octombrie 2004, atunci când el a primit ultima parte din această sumă). Această sumă ar trebui, astfel, dedusă din suma totală datorată reclamantului, dacă Guvernul nu poate să transfere hotelul înapoi reclamantului, ci să plătească compensații. Dacă hotelul este restituit, reclamantul trebuie să plătească diferența dintre EUR 1,264,924 pe

care îi datorează Guvernului și EUR 890,625, care reprezintă prejudiciul material cauzat reclamantului, diferența constituind EUR 374,299.

57. Curtea trebuie să pornească de la prezumția că Guvernul se va conforma cu bună-credință hotărârii ei. Din acest motiv, ea nu poate accepta pretenția reclamantului că lui ar trebui să-i fie plătite de către Guvern prejudicii zilnice sau lunare pentru perioada cuprinsă între adoptarea prezentei hotărâri și executarea deplină a acesteia. În schimb, Curtea va aplica conceptul său standard (a se vedea paragraful 67 de mai jos).

B. Prejudiciul moral

58. Reclamantul a mai pretins EUR 50,000 cu titlu de prejudiciu moral. El s-a bazat pe jurisprudența Curții în ceea ce el a considerat a fi cauze similare. El a făcut referire la faptul că administrația sa a pierdut locurile sale de muncă și că însăși companiei i-a fost imposibil să-și continue activitatea. Șocul suferit de echipa de administrare a fost agravat de faptul că ea a investit tot talentul și eforturile sale pentru a face din hotel o afacere profitabilă, însă această afacere le-a fost luată.

59. Guvernul a considerat că reclamantul nu a prezentat nicio probă privind prejudiciul moral care i-a fost cauzat. Orice pierdere a reputației reclamantului se datorează comportamentului de rea-credință al acestuia atunci când hotelul a fost privatizat.

60. Curtea reiterează că, „în lumina propriei sale jurisprudențe ..., Curtea nu poate ... exclude posibilitatea ca unei companii comerciale să i se poată acorda compensații pecuniare cu titlu de prejudiciu moral”. Mai mult, „prejudiciul moral suferit de astfel de companii poate include capete de pretenții care sunt într-o măsură mai mare sau mai mică „obiective” sau „subiective”. Pe lângă acestea, trebuie luate în considerație reputația companiei, incertitudinea în planificarea activităților și luarea deciziilor, întreruperea administrării companiei (pentru care nu există o metodă precisă de calculare a consecințelor) și, în sfârșit, deși într-o măsură mai mică, anxietatea și inconveniențele care le-au fost cauzate membrilor echipei de administrare” (a se vedea *Comingersoll S.A. v. Portugal* [GC], nr. 35382/97, § 35, ECHR 2000-IV, și *Sovtransavto Holding v. Ukraine* (just satisfaction), nr. 48553/99, § 79, 2 octombrie 2003).

61. În această cauză, Curtea notează că unica activitate a reclamantului a constat, în mod exclusiv, în administrarea hotelului, numele căruia îl purta. Ca urmare a pierderii hotelului, compania a încetat, în mod efectiv, să funcționeze, iar membrii administrației sale și-au pierdut locurile de muncă și împreună cu acestea speranțele lor într-o afacere prosperă. Mai mult, după cum a constatat Curtea în hotărârea principală, reclamantul nu i s-a putut reproșa că ar fi acționat în mod ilegal sau cu rea-credință. Totuși, instanțele judecătorești naționale

au declarat că reclamantul a acționat cu rea-credință, ceea ce a constituit temei pentru respingerea tuturor pretențiilor sale de compensare, fapt care, fără îndoială, a agravat piederile emoționale și pierderea reputației comerciale suferite de administrația acestuia.

62. Hotărând în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului EUR 25,000 cu titlu de prejudiciu moral suferit (a se vedea *Sovtransavto Holding*, citată mai sus, § 82, și *Oferta Plus S.R.L. v. Moldova* (just satisfaction), nr. 14385/04, § 76, 12 februarie 2008).

C. Costuri și cheltuieli

63. Reclamantul a pretins în total EUR 5,670 cu titlu de cheltuieli de reprezentare, EUR 337 cu titlu de costuri pentru evaluarea hotelului și EUR 165 cu titlu de costuri de traducere. El a prezentat probe potrivit cărora el i-a plătit deja avocatului EUR 3,330 din sumele de mai sus și că avocatul a plătit deja taxele relevante, iar restul sumei urma să fie plătită când va fi posibil. Reclamantul a prezentat o listă detaliată potrivit căreia avocatul său a petrecut în total 82 de ore asupra cauzei, percepând un onorariu de EUR 60 pe oră. Acestea au inclus două seturi de observații suplimentare cerute de către Curte cu privire la satisfacția echitabilă. El a argumentat că numărul de ore lucrate de avocat asupra cauzei nu a fost excesiv și a fost justificat de complexitatea acesteia. În ceea ce privește onorariul perceput pe oră, de EUR 60, reclamantul a susținut că acesta era în limitele ratelor recomandate de către Baroul Avocaților din Republica Moldova, care constituiau EUR 40 până la 150 și că Curtea a acceptat rate chiar și mai mari în cauze moldovenești anterioare cum ar fi cauza *Boicenco v. Moldova* (nr. 41088/05, § 176, 11 iulie 2006). De asemenea, el a făcut referire la costurile înalte ale vieții în Chișinău și la faptul că în pofida cifrelor oficiale care confirmau sărăcia în rândul populației din Republica Moldova, în Chișinău erau multe persoane înstărite și companii care își puteau permite să plătească și care plăteau onorarii pe oră înalte. *In fine*, reclamantul a prezentat probe că el a plătit în întregime pentru traducere, care a fost necesară pentru cea mai bună prezentare a argumentelor, Direcția Agent Governmental beneficiind, de asemenea, de o traducere profesionistă a observațiilor sale din același motiv.

64. Guvernul a contestat necesitatea de a plăti pentru servicii de traducere, deoarece reprezentantul unui reclamant în fața Curții ar trebui să vorbească una din limbile oficiale ale Curții. El nu a fost de acord cu suma pretinsă pentru reprezentare, considerând-o excesivă și nesusținută prin probe, deoarece nu a fost prezentat niciun contract încheiat cu avocatul. De asemenea, el a făcut referire la caracterul neobligatoriu al recomandării Baroului Avocaților din Republica Moldova și la faptul că onorariul plătit depășea de paisprezece ori salariul mediu lunar în Republica Moldova pentru anul 2006. Guvernul

a contestat numărul de ore lucrate asupra cauzei, cum ar fi timpul dedicat discuțiilor între directorul reclamantului și avocat cu privire la acțiunile care urmau a fi luate în procedurile în fața Curții sau pentru întocmirea diferitelor scrisori și alt lucru tehnic, neintelektual. El a făcut referire la statutul de organizație non-profit al organizației „Juriștii pentru drepturile omului” în care lucra reprezentantul reclamantului.

65. Curtea reamintește că pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, spre exemplu, *Amihalachioaie v. Moldova*, nr. 60115/00, § 47, ECHR 2004-III).

66. În această cauză, luând în considerație lista detaliată prezentată și probele cu privire la plata deplină a unei părți din costurile pretinse și având în vedere complexitatea cauzei și aportul avocatului, Curtea acordă reclamantului EUR 6,000 cu titlu de costuri și cheltuieli (a se vedea *Sovtransavto Holding*, citată mai sus, § 86, și *Oferta Plus S.R.L.*, citată mai sus, § 87).

D. Dobânda de întârziere

67. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Hotărăște

(a) că statul pârât trebuie să restituie reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, hotelul Dacia și echipamentul acestuia împreună cu lotul de teren pe care este situat acesta, plus orice taxă care poate fi percepută, iar reclamantul trebuie să plătească, în același timp, Guvernului suma de EUR 374,299 (trei sute șaptezeci și patru mii două sute nouăzeci și nouă euro), care să fie convertită în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data acestei plăți;

(b) că, în cazul nerestituirii hotelului, după cum este prevăzut în punctul (a) de mai sus, statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în cadrul aceleiași perioade de trei luni la care se face referire în punctul (a) de mai sus, EUR 7,237,700 (șapte milioane două sute treizeci și șapte mii șapte sute euro) cu titlu de prejudiciu material, care să fie convertiți în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;

(c) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în cadrul aceleiași perioade de trei luni la care se face referire în punctul (a) de mai sus, următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:

- (i) EUR 25,000 (douăzeci și cinci mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
- (ii) EUR 6,000 (șase mii euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;
- (iii) orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus;

(d) că, de la expirarea perioadei de trei luni menționată în punctul (a) de mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

2. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

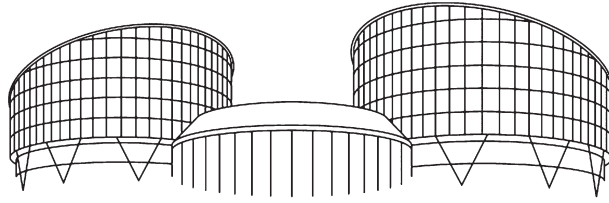
Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 24 februarie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA DECEV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 7365/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

24 februarie 2009

DEFINITIVĂ

24/05/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Decev c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
Ján Šikuta,
Mihai Poalelungi,
Nebojša Vučinić, *judecători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 3 februarie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 7365/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Leonid Decev („reclamantul”), la 4 februarie 2005.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl Ștefan Uritu, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

3. La 20 noiembrie 2007, Președintele în exercițiu al Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

4. Reclamantul s-a născut în anul 1950 și locuiește în Comrat.

5. La 29 noiembrie 2006, în cadrul unei conferințe de presă, Guvernatorul autonomiei Găgăuzia din Republica Moldova, dl G.T., a făcut o declarație pe care reclamantul a considerat-o defăimătoare. El a inițiat proceduri judiciare civile în defăimare împotriva lui G.T., care s-au finalizat la 19 decembrie 2001

cu decizia irevocabilă a Curții de Apel pronunțată în favoarea lui. Instanța a constatat că declarația era defăimătoare și l-a obligat pe G.T. să o dezmință și să-i plătească reclamantului o compensație pentru prejudiciul moral cauzat în mărime de 122 euro (EUR).

6. Reclamantul a obținut un titlu executoriu și, la 1 martie 2002, potrivit procedurii prevăzute de Codul de procedură civilă (a se vedea paragraful 10 de mai jos), el a solicitat executarea hotărârii judecătorești. Totuși, în mai 2002, executorul judecătoresc a refuzat executarea hotărârii pe motiv că pârâtul nu avea domiciliu în Comrat (principalul oraș din Găgăuzia). Se pare că executarea nu a fost încetată printr-o încheiere judecătorească, după cum prevedea Codul de procedură civilă (a se vedea paragraful 10 de mai jos).

7. Între timp, pârâtul G.T. și-a încheiat mandatul de guvernator al Găgăuziei și, în februarie 2001, a fost ales deputat în Parlamentul Republicii Moldova pe listele Partidului Comuniștilor – partidul care se află la guvernare până în prezent. În anul 2002, dl G.T. a fost reales în calitate de guvernator al Găgăuziei, din nou ca reprezentant al Partidului Comuniștilor, și, simultan, a devenit membru al Guvernului Republicii Moldova. El a ocupat funcțiile de mai sus până în anul 2006 și, respectiv, 2007 și avea birouri atât în clădirea Guvernului de la Chișinău, cât și în Comrat.

8. Potrivit reclamantului, el s-a plâns de câteva ori autorităților competente de neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea lui, însă fără succes. El a expediat Curții o copie a unei scrisori date din 24 ianuarie 2005 și adresate ministrului Justiției. Ministrul Justiției a expediat scrisoarea Oficiului de Executare a Deciziilor Judiciare Comrat, însă nimic nu a urmat. Corespondența a continuat în anul 2008, însă fără succes.

9. Hotărârea judecătorească din 19 decembrie 2001 nu a fost executată nici până în prezent.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

10. Prevederile relevante ale vechiului Cod de procedură civilă, în vigoare până la 12 iunie 2003, privind executarea, sunt următoarele:

Articolul 338. Eliberarea titlului executor

„Titlul executor se eliberează de către instanța creditorului urmăritor, după ce hotărârea a rămas definitivă, ...”

Articolul 343. Prezentarea documentului de executare silită spre executare

„Executorul judecătoresc începe executarea hotărârilor la cererea [uneia dintre părțile în proces] ...”

Articolul 367. Examinarea chestiunilor privind suspendarea sau încetarea executării și restituirea documentului de executare silită către creditorul următor

„Chestiunile privind ... încetarea executării ... se examinează de judecător ...
Împotriva încheierii judecătorului ... se poate face recurs.”

11. Prevederile relevante ale Codului de executare sunt următoarele:

Articolul 149. Executarea hotărârilor privind efectuarea de către debitor a unor acte obligatorii

„(4) Dacă hotărârea prin care debitorul este obligat să îndeplinească anumite acte ce pot fi săvârșite numai de el nu se execută, procesul-verbal se remite șefului oficiului de executare pentru aplicarea sancțiunii pecuniare, iar debitorului i se stabilește un nou termen pentru executarea hotărârii. Amenda se aplică în mărime de la 2,000 la 4,000 lei moldovenesti persoanelor fizice. Achitarea amenzii nu îl scutește pe debitor de executarea hotărârii.

(5) Dacă debitorul încalcă repetat termenele stabilite pentru executarea hotărârii, șeful oficiului de executare aplică din nou măsurile prevăzute în alin.(4) al prezentului articol.”

12. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 320. Neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată

„(1) Neexecutarea intenționată, precum și eschivarea de la îndeplinire, a hotărârii instanței de judecată se pedepsesc cu amendă în mărime de până la 300 de unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.”

ÎN DREPT

13. Reclamantul a pretins că, prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa, au fost încălcate drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil și într-un termen rezonabil, ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ... ”

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

I. CEREREA GUVERNULUI PRIVIND SCOATEREA CERERII DE PE ROL ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 37 AL CONVENȚIEI

14. La 17 septembrie 2008, Guvernul a prezentat Curții o declarație unilaterală similară celei din cauza *Tahsin Acar v. Turkey* ((preliminary objection) [GC], nr. 26307/95, ECHR 2003-VI) și a informat Curtea că era gata să recunoască încălcarea drepturilor reclamantului garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Guvernul a atras atenția Curții asupra faptului că pârât în cadrul procedurilor naționale este o persoană fizică și că hotărârea nu a putut fi executată din cauza imposibilității autorităților de a stabili locul aflării acestuia. El a propus să plătească reclamantului EUR 1,500 cu titlu de prejudiciu moral și costuri și cheltuieli și a menționat că, în această cauză, această sumă ar constitui o satisfacție echitabilă suficientă. El s-a bazat pe cauza *Grivneac v. Moldova* (nr. 35994/03, 9 octombrie 2007), în care o sumă similară a fost acordată reclamantului ca urmare a constatării unei violări prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive. Guvernul a solicitat Curții să scoată cererea de pe rol în conformitate cu articolul 37 al Convenției.

15. Reclamantul nu a fost de acord cu propunerea Guvernului și a susținut că declarațiile Guvernului privind imposibilitatea autorităților de a-l găsi pe pârât erau neadevărate și abuzive. Potrivit reclamantului, neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea lui se datora influenței politice a pârâtului și amestecului celor care dețineau puterea politică în treburile puterii judecătorești.

16. Curtea se referă la principiile stabilite în jurisprudența sa (a se vedea, spre exemplu, *Melnic v. Moldova*, nr. 6923/03, §§ 20-31, 14 noiembrie 2006) privind examinarea declarațiilor unilaterale. În special, ea notează că va „depinde de circumstanțele specifice ale cauzei dacă declarația unilaterală oferă o bază suficientă pentru a constata că respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție nu cere continuarea examinării cauzei de către Curte (articolul 37 § 1 *in fine*)”.

17. În privința chestiunii dacă, în temeiul declarațiilor unilaterale ale Guvernului, ar fi potrivită scoaterea acestei cereri de pe rol, Curtea notează că Guvernul a recunoscut faptul că a avut loc o violare a articolului 6 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și s-a oferit să plătească reclamantului prejudiciul moral în mărime de EUR 1,500. Curtea consideră că scopul principal al procedurilor civile în defăimare inițiate de către reclamant împotriva lui G.T. a fost restabilirea reputației sale prejudiciate și că plata prejudiciului

moral de către cel din urmă a fost doar o chestiune subsidiară, care a decurs din constatarea instanțelor de judecată că declarația era defăimătoare. În asemenea circumstanțe, această cauză se deosebește de cauza *Grivneac* (citată mai sus), la care s-a referit Guvernul, în care banii reprezentau centrul disputei.

18. Curtea reiterează principiul stabilit în cauza *Former King of Greece and Others v. Greece* ([GC] (satisfacția echitabilă), nr. 25701/94, § 72, 28 noiembrie 2002), potrivit căruia o hotărâre în care ea constată o violare impune statului pârât o obligație juridică de a pune capăt violării și a repara consecințele acesteia, în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situația existentă înainte de violare. Același principiu a fost mai târziu reiterat în principala cauză moldovenească privind neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive (a se vedea *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 70, ECHR 2004-III (extracts)). În opinia Curții, acest principiu este aplicabil și în cauze similare acesteia, în care Guvernul încearcă să obțină o decizie de scoatere a cererii de pe rol prin intermediul unei declarații unilaterale.

19. În circumstanțele acestei cauze, Curtea nu este convinsă de faptul că reparația propusă de Guvern ar „pune capăt violării și ar repara consecințele acesteia, în așa mod, încât să restabilească pe cât e posibil situația existentă înainte de violare”. În special, Curtea notează că, recunoscând violarea articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, Guvernul a reiterat că el nu a putut stabili locul aflării pârâtului G.T., o declarație pe care Curtea nu este gata să o accepte din motivele expuse în paragraful 26 de mai jos. Prin urmare, ea consideră că respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale cere Curții continuarea examinării cauzei (a se vedea, prin contrast, *Akman v. Turkey* (striking out), nr. 37453/97, §§ 23-24, ECHR 2001-VI).

20. Din aceste considerente, Curtea respinge cererea Guvernului privind scoaterea cererii de pe rol în temeiul articolului 37 al Convenției și va proceda la examinarea admisibilității și fondului cauzei.

II. ADMISIBILITATEA CAUZEI

A. Pretențiile formulate în temeiul articolelor 17 și 34 ale Convenției

21. În observațiile sale privind admisibilitatea și fondul cauzei, reclamantul a susținut că Guvernul a prezentat Curții informații neadevărate privind imposibilitatea stabilirii locului aflării pârâtului G.T. și a declarat că un asemenea comportament al Guvernului a constituit o violare a articolelor 17 și 34 ale Convenției. Guvernul nu a comentat aceste pretenții.

22. În lumina tuturor materialelor pe care le deține și în măsura în care chestiunile deplânse țin de competența sa, Curtea constată că acestea nu relevă vreo aparență a încălcării drepturilor și libertăților garantate prin Convenție.

Prin urmare, această parte a cererii este vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției, și urmează a fi respinsă în temeiul articolului 35 § 4.

B. Celelalte pretenții

23. Curtea consideră că celelalte pretenții formulate de reclamant ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

24. Reclamantul a pretins că drepturile sale garantate de articolele de mai sus au fost încălcate ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea lui. El a susținut că declarația Guvernului privind imposibilitatea autorităților de a stabili locul aflării pârâtului era neadevărată, deoarece cel din urmă era o figură publică care, în decursul ultimului deceniu, a ocupat funcții importante în administrația de stat.

25. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că neexecutarea se datora omisiunii reclamantului de a asista autoritățile în găsirea pârâtului G.T. El a mai susținut că hotărârea nu putea fi executată, deoarece autoritățile responsabile de executare nu au reușit să-l găsească pe pârât.

26. Curtea a constatat violarea articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în numeroase cauze privind întârzieri în executarea hotărârilor judecătorești definitive (a se vedea, printre altele, *Prodan v. Moldova*, citată mai sus, și *Lupacescu and Others v. Moldova*, nr. 3417/02, 5994/02, 28365/02, 5742/03, 8693/03, 31976/03, 13681/03 și 32759/03, 21 martie 2006). În această cauză, Curtea notează că reclamantul s-a conformat cerințelor Codului de procedură civilă (a se vedea paragraful 6 de mai sus) prin obținerea unui titlu executoriu și solicitarea executării acestuia de către executorul judecătoresc. Pe de altă parte, Curții nu i-au fost prezentate dovezi care ar confirma că autoritățile responsabile de executare ar fi întreprins vreo măsură în vederea executării hotărârii judecătorești. Curtea nu este convinsă de argumentul Guvernului că pârâtul G.T., care în perioada neexecutării a fost deputat în Parlament, Guvernator al Găgăuziei și membru al Guvernului Republicii Moldova, nu putea fi găsit de către autoritățile de executare. Prin urmare, Curtea constată că neexecutarea hotărârii judecătorești din 12 iunie 2001 constituie o

violare a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

27. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

28. Reclamantul a pretins EUR 10,462 cu titlu de prejudiciu material și moral.

29. Guvernul nu a comentat pretențiile reclamantului.

30. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres și frustrare ca urmare a violărilor constatate mai sus. Hotărând în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului EUR 2,500 cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

31. Reclamantul a mai pretins EUR 1,600 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

32. Guvernul nu a comentat pretențiile reclamantului.

33. Curtea acordă EUR 800 cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda de întârziere

34. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Respinge* cererea Guvernului privind scoaterea cererii de pe rolul său;
2. *Declară* inadmisibile pretențiile formulate în temeiul articolelor 17 și 34 ale Convenției, iar restul cererii admisibil;

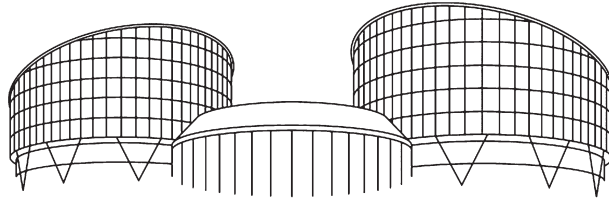
3. *Hotărâște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
4. *Hotărâște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
5. *Hotărâște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 2,500 (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 800 (opt sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 24 februarie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA EUGENIA ȘI DOINA DUCA c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 75/07)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

3 martie 2009

DEFINITIVĂ

14/09/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Eugenia și Doina Duca c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
David Thór Björgvinsson,
Ján Šikuta,
Nebojša Vučinić, *judcători*,

și Fatoş Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 10 februarie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 75/07) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către doi cetățeni ai Republicii Moldova, dna Eugenia Duca și dna Doina Duca („reclamantii”), la 27 decembrie 2006.

2. Reclamantii au fost reprezentați de către dl Alexandru Tănase și dna Janeta Hanganu, avocați din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

3. Reclamantii au pretins, în special, că dreptul lor la un proces echitabil și dreptul lor la proprietate au fost încălcate ca urmare a casării abuzive a unei hotărâri judecătorești favorabile lor.

4. La 1 februarie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

5. Judecătorul Poalelungi, judecătorul ales din partea Republicii Moldova, s-a abținut de la judecarea cauzei (articolul 28 al Regulamentului Curții) după ce aceasta a fost comunicată Guvernului. La 31 ianuarie 2009, Guvernul, în conformitate cu articolul 29 § 1 (a) al Regulamentului Curții, a informat Curtea că el este de acord ca în locul acestuia să fie desemnat un alt judecător ales și a lăsat alegerea persoanei desemnate în seama Președintelui Camerei. La 1 februarie 2009, Președintele l-a desemnat pe judecătorul Šikuta să participe la judecarea cauzei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamantii sunt mamă și fiică care s-au născut în anul 1953 și, respectiv, 1975 și locuiesc în Chișinău.

7. Reclamantii sunt acționari ai companiei C.. La baza cauzei se află un litigiu dintre reclamant și alți doi acționari ai companiei (I.A. și S.A.) care a început în anul 1998. La acel moment, primul reclamant deținea optzeci de procente din acțiunile companiei, în timp ce I.A. și S.A. pretindeau că dețin peste cincizeci de procente din acțiuni. Disputa a fost obiectul unui litigiu judiciar, primele două instanțe judecătorești dând câștig de cauză primului reclamant și acceptând poziția lui în hotărârile judecătorești pronunțate de Judecătoria sectorului Rîșcani la 25 iulie 1999 și Tribunalul Chișinău la 27 septembrie 1999. Totuși, soluția din aceste hotărâri a fost inversată de către Curtea de Apel a Republicii Moldova la 21 decembrie 1999.

8. Primul reclamant a depus un recurs în anulare, care a fost admis de Curtea Supremă de Justiție la 5 iulie 2000. Curtea Supremă de Justiție a casat decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 21 decembrie 1999 și a menținut decizia Tribunalului Chișinău din 27 septembrie 1999, aceasta devenind hotărârea irevocabilă în această cauză.

9. După acea dată, I.A. și S.A. au depus mai multe recursuri în anulare și cereri de revizuire la decizia din 27 septembrie 1999. Toate acestea au fost însă fără succes.

10. În anul 2000, primul reclamant a cumpărat 13.15% din acțiunile companiei iar, în anul 2003, el a donat toate acțiunile sale celui de-al doilea reclamant. În același an, al doilea reclamant a cumpărat 1.31% din acțiuni, astfel devenind proprietar al 94.46% din acțiuni.

11. La 3 iulie 2006, I.A. și S.A. au depus la Curtea Supremă de Justiție o nouă cerere de revizuire a deciziei din 27 septembrie 1999. Cererea s-a bazat pe articolul 449 lit. (b), (c) și (h) al Codului de procedură civilă și pe motivul că, în urma efectuării, la 18 și 19 mai 2006, la cererea lor, a două expertize, s-a constatat că câteva documente care au stat la baza hotărârii din 27 septembrie 1999 erau false. I.A. și S.A. au mai susținut că ei au depus o cerere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin care s-au plâns de încălcarea principiului securității raporturilor juridice prin casarea abuzivă, la 5 iulie 2000, de către Curtea Supremă de Justiție, a deciziei Curții de Apel a Republicii Moldova din 21 decembrie 1999. În susținerea cerinței lor, I.A. și S.A. au anexat copia cererii lor depusă la Curte și copii ale corespondenței cu Curtea pe marginea cererii nr. 10232/03.

12. Primul reclamant și compania C. au obiectat și au argumentat, *inter alia*, că cererea de revizuire a fost depusă cu omiterea termenului și că, în baza prevederilor Codului de procedură civilă, simplul fapt al depunerii unei cereri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu era suficient pentru casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile. Ei au mai contestat argumentele privind falsificarea documentelor și au susținut că aceste acuzații au fost aduse în cererile anterioare de revizuire de către I.A. și S.A. și că acestea au fost respinse de către instanțele judecătorești. În special, ei au susținut că concluzia din rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006 a fost luată dintr-un raport de expertiză anterior datat din 12 iulie 2005 și efectuat de același expert. Mai mult, la 18 februarie 2003, primul reclamant a fost achitat în cele din urmă în cadrul unui dosar penal intentat împotriva lui privind falsificarea documentelor de mai sus. În final, intimații au susținut că I.A. și S.A. nu au plătit taxa de stat.

13. La 27 noiembrie 2006, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire depusă de I.A. și S.A.. Ca urmare, decizia Tribunalului Chișinău din 27 septembrie 1999 a fost casată, iar decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 21 decembrie 1999 a devenit hotărârea irevocabilă în această cauză. Curtea Supremă nu a examinat nici unul din argumentele părților și, după constatarea existenței rapoartelor de expertiză din 18 și 19 mai 2006 și depunerii de către I.A. și S.A. a unei cereri la Curte, a constatat că casarea de către Curtea Supremă de Justiție la 5 iulie 2000 a deciziei Curții de Apel din 21 decembrie 1999 a fost contrară principiului securității raporturilor juridice.

14. După executarea acestei hotărâri judecătorești, I.A. și S.A. au obținut 50.925% din acțiunile companiei C., în timp ce primul reclamant a păstrat 48.775% din acțiuni, iar cel de-al doilea reclamant a pierdut toate acțiunile.

15. La 20 februarie 2007, un comitet de 3 judecători ai Curții Europene a declarat inadmisibilă cererea nr. 10232/03 depusă de I.A. și S.A., ca fiind vădit nefondată.

16. După ce au aflat despre decizia Curții în cauza de mai sus, reclamanții au inițiat o procedură de revizuire la Curtea Supremă de Justiție, solicitând revizuirea încheierii din 27 noiembrie 2006. În special, ei au susținut că cererea depusă la Curte, care a servit drept temei pentru revizuirea hotărârii judecătorești irevocabile din 27 septembrie 1999, a fost declarată inadmisibilă. De asemenea, ei au susținut că cel de-al doilea reclamant, care avea peste 94% din acțiunile companiei, nu a fost parte la procedurile de revizuire care s-au finalizat cu hotărârea din 27 noiembrie 2006.

17. La 2 iulie 2007, Plenul Curții Supreme de Justiție a respins cererea de revizuire depusă de către reclamanți. Judecătorul D.V. a scris o opinie separată, în care el și-a exprimat dezacordul cu decizia majorității și și-a exprimat

opinia că cererea de revizuire depusă de către reclamantți trebuia să fie admisă, având în vedere, în special, decizia Curții Europene de a respinge cererea nr. 10232/03.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

18. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă sunt următoarele:

Articolul 449

„Revizuirea se declara in cazul in care:

- b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute petiționarului anterior;
- c) după emiterea hotărârii, s-au descoperit înscrisuri probatoare care au fost reținute de un participant la proces sau care nu au putut fi prezentate instanței într-o împrejurare ce nu depinde de voința participantului la proces;
- h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale ...”

Articolul 450

„Cererea de revizuire se depune:

...

- (c) în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost cunoscute anterior și nu i-au putut fi cunoscute – în cazurile prevăzute la articolul 449 lit.b);
- (d) în termen de 3 luni din ziua în care s-a descoperit înscrisul respectiv – în cazurile prevăzute la articolul 449 lit.c);
- (g) în termen de 3 luni după emiterea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la articolul 449 lit.h).”

ÎN DREPT

19. Reclamantții au pretins că casarea hotărârii judecătorești irevocabile din 27 septembrie 1999 de către Curtea Supremă de Justiție la 27 noiembrie 2006 a violat articolul 6 § 1 al Convenției.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale

cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. ...”

20. Ei au mai pretins că casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea lor a avut ca efect încălcarea dreptului lor de proprietate garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. ... „

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

21. Guvernul a susținut că cel de-al doilea reclamant nu putea pretinde statutul de victimă, în sensul articolului 34 al Convenției, deoarece procedurile de revizuire examinate de către Curtea Supremă de Justiție la 27 noiembrie 2006 nu se refereau la chestiunea transferării acțiunilor de la primul la cel de-al doilea reclamant. Mai mult, al doilea reclamant a primit acțiunile de la primul reclamant cu titlu gratuit și, prin urmare, el nu putea suferi o pagubă, chiar și dacă acțiunile i-au fost luate. În orice caz, Guvernul a fost de opinie că transferarea acțiunilor de la primul la cel de-al doilea reclamant prin donație nu era una veritabilă și avea doar scopul de a împiedica restituirea acțiunilor către I.A și S.A..

22. Reclamanții nu au fost de acord cu Guvernul și au susținut că, deși hotărârea Curții Supreme de Justiție nu s-a referit în mod expres la soarta acțiunilor celui de-al doilea reclamant, ca urmare a executării acelei hotărâri, acesta a pierdut toate acțiunile sale. Reclamanții au mai contestat și alte declarații ale Guvernului.

23. Curtea reiterează că cuvântul „victimă” din articolul 34 se referă la persoana direct afectată de actul sau omisiunea în cauză; și că o violare poate avea loc chiar și în lipsa prejudiciului, prejudiciul fiind relevant doar la examinarea chestiunilor ce țin de articolul 41 al Convenției (a se vedea, *inter alia*, *Walston v. Norway*, nr. 37372/97, § 58, 3 iunie 2003, și *Eckle v. Germany*, hotărâre din 15 iulie 1982, Seria A nr. 51, § 66).

24. În această cauză nu se contestă faptul că, ca rezultat al hotărârii Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2006, cel de-al doilea reclamant a pierdut toate acțiunile sale în compania C.. Curtea nu consideră de vreo relevanță faptul că Curtea Supremă de Justiție nu a anulat expres dreptul celui de-al doilea reclamant. Privarea a avut loc în timpul procedurilor de executare a hotărârii din 27 noiembrie 2006. Curtea nu consideră relevant nici faptul că cel de-al doilea reclamant a primit acțiunile cu titlu gratuit.

25. Curtea reiterează că, în jurisprudența sa anterioară cu privire la chestiunea casării unor hotărâri judecătorești irevocabile, ea a stabilit că nu doar proprietarul precedent, ci și noul proprietar, al unui bun afectat de casare poate pretinde toate drepturile, inclusiv drepturile procedurale care ar fi putut fi pretinse de către partea în favoarea căreia a fost adoptată hotărârea inițială (a se vedea *Anghelescu v. Romania*, nr. 29411/95, §§ 49 et seq. și §§ 66 et seq., 9 aprilie 2002; *Mihailescu v. Romania* (dec.), nr. 32913/96, 22 iunie 2004). Această abordare subliniază validitatea și finalitatea continuă a hotărârii inițiale, principiul care stă la baza jurisprudenței Curții privind casarea hotărârilor judecătorești irevocabile (a se vedea *Moldovahidromaș v. Moldova* (dec.), nr. 30475/03, 4 aprilie 2006).

26. Prin urmare, Curtea conchide că cel de-al doilea reclamant a fost afectat direct de casarea deciziei din 27 septembrie 1999 și, prin urmare, poate pretinde că este victimă, în sensul articolului 34 al Convenției. Obiecția Guvernului este respinsă.

27. Curtea consideră că această cerere ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun temei pentru declararea ei inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acesteia.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

28. Reclamanții au pretins că principiul securității raporturilor juridice a fost încălcat și au invocat articolul 6 § 1 al Convenției. Ei au susținut că procedurile de revizuire, de fapt, au reprezentat un apel camuflat, deoarece I.A. și S.A. au încercat să obțină doar o reexaminare și o soluție nouă în această cauză. Ei au invocat argumentele aduse anterior, cum ar fi chestiunea privind documentele false și faptul că reclamanții în procedurile naționale au depus o cerere la Curte. Curtea Supremă de Justiție nu a adus motive pentru acceptarea cererii de revizuire a acestora.

29. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că Curtea Supremă de Justiție a acceptat argumentele lui I.A. și S.A. privind falsificarea documentelor și a corectat o eroare judiciară. Mai mult, Curtea Supremă de Justiție a constatat că admiterea la 5 iulie 2000 a recursului în anulare al Procurorului General a încălcat dreptul lui I.A. și S.A. la un proces echitabil, deoarece aceasta a înlăturat efectele unui întreg proces judiciar care s-a finalizat cu o hotărâre irevocabilă. Prin admiterea la 27 noiembrie 2007 a cererii de revizuire, Curtea Supremă de Justiție a corectat această eroare.

30. Dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea *Brumărescu v. Romania*, [GC], nr. 28342/95, § 61, ECHR 1999-VII, și *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 24, 22 martie 2005).

31. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (a se vedea *Brumărescu*, citată mai sus, § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, pe motivul unor circumstanțe esențiale și convingătoare (a se vedea *Roșca*, citată mai sus, § 25).

32. Concluzia de mai sus din cauza *Roșca* a fost trasă în legătură cu procedura în recurs în anulare, în conformitate cu care Procuratura Generală putea cere reexaminarea hotărârilor judecătorești irevocabile cu care nu era de acord. Curtea a constatat că această procedură, deși posibilă conform dreptului național, era incompatibilă cu Convenția, deoarece ea rezulta în „pierderea” unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțată în favoarea justițiabilului.

33. În ceea ce privește redeschiderea procedurilor din cauza apariției unor circumstanțe noi, Curtea reamintește că această chestiune a fost examinată în cauza *Popov v. Moldova (nr. 2)* (nr. 19960/04, 6 decembrie 2005) și în cauza *Oferta Plus SRL v. Moldova* (nr. 14385/04, 19 decembrie 2006), unde ea a constatat o violare a articolului 6 § 1 ca urmare a folosirii necorespunzătoare a procedurilor de revizuire. Curtea a constatat, în acele cauze, că redeschiderea procedurilor nu este, în sine, incompatibilă cu Convenția. Totuși, deciziile de a revizui hotărâri judecătorești irevocabile trebuie să fie în conformitate cu criteriile legale relevante, iar folosirea necorespunzătoare a unei astfel de proceduri poate fi contrară Convenției, pe motiv că rezultatul său – „pierderea” unei hotărâri judecătorești – este același ca și în cazul recursului în anulare. Principiile securității raporturilor juridice și preeminenței dreptului cer Curții să fie vigilentă în acest domeniu (a se vedea *Popov v. Moldova (nr. 2)*, citată mai sus, § 46).

34. În această cauză, Curtea notează că procedura de revizuire prevăzută de articolul 449 al Codului de procedură civilă într-adevăr servește scopului de a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției. Sarcina Curții, exact ca în cauzele *Popov (nr. 2)* și *Oferta Plus*, este de a determina dacă această procedură a fost aplicată într-un mod compatibil cu articolul 6 al Convenției și, astfel, a asigurat respectarea principiului securității raporturilor juridice. Făcând acest lucru, Curtea trebuie să țină cont, în primul rând, de responsabilitatea instanțelor judecătorești de a interpreta prevederile legislației naționale (a se vedea *Waide and Kennedy v. Germany* [GC], nr. 26083/94, § 54, ECHR 1999-I).

35. Reclamanții în procedurile naționale și-au întemeiat cererea de revizuire pe articolul 449 lit. (b), (c) și (h) al Codului de procedură civilă. Este de notat că, în temeiul alineatelor (b) și (c), procedurile puteau fi redeschise dacă ar fi devenit cunoscute circumstanțe, fapte sau documente esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute părții interesate anterior. Potrivit alineatului (h) al articolului, procedurile pot fi redeschise după ce Curtea Europeană constată o încălcare. Articolul 450 al aceluiași Cod prevede că cererea de revizuire în temeiul alineatelor (b) și (c) poate fi depusă în termen de trei luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele, faptele sau documentele esențiale care nu i-au fost cunoscute și nu i-au putut fi cunoscute anterior. În ceea ce privește temeiul prevăzut de alineatul (h), termenul este de trei luni din ziua pronunțării hotărârii de către Curte.

36. Se pare că încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2006 citează rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006, constatând, drept temei pentru redeschiderea procedurilor în temeiul articolului 449 lit. (b) și (c) al Codului de procedură civilă, că câteva documente sunt false (a se vedea paragraful 11 de mai sus).

37. Curtea notează că în încheierea Curții Supreme de Justiție nu s-a făcut referire la faptul dacă rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006 erau documente care nu au putut fi obținute anterior sau dacă acestea conțineau informații care nu puteau fi obținute anterior de către I.A. și S.A.. De asemenea, din declarațiile reclamanților în procedurile naționale nu reiese că aceștia au încercat, fără succes, să obțină aceste documente anterior. Intimații în procedurile de revizuire au argumentat, *inter alia*, că concluziile din rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006 au fost preluate dintr-un raport anterior datat din 12 iulie 2005, întocmit de către același expert și că învinuirile privind falsificarea documentelor fuseseră deja respinse de către instanțele judecătorești la fazele anterioare ale procedurii. Curtea Supremă de Justiție nu s-a pronunțat în nici un fel asupra acestei obiecții importante. Curtea nu s-a pronunțat nici asupra obiecției privind tardivitatea, ci pur și simplu a repus în termenul de depunere a cererii de revizuire fără a aduce motive pentru aceasta.

38. În astfel de circumstanțe, Curtea consideră că nu se poate spune că rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006 pot fi apreciate ca fapte, circumstanțe sau documente noi, care nu au fost cunoscute anterior și care nici nu puteau fi cunoscute anterior de către părțile în proces.

39. În ceea ce privește temeiul prevăzut de articolul 449 (h) al Codului de procedură civilă, Curtea este frapată de faptul că Curtea Supremă de Justiție nu l-a respins, în circumstanțele în care I.A. și S.A. s-au bazat pe faptul depunerii unei cereri la Curte. Curtea nu poate decât să noteze poziția diferită luată de Curtea Supremă de Justiție în cauza *Moldovahidromaș v. Moldova* (nr. 30475/03, §§ 38 și 39, 27 februarie 2007). În acea cauză, după ce Curtea a declarat cererea admisibilă, în contextul negocierilor de reglementare amiabilă a cauzei, Agentul Guvernamental a solicitat Curții Supreme de Justiție revizuirea deciziei prin care o cerere de tip *Brumarescu* a fost admisă. Curtea Supremă de Justiție a respins cererea de revizuire pe motiv, *inter alia*, că Curtea Europeană nu a adoptat o hotărâre asupra fondului cauzei.

40. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că procedura de revizuire în acest caz a fost, de fapt, o încercare de rejudecare a cauzei după mai mult de șase ani. Acesta a fost, de fapt, un „apel camuflat” scopul căruia a fost, mai degrabă, să se obțină o nouă examinare a circumstanțelor cauzei, decât să declanșeze o procedură de revizuire autentică prevăzută de articolele 449-451 ale Codului de procedură civilă. Mai mult, Curtea Supremă de Justiție nu a adus motive pentru repunerea reclamanților în procedurile naționale în termenul de depunere a cererii de revizuire (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Ruiz Torija*, citată mai sus).

41. Prin admiterea cererii de revizuire depusă de reclamanții în procedurile naționale, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice și „dreptul la o instanță” al reclamanților garantat de articolul 6 § 1 al Convenției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Roșca*, citată mai sus, § 28). Mai mult, neoferind niciun motiv pentru repunerea reclamanților în procedurile naționale în termenul de depunere a cererii de revizuire, Curtea Supremă de Justiție a încălcat dreptul reclamanților la un proces echitabil.

42. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

43. Reclamanții s-au plâns că încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2006 a avut ca rezultat încălcarea dreptului lor la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Guvernul nu a fost de acord cu poziția reclamanților.

44. Curtea consideră că reclamanții aveau un „bun”, în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, în temeiul deciziei Tribunalului Chișinău din 27 septembrie 1999 (a se vedea, printre altele, *Brumărescu*, citată mai sus, § 70). Casarea unei astfel de hotărâri peste șase ani după ce aceasta a devenit definitivă și irevocabilă constituie o ingerință în dreptul beneficiarului hotărârii judecătorești la protecția proprietății (a se vedea *Brumărescu*, citată mai sus, § 74). Chiar admitând că o astfel de ingerință poate fi privită ca servind unui interes general, Curtea constată că ea nu a fost justificată, deoarece nu a fost asigurat un echilibru just, iar reclamanții au fost impuși să suporte o sarcină individuală și excesivă (a se vedea *Brumărescu*, citată mai sus, § 75-80).

45. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

46. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

47. Reclamanții au pretins 140,815 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material cauzat ca rezultat al casării hotărârii judecătorești irevocabile din 27 septembrie 1999 pronunțată în favoarea lor. Ei au mai solicitat EUR 3,000 cu titlu de prejudiciu moral și EUR 3,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

48. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse de către reclamanți și a solicitat Curții să respingă pretențiile reclamanților.

49. Curtea consideră că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 al Convenției nu este gata pentru decizie. Prin urmare, chestiunea trebuie rezervată, iar procedura ulterioară trebuie fixată având în vedere posibilitatea ajungerii la un acord între Guvernul Republicii Moldova și reclamanți.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară cererea admisibilă;*
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;

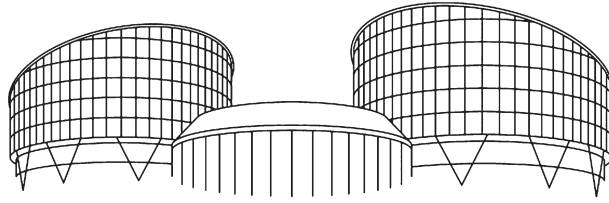
4. *Hotărâște*

- (a) că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 al Convenției nu este gata pentru decizie;
prin urmare,
- (b) rezervă această chestiune;
- (c) invită Guvernul Republicii Moldova și reclamantul să prezinte, în decursul următoarelor trei luni, observațiile lor scrise cu privire la chestiunea respectivă și, în special, să notifice Curtea cu privire la orice acord la care ei ar putea ajunge;
- (d) rezervă procedura ulterioară și deleghează Președintelui Camerei competența de a stabili același lucru dacă va fi necesar.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 3 martie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Fatoș Araci
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

MAREA CAMERĂ

CAUZA PALADI c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 39806/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

10 martie 2009

Această hotărâre este definitivă, însă poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Paladi c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, întrunită în cadrul Marii Camere compuse din:

Jean-Paul Costa, *Președinte*,
Peer Lorenzen,
Françoise Tulkens,
Karel Jungwiert,
Elisabet Fura-Sandström,
Egbert Myjer,
Sverre Erik Jebens,
Ján Šikuta,
Ineta Ziemele,
Mark Villiger,
Giorgio Malinverni,
Luis López Guerra,
András Sajó,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Nona Tsotsoria,
Işıl Karakaş,
Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Vincent Berger, *Jurisconsult*,

Deliberând la 14 mai 2008 și la 28 ianuarie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la ultima dată menționată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 39806/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către dl Ion Paladi („reclamantul”), la 9 noiembrie 2005.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl G. Ulianoschi, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins, în special, că nu i s-a acordat asistență medicală corespunzătoare și că a fost deținut fără un temei legal și în lipsa motivelor verosimile de a bănui că el a săvârșit o infracțiune. El s-a plâns de lipsa motivelor relevante pentru prelungirea detenției sale și de durata de timp în care au fost decise cererile sale *habeas corpus*, precum și de refuzul de a examina un recurs și o nouă cerere *habeas corpus* depuse de el. De asemenea,

el s-a plâns de omisiunea autorităților de a se conforma prompt măsurilor provizorii indicate de Curte la 10 noiembrie 2005 în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții) compusă din Judecătorii Bratza, Casadevall, Bonello, Traja, Pavlovski, Garlicki și Mijović, precum și din Grefierul Secțiunii, Lawrence Early. La 10 noiembrie 2005, Președintele Camerei a decis să indice Guvernului măsuri provizorii în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții cu scopul de a asigura continuarea tratamentului reclamantului în Centrul Republican de Neurologie („CRN”). La 22 noiembrie 2005, Camera a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, ea a decis examinarea fondului cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia.

5. La 10 iulie 2007, Camera a pronunțat o hotărâre în care ea a declarat, în unanimitate, cererea parțial admisibilă, a hotărât, în unanimitate, că a avut loc o violare a articolelor 3 și 5 § 1 ale Convenției și că nu a fost necesar de a examina separat pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 5 §§ 3 și 4 și a hotărât, cu șase voturi pentru și unul împotriva, că a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției.

6. La 30 ianuarie 2008, ca urmare a unei cereri a Guvernului datată din 10 octombrie 2007, un colegiu de cinci judecători al Marii Camere, în conformitate cu articolul 43 al Convenției, a decis să accepte cererea și s-o transmită Marii Camere.

7. Componenta Marii Camere a fost stabilită în conformitate cu prevederile articolului 27 §§ 2 și 3 al Convenției și ale articolului 24 al Regulamentului Curții.

8. Reclamantul și Guvernul au prezentat observații scrise.

9. La 14 mai 2008, a avut loc o audiere publică în Palatul Drepturilor Omului din Strasbourg.

În fața Curții au compărut:

(a) *din partea Guvernului*

DI V. GROSU,

Dna L. GRIMALSCHI,

Dna R. SECRIERU,

Agent,

Consilieri;

(b) *din partea reclamantului*

DI G. ULIANOVSKI,

DI N. PALADI,

Avocat,

Consultant.

Curtea a audiat pledoariile dlor Grosu și Ulianovski și răspunsurile acestora la întrebările puse de către Curte.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

10. Reclamantul s-a născut în anul 1953 și locuiește în Chișinău.

11. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

12. Reclamantul a lucrat ca viceprimar al municipiului Chișinău și ca lector la Academia de Studii Economice din Moldova. Între 24 septembrie 2004 și 25 februarie 2005, el a fost deținut în Izolatorul de Detenție Provizorie al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției („CCCEC”). La 25 februarie 2005, el a fost transferat în Izolatorul Anchetei Preliminare nr. 3 al Ministerului Justiției din Chișinău (cunoscut de asemenea ca „Închisoarea nr. 3”, care a fost, ulterior, redenumită „Închisoarea nr. 13”). Reclamantul suferă de mai multe boli (a se vedea paragrafele 22 și 25 de mai jos).

A. Procedurile împotriva reclamantului

13. Reclamantul a fost acuzat în trei dosare penale separate, în temeiul articolului 185 alin. 3 al vechiului Cod Penal și al articolului 327 alin. 2 al noului Cod Penal („CP”), de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu; abuzul de putere sau abuzul de serviciu.

14. La 17 septembrie 2004, CCCEC a pornit o urmărire penală împotriva reclamantului, iar la 24 septembrie 2004 el a fost reținut.

15. La 27 septembrie 2004, Judecătoria Buiucani a emis un mandat pentru arestarea și detenția lui pentru 30 de zile. Motivele aduse de instanța judecătorească pentru eliberarea mandatului de arest au fost că:

„[Reclamantul] este periculos pentru societate. În caz de eliberare, el ar putea săvârși alte infracțiuni, distruge probe sau să se ascundă de organul de urmărire penală sau instanță, să influențeze derularea normală a urmăririi penale sau acumularea probelor și ar putea influența probele și martorii.”

La 4 octombrie 2004, Curtea de Apel Chișinău a menținut acea încheiere. Judecătorul M.B. a avut opinie separată, constatând că nu există niciun motiv pentru deținerea reclamantului, deoarece acuzarea nu a prezentat nicio probă cu privire la pretinsul pericol că acesta se va ascunde sau va influența urmărirea penală. Reclamantul avea familie și domiciliu permanent în Chișinău, era bolnav și nu avea antecedente penale.

16. Reclamantul a depus cereri *habeas corpus* la 5, 13 și 19 octombrie, 2 noiembrie și 29 decembrie 2004, precum și la 22 februarie, 23 iunie și 20 septembrie 2005. El s-a bazat pe următoarele elemente: starea rea a sănătății sale; lipsa antecedentelor penale; reputația sa impecabilă ca doctor în economie și lector

universitar; faptul că documentele sale de identitate au fost ridicate de organul de urmărire penală ca el să nu poată părăsi țara; faptul că familia sa și domiciliul său permanent erau în Chișinău; faptul că el o întreținea pe mama sa în vârstă de 75 de ani care era invalidă; el avea garanția personală a trei persoane bine cunoscute (care au depozitat deja 3,000 lei moldovenești (MDL), fiecare din ei fiind pregătiți să plătească restul sumei de MDL 8,000 solicitată inițial de instanța de judecată) și lipsa motivelor pentru arestarea sa. Toate aceste cereri au fost respinse din motive similare celor aduse în încheierea din 27 septembrie 2004.

17. La 22 octombrie 2004, dosarul a fost transmis în instanța de judecată pentru examinare.

18. La o dată nespecificată în luna octombrie 2004, procuratura a transmis în instanța de judecată al doilea dosar, în care reclamantul era de asemenea identificat ca una din persoanele inculpate. Urmărirea penală în acea cauză a început la 28 martie 2003. Organul de urmărire penală a încetat-o de două ori din lipsă de probe (la 15 iulie și 26 septembrie 2003), însă în ambele cazuri procurorul a dispus redeschiderea ei. La 27 octombrie 2004, ambele cauze au fost conexate.

19. La 2 noiembrie 2004, judecătorul L.V., președintele Judecătoriei Centru, a respins cererea reclamantului de eliberare sub garanția personală a trei persoane bine cunoscute, fără a aduce niciun motiv.

20. Reclamantul a contestat cu recurs, însă judecătorul L.V. a refuzat să trimită recursul său în Curtea de Apel, deoarece legislația nu prevedea contestația cu recurs a unor astfel de încheieri. Reclamantul a depus recursul direct la Curtea de Apel Chișinău care, de asemenea, a refuzat să-l examineze din același motiv. Un răspuns similar a fost dat la recursurile depuse la 25 februarie și 27 septembrie 2005.

21. La 30 decembrie 2004, cel de-al treilea dosar penal în care reclamantul era acuzat de abuz de putere în interes personal a fost trimis în instanța de judecată pentru examinare. Această cauză a fost, de asemenea, conexată la cele două cauze menționate mai sus împotriva reclamantului.

B. Starea medicală a reclamantului și tratamentul primit

22. De la 24 septembrie 2004, reclamantul a fost deținut în Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC. La 29 septembrie 2004, o comisie medicală consultativă a examinat fișa medicală a reclamantului la cererea soției acestuia și a dat următoarea diagnoză: diabet de tip II (dependent de insulină), polineuropatie, angiospasm diabetic, tiroidită autoimună faza 2, consecințe ale unei traume la cap cu hipertensiune intracraniană, paroxism vagovagal, bronșită cronică obstructivă, pancreatită cronică recurentă însoțită de insuficiență endocrină, hepatită cronică activă și sindrom astenic. La 14 noiembrie 2004, soția reclamantului a informat instanța de judecată de constatările comisiei medicale.

23. Potrivit reclamantului, Izolatorul de Detenție Provizorie al CCCEC nu a avut personal medical până la sfârșitul lunii februarie 2005, când acolo a fost angajat un terapeut. El pretinde că el a cerut asistență medicală de mai multe ori, însă a primit tratament doar de la medici din alte instituții care l-au vizitat când exista o urgență. La 28 septembrie 2004, a fost chemată o ambulanță pentru tratarea reclamantului de hipertensiune acută. Medicul a prescris o consultație a unui specialist endocrinolog, care l-a examinat pe reclamant la 21 decembrie 2004. De asemenea, reclamantul a informat procurorul și instanța de judecată de dieta sa specială și necesitățile sale medicale, însă nu a primit niciun răspuns. El a prezentat copii ale plângerilor din partea soției sale, a mamei sale și a unui grup parlamentar adresate administrației CCCEC, Departamentului Instituțiilor Penitenciare, instanței de judecată care judeca cauza sa, președintelui Republicii Moldova, ministrului Justiției, precum și altor autorități. Soția reclamantului a primit câteva răspunsuri formale, prin care ea a fost informată, în esență, că soțul său a fost examinat de mai multe ori de diferiți medici și că lui, în caz de necesitate, i se va acorda asistență medicală.

24. La 15 februarie 2005, reclamantul a fost examinat de către dr. B.E., un psihoneurolog care a conchis că starea sănătății sale era „instabilă cu o ușoară îmbunătățire” și că el avea nevoie să continue tratamentul sub supraveghere. La 25 februarie 2005, reclamantul a fost transferat în Izolatorul Anchetei Preliminare al Închisorii nr. 3 din Chișinău.

25. La 2 martie 2005, în conformitate cu o încheiere judecătorească, reclamantul a fost examinat de o comisie medicală a Ministerului Sănătății. B.I., un neurolog și membru al comisiei l-a diagnosticat cu encefalopatie, polineuropatie de origine endocrină, hipertensiune, boală vasculară periferică și paraplegie inferioară. El a recomandat ca reclamantul să fie tratat în staționar. Z.A., un endocrinolog și membru al comisiei, l-a diagnosticat pe reclamant cu diabet, angiopatie micro și macro, cardiomiopatie, hipertensiune arterială, hepatoză diabetică steatoreică, tiroidită, hipotiroidită și encefalopatie. El a recomandat o dietă specială și un tratament în staționar în clinici specializate (endocrinologie – cardiologie - neurologie). E.V., șeful departamentului cardiologie al Ministerului Sănătății și membru al comisiei, l-a diagnosticat pe reclamant cu cardiomiopatie ischemică și cardiopatie combinată, angină pectorală instabilă, atacuri prelungite pe parcursul a două săptămâni anterioare, hipertensiune arterială (gradul 3), insuficiență cardiacă congestivă (gradul 2), hipertensiune și insuficiență renală endocrină, boală vasculară diabetică și dilatare toracică. E.V. a recomandat ca reclamantul să fie tratat în staționar într-o secție de cardiologie pentru a investiga și preveni riscul unui infarct miocardic. Ea a considerat necesar de a face tratament anticoagulant, însă a notat că, având în vedere riscul de hemoragie gastrică, un astfel de tratament putea avea loc doar în condiții de strictă supraveghere și cu chirurgi la îndemână, care să intervină în caz de necesitate.

26. În baza acestor recomandări, instanța de judecată a dispus transferul reclamantului la un spital penitenciar.

27. În baza unui ordin al Ministerului Sănătății, dr. V.P., un neurolog de la Centrul Republican de Neurologie al Ministerului Sănătății („CRN”), l-a examinat pe reclamant la 20 mai 2005. El a confirmat diagnozele anterioare și a recomandat tratament complex într-o secție neurologică specializată a Ministerului Sănătății, inclusiv tratament prin terapie cu oxigen hiperbaric („OHB”).

28. La 30 mai 2005, directorul spitalului penitenciar unde era deținut reclamantul a informat instanța de judecată cu privire la recomandările lui V.P. și a spus că reclamantului i-au fost date medicamentele prescrise, dar nu și terapia OHB, care era imposibil de administrat la spitalul penitenciar din lipsa echipamentului necesar. De asemenea, el a informat instanța de judecată că starea reclamantului îl împiedica pe acesta să participe la ședințele judecătorești.

29. La 1 iunie 2005, Judecătoria Centru a constatat că starea reclamantului și a unui alt co-acuzat s-a înrăutățit și a suspendat examinarea cauzelor lor „până la recuperare”. Instanța de judecată nu a răspuns la cererea soției reclamantului de eliberare a acestuia pentru a permite tratamentul și nici la scrisoarea menționată mai sus a directorului spitalului penitenciar.

30. Prin scrisorile din 9, 17 și 22 iunie, 5 iulie și 1 august 2005, directorul spitalului penitenciar a informat din nou instanța de judecată privind lipsa echipamentului necesar la spital pentru tratamentul prescris de V.P.

31. La 7 și 15 septembrie 2005, o comisie medicală a Ministerului Sănătății, care includea medici de la CRN l-a examinat pe reclamant, iar la 16 septembrie 2005, aceasta a recomandat *inter alia* tratamentul cu OHB într-o secție neurologică specializată.

32. La 16 septembrie 2005, directorul spitalului penitenciar a confirmat în numele reclamantului că spitalul nu avea echipamentul necesar pentru tratamentul neurologic recomandat. Această informație a fost prezentată Judecătoriei Centru.

33. La 19 septembrie 2005, Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului a înaintat o cerere *amicus curiae* instanței de judecată după vizitarea reclamantului în spital. El a considerat că starea sănătății reclamantului era incompatibilă cu condițiile sale de detenție și tratament și a protestat împotriva deciziei de a suspenda examinarea cauzei până la recuperarea acestuia.

34. Având în vedere constatările comisiei medicale a Ministerului Sănătății din 16 septembrie 2005, care a recomandat ca reclamantul să fie tratat într-o secție neurologică specializată, la 20 septembrie 2005, Judecătoria Centru a dispus transferarea acestuia la CRN, o instituție de stat, pentru treizeci de zile. Potrivit Guvernului, în lunile septembrie - noiembrie 2005, perioada obișnuită de tratament la CRN era de opt până la nouă zile.

35. La 27 septembrie 2005, reclamantul a cerut Judecătoriei Centru să dispună efectuarea unei expertize cu privire la starea sănătății sale până și după

arestarea sa, precum și la data depunerii cererii. În decizia sa din aceeași zi, Judecătoria Centru a respins cererea reclamantului, deoarece nu a fost invocat niciun dubiu cu privire la starea sănătății sale.

36. La o dată nespecificată, reclamantul a cerut conducerii CRN să descrie starea sănătății sale și tratamentul primit. El nu a primit niciun răspuns. La 17 octombrie 2005, instanța de judecată a indicat CRN să răspundă imediat și instanța de judecată a primit răspunsul acestuia la 20 octombrie 2005. În răspunsul său, CRN a dat diagnoza sa cu privire la starea reclamantului și a constatat că starea sănătății lui era instabilă și că el avea nevoie în continuare de tratament. La 20 octombrie 2005, Judecătoria Centru a prelungit tratamentul reclamantului până la 10 noiembrie 2005 în baza scrisorii de la CRN.

37. Potrivit unui certificat eliberat de secția terapie cu OHB a Spitalului Clinic Republican („SCR”), reclamantul a primit acolo cinci ședințe de terapie cu OHB, începând cu 2 noiembrie 2005. Reclamantului i-a fost prescris un tratament de douăsprezece ședințe, programate să continue până la 28 noiembrie 2005. Potrivit reclamantului, el era escortat de la CRN la SCR la fiecare două zile pentru efectuarea procedurii și, de asemenea, el a început acolo un tratament cu acupunctură. Reclamantul a prezentat o copie a certificatului Judecătoriei Centru care, la 10 noiembrie 2005, a decis că el ar trebui să fie transferat la spitalul penitenciar. Instanța de judecată și-a bazat decizia sa pe scrisoarea CRN din 9 noiembrie 2005, care menționa că starea reclamantului s-a stabilizat și că el va fi externat la 10 noiembrie 2005. Diagnoza reclamantului, menționată în scrisoarea din 9 noiembrie 2005, era următoarea: diabet grav, subcompensat de tip II (dependent de insulină), retinopatie diabetică, tiroidită autoimună, hipotiroidită, cardiomiopatie ischemică, angină pectorală, hipertensiune arterială de gradul 2 cu risc foarte înalt, cardiopatie combinată, extrasistolă supraventriculară rară, encefalopatie discirculară combinată de gradul 2, atrofie cerebrală, insuficiență piramidală, în special, în partea dreaptă, polineuropatie diabetică și sindrom asteno-depresiv. Scrisoarea mai nota că continuarea detenției reclamantului ar „contribui la o stare de tensiune psihico-emoțională permanentă care, la rândul ei, [ar] cauza fluctuații ale presiunii arteriale și nivelului zahărului în sânge”. Aceeași diagnoză a fost notată în fișa medicală de externare a reclamantului din CRN la 10 noiembrie 2005.

38. Deoarece scrisoarea CRN nu a inclus terapia cu OHB printre recomandările sale cu privire la tratament, instanța de judecată a constatat că prelungirea orarului pentru tratamentul cu OHB până la sfârșitul lunii noiembrie era irelevantă.

39. La 16 noiembrie 2005, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale a răspuns la întrebările Agentului Guvernamental cu privire la necesitatea de a trata reclamantul. Scrisoarea menționa că, la 17 noiembrie 2005, fișele medicale ale reclamantului au fost examinate de un grup de medici, care au constatat că el nu avea nevoie de tratament în staționar „în nicio instituție medicală, inclusiv în [CRN]” și că el putea fi tratat în ambulatoriu.

40. La 24 noiembrie 2005, reclamantul a fost examinat de un psihoterapeut, care l-a diagnosticat cu dereglare astenică cerebralo-organică, dereglare depresivă cauzată de neliniște de origine psiho-organică și persistența unui stres sever.

41. La 29 noiembrie 2005, reclamantul trebuia externat din CRN. Fișa medicală de externare a reclamantului din CRN la 29 noiembrie 2005 a repetat diagnoza dată la 9 noiembrie 2005, adăugând diagnoza de abces la prostată. Printre recomandările făcute de CRN a fost tratamentul cu OHB la fiecare două zile. La 30 noiembrie 2005, instanța de judecată a dispus transferul reclamantului la Spitalul Clinic Republican („SCR”) pe un termen de zece zile, pentru a primi tratament cu OHB. După ședința de judecată, reclamantul și-a pierdut cunoștința și a fost dus cu ambulanța la Spitalul Clinic Municipal („SCM”), cu suspiciunea de insuficiență miocardică. Ca rezultat, instanța de judecată și-a modificat încheierea sa din aceeași zi și a dispus ca reclamantul să fie tratat la SCM.

42. Într-o scrisoare din 12 februarie 2007, reclamantul a prezentat Curții un certificat care menționa că, la 20 iunie 2006, el a fost recunoscut ca invalid de gradul II.

43. La 11 martie 2008, Ministerul Sănătății a dispus crearea unei comisii medicale pentru a stabili starea sănătății reclamantului în perioada între 21 septembrie și 30 noiembrie 2005. Comisia a stabilit că, în timpul aflării în detenție în spitalul penitenciar, reclamantului i-a fost acordat tot tratamentul prescris de CRN. În continuare, ea a constatat că tratamentul cu OHB nu a fost necesar în cazul reclamantului și că era doar tratament suplimentar pentru diabet și complicațiile date de acesta. Întreruperea tratamentului reclamantului cu OHB nu a afectat starea sănătății sale, după cum s-a dovedit prin nivelul stabil al zahărului în sânge până și după întrerupere.

C. Cererile *habeas corpus* ale reclamantului

44. La 23 iunie 2005, instanța de judecată a respins cererea *habeas corpus* a reclamantului din următoarele motive:

„... motivele pentru prelungirea arestării preventive a acuzatului rămân valabile, deoarece acuzațiile împotriva sa sunt bazate pe circumstanțe care încă nu au fost examinate de instanța de judecată, iar schimbarea măsurii preventive ar putea împiedica stabilirea adevărului în procesul penal.”

45. La 8 iulie 2005, reclamantul a depus o altă cerere *habeas corpus*, bazându-se pe articolele 2 și 3 ale Convenției și a subliniat că, în timp ce examinarea cauzei sale a fost suspendată până la recuperarea sa, lui i-a fost refuzat tratamentul medical necesar pentru a asigura o astfel de recuperare. Instanța de judecată a amânat examinarea cererii. Examinarea cererii a fost din nou amânată la 11 iulie 2005 pentru o perioadă nedeterminată.

46. La 18 iulie, judecătorul L.V. a lipsit și examinarea cauzei a fost amânată. La 22 iulie 2005, alți membri ai completului de judecată au lipsit și examinarea cauzei a fost din nou amânată.

47. La 25 iulie 2005, reclamantul a cerut o copie a procesului-verbal al ședințelor judecătorești din 8 și 11 iulie 2005 și a informat instanța de judecată despre înrăutățirea stării sănătății sale. Cererea sa a fost refuzată. La 3 august 2005, Judecătoria Centru a informat reclamantul că examinarea cererii sale *habeas corpus* a fost amânată până la primirea unui răspuns din partea Ministerului Sănătății la solicitarea acesteia din 7 iulie 2005 cu privire la starea sănătății lui.

48. La 20 septembrie 2005, Judecătoria Centru a respins cererea *habeas corpus* a reclamantului „deoarece motivele pentru prelungirea arestării rămân valabile”. De asemenea, instanța de judecată a respins plângerea reclamantului că tratamentul medical inadecvat pe care el l-a primit a constituit tratament inuman și degradant:

„... deoarece reprezentantul [spitalului penitenciar] a declarat că [reclamantului] i-a fost acordat tratamentul medical necesar în staționar; nu există nicio probă cu privire la tratamentul inuman sau degradant”.

Totuși, în același timp, instanța de judecată a dispus transferul reclamantului la CRN (a se vedea paragraful 34 de mai sus).

49. La 27 septembrie 2005, recursul reclamantului nu a fost examinat, instanța de judecată constatând că nu era posibilă depunerea recursului. De asemenea, instanța de judecată a respins cererea lui pentru efectuarea unei examinări medicale pentru a stabili starea actuală a sănătății sale și modul în care el a fost tratat în timpul detenției sale.

50. La 11 octombrie 2005, reclamantul a depus o altă cerere *habeas corpus*, contestând *inter alia* existența unei bănuieli rezonabile care să justifice detenția sa continuă. El s-a referit la constatarea unei violări a articolului 5 al Convenției în cauza *Șarban v. Moldova* (nr. 3456/05, 4 octombrie 2005), ca o nouă circumstanță pentru examinarea necesității de a-l deține. Instanța de judecată a respins cererea, constatând că ea putea fi depusă doar peste cel puțin o lună de la examinarea ultimei cereri de acest gen. De asemenea, ea a constatat că hotărârea la care s-a făcut referire nu era o circumstanță nouă, deoarece ea se referea doar la dl Șarban, și nu la reclamant.

51. La 10 noiembrie 2005, reclamantul a cerut Judecătoriei Centru să dispună tratamentul său continuu la CRN sau eliberarea sa în baza cererii sale *habeas corpus*. Instanța de judecată a respins cererea (a se vedea paragraful 37 de mai sus) și nu a examinat cererea *habeas corpus*.

52. La 15 noiembrie 2005, Judecătoria Centru a respins cererea reclamantului *habeas corpus* din 10 noiembrie 2005 constatând că:

„... nu au fost examinate toate probele; [reclamantul] a lucrat ca viceprimar al municipiului Chișinău și continuă să aibă influență asupra martorilor care urmează a fi audiați; el ar putea împiedica prezentarea în instanța de judecată a unor probe autentice, care continuă să fie păstrate de Primăria Chișinău”.

53. La 15 decembrie 2005, arestarea reclamantului a fost schimbată cu obligația de a nu părăsi localitatea.

D. Măsurile provizorii indicate de Curte

54. În seara zilei de joi, 10 noiembrie 2005, Curtea a indicat printr-un fax trimis Guvernului Republicii Moldova o măsură interimară în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții, care prevedea că „reclamantul nu ar trebui transferat de la [CRN]. Această măsură provizorie este valabilă până când Curtea va avea posibilitatea de a examina cazul, adică până la 29 noiembrie 2005 cel târziu.” Același mesaj a fost expediat prin fax de câteva ori în dimineața zilei de vineri, 11 noiembrie 2005. La 11 noiembrie 2005, Grefierul Adjunct al Secțiunii a Patra a telefonat de câteva ori la numerele de telefon indicate de Agentul Guvernamental, însă nu a primit niciun răspuns.

55. În dimineața zilei de vineri, 11 noiembrie 2005, avocatul reclamantului a cerut instanței de judecată care judeca cauza să suspende executarea încheierii sale din 10 noiembrie 2005 și să împiedice transferarea reclamantului de la CRN. El a prezentat o copie a faxului primit de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la măsurile provizorii. Judecătoria Centru nu a ținut o ședință judecătorească și nu a răspuns la această cerere. În aceeași zi, reclamantul a fost transferat la spitalul penitenciar.

56. La 14 noiembrie 2005, avocatul reclamantului l-a informat pe președintele Consiliului Superior al Magistraturii despre omisiunea judecătorului L.V., președintele Judecătoriei Centru, de a examina cererea lui din 11 noiembrie 2005 și a cerut întreprinderea unor acțiuni urgente pentru a asigura conformarea cu măsurile provizorii dispuse de Curte. În aceeași zi, avocatul a prezentat o cerere similară Agentului Guvernamental al Republicii Moldova la Curte și Procuraturii Generale, notând că procurorul responsabil de cauza reclamantului a susținut cererea acestuia de a continua tratamentul la CRN. De asemenea, el a notat că încheierea de a-l transfera pe reclamant la spitalul penitenciar nu a fost executată până la ora 10:00, atunci când el a depus cererea sa la Judecătoria Centru.

57. La aceeași dată, ca urmare a cererii Agentului Guvernamental, Judecătoria Centru a dispus transferarea reclamantului la CRN până la 29 noiembrie 2005. Evenimentele ulterioare sunt disputate de către părți. Potrivit reclamantului, el a fost adus la CRN la ora 18:30, însă conducerea spitalului a refuzat să-l interneze timp de 6 ore. Atunci când reclamantul a început să se simtă rău, conducerea l-a internat după miezul nopții. Potrivit Guvernului, reclamantul a fost internat în ziua când Judecătoria Centru a dispus internarea sa, iar întârzierea a fost cauzată

de părerile medicilor că reclamantul nu necesita continuarea tratamentului la CRN. Agentul Governamental a supravegheat personal executarea indicației.

58. Reclamantul a prezentat o copie a unui reportaj de știri difuzat de canalul de televiziune PRO TV, care a arătat evenimentele de la CRN. Reporterul a susținut că reclamantul a fost nevoit să aștepte o decizie timp de șase ore și că, în final, a fost internat după miezul nopții. Medicii l-au informat pe reporter că ei au refuzat inițial să-l interneze pe reclamant din cauza lipsei fișei medicale a acestuia și că ei l-au internat doar după ce le-a fost adusă fișa medicală. Într-un interviu acordat aceluiași reporter, Agentul Governamental a declarat că motivul pentru întârzierea internării reclamantului au fost „anumite chestiuni tehnice, organizatorice”. Acest lucru a fost confirmat de o declarație a directorului-adjunct al Departamentului Instituțiilor Penitenciare.

59. La 12 decembrie 2005, Consiliul Superior al Magistraturii l-a informat pe avocatul reclamantului în răspuns la scrisoarea acestuia din ziua de luni, 14 noiembrie 2005, că Judecătoria Centru a fost informată, în mod oficial, la 14 noiembrie 2005, la ora 14:19, prin fax, de Agentul Governamental cu privire la măsurile provizorii indicate de Curtea Europeană. Ca urmare a unei ședințe judecătorești urgente, instanța de judecată a dispus transferul reclamantului la CRN.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA RELEVANTE

A. Dreptul și practica națională

60. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală („CPP”) sunt următoarele:

Articolul 176

Temeiurile pentru aplicarea măsurilor preventive

„1. Măsurile preventive pot fi aplicate de către organul de urmărire penală sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că bănuitul, ... ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal ori să săvârșească alte infracțiuni, de asemenea ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.

2. Arestarea preventivă și măsurile preventive de alternativă arestării se aplică numai în cazurile săvârșirii unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsă privativă de libertate pe un termen mai mare de 2 ani, iar în cazul săvârșirii unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsă privativă de libertate pe un termen mai mic de 2 ani, ele se aplică dacă învinuitul ... a comis cel puțin una din acțiunile menționate în alin.(1).

3. La soluționarea chestiunii privind necesitatea aplicării măsurii preventive respective, organul de urmărire penală și instanța de judecată vor lua în considerare următoarele criterii complementare:

- (1) caracterul și gradul prejudiciabil al faptei incriminate;
- (2) persoana bănuțitului, ...;
- (3) vârsta și starea sănătății lui;
- (4) ocupația lui;
- (5) situația familială și prezența persoanelor întreținute;
- (6) starea lui materială;
- (7) prezența unui loc permanent de trai;
- (8) alte circumstanțe esențiale. ...”

Articolul 246

Termenele de examinare a cererilor și demersurilor

„(1) Cererile, ... vor fi examinate și soluționate imediat după depunerea lor. Dacă organul căruia îi este adresată cererea sau demersul nu le poate soluționa imediat, acestea urmează să fie soluționate nu mai târziu de 3 zile de la data primirii lor. ...”

61. După intrarea în vigoare a noului Cod de Procedură Penală la 12 iunie 2003, judecătoriiile au fost obligate să asigure ca în zilele de odihnă (sâmbăta și duminica) și în zilele de sărbători oficiale să fie un judecător de serviciu care să soluționeze orice chestiuni urgente. Potrivit unui certificat eliberat de către președintele Judecătoriei Centru, în această judecătorie fusese întocmit un astfel de registru al judecătorilor de serviciu.”

B. Jurisprudența Curții Internaționale de Justiție

62. În hotărârea sa în cauza *LaGrand* (hotărâre din 27 iunie 2001, ICJ Reports 2001, §§ 111-115), Curtea Internațională de Justiție a decis că:

„111. În ceea ce privește chestiunea dacă Statele Unite s-au conformat obligației care le-a fost impusă prin Ordonanța din 3 martie 1999, Curtea observă că Ordonanța a indicat două măsuri provizorii, prima dintre care este:

Statele Unite ale Americii ar trebui să ia toate măsurile pe care le au la dispoziție pentru a asigura că Walter LaGrand nu va fi executat până la decizia finală în cadrul acestor proceduri, și că trebuie să informeze Curtea cu privire la toate măsurile pe care le-au luat pentru implementarea acestei Ordonanțe.”

A doua măsură a cerut Guvernului Statelor Unite să „transmită această Ordonanță Guvernatorului Statului Arizona” ... Departamentul de Stat i-a transmis Guvernatorului Statului Arizona o copie a Ordonanței Curții. ...

Astfel, autoritățile Statelor Unite s-au limitat la simpla transmitere Guvernatorului Statului Arizona a textului Ordonanței. Acest lucru desigur a respectat cerința celei de-a doua din cele două măsuri indicate. În ceea ce privește prima măsură, Curtea notează că aceasta nu a creat o obligație de rezultat, însă Statelor Unite li s-a cerut să „ia toate măsurile pe care le au la dispoziție pentru a asigura că Walter LaGrand nu va fi executat până la decizia finală în cadrul acestor proceduri”. Curtea este de acord cu faptul că datorită

prezentării extrem de târzii a cererii pentru măsuri provizorii, autoritățile Statelor Unite au avut desigur foarte puțin timp pentru a acționa.

112. Cu toate acestea, Curtea observă că simpla transmitere a Ordonanței sale Guvernatorului Statului Arizona fără vreun comentariu, în special, fără măcar o cerere de suspendare temporară și o explicație că nu există o înțelegere generală cu privire la poziția Statelor Unite că ordonanțele Curții Internaționale de Justiție cu privire la măsurile provizorii nu sunt obligatorii, a fost, în mod sigur, mai puțin decât ceea ce s-ar fi putut face chiar și în perioada scurtă de timp care a fost disponibilă. ...

113. Este important faptul că Guvernatorul Statului Arizona, căruia i-a fost transmisă Ordonanța Curții, a decis să nu o execute, chiar dacă Comisia de Grațiere din Arizona a recomandat suspendarea executării lui Walter LaGrand.

114. *In fine*, Curtea Supremă de Justiție a Statelor Unite a respins o cerere separată din partea Germaniei pentru suspendarea executării, „având în vedere depunerea târzie a cererilor și barierele jurisdicționale pe care acestea le implică”. Totuși, Curtea Supremă de Justiție putea, după cum a susținut unul din membrii săi, să dispună o suspendare preliminară, care i-ar fi acordat „timp pentru a examina, după consultări cu toate părțile interesate, chestiunile de jurisdicție și drept internațional implicate. ...” (*Federal Republic of Germany et al. v. United States et al.*, Curtea Supremă de Justiție a Statelor Unite ale Americii, 3 martie 1999).

115. Examinarea măsurilor de mai sus luate de autoritățile Statelor Unite cu privire la Ordonanța Curții Internaționale de Justiție din 3 martie 1999 indică faptul că diferite autorități competente din Statele Unite nu au luat toate măsurile pe care ele le-ar fi putut lua pentru a executa Ordonanța Curții. Ordonanța nu a cerut Statelor Unite să exercite competențe pe care nu le au: însă aceasta le-a impus obligația „să ia toate măsurile pe care le au la dispoziție pentru a asigura că Walter LaGrand nu va fi executat până la decizia finală în cadrul acestor proceduri ...”. Curtea constată că Statele Unite nu s-au conformat acestei obligații.

În aceste circumstanțe, Curtea conchide că Statele Unite nu s-au conformat Ordonanței din 3 martie 1999.”

ÎN DREPT

63. Reclamantul s-a plâns de încălcarea drepturilor sale garantate de articolul 3 al Convenției, ca rezultat al asistenței medicale inadecvate pe care el a primit-o în timpul aflării sale în detenție. Articolul 3 prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

64. De asemenea, reclamantul a considerat că detenția sa a fost contrară articolului 5 § 1 al Convenției, deoarece nu a existat vreo bază legală pentru detenția sa după trimiterea cauzei în judecată și că el a fost reținut în lipsa unei bănuieli rezonabile că el a săvârșit o infracțiune. Articolul 5 § 1, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

...

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;”

65. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 5 § 3 al Convenției, că denunțarea sa preventivă nu s-a bazat pe motive „relevante și suficiente”. De asemenea, el s-a plâns de decizia de a suspenda examinarea cauzei sale până la recuperarea sa. Partea relevantă a articolului 5 § 3 prevede următoarele:

„Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol ... are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.”

66. De asemenea, reclamantul a susținut că durata de timp în care a fost examinată cererea sa *habeas corpus*, refuzul de a examina recursul său împotriva respingerii acelei cereri și respingerea acelei cereri în baza unor noi circumstanțe au constituit fiecare o încălcare a articolului 5 § 4 al Convenției, care prevede următoarele:

„Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

67. *In fine*, reclamantul s-a plâns de neexecutarea măsurilor provizorii indicate de Curte. El a considerat că acest lucru a constituit o violare a articolului 34 al Convenției, care prevede următoarele:

„Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretind victimă a unei încălcări, de către una din Înaltele Părți Contractante, a drepturilor recunoscute în Convenție sau protocoalele sale. Înaltele Părți Contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept.”

I. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

A. Hotărârea Camerei

68. Camera a constatat, în unanimitate, o violare a articolului 3 al Convenției, având în vedere necesitatea necontestată a asistenței medicale specializate

constante și lipsa sau acordarea limitată a unei astfel de asistențe în timpul detenției reclamantului (a se vedea paragrafele 73 până la 85 ale hotărârii Camerei).

B. Argumentele părților

1. Guvernul

69. Guvernul a susținut că reclamantul nu suferea de vreo boală incompatibilă cu detenția sa. În timpul detenției sale, lui i s-a acordat toată îngrijirea medicală recomandată, cu excepția tratamentului prin terapie cu oxigen hiperbaric (OHB). Totuși, acest tratament era doar unul adițional care, nu s-a dovedit, în cercetările științifice, ca având vreun efect evident asupra pacienților cu o stare a sănătății similară cu cea a reclamantului. În timpul detenției sale, reclamantul a fost examinat de mai mulți medici și a fost, ulterior, plasat sub supravegherea medicală a medicilor din spitalul penitenciar, care au urmat tot tratamentul prescris acestuia de către medicii specialiști. Prin urmare, condițiile sale de detenție și tratamentul lui nu au constituit un tratament contrar articolului 3 al Convenției.

2. Reclamantul

70. Reclamantul a susținut că, în timpul aflării sale în detenție, el nu a primit asistență medicală adecvată, după cum a constatat și Camera. El a prezentat documente care nu au fost în dosarul examinat de către Cameră, potrivit cărora el s-a îmbolnăvit grav curând după refuzul autorităților de a asigura tratamentul său continuu într-o secție neurologică. După o jumătate de an, el a fost recunoscut oficial ca fiind invalid de gradul doi, ceea ce a fost o consecință a bolii care, în timpul detenției sale, nu a fost tratată în mod adecvat.

C. Aprecierea Marii Camere

71. Curtea reiterează că „Statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și ca, având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (a se vedea *Kudla v. Poland* [GC], nr. 30210/96, § 94, ECHR 2000-XI).

72. Marea Cameră notează că reclamantul era într-o stare medicală gravă, care a fost confirmată de mai mulți medici specialiști (a se vedea paragrafele 22-43 de mai sus). De asemenea, din faptele cauzei rezultă clar că reclaman-

tului nu i s-a acordat asistența medicală necesară pentru starea sa, după cum s-a detaliat în hotărârea Camerei (a se vedea hotărârea Camerei, § § 76-85). Marea Cameră este de acord cu Camera că, având în vedere starea medicală a reclamantului și întreaga asistență medicală pe care el a primit-o în timpul aflării sale în detenție, tratamentul la care el a fost supus a fost contrar articolului 3 al Convenției.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

73. Curtea a constatat, în unanimitate, o violare a articolului 5 § 1 al Convenției, bazându-se pe jurisprudența bine stabilită cu privire la practica autorităților naționale de a deține o persoană acuzată după trimiterea cauzei în judecată, fără a prelungi concomitent încheierea judecătorească pentru a prevedea un temei legal pentru o astfel de detenție (a se vedea, spre exemplu, *Boicenco v. Moldova*, nr. 41088/05, § 154, 11 iulie 2006, și *Holomiov v. Moldova*, nr. 30649/05, § 130, 7 noiembrie 2006).

74. Curtea reiterează că „atunci când este vorba de privarea de libertate, este deosebit de important ca principiul general al certitudinii juridice să fie respectat. Prin urmare, este esențial ca condițiile pentru privarea de libertate, prevăzute de legislația națională, să fie clar definite și ca însăși legislația să fie previzibilă atunci când este aplicată, încât ea să corespundă standardului de „legalitate” stabilit de Convenție, un standard care cere ca toată legislația să fie suficient de exactă încât să permită unei persoane – în caz de necesitate, cu o consultare adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă, ținând cont de circumstanțe, consecințele pe care o anumită faptă le poate avea” (a se vedea *Baranowski v. Poland*, nr. 28358/95, § 52, ECHR 2000-III, și *Steel and Others v. the United Kingdom*, 23 septembrie 1998, § 54, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VII).

75. În susținerile lor în fața Marii Camere, părțile nu au disputat constatarea Camerei. Marea Cameră nu vede vreun motiv pentru a ajunge la o concluzie diferită cu privire la această chestiune.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 §§ 3 ȘI 4 AL CONVENȚIEI

76. Camera a constatat, în unanimitate, că, având în vedere faptul că detenția reclamantului după 22 octombrie 2004 nu a avut o bază legală, nu a fost necesar de a examina separat pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 5 §§ 3 și 4.

77. Părțile nu au comentat. Marea Cameră este de acord cu constatarea Camerei cu privire la aceste două pretenții.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 34 AL CONVENȚIEI

78. Articolul 34 al Convenției, prevede următoarele:

„Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretind victimă a unei încălcări, de către una din Înaltele Părți Contractante, a drepturilor recunoscute în Convenție sau protocoalele sale. Înaltele Părți Contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept.”

A. Hotărârea Camerei

79. Camera a constatat, cu șase voturi pentru și unul împotriva, că în această cauză a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției. În special, ea a declarat următoarele (§§ 97-100).

„97. Curtea notează derularea evenimentelor după ce ea a indicat Guvernului măsurile provizorii. ... Se pare că au existat deficiențe serioase la fiecare etapă a procesului de conformare cu măsurile provizorii, începând cu absența în biroul agentului guvernamental a funcționarilor care să răspundă la apelurile telefonice urgente de la Grefă și continuând cu omisiunea aceluși birou de a întreprinde acțiuni între dimineața zilei de 11 noiembrie 2005 și după-amiaza zilei de 14 noiembrie 2005 ..., combinate cu omisiunea Judecătoriei Centru de a examina urgent chestiunea atunci când, la 11 noiembrie 2005, i s-a cerut acest lucru de către avocatul reclamantului. *In fine*, refuzul timp de șase ore de a-l interna pe reclamant la CRN, în pofida măsurilor provizorii ale Curții și deciziei instanței judecătorești naționale, constituie, de asemenea, o chestiune îngrijorătoare.

98. Curtea notează că reclamantul era într-o stare gravă, care, după cum rezultă din documentele disponibile în perioada relevantă, a constituit un risc imediat și iremediabil pentru sănătatea sa. Anume acest risc a constituit motivul pentru decizia Curții de a indica măsura provizorie. Din fericire, nu au avut loc consecințe negative pentru viața sau sănătatea reclamantului, care să rezulte din întârzierea de a implementa acea măsură. Totuși, Curtea nu poate accepta că responsabilitatea statului pentru omisiunea de a se conforma obligațiilor lui angajate prin Convenție ar trebui să depindă de circumstanțe imprevizibile, cum ar fi (ne)survenirea unei urgențe medicale în perioada de neconformare cu măsurile provizorii. Ar fi contrar obiectului și scopului Convenției ca Curtea să ceară probe nu doar cu privire la un risc de prejudiciere iremediabilă a unuia dintre drepturile fundamentale garantate de Convenție (cum ar fi cele protejate de articolul 3, a se vedea, spre exemplu, *Aoulmi v. France*, nr. 50278/99, § 103, ECHR 2006-I (extracts)), dar și cu privire la o prejudiciere de fapt înainte ca ea să aibă dreptul să constate o încălcare de către un stat a obligației sale de a se conforma măsurilor provizorii.

99. Curtea consideră că omisiunea autorităților naționale de a se conforma urgent cu măsura provizorie indicată de Curte a expus prin sine unui risc capacitatea reclamantului de a menține cererea lui la Curte și, astfel, a fost contrară exigențelor articolului 34 al Convenției. Acest lucru a fost determinat, în primul rând, de aparenta lipsă în legislația și practica națională a prevederilor clare care să ceară unei instanțe judecătorești naționale să examineze urgent o măsură provizorie; și, în al doilea rând, de deficiențele în organizarea activității biroului agentului guvernamental, care au avut ca rezultat omisiu-

nea acestuia de a reacționa prompt la măsura provizorie și de a asigura ca administrația spitalului să aibă la dispoziția sa toate documentele medicale necesare. ...

100. În lumina riscului foarte serios la care a fost expus reclamantul ca rezultat al întârzierii de a se conforma cu măsura provizorie, în pofida termenului relativ scurt al acestei întârzieri, Curtea constată că a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției în această cauză.”

B. Argumentele părților

1. Reclamantul

80. Reclamantul a cerut Marii Camere să mențină hotărârea Camerei, care a constatat o violare a articolului 34 al Convenției. El a considerat că, prin transferul său la spitalul penitenciar, Guvernul pârât nu s-a conformat măsurilor provizorii indicate de Curte. Agentul Guvernamental și instanța de judecată „au ignorat, în mod intenționat, măsurile provizorii”, la fel au făcut și autoritățile medicale. Există probe suficiente cu privire la neadevărul declarației Agentului că acesta a întreprins acțiuni pentru a se conforma măsurilor provizorii chiar în ziua de vineri - 11 noiembrie 2005.

81. Reclamantul a susținut că transferul său de la CRN, cu ignorarea vădită a măsurilor provizorii indicate de Curte, i-a cauzat sentimente deosebite de stres și a contribuit la înrăutățirea sănătății sale, după cum a fost dovedit prin probe medicale ulterioare. Ca rezultat, el a simțit „anxietate și inferioritate, o stare de disperare și de teamă că nici măcar măsurile provizorii indicate de Curte nu l-ar putea ajuta să obțină asistența medicală necesară pentru tratarea bolii sale”. Acest lucru a împiedicat exercitarea drepturilor sale garantate de articolul 34 al Convenției.

2. Guvernul

82. Guvernul a declarat că el s-a conformat măsurilor provizorii indicate de Curte. Scurta întârziere de trei zile în implementarea măsurilor, care a inclus două zile de odihnă (sâmbătă și duminică), s-a datorat unor circumstanțe care nu au depins de Guvern. În special, Curtea nu a trimis scrisoarea relevantă prin poșta electronică și prin fax, după cum s-a convenit anterior în ceea ce privește toată corespondența ținută cu Guvernul. Mai mult, pentru instanța de judecată a fost imposibil de a aduna toate părțile interesate în ziua de vineri – 11 noiembrie 2005, acest lucru fiind făcut în următoarea zi lucrătoare, ca urmare a unei cereri urgente a Agentului Guvernamental adresată instanței de judecată la 11 noiembrie 2005. Mai mult, transferul reclamantului de la CRN nu a avut ca rezultat întreruperea automată a tratamentului său cu OHB, care putea fi efectuat la un alt centru medical la care el putea fi escortat. Natura și esența măsurilor provizorii nu s-au referit la internarea imediată a reclamantului în spital, însă,

mai degrabă, la continuarea tratamentului său cu OHB. Întârzierea de trei zile în acordarea unui astfel de tratament nu a putut și nici nu a cauzat vreun prejudiciu ireparabil sănătății reclamantului.

83. Guvernul a adăugat că el nu a avut nicio intenție de a ignora măsurile provizorii și că, într-adevăr, a luat toate măsurile necesare pentru a se asigura conformarea cu acestea ca o chestiune de urgență. Mai mult, scurta întârziere de a se conforma cu măsurile provizorii nu l-a împiedicat în niciun fel pe reclamant să continue procedurile sale în fața Curții sau să comunice cu aceasta. De asemenea, nu a existat riscul unui prejudiciu ireparabil pentru sănătatea acestuia, astfel încât să lipsească procedurile în fața Curții de obiect. Existența unui astfel de risc a fost, totuși, o condiție obligatorie pentru constatarea unei violări a articolului 34 al Convenției. Guvernul s-a bazat pe o ordonanță a Curții Internaționale de Justiție (*Pulp Mills on the River Uruguay (Argentina v. Uruguay)*), Ordonanța din 13 iulie 2006 cu privire la o cerere de indicare a măsurilor provizorii), susținând că acea instanță la fel a luat ca bază, pentru deciziile sale cu privire la conformarea cu măsurile provizorii, existența riscului unui prejudiciu iremediabil pentru interesele părților.

C. Aprecieria Marii Camere

1. Principii generale

84. Articolul 34 al Convenției cere Statelor Membre să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al dreptului unui reclamant de a sesiza Curtea cu o cerere individuală. După cum Curtea a constatat în cauza *Mamatkulov and Askarov v. Turkey* [GC] (nr. 46827/99 și 46951/99, § 100, ECHR 2005-I):

„... prevederea cu privire la dreptul de a sesiza Curtea cu o cerere individuală (articolul 34, fostul articol 25 al Convenției până la intrarea în vigoare a Protocolului nr. 11) este una din garanțiile fundamentale ale eficienței sistemului de protecție a drepturilor omului instituit prin Convenție. La interpretarea unei astfel de prevederi esențiale, Curtea trebuie să ia în considerație caracterul special al Convenției ca un tratat elaborat pentru garantarea colectivă a drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Spre deosebire de tratatele internaționale clasice, Convenția conține mai mult decât doar angajamente reciproce între Statele Contractante. Ea instituie, pe lângă o multitudine de obligații reciproce bilaterale, obligații concrete care, potrivit Preambulului, beneficiază de „garantare colectivă” (a se vedea *mutatis mutandis*, *Loizidou v. Turkey* (preliminary objections), hotărâre din 23 martie 1995, Seria A nr. 310, p. 26, § 70).”

85. Curtea a constatat că „obligația instituită prin articolul 34 de a nu împiedica exercitarea efectivă a dreptului de a sesiza Curtea cu o cerere individuală și de a o menține acordă unui reclamant un drept procedural – care poate fi invocat în procedurile instituite în temeiul Convenției – distinct de drepturile materiale prevăzute în Titlul I al Convenției sau în Protocoalele la aceasta” (a se

vedea, spre exemplu, *Shamayev and Others v. Georgia and Russia*, nr. 36378/02, § 470, ECHR 2005-III).

86. În cauza *Mamatkulov* (citată mai sus), Curtea a constatat că omisiunea de a se conforma măsurilor provizorii indicate în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții poate duce la o violare a articolului 34 al Convenției:

„104. Măsurile provizorii au fost indicate doar în domenii limitate. Deși ea primește mai multe cereri de măsuri provizorii, în practică, Curtea aplică articolul 39 al Regulamentului Curții doar dacă există un risc iminent al unui prejudiciu ireparabil. În timp ce nu există o prevedere specifică în Convenție cu privire la domeniile cărora articolul 39 al Regulamentului Curții s-ar aplica, cererile de aplicare a acestuia, de obicei, se referă la dreptul la viață (articolul 2), dreptul de a nu fi supus torturii sau tratamentului inuman (articolul 3) și, în mod excepțional, la dreptul la respectarea vieții private și de familie (articolul 8) sau la alte drepturi garantate de Convenție. Marea majoritate a cauzelor în care au fost indicate măsuri provizorii s-au referit la procedurile de deportare și extrădare.

...

125. ... în sistemul Convenției, măsurile provizorii, așa cum acestea au fost, în mod constant, aplicate în practică ..., joacă un rol vital în evitarea situațiilor ireversibile care ar împiedica Curtea să examineze cererea în mod corespunzător și, unde este cazul, să asigure reclamantului beneficierea, în mod practic și efectiv, de drepturile garantate prin Convenție. Prin urmare, în aceste condiții, omisiunea unui Stat Contractant de a se conforma cu măsurile provizorii va submina eficiența dreptului de a sesiza Curtea cu o cerere individuală, garantat de articolul 34, și angajamentul formal al Statului prevăzut de articolul 1 de a respecta drepturile și libertățile definite în Convenție.

Indicarea măsurilor provizorii de către Curte, ca și în această cauză, îi permite acestuia nu doar să efectueze o examinare eficientă a cererii, dar și să asigure că protecția acordată reclamantului prin Convenție este efectivă; astfel de indicații mai permit, ulterior, și Comitetului de Miniștri să supravegheze executarea hotărârii definitive. Prin urmare, astfel de măsuri permit Statului în cauză să-și execute obligația de a se conforma cu hotărârea definitivă a Curții, care, în virtutea articolului 46 al Convenției, este, din punct de vedere juridic, obligatorie.

...

128. ... Omisiunea unui Stat Contractant de a se conforma măsurilor provizorii trebuie considerată o piedică pentru Curte de a examina, în mod eficient, cererea reclamantului și ca o piedică în exercitarea efectivă a dreptului acestuia și, prin urmare, ca o violare a articolului 34.”

87. Curtea reiterează că obligația instituită prin articolul 34 *in fine* cere Statelor Contractante să se abțină nu doar de la exercitarea presiunii asupra reclamantilor, ci și de la orice acțiune sau omisiune care, prin distrugerea sau înlăturarea obiectului cererii, ar lipsi cererea de sens sau ar împiedica Curtea într-un alt mod să o examineze conform procedurii ei obișnuite (ibid., § 102). Este evident din scopul acestei norme, care este de a asigura un drept efectiv de

a sesiza Curtea cu o cerere individuală (a se vedea paragraful 86 de mai sus), că intențiile sau motivele care au determinat acțiunile sau omisiunile în cauză sunt de o importanță minoră la aprecierea faptului dacă articolul 34 al Convenției a fost respectat (a se vedea paragraful 78 de mai sus). Ceea ce contează este dacă situația creată ca rezultat al acțiunii sau omisiunii autorităților este conformă articolului 34.

88. Același lucru este valabil și în ceea ce privește conformarea cu măsurile provizorii prevăzute de articolul 39 al Regulamentului Curții, deoarece astfel de măsuri sunt indicate de Curte cu scopul de a asigura eficiența dreptului de a sesiza Curtea cu o cerere individuală (a se vedea paragraful 86 de mai sus). Prin urmare, articolul 34 va fi violat dacă autoritățile unui Stat Contractant nu iau toate măsurile care ar putea, în mod rezonabil, fi luate pentru a se conforma cu măsura indicată de Curte.

89. Mai mult, Curtea ar dori să sublinieze că atunci când, în mod plauzibil, se identifică un risc al unui prejudiciu ireparabil, pentru ca reclamantul să beneficieze de unul din drepturile esențiale garantate prin Convenție, scopul unei măsuri provizorii este de a păstra și proteja drepturile și interesele părților, care rezultă dintr-un litigiu examinat de Curte, până la hotărârea definitivă. Din însăși natura măsurilor provizorii rezultă că o decizie cu privire la faptul dacă acestea ar trebui indicate într-o anumită cauză va trebui, deseori, luată într-un termen foarte scurt, cu scopul de a împiedica cauzarea unei daune potențiale iminente. Prin urmare, toate faptele cauzei vor rămâne deseori nedeterminate până la hotărârea Curții cu privire la fondul cererii la care se referă măsura. Astfel de măsuri sunt indicate anume cu scopul de a păstra posibilitatea pentru Curte de a adopta, după o examinare efectivă a cererii, o astfel de hotărâre. Până atunci poate fi inevitabil pentru Curte să indice măsuri provizorii în baza faptelor care, deși pledează *prima facie* în favoarea unor astfel de măsuri, sunt ulterior invocate sau contestate la examinarea justificării măsurilor.

Din aceleași motive, faptul că prejudiciul pe care măsura provizorie urma să-l prevină nu survine ulterior, în pofda omisiunii Statului de a acționa în deplină conformitate cu măsura provizorie, este, în egală măsură, irelevant pentru aprecierea faptului dacă acest Stat și-a onorat obligațiile sale în temeiul articolului 34.

90. Prin urmare, la verificarea faptului dacă a existat sau nu un risc real al unui prejudiciu imediat și ireparabil pentru reclamant, în momentul când a fost indicată măsura provizorie, un Stat Contractant nu poate să substituie aprecierea Curții cu propria sa apreciere. De asemenea, autoritățile naționale nu pot decide cu privire la perioada de timp pentru conformarea cu o măsură provizorie sau cu privire la măsura în care trebuie să se conformeze cu aceasta. Ține de competența Curții să verifice conformarea cu măsura provizorie, iar un Stat care consideră că deține materiale care pot convinge Curtea să anuleze măsura provizorie ar trebui să informeze Curtea în mod corespunzător (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Olaechea Cahuas v. Spain*, nr. 24668/03, § 70, ECHR

2006-X; *Tanrikulu v. Turkey* [GC], nr. 23763/94, § 131, ECHR 1999-IV; și *Orhan v. Turkey*, nr. 25656/94, § 409, 18 iunie 2002).

91. Punctul de pornire pentru verificarea faptului dacă Statul pârât s-a conformat cu măsura este însăși formularea măsurii provizorii (a se vedea, *mutatis mutandis*, analiza Curții Internaționale de Justiție a formulării măsurii sale provizorii și conformarea cu aceasta în cauza *La Grand*, citată în paragraful 62 de mai sus). Prin urmare, Curtea va examina dacă Statul pârât s-a conformat textului și spiritului măsurii provizorii care i-a fost indicată.

92. Astfel, la examinarea unei pretenții formulate în temeiul articolului 34 cu privire la pretinsa omisiune a unui Stat Contractant de a se conforma cu o măsură provizorie, Curtea nu va reexamina faptul dacă decizia sa de a aplica măsuri provizorii a fost corectă. Îi revine Guvernului pârât să dovedească Curții că măsura provizorie a fost respectată, sau, în cazuri excepționale, că a existat un impediment obiectiv care a împiedicat conformarea și că Guvernul a luat toate măsurile rezonabile pentru a înlătura impedimentul și a informa Curtea despre situația respectivă.

2. *Aplicarea principiilor de mai sus în această cauză*

93. Curtea notează că, în această cauză, Guvernul nu a contestat obligația sa impusă de articolul 34 al Convenției de a se conforma măsurii indicate de Curte. Mai degrabă, el a susținut că autoritățile competente au făcut tot ce le-a fost în puteri pentru a se conforma cu acea măsură. Întârzierea care a avut loc în implementarea măsurii s-a limitat și s-a datorat în întregime mai multor circumstanțe nefericite și obiective aflate în afara controlului autorităților. În orice caz, întârzierea nu a cauzat un prejudiciu ireparabil sănătății reclamantului și nu l-a împiedicat pe acesta să-și mențină cererea în fața Curții; din aceste motive, ea nu poate constitui o violare a articolului 34 al Convenției.

Curtea va trece la examinarea faptului dacă autoritățile naționale s-au conformat obligațiilor lor prevăzute de articolul 34.

(a) **Dacă a avut loc o omisiune de a se conforma cu măsura provizorie**

94. Curtea notează că măsura provizorie dispusă în ziua de joi, 10 noiembrie 2005, a prevăzut indicații date autorităților de a se abține de la o acțiune, și anume de la transferarea reclamantului de la Centrul Neurologic. Totuși, deși au aflat despre măsura provizorie cel târziu în dimineața zilei de vineri, 11 noiembrie 2005 (a se vedea paragraful 54 de mai sus), autoritățile nu au împiedicat transferul reclamantului în acea zi. Trebuie notat faptul că cererea avocatului reclamantului prezentată, în baza măsurii provizorii indicate de Curte, instanței de judecată în dimineața zilei de 11 noiembrie 2005 a menționat, în mod expres, faptul că reclamantul putea fi transferat în orice moment de la Centrul Neurologic și a cerut o intervenție urgentă pentru a împiedica acest transfer (a se vedea

paragrafele 55 și 56 de mai sus). În pofida declarației sale că reclamantul a fost transferat de la Centrul Neurologic la 10 noiembrie 2005, Guvernul nu a prezentat nicio probă în acest sens. În același timp, Guvernul a prezentat un document care confirma că tratamentul reclamantului în Spitalul Penitenciar a început la 11 noiembrie 2005. Având în vedere cerințele stricte cu privire la înregistrarea internărilor în această instituție, care este un spital penitenciar, data exactă a sosirii reclamantului ar fi trebuit, în mod necesar, să fi fost înregistrată. Totuși, Guvernul a ales să nu prezinte o astfel de înregistrare în susținerea declarației sale că reclamantul a fost transferat la o dată anterioară. Prin urmare, Curtea nu poate constata ca fiind stabilit faptul că reclamantul a fost transferat la spitalul penitenciar înainte ca Guvernul să afle despre măsura provizorie indicată de Curte.

Astfel, rezultă că măsura provizorie nu a fost respectată.

(b) Dacă au existat impedimente obiective pentru a se conforma măsurii provizorii

95. Guvernul a mai susținut că i-a fost imposibil de a se conforma măsurii provizorii până în seara zilei de luni, 14 noiembrie 2005, când măsura a fost, de fapt, implementată. O decizie cu privire la locul detenției reclamantului după trimiterea cauzei în judecată putea fi luată doar de instanța de judecată, iar Direcția Agent Governmental i-a scris acelei instanțe vineri, 11 noiembrie 2005, în ziua în care ea a aflat despre măsura provizorie. Instanța a încercat să citeze toate părțile în acea zi, însă, când acest lucru s-a dovedit a fi imposibil într-un termen atât de restrâns, ea a avut o ședință în următoarea zi lucrătoare, la 14 noiembrie 2005. *In fine*, Guvernul a susținut că direcția Agentului său a întreprins acțiuni imediate pentru a asigura conformarea cu măsura provizorie prin adresarea la 11 noiembrie 2005 a unei scrisori instanței judecătorești care examina cauza.

96. Curtea notează răspunsul Consiliului Superior al Magistraturii dat avocatului reclamantului (a se vedea paragraful 59 de mai sus), din care rezultă că scrisoarea a ajuns la instanța de judecată în după-amiaza zilei de luni, 14 noiembrie 2005. Deoarece ea a fost trimisă prin fax, ea putea fi cu greu trimisă în ziua de vineri, 11 noiembrie 2005, după cum o dovedește însăși scrisoarea, care are ștampila de intrare de la Judecătoria Centru cu data de 14 noiembrie 2005. Potrivit încheierii adoptate de instanță la acea dată, o cerere de a se conforma cu măsura provizorie a fost prezentată instanței de către Agentul Governmental în aceeași zi. Chiar dacă se presupune faptul că scrisoarea a fost într-adevăr semnată la 11 noiembrie 2005, însă expediată la 14 noiembrie 2005, sau că ea a fost trimisă la 11 noiembrie 2005 prin poșta obișnuită și, astfel, a ajuns cu întârziere la instanța de judecată, acest lucru ar fi constituit o neglijență incompatibilă cu cerința de a lua toate măsurile rezonabile pentru a se asigura conformarea imediată cu măsura provizorie.

97. O asemenea neglijență rezultă și din faptul că în ziua de vineri, 11 noiembrie 2005, o zi lucrătoare în Republica Moldova, nu era nimeni în Direcția

Agent Guvernamental care să răspundă la apelurile telefonice urgente ale Grefei. Curtea consideră acest lucru deranjant, deoarece, indiferent de urgența și gravitatea oricărei chestiuni care ar putea fi obiectul măsurilor provizorii, în ziua de joi, 10 noiembrie 2005, autoritățile naționale au dat dovadă de lipsă de disponibilitate de a asista Curtea în prevenirea comiterii unui prejudiciu ireparabil. Carențele de acest gen sunt incompatibile cu obligațiile care revin Statelor Contractante în temeiul articolului 34 cu privire la capacitatea acestora de a se conforma măsurilor provizorii cu promptitudinea cerută.

98. În ceea ce privește acțiunile instanței judecătorești naționale, Curtea reiterează că conformarea cu măsurile provizorii reprezintă o chestiune de urgență (a se vedea paragraful 86 de mai sus). În legătură cu aceasta, ea observă că nu există nimic în dosar care să susțină argumentul Guvernului că instanța de judecată a încercat să citeze părțile, în procedurile intentate împotriva reclamantului, în ziua de vineri, 11 noiembrie 2005. De fapt, în acele proceduri erau doar două părți: reclamantul și acuzarea. Reclamantul și avocatul său erau, în mod evident, gata să participe. Curtea are îndoieli cu privire la faptul că a fost imposibil pentru procuratură să trimită un procuror la o ședință urgentă convocată de către instanța de judecată. Ședința nu se referea la fondul cauzei penale pornite împotriva reclamantului, ci la o chestiune procedurală cu privire la continuarea deținerii acestuia în instituția medicală în care el era deja deținut. Nu s-a pretins faptul că tratamentul continuu al reclamantului la Centrul Neurologic crea vreun pericol pentru desfășurarea urmăririi penale sau pentru ordinea publică. Prin urmare, nu era strict necesar de a asigura prezența procurorului responsabil de cauza penală a reclamantului, putând fi citat orice alt procuror.

99. În orice caz, chiar dacă se presupune faptul că instanța de judecată a considerat că prezența unui anumit procuror a fost necesară și că acel procuror nu putea fi găsit sau că exista un alt impediment pentru desfășurarea ședinței, instanța de judecată era obligată, în temeiul articolului 246 al Codului de procedură penală (a se vedea paragraful 60 de mai sus), să adopte o încheiere motivată. Totuși, în ziua de vineri, 11 noiembrie 2005, instanța nu a adoptat nicio încheiere și nu a reacționat în niciun fel la cererea avocatului reclamantului depusă în acea zi.

Curtea notează că, spre deosebire de aceste evenimente, în ziua de luni, 14 noiembrie 2005, aceeași instanță de judecată a putut să decidă în câteva ore cu privire la o cerere de schimbare a locului unde reclamantul putea primi tratamentul său medical (a se vedea paragraful 41 de mai sus). O situație similară a avut loc la 29 noiembrie 2005 (a se vedea paragraful 57 de mai sus). Acest lucru confirmă faptul că a fost posibil ca instanța de judecată să reacționeze rapid la evoluții importante. Totuși, din motive inexplicabile, instanța de judecată nu a reacționat în același mod la cererea de a se conforma cu măsura provizorie.

100. Chiar dacă se presupune faptul că instanța de judecată a fost împiedicată în vreun fel să examineze cererea avocatului reclamantului în ziua de vineri, 11

noiembrie 2005, ea ar fi putut examina cererea mult mai devreme decât a făcut-o. Potrivit unei practici constante (a se vedea paragraful 61 de mai sus), judecătorii de sector sunt obligate să desemneze judecători de serviciu, care să reacționeze la orice cereri urgente depuse în timpul zilelor de odihnă (sâmbătă și duminică) și în zilele de sărbători oficiale. Judecătorul responsabil de cauza reclamantului, căruia cererea din 11 noiembrie 2005 i-a fost adresată personal, era chiar președintele Judecătoriei Centru. Prin urmare, el nu putea să nu știe de faptul că un judecător era de serviciu și că, prin urmare, măsura provizorie indicată de Curte putea fi examinată în timpul zilelor de odihnă (sâmbătă sau duminică).

101. Le revine instanțelor judecătorești naționale să aprecieze probele prezentate lor, inclusiv probele unilaterale de la un reclamant sau reprezentantul acestuia cu privire la existența unei măsuri provizorii indicate de Curte. Făcând acest lucru, ele vor avea deseori nevoie de o notificare oficială din partea autorității de stat competente, cum ar fi Agentul Guvernamental. În această cauză, atunci când Judecătoria Centru a primit o copie a scrisorii Curții trimisă prin fax avocatului reclamantului, ea nu a exprimat niciun dubiu cu privire la autenticitatea scrisorii. De asemenea, ea nu a convocat o ședință de urgență pentru a verifica autenticitatea măsurii provizorii în lumina argumentelor părților. *In fine*, instanța de judecată a reacționat doar după ce a primit scrisoarea de la Agentul Guvernamental prin fax (a se vedea paragraful 59 de mai sus) în ziua de luni, 14 noiembrie 2005, la ora 14:19.

102. În lumina tuturor celor expuse mai sus, Curtea conchide că Guvernul nu a dovedit faptul că au existat impedimente obiective pentru conformarea cu măsura provizorie indicată Guvernului pârât în această cauză.

(c) Dacă starea medicală a reclamantului ar trebui luată în considerație la aprecierea faptului conformării cu articolul 34

103. În observațiile sale prezentate Marii Camere, Guvernul, pentru prima dată, a prezentat argumente și probe medicale pentru a dovedi că riscul pentru reclamant nu a fost atât de serios precum se credea anterior și, în special, că terapia cu oxigen hiperbaric nu era esențială pentru tratarea vreunei boli a reclamantului. Astfel, el a susținut că faptul că autoritățile s-au conformat măsurii provizorii după trei zile de la informarea lor despre aceasta nu a afectat posibilitatea reclamantului de a-și menține cererea sa la Curte și nu l-a expus la un risc de prejudiciu ireparabil. Prin urmare, articolul 34 nu a fost violat.

104. Totuși, Curtea a constatat de multe ori o violare a articolului 34, stabilind că autoritățile naționale au luat măsuri cu scopul de a descuraja un reclamant sau de a împiedica Curtea să examineze, în mod corespunzător, cauza chiar dacă, în ultimă instanță, astfel de eforturi au fost lipsite de succes (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Ilașcu and Others v. Moldova and Russia* [GC], nr. 48787/99, § 482, ECHR 2004-VII, și *Shtukaturov v. Russia*, nr. 44009/05, § 148, 27 martie

2008). Din dosarul în această cauză reiese că autoritățile Republicii Moldova nu cunoșteau nimic despre pretinsa lipsă a unui risc pentru viața și sănătatea reclamantului atât în perioada desfășurării evenimentelor, cât și mult mai târziu. Acestea nu au informat Curtea despre orice probe pe care le-ar fi putut avea care să pună la îndoială starea sănătății reclamantului sau necesitatea unui tratament anume. În astfel de circumstanțe, nu a existat nicio explicație în acel moment pentru omisiunea lor de a întreprinde acțiuni imediate cu scopul de a se conforma măsurii provizorii și de a reduce riscul prezumat pentru reclamant. O astfel de omisiune trebuie considerată drept cel puțin o acceptare neglijentă a continuării unei situații care, după cum se știa în perioada relevantă, ar fi putut duce la un prejudiciu ireparabil pentru reclamant și, astfel, ar fi putut lipsi procedurile de obiectul lor. Faptul că, în ultimă instanță, riscul nu s-a materializat și că informația obținută ulterior sugerează că riscul ar fi putut fi exagerat, nu influențează faptul că atitudinea și lipsa de acțiune din partea autorităților au fost incompatibile cu obligațiile lor prevăzute de articolul 34 al Convenției.

(d) Concluzie

105. Curtea conchide că autoritățile naționale nu și-au onorat obligația de a se conforma măsurii provizorii în cauză și că, în circumstanțele acestei cauze, nu a existat nimic care să le exonereze de această obligație.

106. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției.

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

107. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

108. Reclamantul nu a pretins nicio compensație decât cea acordată de Cameră, adică 2,080 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material și EUR 15,000 cu titlu de prejudiciu moral.

109. Guvernul a cerut Curții să reducă suma acordată de Cameră cu titlu de prejudiciu moral, dacă ea va constata că în această cauză nu a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției.

110. Curtea face referire la constatarea sa cu privire la violarea articolului 34 (a se vedea paragraful 106 de mai sus) și la menținerea tuturor celorlalte con-

statări ale Camerei în această cauză. Ea nu consideră necesar de a modifica în vreun fel suma acordată de Cameră cu titlu de prejudiciu moral.

B. Costuri și cheltuieli

111. Reclamantul a mai pretins, suplimentar la cei EUR 4,000 acordați deja de Cameră, EUR 3,759 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în legătură cu participarea reprezentanților săi în procedurile la audierea în fața Marii Camere.

112. Guvernul a considerat această pretenție exagerată. Reprezentantul reclamantului a reiterat în mare măsură argumentele sale anterioare prezentate Camerei. Mai mult, dacă Marea Cameră nu va constata o violare a articolului 34 în această cauză, nu ar trebui acordată vreo compensație pentru reprezentarea reclamantului atât în fața Camerei, cât și în fața Marii Camere cu privire la această chestiune. *In fine*, în ceea ce privește cheltuielile de călătorie și cazare legate de audierea în fața Marii Camere, reclamantul nu a cerut Curții să-i acorde asistență judiciară. Prin urmare, el nu putea să le pretindă de la Guvern.

113. Curtea reamintește că ea a menținut în întregime hotărârea Camerei. De asemenea, ea menține suma acordată de către Cameră, care urmează a fi mărită în baza costurilor și cheltuielilor adiționale legate de procedurile în fața Marii Camere. Având în vedere cele de mai sus și hotărând în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului EUR 7,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda de întârziere

114. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. *Hotărăște*, cu cincisprezece voturi pentru și două împotrivă, că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției;
2. *Hotărăște*, cu șaisprezece voturi pentru și unul împotrivă, că a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu este necesar de a examina separat pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 5 §§ 3 și 4 al Convenției;

4. *Hotărâște*, cu nouă voturi pentru și opt împotriva, că a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției;
5. *Hotărâște*, cu cincisprezece voturi pentru și două împotriva,
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni, următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât la rata aplicabilă la data executării hotărârii:
    - (i) EUR 2,080 (două mii optzeci euro) cu titlu de prejudiciu material, plus orice taxă care poate fi percepută;
    - (ii) EUR 15,000 (cincisprezece mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, plus orice taxă care poate fi percepută;
    - (iii) EUR 7,000 (șapte mii euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută la reclamant;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
6. *Respinge*, în unanimitate, restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limbile engleză și franceză și pronunțată în cadrul unei ședințe publice în Palatul Drepturilor Omului din Strasbourg la 10 martie 2009.

Vincent Berger
Jurisconsult

Jean-Paul Costa
Președinte

În conformitate cu articolul 45 § 2 al Convenției și articolul 74 § 2 al Regulamentului Curții, următoarele opinii separate sunt anexate la această hotărâre:

- (a) Opinia parțial disidentă a Judecătorului Costa;
- (b) Opinia parțial disidentă a Judecătorului Šikuta;
- (c) Opinia parțial disidentă a Judecătorului Malinverni, la care s-au alăturat Judecătorii Costa, Jungwiert, Myjer, Sajó, Lazarova Trajkovska și Karakaș;
- (d) Opinia disidentă comună a Judecătorilor Myjer și Sajó;
- (e) Opinia disidentă a Judecătorului Sajó.

J.-P.C.
V.B.

OPINIA PARȚIAL DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI COSTA

(Traducere)

Eu nu consider că Republica Moldova a violat articolul 34 al Convenției în această cauză, deoarece ea nu a împiedicat exercitarea efectivă a dreptului dlui Paladi de a sesiza Curtea cu o cerere individuală. Eu admit faptul că ar fi fost preferabil ca autoritățile să se fi conformat mai prompt cu măsura provizorie indicată de Curtea noastră. Totuși, o atitudine prea rigidă mi se pare că pleacă prea departe și nu ia în considerație toate circumstanțele fiecărui caz. Eu nu sunt convins de o asemenea abordare.

Pentru mai multe motive detaliate de ce am votat astfel, eu m-aș referi la remarcile făcute de Judecătorul Malinverni în opinia sa, la care s-au alăturat câțiva dintre colegii noștri și cu care eu sunt de acord.

OPINIA PARȚIAL DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI ŠIKUTA

Spre marele meu regret, eu nu pot împărtăși opinia majorității cu privire la constatarea unei violări a articolului 34 al Convenției. Eu doresc să explic pe scurt principalele mele motive pentru care nu sunt de acord.

Din câte înțeleg, în această cauză a avut loc o neconcordanță în timp între executarea încheierii Judecătoriei Centru din 10 noiembrie 2005, prin care s-a dispus transferul reclamantului de la CRN la spitalul penitenciar, și măsura provizorie emisă de Curtea noastră în seara aceleiași zile. Aceasta din urmă, din motive practice, a ajuns la Guvern în dimineața zilei următoare, la 11 noiembrie 2005, moment în care încheierea prin care s-a dispus transferul reclamantului de la CRN fusese, cel mai probabil, deja executată. În acel caz, singurul mod de a remedia situația a fost ca instanța de judecată națională să adopte o nouă încheiere prin care reclamantul să fie reinternat la CRN. Această neconcordanță în timp între două comunicări diferite, combinată cu lipsa comunicării și coordonării precise între diferiții actori implicați, a dus la o mică întârziere în implementarea măsurii provizorii.

1. După cum a declarat Curtea în cauza *Mamatkulov*: „... prin articolul 34 al Convenției, Înaltele Părți Contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al dreptului unui reclamant de a sesiza Curtea cu o cerere individuală. **Omisivitatea** unui Stat Contractant **de a se conforma** măsurilor provizorii trebuie considerată o piedică pentru Curte de a examina, în mod eficient, cererea reclamantului și ca **o piedică în exercitarea efectivă a dreptului acestuia** și, prin urmare, ca o violare a articolului 34” (a se vedea *Mamatkulov and Askarov v. Turkey* [GC], nr. 46827/99 și 46951/99, § 128, ECHR 2005-I).

Eu nu împărtășesc opinia că în această cauză au fost întrunite toate condițiile și criteriile cerute de articolul 34 al Convenției, în special, că (a) Guvernul **a omis să se conformeze** măsurilor provizorii indicate de Curte și că (b) Guvernul **a împiedicat exercitarea efectivă** a dreptului reclamantului de a sesiza Curtea cu o cerere individuală.

(a) Guvernul a recunoscut că în seara zilei de 10 noiembrie 2005 (joi) el a primit prin fax de la Curte două scrisori, însă a subliniat că Grefa Curții nu a expediat scrisorile relevante și prin poșta electronică, așa cum s-a convenit anterior să se facă în general cu corespondența. Primind prin fax scrisoarea, în dimineața zilei de 11 noiembrie 2005 (vineri), Agentul Guvernamental, dl V. Pârlog, a întreprins măsuri imediate pentru a se conforma măsurii provizorii indicate. El nu era competent să ia o decizie cu privire la această chestiune singur și, pentru a implementa măsura provizorie indicată de Curte, trebuia să coopereze cu justiția națională. În special, în aceeași zi (vineri), Agentul

a scris o scrisoare președintelui instanței care judeca această cauză. Justiția națională avea responsabilitatea de a garanta și asigura respectarea dreptului la un proces echitabil și prezența tuturor părților implicate. În acest sens, este contestabil faptul dacă instanța care judeca această cauză ar fi putut, în practică, să citeze toate părțile din cauză pentru după-amiaza zilei de vineri, deoarece acest proces, care presupune respectarea normelor procedurale, poate, în mod rezonabil, cere ceva timp. Deoarece a fost imposibil de a convoca într-o ședință, în aceeași zi, toate părțile, instanța le-a citat pentru următoarea zi lucrătoare, 14 noiembrie 2005 (luni). În acea zi, reclamantul a fost transferat înapoi la CRN.

Prin urmare, eu sunt de opinia că, în general și având în vedere timpul disponibil și circumstanțele cauzei, au fost luate toate măsurile rezonabile pentru **conformarea cu măsura provizorie**.

(b) Deși au existat unele probleme în comunicarea dintre instituțiile implicate la nivel național, precum și anumite întârzieri, spre exemplu, la internarea reclamantului în spital la 14 noiembrie 2005, în opinia mea, nu înseamnă, în mod automat, că o întârziere de orice fel constituie o ignorare a măsurii provizorii; în opinia mea, nu a existat o **ignorare a măsurii provizorii**, și nicio **intenție** din partea autorităților naționale de a o ignora, care, odată ce au aflat de aplicarea articolului 39 al Regulamentului Curții, au încercat să se conformeze indicațiilor Curții prin transferul reclamantului înapoi la CRN.

Prin urmare, eu nu văd **vreo împiedicare a exercitării efective a dreptului** de a sesiza Curtea cu o cerere individuală, în sensul articolului 34 al Convenției. În această privință, cauza este foarte diferită de cele în care transferul unui reclamant dintr-o țară are consecințe inevitabile pentru viața sau tratamentul persoanei în cauză.

2. Însuși **scopul aplicării măsurilor provizorii** este de a evita riscul cauzării unui prejudiciu ireparabil integrității fizice sau psihice, sau sănătății unui reclamant ca rezultat al acțiunilor propuse.

Următoarele sunt, de asemenea, elemente sau indicii importante la aprecierea faptului dacă a existat un prejudiciu ireparabil sau un risc de prejudiciu:

(a) **scrisoarea CRN datată din 9 noiembrie 2005, potrivit căreia starea reclamantului s-a stabilizat;**

(b) **constatările comisiei medicale** formată de Ministerul Sănătății la 11 martie 2008, cu scopul de a stabili starea sănătății reclamantului pe parcursul perioadei de la 21 septembrie până la 30 noiembrie 2005, care a stabilit că, în timpul aflării în detenție în spitalul penitenciar, reclamantului i s-a acordat tot tratamentul prescris de către CRN. Întreruperea tratamentului reclamantului cu OHB nu a afectat starea sănătății lui, după cum a fost dovedit prin nivelul stabil de zahăr în sânge înainte și după întrerupere;

(c) tratamentul cu OHB nu a fost prescris, ci pur și simplu a fost recomandat de către medici, după cum a confirmat reprezentantul reclamantului la

audierea în fața Marii Camere, care a avut loc la 14 mai 2008. Având în vedere acestea, eu nu împărtășesc opinia că această întârziere scurtă ar fi putut cauza un risc rezonabil al unui prejudiciu ireparabil pentru reclamant și un risc grav pentru viața sau sănătatea acestuia.

În baza tuturor considerațiilor de mai sus, eu am ajuns la concluzia că Guvernul nu a acționat într-un mod contrar scopului articolului 34 al Convenției și că, prin urmare, nu a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției.

OPINIA PARȚIAL DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI MALINVERNI, LA CARE S-AU ALĂTURAT JUDECĂTORII COSTA, JUNGWIERT, MYJER, SAJÓ, LAZAROVA TRAJKOVSKA ȘI KARAKAŞ

Spre marele meu regret, eu nu pot împărtăși opinia majorității că în această cauză a avut loc o violare a articolului 34 al Convenției, din următoarele trei motive:

În primul rând, în opinia mea, reclamantul nu a fost într-o situație în care el a suferit un prejudiciu ireparabil și nici Curtea nu a fost împiedicată să examineze cauza.

În al doilea rând, nu există nimic care să sugereze că autoritățile naționale nu au dorit să se conformeze măsurii provizorii care le-a fost indicată sau că acestea au acționat cu rea-credință.

În al treilea rând, conformarea cu măsura provizorie a fost întârziată cu doar trei zile. O asemenea întârziere nu poate fi considerată că ar fi împiedicat exercitarea efectivă a dreptului reclamantului de a sesiza Curtea cu o cerere individuală (articolul 34 al Convenției).

1. Însuși scopul aplicării măsurilor provizorii este prevenirea unui risc iminent de cauzare a unui prejudiciu ireparabil pentru integritatea fizică sau psihică, sau sănătatea reclamantilor, în timp ce pretențiile lor cu privire la o violare a drepturilor esențiale garantate de Convenție se examinează de către Curte (a se vedea *Mamatkulov and Askarov v. Turkey* [GC], nr. 46827/99 și 46951/99, §§ 104 și 108, ECHR 2005-I).¹ Bineînțeles, Curtea ar fi putut constata o violare a articolului 34 al Convenției dacă s-ar fi dovedit faptul că în timpul perioadei de ne-conformare reclamantul a fost supus unui risc de cauzare a unui prejudiciu ireparabil vieții sau sănătății sale capabil să lipsească procedurile de obiectul lor. Totuși, în opinia mea, starea sănătății reclamantului, deși gravă, nu a fost expusă unui risc ca rezultat al transferului său la spitalul penitenciar, unde personal medical calificat putea să-i administreze tot tratamentul care i-a fost prescris. În aceste circumstanțe, eu conchid că reclamantul nu a fost expus unui risc de cauzare a unui prejudiciu ireparabil capabil să lipsească procedurile de obiectul lor și că Curtea nu a fost împiedicată să examineze cauza.

2. În al doilea rând, în opinia mea, Guvernul pârât a luat – ce-i drept cu o anumită întârziere – toate măsurile pentru a asigura conformarea cu bună-credință cu măsura provizorie indicată de Curte. Atunci când Agentul Guvernamental i-a cerut instanței de judecată să ia toate măsurile necesare pentru a asigura conformarea cu măsura provizorie, instanța a examinat acea cerere pe

---

¹ A se vedea, de asemenea, CIJ, *Pulp Mills on the River Uruguay (Argentina v. Uruguay)*, Ordonanța din 13 iulie 2006, §§ 62 și 73.

cât de curând posibil, dispunând transferul imediat al reclamantului înapoi la Centrul Neurologic la 14 noiembrie 2005. Nu există nimic care să sugereze că autoritățile naționale nu au dorit să se conformeze cu măsura provizorie care le-a fost indicată. Deși o neînțelegere inițială între diferitele autorități naționale și o anumită lipsă de organizare în lucrul Direcției Agent Guvernamental au avut ca rezultat o întârziere regretabilă în asigurarea continuării tratamentului reclamantului la Centrul Neurologic, toate măsurile necesare au fost luate în timpul următoarei zile lucrătoare, la sfârșitul căreia el a fost internat înapoi la centru.

3. Reclamantul a fost transferat de la Centrul Neurologic la spitalul penitenciar în ziua de vineri, 11 noiembrie 2005. În ziua de luni, 14 noiembrie 2005, următoarea zi lucrătoare, el a fost transferat înapoi la Centrul Neurologic. Prin urmare, rezultă că conformarea cu măsura provizorie a fost întârziată doar cu trei zile. Având în vedere faptele specifice ale acestei cauze, eu nu pot constata că întârzierea în implementarea măsurii provizorii poate fi considerată că a împiedicat exercitarea efectivă a dreptului reclamantului de a sesiza Curtea cu o cerere individuală, în sensul articolului 34 al Convenției. În această privință, cauza este foarte diferită de cele în care transferul unui reclamant dintr-o țară cu ignorarea unei indicații date în temeiul articolului 39 al Regulamentului Curții are drept consecință inevitabilă zădărnicierea exercitării dreptului prin împiedicarea Curții să efectueze o examinare efectivă a cererii formulate în temeiul Convenției și, în ultimă instanță, să protejeze reclamantul împotriva potențialelor încălcări ale drepturilor garantate de Convenție, care au fost invocate.

Eu sunt de acord cu majoritatea că o întârziere în conformarea cu o măsură provizorie ar putea, în unele cazuri, să expună reclamantul unui risc real și să constituie o împiedicare a exercitării efective a drepturilor garantate prin Convenție. Totuși, în circumstanțele acestei cauze și având în vedere, în special, faptul că s-a constatat că starea reclamantului s-a stabilizat înainte ca el să fi fost externat de la Centrul Neurologic la 10 noiembrie 2005 și transferat la spitalul penitenciar, eu consider că întârzierea relativ scurtă până când reclamantul a fost reinternat în acel centru și a putut să finalizeze cursul său de terapie cu OHB nu l-a expus la un risc imediat sau deosebit de grav pentru viața sau sănătatea sa.

OPINIA DISIDENTĂ COMUNĂ A JUDECĂTORILOR MYJER ȘI SAJÓ ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PRETENȚIA FORMULATĂ ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

Noi am votat împotriva constatării unei violări a articolului 3.

Fără îndoială, reclamantul era într-o stare medicală gravă.

Noi, pur și simplu, nu suntem de acord cu faptul că – în timp ce se afla în detenție – reclamantului nu i s-a acordat asistența medicală necesară pentru starea lui.

Din faptele cauzei (paragrafele 22-43) rezultă clar că, în timpul detenției sale, el a fost examinat de multe ori de diferiți medici și că lui i s-au acordat diferite tipuri de asistență medicală specializată. El nu numai că a fost transferat la spitalul penitenciar atunci când, din punct de vedere medical, acest lucru a fost considerat necesar, dar chiar i s-a permis să efectueze tratamentul cu „oxigen hiperbaric” (OHB), care i-a fost recomandat, într-o secție neurologică specializată din afara închisorii.

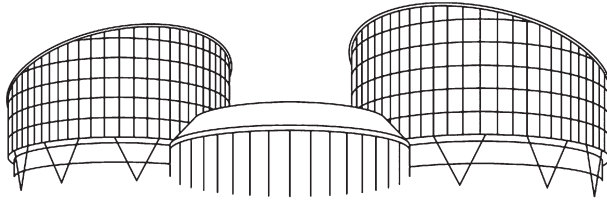
Nu ține de competența noastră să ne pronunțăm asupra necesității medicale a acestui tratament special.

Deoarece noi am votat, de asemenea, împotriva unei constatări cu privire la o violare a articolului 34 – și, în cazul Judecătorului Sajó, împotriva unei violări a articolului 5 § 1 –, noi nu am votat pentru acordarea vreunei compensații reclamantului.

OPINIA DISIDENTĂ A JUDECĂTORULUI SAJÓ ÎN CEEA
CE PRIVEȘTE PRETENȚIA FORMULATĂ ÎN TEMEIUL
ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

Fără îndoială, constatarea Curții cu privire la violarea articolului 5 § 1 este corectă. Motivul pentru care eu nu am votat împreună cu majoritatea a fost de a sublinia cât de abuzive sunt multe din pretențiile reclamantului, care pot cădea sub incidența situației prevăzute de articolul 17 al Convenției. În această privință, a se vedea, de asemenea, opinia mea disidentă cu privire la pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 3.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA HYDE PARK ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 33482/06)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

31 martie 2009

DEFINITIVĂ

30/06/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Hyde Park și Alții c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 10 martie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 33482/06) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Hyde Park (o fostă organizație non-guvernamentală) și cinci cetățeni ai Republicii Moldova, dl Gheorghe Lupușoru, dl Anatol Hristea-Stan, dna Mariana Gălescu, dna Alina Didilică și dl Oleg Brega („reclamanții”), la 11 mai 2006. La 2 iunie 2008, organizația non-guvernamentală Hyde Park a încetat să existe. Succesorul său, Hyde Park, o asociație obștească neînregistrată, și-a exprimat intenția de a menține cererea depusă la Curte.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl A. Postică, avocat din Chișinău și membru al organizației non-guvernamentale Promo-Lex. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

3. Reclamanții au pretins, în special, că drepturile lor la libertatea de întrunire și la un proces echitabil au fost încălcate.

4. La 4 aprilie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. În timpul evenimentelor care au determinat această cerere, Hyde Park (primul reclamant) era înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca o organizație non-guvernamentală care pleda, *inter alia*, pentru libertatea de exprimare și dreptul la întruniri pașnice. În anul 2007, membrii săi au decis să sisteze înregistrarea organizației din cauza pretinselor presiuni și intimidări din partea statului. În special, ei s-au plâns, printre altele, de refuzul Ministerului Justiției de a înregistra modificările la statutul organizației, de aplicarea repetată a sechestrului pe contul său bancar, de arestarea arbitrară a membrilor săi și de tentative de a sista activitatea ziarului său. Câțiva din liderii organizației au solicitat azil politic în țările occidentale. S-a decis ca organizația să-și continue activitatea sub aceeași denumire, însă fără a se înregistra la autoritățile de stat. S-a mai decis ca noua asociație neînregistrată să devină succesoarea fostei organizații. După excluderea organizației din Registrul de stat al asociațiilor obștești la 2 iunie 2008, activitățile Hyde Park au continuat ca și mai înainte, în baza noului statut al acesteia. Asociația a continuat să-și editeze ziarul, să mențină pagina sa în internet și să organizeze proteste și demonstrații.

6. Ceilalți reclamânți sunt membri și adepți ai Hyde Park-ului: Gheorghe Lupușoru, Anatol Hristea-Stan, Mariana Gălescu, Alina Didilică și Oleg Brega, care s-au născut în anul 1969, 1953, 1982, 1978 și, respectiv, 1973 și locuiesc în Chișinău, Chișinău, Chișinău, Cazangic și, respectiv, Pepeni.

7. La 6 decembrie 2004, Hyde Park a depus la Consiliul municipal Chișinău o cerere pentru autorizarea desfășurării unei întruniri pașnice în fața Ambasadei României la 5 ianuarie 2005, pentru a protesta împotriva politicii României în privința studenților din Republica Moldova. Cererea a fost semnată de către președintele Hyde Park și prevedea, *inter alia*, următoarele:

„Prin prezenta [cerere] solicităm permisiunea Consiliului municipal Chișinău de a desfășura o adunare publică la 5 ianuarie 2005 în Chișinău.

Membrii și adepții Hyde Park care studiază în România sau rudele lor care studiază acolo nu sunt mulțumiți de modul în care sunt tratați de către autoritățile române. De aceea ne propunem să protestăm cu ei și în numele lor în fața Ambasadei Române, între orele 11.00 și 14.00, la intrarea din strada București.

Ne angajăm să respectăm ordinea publică și să nu blocăm traficul.”

8. La 30 decembrie 2004, Consiliul municipal Chișinău a respins cererea, motivând că:

„Poliția municipală consideră protestul solicitanților neîntemeiat și nedorit, deoarece Guvernul României este cel care finanțează studiile studenților moldoveni în România, și de aceea autoritățile române sunt competente să decidă în privința cererii solicitanților [din 6 decembrie 2004].”

9. La 3 ianuarie 2005, primul reclamant a contestat refuzul în instanța de judecată și a susținut, *inter alia*, că acesta era ilegal. El a mai susținut că Consiliul municipal a tergiversat examinarea cererii lor până în ultima zi a anului, pentru a nu lăsa suficient timp pentru contestarea refuzului în instanțele judecătorești. El a solicitat examinarea cererii în regim de urgență. Reclamantul a explicat că multe persoane care și-au exprimat dorința de a participa la acțiunile de protest erau studenți în România și erau acasă, la Chișinău, doar pentru perioada vacanței de iarnă.

10. La 21 februarie 2005, Curtea de Apel Chișinău a respins acțiunea reclamantilor, constatând că Consiliul municipal a acționat în limitele competențelor sale. Instanța a constatat că poliția, Procuratura Generală și Serviciul de Informații și Securitate dețineau informații potrivit cărora reclamantii intenționau să încalce prevederile articolelor 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor.

11. Hyde Park a contestat această hotărâre și a susținut că aceasta a încălcat dreptul membrilor săi de a desfășura întruniri pașnice în locuri publice. Acesta, de asemenea, a susținut că nu a fost prezentată vreo probă care să susțină opinia că desfășurarea demonstrației ar fi dus la încălcarea articolelor 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor.

12. La 8 iunie 2005, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul, a casat decizia primei instanțe și a dispus reexaminarea cauzei. Curtea Supremă de Justiție a constatat că nu existau probe care ar fi demonstrat intenția reclamantilor de a încălca articolele 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor.

13. La 6 octombrie 2005, Curtea de Apel Chișinău din nou a respins cererea reclamantilor, motivând că desfășurarea acțiunilor de protest în fața Ambasadei României ar fi putut prejudicia imaginea statului Republica Moldova și a poporului moldovenesc. Mai mult, decizia de a desfășura acțiunea de protest nu a fost adoptată de către consiliul Hyde Park, după cum prevede statutul acesteia. În afară de aceasta, statutul Hyde Park nu prevedea, în lista de activități, dispoziții ce ar autoriza acțiuni cum ar fi desfășurarea acțiunilor de protest. Primul reclamant a depus recurs.

14. La 14 decembrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantilor, pe motiv că desfășurarea protestelor în fața Ambasadei Române ar fi putut prejudicia imaginea Republicii Moldova și a poporului moldovenesc.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

15. Prevederile relevante ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor din 21 iunie 1995 sunt următoarele:

Articolul 6

„(1) Întrunirile trebuie să se desfășoare în mod pașnic, fără nici un fel de arme, fiind asigurată protecția participanților și a mediului înconjurător, fără să împiedice folosirea normală a drumurilor publice, circulația rutieră, funcționarea unităților economice, fără a degenera în acțiuni violente care ar pune în primejdie ordinea publică, integritatea corporală și viața persoanelor, bunurile lor.”

Articolul 7

„Se sistează întrunirile la care se constată fapte sau acțiuni de:

- (a) contestare sau defăimare a statului și poporului;
- (b) indemn la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă;
- (c) incitare la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică;
- (d) atentare la regimul constituțional.”

Articolul 8

„(1) Întrunirile se pot desfășura în piețe, străzi, parcuri, scuaruri și în alte locuri publice din municipii, orașe, comune, sate, precum și în localuri publice.

(2) Nu se admite desfășurarea întrunirilor în localurile autorităților publice, autorităților administrației publice locale, procuraturii, instanțelor judecătorești, în unități economice cu regim special de securitate a muncii sau cu pază armată.

(3) Sunt interzise întrunirile:

a) la o distanță mai mică de 50 de metri de sediul Parlamentului, reședința Președintelui Republicii Moldova, de sediul Guvernului, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție;

b) la o distanță mai mică de 25 de metri de sediul organelor administrației publice centrale de specialitate, autorităților administrației publice locale, instanțelor judecătorești, procuraturii, poliției, instituțiilor penitenciare și de reabilitare socială, unităților și obiectivelor militare, de gări, aeroporturi, spitale, unități economice cu instalații, utilaje sau mașini având un grad ridicat de pericol în exploatare, instituții diplomatice.

(4) Accesul liber în sediul organelor și instituțiilor enumerate la alin.(3) este garantat.

(5) Autoritățile administrației publice locale, cu acordul organizatorilor întrunirilor, pot stabili pentru întruniri în locuri sau localuri permanente, după caz.”

Articolul 11

„(1) Organizatorul întrunirii va depune la primărie, cel mai târziu cu 15 zile înainte de data întrunirii, o declarație prealabilă, al cărui model este expus în anexă, ce face parte integrantă din prezenta lege.

(2) Declarația prealabilă trebuie să indice:

- a) denumirea organizatorului întrunirii, scopul întrunirii;
- b) data, ora la care începe întrunirea și ora la care se încheie;
- c) locul întrunirii, traseele spre el și de la el;
- d) forma desfășurării întrunirii;
- e) numărul aproximativ de participanți;
- f) persoanele împuternicite să asigure buna desfășurare a întrunirii și să răspundă de ea;
- g) serviciile pe care organizatorul întrunirii le solicită primăriei.

(3) Primăria, în cazuri justificate, poate să modifice, cu acordul organizatorului întrunirii, unele elemente din declarația prealabilă.”

Articolul 12

„(1) Declarația prealabilă se examinează de primăria orașului(municipiului), satului(comunei) cel mai târziu cu 5 zile înainte de data întrunirii.

(2) Primăria, în cadrul examinării declarației prealabile în ședință ordinară sau extraordinară, discută forma, timpul, locul și alte condiții de desfășurare a întrunirii și ia decizia respectivă. ...

(6) Primăria poate interzice întrunirea numai în cazul în care consultă organul de poliție și deține probe convingătoare că la întrunire vor fi încălcate condițiile art.6 și art.7 cu consecințe grave pentru societate.”

Articolul 14

„(1) Decizia privind refuzul eliberării autorizației trebuie să fie argumentată și prezentată în scris. În ea se indică din ce motive s-a decis refuzul eliberării autorizației: ...”

Articolul 15

„(1) Organizatorul întrunirii poate reclama în instanța de contencios administrativ competență refuzul eliberării autorizației.”

16. La 22 februarie 2008, Parlamentul a adoptat o nouă Lege privind întrunirile, potrivit căreia autorizația pentru organizarea demonstrațiilor de către mai puțin de cincizeci de participanți nu mai este necesară.

ÎN DREPT

17. Reclamanții s-au plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că procedurile judiciare nu au fost echitabile, deoarece instanțele judecătorești nu au adus motive suficiente și relevante în hotărârile lor. Partea relevantă a articolului 6 § 1 al Convenției este următoarea:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. ...”

18. Reclamanții au mai pretins că refuzul de a autoriza întrunirea lor a constituit o încălcare a dreptului lor la libertatea de întrunire pașnică garantat de articolul 11 al Convenției, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

19. Curtea notează că, după depunerea acestei cereri, asociația Hyde Park a fost transformată, încetând să existe ca o organizație non-guvernamentală înregistrată și reapărând ca o asociație neînregistrată (a se vedea paragraful 1 de mai sus). Nu este contestat faptul dacă noul Hyde Park era în drept să mențină cererea, iar Curtea nu găsește vreun motiv pentru a decide altfel (a se vedea, *mutatis mutandis*, *David v. Moldova*, nr. 41578/05, § 28, 27 noiembrie 2007). Mai mult, Curtea consideră că dreptul Hyde Park de a menține cererea nu este afectat de faptul că aceasta nu este înregistrată (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Christians against Racism and Fascism v. the United Kingdom*, nr. 8440/78, Decizia Comisiei din 16 iulie 1980, Decisions and Reports 21, p. 138).

20. Curtea consideră că această cerere ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun temei pentru declararea acesteia inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea admisibilă. În conformitate cu de-

cizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acesteia.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 11 AL CONVENȚIEI

A. Argumentele părților

21. Reclamantii au susținut că ingerința în dreptul lor la libertatea întrunirilor nu a fost prevăzută de lege, nu a urmărit un scop legitim și nu a fost necesară într-o societate democratică.

22. Guvernul a acceptat că a avut loc o ingerință în dreptul reclamanților garantat de articolul 11 al Convenției. Totuși, această ingerință a fost prevăzută de lege, și anume de Legea cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, a urmărit un scop legitim și a fost necesară într-o societate democratică.

23. În ceea ce privește scopul legitim, Guvernul a menționat că ingerința era necesară, deoarece urmărea interese de securitate națională. Potrivit Guvernului, desfășurarea protestelor în fața Ambasadei Române ar fi putut tensiona relațiile dintre România și Republica Moldova și, prin urmare, cădea sub incidența în prevederile articolului 7 lit. a) al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței cu scopul legitim urmărit, Guvernul a susținut că statutul Hyde Park, la capitolul cu privire la activitățile organizației, nu conține vreo prevedere cu privire la organizarea protestelor și demonstrațiilor. Mai mult, potrivit statutului, organul organizației care ia decizii este consiliul. Totuși, cererea pentru autorizarea acțiunii de protest a fost depusă de președintele organizației, și nu de consiliul acesteia. Suplimentar, limitând libertatea reclamanților de întrunire, autoritățile au luat în considerare interesele studenților moldoveni care își fac studiile în România, care ar fi putut suferi în urma organizării acțiunilor de protest în fața Ambasadei României. Potrivit Guvernului, în urma acțiunilor reclamanților, executivul României ar fi putut reduce numărul burselor acordate studenților moldoveni.

B. Aprecierea Curții

24. Părțile susțin în comun, și Curtea este de acord, că decizia de a respinge cererea Hyde Park cu privire la organizarea întrunirii din 5 ianuarie 2005 a constituit „un amestec al autorității publice” în dreptul reclamanților la libertatea de întrunire garantat de paragraful 1 al articolului 11 al Convenției. O astfel de ingerință reprezintă o violare a articolului 11 al Convenției, doar dacă este

„prevăzută de lege”, urmărește un scop sau scopuri care sunt legitime conform paragrafului 2 al acestui articol și este „necesară într-o societate democratică” pentru atingerea acestui scop sau scopuri.

25. În ceea ce privește legalitatea ingerinței, Curtea notează că, potrivit articolului 14 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, Consiliul municipal Chișinău era obligat să motiveze în scris respingerea cererii Hyde Park cu privire la organizarea întrunirii, ceea ce el a și făcut prin decizia din 30 decembrie 2004 (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Potrivit articolului 12 alin. 6 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, o cerere poate fi respinsă doar dacă Consiliul municipal deține probe că prevederile articolelor 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor ar putea fi încălcate cu consecințe grave pentru societate. Contrar acestor prevederi, se pare că decizia Consiliului municipal a pus la îndoială caracterul rezonabil al deciziei Hyde Park de a desfășura o acțiune de protest. Într-adevăr, textul deciziei Consiliului municipal sugerează că acesta a considerat acțiunea de protest planificată de către reclamantii drept neîntemeiată. Acest lucru poate constitui în sine un temei suficient pentru a conchide că măsurile impuse nu au fost „prevăzute de lege”. Totuși, în această cauză Curtea consideră că chestiunea respectării în practică a legii este indisolubil legată de faptul dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”. Prin urmare, Curtea va examina această chestiune mai jos (a se vedea *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, nr. 28793/02, § 53, ECHR 2006-II).

26. Părțile nu au căzut de acord nici în ceea ce privește dacă ingerința a urmărit un scop legitim. Din motivele expuse mai jos, Curtea nu consideră necesar să decidă nici această chestiune (a se vedea *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, citată mai sus, § 54).

27. În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței, Curtea reamintește că a ea menționat de mai multe ori în hotărârile sale că democrația politică nu numai că este o trăsătură fundamentală a ordinii publice europene, dar și Convenția a fost menită să promoveze și să mențină idealurile și valorile unei societăți democratice. Curtea a subliniat că democrația este unicul model politic consfințit în Convenție și unicul compatibil cu aceasta. Prin formularea celui de-al doilea paragraf al articolului 11, la fel ca și în articolele 8, 9 și 10 ale Convenției, unica necesitate capabilă să justifice o ingerință în oricare din drepturile garantate de aceste articole este una care trebuie să pretindă că a rezultat dintr-o „societate democratică” (a se vedea *Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey* [GC], nr. 41340/98, 41342/98, 41343/98 și 41344/98, §§ 86-89, ECHR 2003-II, și *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, citată mai sus, § 63).

28. Referindu-se la caracteristicile unei „societăți democratice”, Curtea a acordat o importanță specială pluralismului, toleranței și viziunilor largi. În

acest context, ea a statuat că, deși uneori interesele individuale trebuie subordonate celor ale unui grup, democrația nu înseamnă pur și simplu că opiniile majorității trebuie întotdeauna să prevaleze: trebuie să fie găsit un echilibru, care să asigure un tratament echitabil și adecvat al minorităților și să evite orice abuz al unei poziții dominante (a se vedea *Young, James and Webster v. the United Kingdom*, 13 august 1981, § 63, Seria A nr. 44, și *Chassagnou and Others v. France* [GC], nr. 25088/94, 28331/95 și 28443/95, § 112, ECHR 1999-III).

29. Atunci când efectuează controlul său prin prisma articolului 11, sarcina Curții nu este de a substitui opiniile autorităților naționale relevante cu opiniile proprii, ci mai degrabă să revizuiască prin prisma articolului 11 deciziile pe care acestea le-au emis în exercitarea discreției lor. Aceasta nu înseamnă că ea trebuie să se limiteze la stabilirea faptului dacă statul pârât și-a exercitat discreția sa în mod rezonabil, atent și cu bună-credință; ea trebuie să examineze ingerința deplănsă în lumina cauzei în ansamblu și să determine dacă aceasta a fost „proporțională scopului legitim urmărit” și dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica sunt „relevante și suficiente”. Făcând acest lucru, Curtea trebuie să se convingă că autoritățile naționale au aplicat standarde care au fost în conformitate cu principiile consfințite prin articolul 11 și, mai mult, că ele și-au bazat deciziile pe o evaluare acceptabilă a faptelor relevante (a se vedea *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*, 30 ianuarie 1998, § 47, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I).

30. Revenind la circumstanțele acestei cauze, Curtea observă că Consiliul municipal a respins cererea Hyde Park cu privire la desfășurarea acțiunilor de protest planificate pentru 5 ianuarie 2005 pe motivul că, în opinia sa, „protestul a fost nedorit și neîntemeiat”. Curtea a notat mai sus că un astfel de motiv pare să fie incompatibil cu cerințele Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, care, în articolele 6 și 7, stabilește temeiurile pentru respingerea cererii de desfășurare a unei întruniri de către Consiliul municipal. Asemenea motive nu pot fi considerate compatibile cu articolul 11 al Convenției. Nu a existat vreo sugestie că organizatorii intenționau să tulbure ordinea publică sau să provoace o confruntare cu autoritățile. Mai degrabă, intenția lor a fost de a atrage atenția la condițiile în care își fac studiile în România studenții din Republica Moldova. Garantarea dreptului la libertatea de întrunire, precum și aprecierea a ceea ce merită sau nu merită să fie autorizat nu pot fi lăsate la discreția autorităților. Prin urmare, Curtea nu poate decât să conchidă că refuzul Consiliului municipal de a autoriza întrunirea nu a corespuns unei necesități sociale imperioase.

31. Este adevărat că în cadrul procedurilor judiciare ulterioare instanțele judecătorești au invocat motive noi pentru respingerea cererii Hyde Park de autorizare a întrunirii. Totuși, articolele 11 și 12 ale Legii cu privire la

organizarea și desfășurarea întrunirilor acordă autorităților locale competența exclusivă privind autorizarea sau nu a întrunirilor. Legea nu prevede, iar Guvernul nu a susținut contrariul, că și alte autorități ale statului, precum instanțele judecătorești, sunt în drept, în temeiul Legii cu privire la organizarea sau desfășurarea întrunirilor, să exercite această competență în nume propriu sau în numele autorităților locale. Mai mult, Curtea nu poate decât să noteze că aceste motive au fost menționate în hotărârile instanțelor judecătorești cu mult timp după data planificată pentru organizarea întrunirii. Din acest motiv, Curtea consideră că procedurile judiciare referitoare la respingerea cererii Hyde Park cu privire la desfășurarea întrunirilor care au urmat după emiterea deciziei Consiliului municipal și motivele aduse de către instanțele judecătorești pentru menținerea deciziei respective nu urmează a fi luate în considerație.

32. Luând în considerație circumstanțele sus-menționate, Curtea conchide că ingerința nu a corespuns unei necesități sociale imperioase și, astfel, nu era necesară într-o societate democratică. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

33. Reclamanții au mai pretins violarea articolului 6 § 1 al Convenției, susținând că procedurile nu au fost echitabile, deoarece instanțele judecătorești naționale nu au pronunțat hotărâri motivate. Deoarece această pretenție nu ridică chestiuni separate de cele care au fost examinate mai sus prin prisma articolului 11, Curtea nu consideră necesar de a o examina separat.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

34. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

35. Reclamanții au pretins cu titlu de prejudiciu moral 4,000 euro (EUR) pentru Hyde Park și câte EUR 500 pentru fiecare reclamant.

36. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că suma pretinsă era excesivă și nesusținută prin probe.

37. Curtea acordă EUR 3,000 pentru Hyde Park. Compensația acordată pentru Hyde Park urmează a fi plătită reprezentantului reclamanților, dl A. Postică, și urmează a fi încasată și gestionată în numele Hyde Park. În ceea ce privește pretențiile celorlalți reclamanți, Curtea nu le consideră justificate în această cauză și, prin urmare, le respinge.

B. Costuri și cheltuieli

38. Reclamanții au mai pretins EUR 1,300 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

39. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă, susținând că aceasta era excesivă.

40. Curtea acordă EUR 1,000 cu titlu de costuri și cheltuieli. Această sumă urmează a fi plătită reprezentantului reclamanților, dl A. Postică.

C. Dobânda de întârziere

41. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 6 al Convenției;
4. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;
    - (i) EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, urmează a fi plătiți reprezentantului reclamanților, dl A. Postică, și urmează a fi încasați și gestionați în numele Hyde Park;

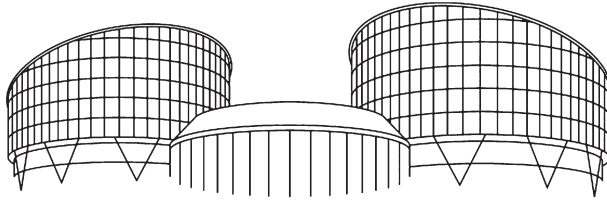
- (ii) EUR 1,000 (o mie euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, urmează a fi plătiți reprezentantului Hyde Park, dl A. Postică;
  - (iii) orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente.
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 31 martie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA HYDE PARK ȘI ALȚII (nr. 2) c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 45094/06)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

31 martie 2009

DEFINITIVĂ

30/06/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Hyde Park și Alții (nr. 2) c. Moldovei,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită
în cadrul unei Camere compuse din:
Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
David Thór Björgvinsson,
Ledi Bianku,
Mihai Poalelungi, *judcători*,
și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,
Deliberând la 10 martie 2009 în ședință închisă,
Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 33482/06) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Hyde Park (o fostă organizație non-guvernamentală) și cinci cetățeni ai Republicii Moldova, dl Gheorghe Lupușoru, dl Anatol Hristea-Stan, dna Mariana Gălescu, dna Alina Didilică și dl Oleg Brega („reclamanții”), la 25 august 2006. La 2 iunie 2008, organizația non-guvernamentală Hyde Park a încetat să existe. Succesorul său, Hyde Park, o asociație obștească neînregistrată, și-a exprimat intenția de a menține cererea depusă la Curte.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl A. Postică, avocat din Chișinău și membru al organizației non-guvernamentale Promo-Lex. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

3. Reclamanții au pretins, în special, că drepturile lor la libertatea de întrunire și la un proces echitabil au fost încălcate.

4. La 4 aprilie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. În timpul evenimentelor care au determinat această cerere, Hyde Park (primul reclamant) era înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova

ca o organizație non-guvernamentală care pleda, *inter alia*, pentru libertatea de exprimare și dreptul la întruniri pașnice. În anul 2007, membrii săi au decis să sisteze înregistrarea organizației din cauza pretinselor presiuni și intimidări din partea statului. În special, ei s-au plâns, printre altele, de refuzul Ministerului Justiției de a înregistra modificările la statutul organizației, de aplicarea repetată a sechestrului pe contul său bancar, de arestarea arbitrară a membrilor săi și de tentative de a sista activitatea ziarului său. Câțiva din liderii organizației au solicitat azil politic în țările occidentale. S-a decis ca organizația să-și continue activitatea sub aceeași denumire, însă fără a se înregistra la autoritățile de stat. S-a mai decis ca noua asociație neînregistrată să devină succesoarea fostei organizații. După excluderea organizației din Registrul de stat al asociațiilor obștești la 2 iunie 2008, activitățile Hyde Park au continuat ca și mai înainte, în baza noului statut al acesteia. Asociația a continuat să-și editeze ziarul, să mențină pagina sa în internet și să organizeze proteste și demonstrații.

6. Ceilalți reclamanți sunt membri și adepți ai Hyde Park-ului: Gheorghe Lupușoru, Anatol Hristea-Stan, Mariana Gălescu, Alina Didilică și Oleg Brega, care s-au născut în anul 1969, 1953, 1982, 1978 și, respectiv, 1973 și locuiesc în Chișinău, Chișinău, Chișinău, Cazangic și, respectiv, Pepeni.

7. La 26 septembrie 2005, Hyde Park a depus la Consiliul municipal Chișinău o cerere pentru autorizarea desfășurării unei întruniri pașnice în parcul Ștefan cel Mare din Chișinău la 14 octombrie 2005 în sprijinul libertății de exprimare.

8. La 7 octombrie 2005, Consiliul municipal Chișinău a respins cererea, motivând că, la aceeași dată, în centrul orașului erau planificate mai multe evenimente, inclusiv în parcul Ștefan cel Mare, deoarece această zi era o sărbătoare oficială. Această decizie a fost expedită prin poștă pe adresa Hyde Park la 10 octombrie și a fost primită de acesta la 12 octombrie 2005.

9. La 12 octombrie 2005, primul reclamant a contestat refuzul în instanța de judecată și a susținut, *inter alia*, că acesta a fost ilegal și contrar articolului 11 al Convenției. El a mai solicitat examinarea cauzei în regim de urgență.

10. La 2 decembrie 2005, Curtea de Apel Chișinău a respins acțiunea reclamanților, constatând că Consiliul municipal a respins cererea acestora în mod legal. Instanța a considerat că, întrucât la acea dată în parc erau planificate și alte evenimente, cum ar fi expoziții, evenimente sportive, concerte și alte manifestări, întrunirea Hyde Park ar fi putut afecta desfășurarea acelor evenimente și pune în pericol ordinea publică. Mai mult, cererea adresată Consiliului municipal a fost semnată de președintele Hyde Park și nu există vreo probă în dosar că Consiliul Hyde Park a aprobat-o.

11. Hyde Park a contestat această hotărâre judecătorească și a susținut că aceasta a încălcat dreptul membrilor săi la libertatea întrunirii, garantat de articolul 11 al Convenției, și, de asemenea, că era contrară prevederilor Legii cu

privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. Nu existau probe că întrunirea lor ar fi pus în pericol ordinea publică.

12. La 3 mai 2006, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul primului reclamant, reiterând că autorizarea întrunirii Hyde Park în același timp cu celelalte manifestări culturale și sportive în parc risca să ducă la ciocniri violente și, prin urmare, ar fi pus în pericol ordinea publică.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

13. Prevederile relevante ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor din 21 iunie 1995 sunt următoarele:

Articolul 6

„(1) Întrunirile trebuie să se desfășoare în mod pașnic, fără nici un fel de arme, fiind asigurată protecția participanților și a mediului înconjurător, fără să împiedice folosirea normală a drumurilor publice, circulația rutieră, funcționarea unităților economice, fără a degenera în acțiuni violente care ar pune în primejdie ordinea publică, integritatea corporală și viața persoanelor, bunurile lor.”

Articolul 7

„Se sistează întrunirile la care se constată fapte sau acțiuni de:

- (a) contestare sau defăimare a statului și poporului;
- (b) îndemn la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă;
- (c) incitare la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică;
- (d) atentare la regimul constituțional.”

Articolul 8

„(1) Întrunirile se pot desfășura în piețe, străzi, parcuri, scuaruri și în alte locuri publice din municipii, orașe, comune, sate, precum și în localuri publice.

(2) Nu se admite desfășurarea întrunirilor în localurile autorităților publice, autorităților administrației publice locale, procuraturii, instanțelor judecătorești, în unități economice cu regim special de securitate a muncii sau cu pază armată.

(3) Sunt interzise întrunirile:

a) la o distanță mai mică de 50 de metri de sediul Parlamentului, reședința Președintelui Republicii Moldova, de sediul Guvernului, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție;

b) la o distanță mai mică de 25 de metri de sediul organelor administrației publice centrale de specialitate, autorităților administrației publice locale, instanțelor judecătorești, procuraturii, poliției, instituțiilor penitenciare și de reabilitare socială, unităților și

obiectivelor militare, de gări, aeroporturi, spitale, unități economice cu instalații, utilaje sau mașini având un grad ridicat de pericol în exploatare, instituții diplomatice.

(4) Accesul liber în sediul organelor și instituțiilor enumerate la alin.(3) este garantat.

(5) Autoritățile administrației publice locale, cu acordul organizatorilor întrunirilor, pot stabili pentru întruniri în locuri sau localuri permanente, după caz.”

Articolul 11

„(1) Organizatorul întrunirii va depune la primărie, cel mai târziu cu 15 zile înainte de data întrunirii, o declarație prealabilă, al cărui model este expus în anexă, ce face parte integrantă din prezenta lege.

(2) Declarația prealabilă trebuie să indice:

- a) denumirea organizatorului întrunirii, scopul întrunirii;
- b) data, ora la care începe întrunirea și ora la care se încheie;
- c) locul întrunirii, traseele spre el și de la el;
- d) forma desfășurării întrunirii;
- e) numărul aproximativ de participanți;
- f) persoanele împuternicite să asigure buna desfășurare a întrunirii și să răspundă de ea;
- g) serviciile pe care organizatorul întrunirii le solicită primăriei.

(3) Primăria, în cazuri justificate, poate să modifice, cu acordul organizatorului întrunirii, unele elemente din declarația prealabilă.”

Articolul 12

„(1) Declarația prealabilă se examinează de primăria orașului (municipiului), satului (comunei) cel mai târziu cu 5 zile înainte de data întrunirii.

(2) Primăria, în cadrul examinării declarației prealabile în ședință ordinară sau extraordinară, discută forma, timpul, locul și alte condiții de desfășurare a întrunirii și ia decizia respectivă. ...

(6) Primăria poate interzice întrunirea numai în cazul în care consultă organul de poliție și deține probe convingătoare că la întrunire vor fi încălcate condițiile art.6 și art.7 cu consecințe grave pentru societate.”

Articolul 14

„(1) Decizia privind refuzul eliberării autorizației trebuie să fie argumentată și prezentată în scris. În ea se indică din ce motive s-a decis refuzul eliberării autorizației: ...”

Articolul 15

„(1) Organizatorul întrunirii poate reclama în instanța de contencios administrativ competență refuzul eliberării autorizației.”

ÎN DREPT

14. Reclamanții s-au plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că procedurile judiciare nu au fost echitabile, deoarece instanțele judecătorești nu au adus motive suficiente și relevante în hotărârile lor. Partea relevantă a articolului 6 § 1 al Convenției este următoarea:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. ...”

15. Reclamanții au mai pretins că refuzul de a autoriza întrunirea lor a constituit o încălcare a dreptului lor la libertatea de întrunire pașnică garantat de articolul 11 al Convenției, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

16. Curtea notează că, după depunerea acestei cereri, asociația Hyde Park a fost transformată, încetând să existe ca o organizație non-guvernamentală înregistrată și reapărând ca o asociație neînregistrată (a se vedea paragraful 1 de mai sus). Nu este contestat faptul dacă noul Hyde Park era în drept să mențină cererea, iar Curtea nu găsește vreun motiv pentru a decide altfel (a se vedea, *mutatis mutandis*, *David v. Moldova*, nr. 41578/05, § 28, 27 noiembrie 2007). Mai mult, Curtea consideră că dreptul Hyde Park de a menține cererea nu este afectat de faptul că aceasta nu este înregistrată (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Christians against Racism and Fascism v. the United Kingdom*, nr. 8440/78, Decizia Comisiei din 16 iulie 1980, Decisions and Reports 21, p. 138).

17. Curtea consideră că această cerere ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun temei pentru declararea acesteia inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acesteia.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 11 AL CONVENȚIEI

18. Reclamanții au susținut că ingerința în dreptul lor la libertatea de întrunire nu a fost prevăzută de lege, deoarece motivul invocat de Consiliul municipal nu era compatibil cu articolul 12 alin. 6 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. Mai mult, ingerința nu a urmărit un scop legitim și nu a fost necesară într-o societate democratică.

19. Guvernul a admis că a avut loc o ingerință în dreptul reclamanților garantat de articolul 11 al Convenției. Totuși, această ingerință a fost prevăzută de lege, și anume de Legea cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, a urmărit un scop legitim și a fost necesară într-o societate democratică.

20. Părțile susțin în comun, și Curtea este de acord, că decizia de a respinge cererea Hyde Park cu privire la organizarea întrunirii din 14 octombrie 2005 a constituit „un amestec al autorității publice” în dreptul reclamanților la libertatea de întrunire garantat de paragraful 1 al articolului 11 al Convenției. O astfel de ingerință reprezintă o violare a articolului 11 al Convenției, doar dacă este „prevăzută de lege”, urmărește un scop sau scopuri care sunt legitime conform paragrafului 2 al acestui articol, și este „necesară într-o societate democratică” pentru atingerea acestui scop sau scopuri.

21. În ceea ce privește legalitatea ingerinței, Curtea notează că, potrivit articolului 14 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, Consiliul municipal Chișinău era obligat să motiveze în scris respingerea cererii Hyde Park cu privire la organizarea întrunirii, ceea ce el a și făcut prin decizia sa din 7 octombrie 2005 (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Potrivit articolului 12 alin. 6 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, o cerere poate fi respinsă doar dacă Consiliul municipal deține probe că prevederile articolelor 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor ar putea fi încălcate cu consecințe grave pentru societate. Se pare că decizia Consiliului municipal nu s-a bazat pe niciunul din temeiurile prevăzute de articolele 6 și 7 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. Acest lucru poate constitui în sine un temei suficient pentru a conchide că măsurile impuse nu au fost „prevăzute de lege”. Totuși, în această cauză Curtea consideră că chestiunea respectării în practică a legii este indisolubil legată de faptul dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”. Prin urmare, Curtea va examina această chestiune mai jos (a se vedea *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, nr. 28793/02, § 53, ECHR 2006-II).

22. Părțile nu au căzut de acord nici în ceea ce privește dacă ingerința a urmărit un scop legitim. Din motivele expuse mai jos, Curtea nu consideră necesar să decidă nici această chestiune (a se vedea *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, citată mai sus, § 54).

23. În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței, Curtea reamintește că a ea menționat de mai multe ori în hotărârile sale că democrația politică

nu numai că este o trăsătură fundamentală a ordinii publice europene, dar și Convenția a fost menită să promoveze și să mențină idealurile și valorile unei societăți democratice. Curtea a subliniat că democrația este unicul model politic consfințit în Convenție și unicul compatibil cu aceasta. Prin formularea celui de-al doilea paragraf al articolului 11, la fel ca și în articolele 8, 9 și 10 ale Convenției, unica necesitate capabilă să justifice o ingerință în oricare din drepturile garantate de aceste articole este una care trebuie să pretindă că a rezultat dintr-o „societate democratică” (a se vedea *Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey* [GC], nr. 41340/98, 41342/98, 41343/98 și 41344/98, §§ 86-89, ECHR 2003-II, și *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, citată mai sus, § 63).

24. Referindu-se la caracteristicile unei „societăți democratice”, Curtea a acordat o importanță specială pluralismului, toleranței și viziunilor largi. În acest context, ea a statuat că, deși uneori interesele individuale trebuie subordonate celor ale unui grup, democrația nu înseamnă pur și simplu că opiniile majorității trebuie întotdeauna să prevaleze: trebuie să fie găsit un echilibru, care să asigure un tratament echitabil și adecvat al minorităților și să evite orice abuz al unei poziții dominante (a se vedea *Young, James and Webster v. the United Kingdom*, 13 august 1981, § 63, Seria A nr. 44, și *Chassagnou and Others v. France* [GC], nr. 25088/94, 28331/95 și 28443/95, § 112, ECHR 1999-III).

25. Atunci când efectuează controlul său prin prisma articolului 11, sarcina Curții nu este de a substitui opiniile autorităților naționale relevante cu opiniile proprii, ci mai degrabă să revizuiască prin prisma articolului 11 deciziile pe care acestea le-au emis în exercitarea discreției lor. Aceasta nu înseamnă că ea trebuie să se limiteze la stabilirea faptului dacă statul pârât și-a exercitat discreția sa în mod rezonabil, atent și cu bună-credință; ea trebuie să examineze ingerința deplânsă în lumina cauzei în ansamblu și să determine dacă aceasta a fost „proporțională scopului legitim urmărit” și dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica sunt „relevante și suficiente”. Făcând acest lucru, Curtea trebuie să se convingă că autoritățile naționale au aplicat standarde care au fost în conformitate cu principiile consfințite prin articolul 11 și, mai mult, că ele și-au bazat deciziile pe o evaluare acceptabilă a faptelor relevante (a se vedea, *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*, 30 ianuarie 1998, § 47, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I).

26. Revenind la circumstanțele acestei cauze, Curtea observă că Consiliul municipal a respins cererea Hyde Park cu privire la desfășurarea protestului planificat pentru 14 octombrie 2005 pe motiv că desfășurarea unor alte evenimente era planificată în parcul Ștefan cel Mare. Curtea a notat mai sus că un astfel de motiv pare să fie incompatibil cu cerințele Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, care, în articolele 6 și 7, stabilește temeiurile pentru respingerea cererii de desfășurare a unei întruniri de către Consiliul municipal. Pentru Curte, motivele aduse de Consiliul municipal nu pot fi

considerate relevante și suficiente, în sensul articolului 11 al Convenției. Nu a existat vreo sugestie că parcul în care urma să aibă loc întrunirea era prea mic pentru a găzdui toate evenimentele planificate să aibă loc acolo. Mai mult, nu a existat vreo sugestie că organizatorii intenționau să tulbure ordinea publică sau să provoace o confruntare cu autoritățile sau cu alte grupuri de persoane care urmau să se întrunească în acest parc în ziua în cauză. Mai degrabă, intenția lor a fost de a desfășura o întrunire pașnică în sprijinul libertății de exprimare. Prin urmare, Curtea nu poate decât să conchidă că refuzul Consiliului municipal de a autoriza întrunirea nu a corespuns unei necesități sociale imperioase.

27. Este adevărat că în cadrul procedurilor judiciare ulterioare instanțele judecătorești au invocat motive noi pentru respingerea cererii Hyde Park de autorizare a întrunirii. Totuși, articolele 11 și 12 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor acordă autorităților locale competența exclusivă privind autorizarea sau nu a întrunirilor. Legea nu prevede, iar Guvernul nu a susținut contrariul, că și alte autorități ale statului, precum instanțele judecătorești, sunt în drept, în temeiul Legii cu privire la organizarea sau desfășurarea întrunirilor, să exercite această competență în nume propriu sau în numele autorităților locale. Mai mult, Curtea nu poate decât să noteze că aceste motive au fost menționate în hotărârile instanțelor judecătorești cu mult timp după data planificată pentru organizarea întrunirii. Din acest motiv, Curtea consideră că procedurile judiciare referitoare la respingerea cererii Hyde Park cu privire la desfășurarea întrunirilor care au urmat după emiterea deciziei Consiliului municipal și motivele aduse de către instanțele judecătorești pentru menținerea deciziei respective nu urmează a fi luate în considerație.

28. Luând în considerație circumstanțele sus-menționate, Curtea conchide că ingerința nu a corespuns unei necesități sociale imperioase și, astfel, nu era necesară într-o societate democratică. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

29. Reclamanții au mai pretins violarea articolului 6 § 1 al Convenției, susținând că procedurile nu au fost echitabile, deoarece instanțele judecătorești naționale nu au pronunțat hotărâri motivate. Deoarece această pretenție nu ridică chestiuni separate de cele care au fost examinate mai sus prin prisma articolului 11, Curtea nu consideră necesar de a o examina separat.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

30. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

31. Reclamanții au pretins cu titlu de prejudiciu moral 4,000 euro (EUR) pentru Hyde Park și câte EUR 500 pentru fiecare reclamant.

32. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că suma pretinsă era excesivă și nesuținută prin probe.

33. Curtea acordă EUR 3,000 pentru Hyde Park. Compensația acordată pentru Hyde Park urmează a fi plătită reprezentantului reclamanților, dl A. Postică, și urmează a fi încasată și gestionată în numele Hyde Park. În ceea ce privește pretențiile celorlalți reclamanți, Curtea nu le consideră justificate în această cauză și, prin urmare, le respinge.

B. Costuri și cheltuieli

34. Reclamanții au mai pretins EUR 1,300 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

35. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă, susținând că aceasta era excesivă.

36. Curtea acordă EUR 1,000 cu titlu de costuri și cheltuieli. Această sumă urmează a fi plătită reprezentantului reclamanților, dl A. Postică.

C. Dobânda de întârziere

37. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară cererea admisibilă;*
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 6 al Convenției;

4. *Hotărâște*

(a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;

(i) EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, urmează a fi plătiți reprezentantului reclamanților, dl A. Postică, și urmează a fi încasați și gestionați în numele Hyde Park;

(ii) EUR 1,000 (o mie euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, urmează a fi plătiți reprezentantului Hyde Park, dl A. Postică;

(iii) orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente.

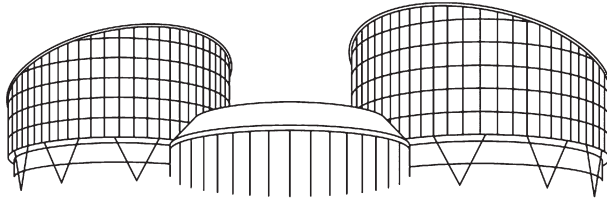
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 31 martie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA HYDE PARK ȘI ALȚII (nr. 3) c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 45095/06)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

31 martie 2009

DEFINITIVĂ

30/06/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Hyde Park și Alții (nr. 3) c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 10 martie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 45095/06) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Hyde Park și cinci cetățeni ai Republicii Moldova, dl Gheorghe Lupșoru, dl Anatol Hristea-Stan, dna Mariana Gălescu, dna Alina Didilică și dl Oleg Brega („reclamanții”), la 25 august 2006. La 2 iunie 2008, organizația non-guvernamentală Hyde Park a încetat să existe. Succesorul său, Hyde Park, o asociație obștească neînregistrată, și-a exprimat intenția de a menține cererea depusă la Curte.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl A. Postică, avocat din Chișinău și membru al organizației non-guvernamentale Promo-Lex. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

3. Reclamanții au pretins, în special, că drepturile lor la libertatea de întrunire și la un proces echitabil au fost încălcate.

4. La 8 aprilie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. În timpul evenimentelor care au determinat această cerere, Hyde Park (primul reclamant) era înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova

ca o organizație non-guvernamentală care pleda, *inter alia*, pentru libertatea de exprimare și dreptul la întruniri pașnice. În anul 2007, membrii săi au decis să sisteze înregistrarea organizației din cauza pretinselor presiuni și intimidări din partea statului. În special, ei s-au plâns, printre altele, de refuzul Ministerului Justiției de a înregistra modificările la statutul organizației, de aplicarea repetată a sechestrului pe contul său bancar, de arestarea arbitrară a membrilor săi și de tentative de a sista activitatea ziarului său. Câțiva din liderii organizației au solicitat azil politic în țările occidentale. S-a decis ca organizația să-și continue activitatea sub aceeași denumire, însă fără a se înregistra la autoritățile de stat. S-a mai decis ca noua asociație neînregistrată să devină succesoarea fostei organizații. După excluderea organizației din Registrul de stat al asociațiilor obștești la 2 iunie 2008, activitățile Hyde Park au continuat ca și mai înainte, în baza noului statut al acesteia. Asociația a continuat să-și editeze ziarul, să mențină pagina sa în internet și să organizeze proteste și demonstrații.

6. Ceilalți reclamânți sunt membri și adepți ai Hyde Park-ului: Gheorghe Lupușoru, Anatol Hristea-Stan, Mariana Gălescu, Alina Didilică și Oleg Brega, care s-au născut în anul 1969, 1953, 1982, 1978 și, respectiv, 1973 și locuiesc în Chișinău, Chișinău, Chișinău, Cazangic și, respectiv, Pepeni.

7. La 10 februarie 2006, primul reclamant a depus la Consiliul municipal Chișinău o cerere pentru autorizarea desfășurării unei întruniri pașnice în fața clădirii Parlamentului la 25 februarie 2006, pentru a protesta împotriva modului „non-transparent” de organizare a concursului muzical Eurovision în Moldova.

8. La 21 februarie 2006, Consiliul municipal Chișinău a respins cererea, motivând că „Parlamentul nu este responsabil de organizarea concursului Eurovision, care a avut loc în Ucraina, iar protestul era neîntemeiat, deoarece se referea la evenimente ce au avut loc deja”.

9. La 22 februarie 2006, primul reclamant a contestat refuzul în instanța de judecată și a susținut, *inter alia*, că acesta a fost ilegal și contrar articolului 10 al Convenției. El a mai solicitat examinarea cererii în regim de urgență.

10. În timpul procedurilor judiciare, Consiliul municipal Chișinău a invocat două teme noi pentru respingerea cererii Hyde Park cu privire la organizarea acțiunii de protest, și anume: faptul că membrii Hyde Park nu au participat la concursul Eurovision și că această chestiune a fost deja discutată în Parlament. La 24 februarie 2006, Curtea de Apel Chișinău a respins acțiunea reclamantilor, constatând că Consiliul municipal a respins legal cererea lor, reiterând toate temeiurile invocate de acesta. Mai mult, instanța a invocat un nou temei în favoarea deciziei Consiliului municipal de a nu autoriza acțiunea de protest, și anume faptul că în cererea de autorizare Hyde Park nu a indicat corect scopul protestelor sale. În special, în cerere era indicat că protestul urma să fie organizat împotriva modului în care a fost organizat

concurusul. Ulterior, în timpul procesului, Hyde Park a susținut că intenția a fost de a protesta împotriva modului non-transparent în care a avut loc televotingul în Moldova.

11. Hyde Park a contestat această hotărâre, susținând că aceasta a încălcat dreptul membrilor săi de a desfășura întruniri pașnice în locuri publice, fapt care contravine articolelor 10 și 11 ale Convenției.

12. La 28 iunie 2006, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

13. Prevederile relevante ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor din 21 iunie 1995 sunt următoarele:

Articolul 6

„(1) Întrunirile trebuie să se desfășoare în mod pașnic, fără nici un fel de arme, fiind asigurată protecția participanților și a mediului înconjurător, fără să împiedice folosirea normală a drumurilor publice, circulația rutieră, funcționarea unităților economice, fără a degenera în acțiuni violente care ar pune în primejdie ordinea publică, integritatea corporală și viața persoanelor, bunurile lor.”

Articolul 7

„Se sistează întrunirile la care se constată fapte sau acțiuni de:

- (a) contestare sau defăimare a statului și poporului;
- (b) îndemn la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă;
- (c) incitare la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică;
- (d) atentare la regimul constituțional.”

Articolul 8

„(1) Întrunirile se pot desfășura în piețe, străzi, parcuri, scuaruri și în alte locuri publice din municipii, orașe, comune, sate, precum și în localuri publice.

(2) Nu se admite desfășurarea întrunirilor în localurile autorităților publice, autorităților administrației publice locale, procuraturii, instanțelor judecătorești, în unități economice cu regim special de securitate a muncii sau cu pază armată.

(3) Sunt interzise întrunirile:

a) la o distanță mai mică de 50 de metri de sediul Parlamentului, reședința Președintelui Republicii Moldova, de sediul Guvernului, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție;

b) la o distanță mai mică de 25 de metri de sediul organelor administrației publice centrale de specialitate, autorităților administrației publice locale, instanțelor judecătorești, procuraturii, poliției, instituțiilor penitenciare și de reabilitare socială, unităților și obiectivelor militare, de gări, aeroporturi, spitale, unități economice cu instalații, utilaje sau mașini având un grad ridicat de pericol în exploatare, instituții diplomatice.

(4) Accesul liber în sediul organelor și instituțiilor enumerate la alin.(3) este garantat.

(5) Autoritățile administrației publice locale, cu acordul organizatorilor întrunirilor, pot stabili pentru întruniri în locuri sau localuri permanente, după caz.”

Articolul 11

„(1) Organizatorul întrunirii va depune la primărie, cel mai târziu cu 15 zile înainte de data întrunirii, o declarație prealabilă, al cărui model este expus în anexă, ce face parte integrantă din prezenta lege.

(2) Declarația prealabilă trebuie să indice:

- a) denumirea organizatorului întrunirii, scopul întrunirii;
- b) data, ora la care începe întrunirea și ora la care se încheie;
- c) locul întrunirii, traseele spre el și de la el;
- d) forma desfășurării întrunirii;
- e) numărul aproximativ de participanți;
- f) persoanele împuternicite să asigure buna desfășurare a întrunirii și să răspundă de ea;
- g) serviciile pe care organizatorul întrunirii le solicită primăriei.

(3) Primăria, în cazuri justificate, poate să modifice, cu acordul organizatorului întrunirii, unele elemente din declarația prealabilă.”

Articolul 12

„(1) Declarația prealabilă se examinează de primăria orașului (municipiului), satului (comunei) cel mai târziu cu 5 zile înainte de data întrunirii.

(2) Primăria, în cadrul examinării declarației prealabile în ședință ordinară sau extraordinară, discută forma, timpul, locul și alte condiții de desfășurare a întrunirii și ia decizia respectivă. ...

(6) Primăria poate interzice întrunirea numai în cazul în care consultă organul de poliție și deține probe convingătoare că la întrunire vor fi încălcate condițiile art.6 și art.7 cu consecințe grave pentru societate.”

Articolul 14

„(1) Decizia privind refuzul eliberării autorizației trebuie să fie argumentată și prezentată în scris. În ea se indică din ce motive s-a decis refuzul eliberării autorizației: ...”

Articolul 15

„(1) Organizatorul întrunirii poate reclama în instanța de contencios administrativ competență refuzul eliberării autorizației.”

ÎN DREPT

14. Reclamanții s-au plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că procedurile judiciare nu au fost echitabile, deoarece instanțele judecătorești nu au adus motive suficiente și relevante în hotărârile lor. Partea relevantă a articolului 6 § 1 al Convenției este următoarea:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptat[împotriva sa. ...”

15. Reclamanții au mai pretins că refuzul de a autoriza întrunirea lor a constituit o încălcare a dreptului lor la libertatea de întrunire pașnică garantat de articolul 11 al Convenției, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

16. Curtea notează că, după depunerea acestei cereri, asociația Hyde Park a fost transformată, încetând să existe ca o organizație non-guvernamentală înregistrată și reapărând ca o asociație neînregistrată (a se vedea paragraful 1 de mai sus). Nu este contestat faptul dacă noul Hyde Park era în drept să mențină cererea, iar Curtea nu găsește vreun motiv pentru a decide altfel (a se vedea, *mutatis mutandis*, *David v. Moldova*, nr. 41578/05, § 28, 27 noiembrie 2007). Mai mult, Curtea consideră că dreptul Hyde Park de a menține cererea nu este afectat de faptul că aceasta nu este înregistrată (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Christians against Racism and Fascism v. the United Kingdom*, nr. 8440/78, Decizia Comisiei din 16 iulie 1980, Decisions and Reports 21, p. 138).

17. Curtea consideră că această cerere ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun temei pentru declararea acesteia inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acesteia.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 11 AL CONVENȚIEI

18. Reclamanții au susținut că ingerința în dreptul lor la libertatea de întrunire nu a fost prevăzută de lege, deoarece motivul invocat de Consiliul municipal nu era compatibil cu articolul 12 alin. 6 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. Mai mult, ingerința nu a urmărit un scop legitim și nu a fost necesară într-o societate democratică.

19. Guvernul a admis că a avut loc o ingerință în dreptul reclamanților garantat de articolul 11 al Convenției. Totuși, această ingerință a fost prevăzută de lege, și anume de Legea cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, a urmărit un scop legitim și a fost necesară într-o societate democratică.

20. Părțile susțin în comun, și Curtea este de acord, că decizia de a respinge cererea Hyde Park cu privire la organizarea întrunirii din 25 februarie 2006 a constituit „un amestec al autorității publice” în dreptul reclamanților la libertatea de întrunire garantat de paragraful 1 al articolului 11 al Convenției. O astfel de ingerință reprezintă o violare a articolului 11 al Convenției, doar dacă este „prevăzută de lege”, urmărește un scop sau scopuri care sunt legitime conform paragrafului 2 al acestui articol, și este „necesară într-o societate democratică” pentru atingerea acestui scop sau scopuri.

21. În ceea ce privește legalitatea ingerinței, Curtea notează că, potrivit articolului 14 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, Consiliul municipal Chișinău era obligat să motiveze în scris respingerea cererii Hyde Park cu privire la organizarea întrunirii, ceea ce el a și făcut prin decizia din 21 februarie 2006 (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Potrivit articolului 12 alin. 6 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, o cerere poate fi respinsă doar dacă Consiliul municipal deține probe că prevederile articolelor 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor ar putea fi încălcate cu consecințe grave pentru societate. Contrar acestor prevederi, Consiliul municipal a respins cererea cu privire la organizarea întrunirii pe motiv că Parlamentul nu era responsabil de organizarea concursului Eurovision și că protestul era neîntemeiat. Mai târziu, în timpul procedurilor judiciare, Consiliul municipal a invocat două temeiuri noi, și anume faptul că membrii Hyde Park nu au participat la concursul Eurovision și că această chestiune a fost deja discutată în Parlament. Deoarece motivele invocate de Consiliul municipal pentru

respingerea cererii Hyde Park cu privire la organizarea întrunirii nu se încadrează în temeiurile prevăzute de articolele 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, Curtea ar putea considera că acest lucru în sine poate constitui un temei suficient pentru a conchide că măsurile impuse nu au fost „prevăzute de lege”. Totuși, în această cauză Curtea consideră că chestiunea respectării în practică a legii este indisolubil legată de faptul dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”. Prin urmare, Curtea va examina această chestiune mai jos (a se vedea *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, nr. 28793/02, § 53, ECHR 2006-II).

22. Părțile nu au căzut de acord nici în ceea ce privește dacă ingerința a urmărit un scop legitim. Din motivele expuse mai jos, Curtea nu consideră necesar să decidă nici această chestiune (a se vedea *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, citată mai sus, § 54).

23. În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței, Curtea reamintește că a ea menționat de mai multe ori în hotărârile sale că democrația politică nu numai că este o trăsătură fundamentală a ordinii publice europene, dar și Convenția a fost menită să promoveze și să mențină idealurile și valorile unei societăți democratice. Curtea a subliniat că democrația este unicul model politic consfințit în Convenție și unicul compatibil cu aceasta. Prin formularea celui de-al doilea paragraf al articolului 11, la fel ca și în articolele 8, 9 și 10 ale Convenției, unica necesitate capabilă să justifice o ingerință în oricare din drepturile garantate de aceste articole este una care trebuie să pretindă că a rezultat dintr-o „societate democratică” (a se vedea *Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey* [GC], nr. 41340/98, 41342/98, 41343/98 și 41344/98, §§ 86-89, ECHR 2003-II, și *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, citată mai sus, § 63).

24. Referindu-se la caracteristicile unei „societăți democratice”, Curtea a acordat o importanță specială pluralismului, toleranței și viziunilor largi. În acest context, ea a statuat că, deși uneori interesele individuale trebuie subordonate celor ale unui grup, democrația nu înseamnă pur și simplu că opiniile majorității trebuie întotdeauna să prevaleze: trebuie să fie găsit un echilibru, care să asigure un tratament echitabil și adecvat al minorităților și să evite orice abuz al unei poziții dominante (a se vedea *Young, James and Webster v. the United Kingdom*, 13 august 1981, § 63, Seria A nr. 44, și *Chassagnou and Others v. France* [GC], nr. 25088/94, 28331/95 și 28443/95, § 112, ECHR 1999-III).

25. Atunci când efectuează controlul său prin prisma articolului 11, sarcina Curții nu este de a substitui opiniile autorităților naționale relevante cu opiniile proprii, ci mai degrabă să revizuiască prin prisma articolului 11 deciziile pe care acestea le-au emis în exercitarea discreției lor. Aceasta nu înseamnă că ea trebuie să se limiteze la stabilirea faptului dacă statul pârât și-a exercitat discreția sa în mod rezonabil, atent și cu bună-credință; ea trebuie să examineze ingerința

deplânsă în lumina cauzei în ansamblu și să determine dacă aceasta a fost „proporțională scopului legitim urmărit” și dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica sunt „relevante și suficiente”. Făcând acest lucru, Curtea trebuie să se convingă că autoritățile naționale au aplicat standarde care au fost în conformitate cu principiile consfințite prin articolul 11 și, mai mult, că ele și-au bazat deciziile pe o evaluare acceptabilă a faptelor relevante (a se vedea, *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*, 30 ianuarie 1998, § 47, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I).

26. Revenind la circumstanțele acestei cauze, Curtea observă că Consiliul municipal a respins cererea Hyde Park cu privire la desfășurarea acțiunilor de protest planificate pentru 25 februarie 2006 bazându-se pe motive care nu erau prevăzute de articolele 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. Potrivit deciziei Consiliului municipal Chișinău: „Parlamentul nu este responsabil de organizarea concursului Eurovision, care a avut loc în Ucraina, iar protestul era neîntemeiat, deoarece se referea la evenimente ce au avut loc deja”. Asemenea motive nu pot fi considerate compatibile cu cerințele articolului 11 al Convenției. Nu a existat vreo sugestie că organizatorii intenționau să tulbure ordinea publică sau să provoace o confruntare cu autoritățile. Mai degrabă, intenția lor era de a desfășura un protest pașnic cu privire la concursul Eurovision și modul în care a fost organizat tele-votingul de către autoritățile moldovenești. Curtea consideră inacceptabil prin prisma articolului 11 al Convenției ca o ingerință în dreptul la libertatea de întrunire să fie justificată doar prin propria viziune a autorităților cu privire la temeinicia unui anumit protest. Prin urmare, Curtea nu poate decât să conchidă că refuzul Consiliului municipal de a autoriza întrunirea nu a corespuns unei necesități sociale imperioase.

27. Este adevărat că în cadrul procedurilor judiciare ulterioare instanțele judecătorești au invocat motive noi pentru respingerea cererii Hyde Park de autorizare a întrunirii, și anume faptul că scopul acțiunii de protest nu era indicat clar în cererea adresată Consiliului municipal. Totuși, articolele 11 și 12 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor acordă autorităților locale competența exclusivă privind autorizarea sau neautorizarea întrunirilor. Legea nu prevede, iar Guvernul nu a susținut contrariul, că și alte autorități ale statului, precum instanțele judecătorești, sunt în drept, în temeiul Legii cu privire la organizarea sau desfășurarea întrunirilor, să exercite această competență în nume propriu sau în numele autorităților locale. Din acest motiv, Curtea consideră că noul motiv invocat de Curtea de Apel nu urmează a fi luat în considerație.

28. Luând în considerație circumstanțele sus-menționate, Curtea conchide că ingerința nu a corespuns unei necesități sociale imperioase și, astfel, nu era necesară într-o societate democratică. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

29. Reclamanții au mai pretins violarea articolului 6 § 1 al Convenției, susținând că procedurile nu au fost echitabile, deoarece instanțele judecătorești naționale nu au pronunțat hotărâri motivate. Deoarece această pretenție nu ridică chestiuni separate de cele care au fost examinate mai sus prin prisma articolului 11, Curtea nu consideră necesar de a o examina separat.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

30. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

31. Reclamanții au pretins cu titlu de prejudiciu moral 4,000 euro (EUR) pentru Hyde Park și câte EUR 500 pentru fiecare reclamant.

32. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că suma pretinsă era excesivă și nesusținută prin probe.

33. Curtea acordă EUR 3,000 pentru Hyde Park. Compensația acordată pentru Hyde Park urmează a fi plătită reprezentantului reclamanților, dl A. Postică, și urmează a fi încasată și gestionată în numele Hyde Park. În ceea ce privește pretențiile celorlalți reclamanți, Curtea nu le consideră justificate în această cauză și, prin urmare, le respinge.

B. Costuri și cheltuieli

34. Reclamanții au mai pretins EUR 1,300 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

35. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă, susținând că aceasta era excesivă.

36. Curtea acordă EUR 1,000 cu titlu de costuri și cheltuieli. Această sumă urmează a fi plătită reprezentantului reclamantului, dl A. Postică.

C. Dobânda de întârziere

37. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

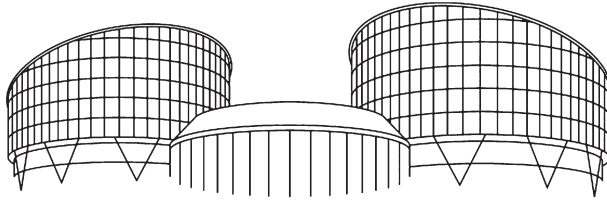
1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 6 al Convenției;
4. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;
    - (i) EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, urmează a fi plătiți reprezentantului reclamanților, dl A. Postică, și urmează a fi încasați și gestionați în numele Hyde Park;
    - (ii) EUR 1,000 (o mie euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, urmează a fi plătiți reprezentantului Hyde Park, dl A. Postică;
    - (iii) orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente.
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 31 martie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA BREABIN c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 12544/08)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

7 aprilie 2009

DEFINITIVĂ

07/07/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Breabin c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 17 martie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 12544/08) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Dumitru Breabin („reclamantul”), la 5 februarie 2008.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl G. Ulianoschi, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins că el a fost supus unei brutalități severe din partea poliției și că autoritățile nu au efectuat o cercetare adecvată a incidentului, contrar articolului 3 al Convenției. De asemenea, el s-a plâns în temeiul articolului 13 al Convenției.

4. La 21 aprilie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în anul 1959 și locuiește în Chișinău. El este șofer, însă la momentul evenimentelor nu era angajat în câmpul muncii.

6. El a fost bănuit de falsificarea unor acte privind vânzarea unui apartament din Chișinău și a fost citat să se prezinte la 21 decembrie 2004 la Ministerul Afacerilor Interne pentru a fi interogat.

7. Reclamantul s-a conformat citației și s-a prezentat în biroul colaboratorilor de poliție N.T. și S.D, care se afla în clădirea Ministerului Afacerilor Interne. Momentul sosirii lui în incinta Ministerului este contestat de părți. Potrivit reclamantului, el a venit aproximativ la ora 9.00, în timp ce Guvernul susține că el a venit la ora 13.00. După cum susține reclamantul, cei doi polițiști au încercat să-l forțeze să-și recunoască vinovăția și, când el a refuzat, l-au lovit cu bastoane din cauciuc și cu pumnii în cap. După o lovitură cu pumnul în urechea dreaptă, el și-a pierdut cunoștința pentru câteva minute. Guvernul a negat afirmațiile cu privire la maltratarea reclamantului. Este incontestabil însă faptul că interogarea a avut loc. Durata interogării este, de asemenea, disputată de către părți: potrivit reclamantului, aceasta a durat opt ore, în timp ce Guvernul susține că interogarea a durat doar o oră. În același timp, este incontestabil faptul că polițiștii nu au întocmit vreun proces-verbal cu privire la interogarea reclamantului în acea zi.

8. Momentul eliberării reclamantului este, de asemenea, disputat de către părți: Guvernul susține că reclamantul a fost eliberat la ora 14.00, în timp ce reclamantul susține că a fost eliberat la aproximativ ora 17.00. Cu toate acestea, nu este disputat faptul că reclamantul a luat un taxi din fața Ministerului Afacerilor Interne și s-a dus direct la prietenul său, V.P., cu care intenționa să plece în Germania a doua zi dimineața, pentru a-l anunța că nu va putea pleca. Atât șoferul taxiului, cât și prietenul său au observat vânătăi pe fața lui, iar reclamantul le-a spus că a fost bătut de către polițiști în incinta Ministerului Afacerilor Interne. Reclamantul a luat de la șoferul taxiului o carte de vizită.

9. În timpul nopții, reclamantul s-a simțit rău și, în dimineața următoare, la 22 decembrie 2004, a mers la Spitalul de Urgență. Registrul spitalului conține următoarea informație:

„Pacientul a fost bătut de către polițiști în clădirea Ministerului Afacerilor Interne la 21 decembrie 2004, ora 11.50, și și-a pierdut cunoștință pentru câteva minute. El acuză cefalee, grețuri, vomă și amețeli. Diagnosticul: contuzii și vânătăi pe față, buza de sus, cap și corp. ... Reclamantul a refuzat spitalizarea. Informația a fost transmisă Comisariatului General de Poliție și recepționată de către D. sub numărul 6196 la 20.35.”

10. Se pare că nu a urmat vreo acțiune după ce Spitalul de Urgență a informat Comisariatul General de Poliție despre acuzația reclamantului cu privire la maltratarea sa de către colaboratorii de poliție.

11. În aceeași zi, la 22 decembrie 2004, la ora 16.45, reclamantul a fost internat într-un spital militar. Potrivit reclamantului, el a ales acest spital în loc de Spitalul de Urgență pentru că acesta oferea serviciu mai ieftin. Din registrul spi-

talului reiese că reclamantul a făcut aceleași declarații cu privire la maltrătarile la care a fost supus de către cei doi colaboratori de poliție la 21 decembrie 2004, în clădirea Ministerului Afacerilor Interne, ca și la Spitalul de Urgență. El a fost diagnosticat cu traumatism la cap, multiple leziuni pe corp, la cap și surditate post-traumatică la urechea dreaptă. Reclamantul a fost externat din spital la 31 decembrie 2004.

12. La 5 ianuarie 2005, reclamantul a obținut un raport de expertiză medico-legală cu privire la leziunile sale. Raportul a confirmat diagnosticul anterior și a stabilit că leziunile au fost cauzate cu obiecte contondente și că constatările la care s-a ajuns în urma examinărilor medicale erau compatibile cu afirmațiile reclamantului privind aplicarea forței fizice împotriva sa la 21 decembrie 2004. Potrivit Codului Penal, aceste vătămări au fost calificate drept leziuni corporale ușoare, care necesitau îngrijiri medicale de până la douăzeci și una de zile.

13. La 3 septembrie 2005, în cadrul investigațiilor efectuate în cadrul urmăririi penale inițiate împotriva reclamantului, el a depus o plângere unui ofițer de urmărire penală precum că a fost maltratată la 21 decembrie 2004. Se pare că nicio acțiune nu a fost întreprinsă în legătură cu plângerea reclamantului.

14. La 15 decembrie 2005, reclamantul s-a adresat în scris Procuraturii Generale și s-a plâns că, la 14 decembrie 2005, când a luat cunoștință de dosarul penal împotriva sa, el a constatat că acesta nu conținea vreo informație cu privire la interogarea sa din 21 decembrie 2004 și că nicio acțiune nu a fost întreprinsă în legătură cu maltratarea sa în acea zi, în ciuda celor două plângeri, una formulată de către spital la 22 decembrie 2004 și cealaltă - de el însuși la 3 septembrie 2005. El a solicitat începerea urmăririi penale împotriva celor doi colaboratori de poliție care l-au maltratată și a anexat la cererea sa o copie a raportului de expertiză medico-legală din 5 ianuarie 2005.

15. La 15 ianuarie 2006, Procuratura Generală a decis să respingă plângerea reclamantului cu privire la maltratarea sa, pe motiv că aceasta era nefondată. Într-o ordonanță emisă în aceeași zi, s-a menționat că polițiștii acuzați au recunoscut că au interogat reclamantul; însă au negat faptul maltratării acestuia, și, luând în considerație că reclamantul s-a plâns de maltratarea sa abia după un an, este evident faptul că el avea intenția să tergiverseze și să împiedice desfășurarea procesului penal inițiat împotriva sa. Se pare că reclamantul nu a fost interogat și nu s-a făcut vreo mențiune cu privire la plângerile sale anterioare sau raportul de expertiză medico-legală. Reclamantul a contestat această ordonanță și a susținut că raportul de expertiză medico-legală nu a fost luat în considerație. De asemenea, el a susținut că are un martor care ar putea confirma faptul maltratării sale.

16. La 24 martie 2006, Judecătoria Centru a admis plângerea reclamantului și a anulat ordonanța procurorului. Aceasta a constatat, *inter alia*, că procuratura nu a examinat suficient probele medicale prezentate de către reclamant.

17. La 11 mai 2006, reclamantul a fost interogat de către un procuror. El a reiterat faptele menționate anterior în plângerea sa și a informat procurorul despre șoferul taxiului care putea depune mărturii cu privire la starea lui în seara zilei de 21 decembrie 2004.

18. La o dată nespecificată, procurorul a interogat șoferul taxiului care a transportat reclamantul de la Ministerul Afacerilor Interne (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Șoferul taxiului a declarat că, în seara zilei de 21 decembrie 2004, el l-a luat pe reclamant de la colțul străzii unde se află Ministerul Afacerilor Interne. Hainele reclamantului erau murdare și prăfuite și, inițial, el a crezut că reclamantul era în stare de ebrietate. Însă, mai târziu, reclamantul i-a spus că a fost bătut de doi colaboratori de poliție în incinta Ministerului Afacerilor Interne. Reclamantul i-a arătat semne ale maltratării pe față, și anume o ureche umflată și vânătăi în jurul acesteia. Înainte de a coborî din mașină, reclamantul a cerut cartea de vizită a șoferului taxiului și acesta i-a dat-o.

19. La o dată nespecificată, procurorul a interogat prietenul reclamantului, pe care acesta din urmă l-a vizitat în seara zilei de 21 decembrie 2004 (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Prietenul reclamantului a confirmat că în seara zilei de 21 decembrie 2004, între orele 20.00 și 22.00, reclamantul a venit la el acasă pentru a-l anunța că nu va putea pleca în Germania a doua zi. Reclamantul avea vânătăi pe față și i-a spus că a fost bătut în aceeași zi de polițiști în incinta Ministerului Afacerilor Interne.

20. La 7 iulie 2006, Procuratura sectorului Centru a respins din nou plângerea reclamantului cu privire la maltratare. Fără a da vreo apreciere rapoartelor medicale, precum și declarațiilor șoferul taxiului și prietenului reclamantului, procuratura a constatat că plângerea reclamantului era nefondată, deoarece existau suficiente probe care demonstrau vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate și, prin urmare, plângerea sa cu privire la maltratare a fost o simplă încercare de a împiedica și tergiversa urmărirea penală inițiată împotriva sa. Această constatare s-a bazat pe faptul că reclamantul a depus plângerea doar peste un an de la pretinsele evenimente. Reclamantul a contestat această ordonanță la procurorul ierarhic superior.

21. La 29 ianuarie 2007, din aceleași motive, procurorul ierarhic superior a respins contestația reclamantului ca nefondată. Reclamantul a contestat această ordonanță în instanța de judecată.

22. La 24 aprilie 2007, Judecătoria Centru a admis plângerea reclamantului. Instanța a constatat, *inter alia*, că ordonanțele procurorilor erau nemo-tivate.

23. La 29 iunie 2007, un procuror de la Procuratura sectorului Centru a respins din nou plângerea reclamantului. El a constatat, *inter alia*, că polițiștii învinuți au recunoscut că interogarea reclamantului la 21 decembrie 2004 a durat doar o oră, însă ei au negat faptul aplicării forței. Declarațiile șoferului taxiului și ale prietenului reclamantului nu puteau fi admise, deoarece ei nu au fost martori oculari ai maltrătarilor, iar despre pretensele maltratări ale reclamantului de către polițiști ei au aflat din spusele reclamantului. Polițiștii au declarat că maltratarea reclamantului în biroul lor era imposibilă, deoarece biroul ministrului se afla cu un etaj mai sus și, în cazul unor strigăte, ministrul sau alți funcționari de rang înalt al Ministerului le-ar fi auzit. Mai mult, ei nu aveau bastoane de cauciuc în birou, iar fapta încriminată reclamantului nu era atât de gravă încât să justifice maltratarea lui. Un coleg al polițiștilor a mai declarat că reclamantul nu a fost maltrat și că, în timpul interogării, ușa biroului a fost mereu deschisă. Reclamantul a contestat din nou ordonanța, pe motiv că este ilegală, deoarece procurorul nu a examinat obiectiv și complet toate circumstanțele cauzei. Reclamantul a menționat că procurorul nu a menționat faptul că colaboratorii de poliție nu au întocmit un proces-verbal al reținerii și interogării sale la 21 decembrie 2004.

24. La 15 august 2007, plângerea reclamantului a fost respinsă de către Judecătoria Centru. Instanța a constatat că raportul de expertiză medico-legală din 5 ianuarie 2005 nu probează faptul maltrătarilor reclamantului, deoarece acesta a fost întocmit peste 12 zile de la pretinsa maltratare.

25. Vătămarea urechii drepte a reclamantului a fost atât de gravă încât aceasta nu a fost remediată niciodată. Reclamantul a prezentat un raport medical din 2007, în care se menționa că pierderea auzului la urechea dreaptă a fost iremediabilă și permanentă.

26. La o dată nespecificată, reclamantul a solicitat un raport de expertiză medicală de la Centrul de Medicină Legală al Ministerului Sănătății, care a conchis la 11 noiembrie 2008 că, în urma traumei la cap cauzate la 21 decembrie 2004, reclamantul și-a pierdut complet auzul la urechea dreaptă. Potrivit legislației naționale, vătămarea cauzată reclamantului a dus la pierderea capacității de muncă cu 25%. Potrivit Codului penal, leziunile corporale ale reclamantului au fost recalificate drept vătămare corporală de gravitate medie urmată de o dereglare îndelungată a sănătății, necesitând mai mult de douăzeci și una de zile de îngrijiri medicale.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

A. Dreptul național

27. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 309. Constrângerea de a face declarații

„(1) Constrângerea persoanei, prin amenințare sau prin alte acte ilegale, de a face declarații la interogatoriu, ... de către cel care efectuează urmărirea penală ... se pedepsește cu închisoare de până la 3 ani ... .

(2) Aceeași acțiune însoțită:

- a) de aplicarea violenței;
- b) de tratamente crude, inumane sau degradante;

...

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani ... .”

Articolul 309/1 Tortura

„(1) Provocarea, în mod intenționat, a unei dureri sau suferințe puternice, fizice ori psihice unei persoane, în special cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri ... se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani ... .

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) ..., săvârșite:

- c) de două sau mai multe persoane;
  - e) cu folosirea unor instrumente speciale de tortură sau a altor obiecte adaptate în acest scop;
  - f) de o persoană cu înaltă funcție de răspundere,
- se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani ... .”

28. Prevederile relevante ale Codului cu privire la contravențiile administrative sunt următoarele:

Articolul 47/1. Cauzarea leziunilor corporale

„Cauzarea premeditată a leziunilor corporale ușoare, maltratarea, aplicarea loviturilor și a altor acțiuni violente care au provocat dureri fizice - atrag aplicarea unei amenzi de la zece la cincisprezece unități convenționale sau arest administrativ pe un termen de până la cincisprezece zile. ...”

B. Căile de recurs interne invocate de Guvern

29. În dosarul *Ciorap c. Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor* (hotărârea irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 19 decembrie 2007), o persoană aflată în custodia poliției a fost maltrată de polițiști atât de dur încât i-a fost fracturat craniul și i-a fost cauzată o rană postoperatorie deschisă. În pofida unor dovezi evidente că a fost maltratat, Procuratura Generală a respins plângerea acestuia, iar materialul video cu privire la maltratarea lui a

dispărut din materialele dosarului penal. Reclamantul a înaintat o acțiune civilă împotriva statului, susținând că i-au fost încălcate drepturile garantate de articolul 3 al Convenției și solicitând o despăgubire de MDL 300,000 (aproximativ 18,000 euro (EUR)). Printr-o hotărâre irevocabilă, Curtea Supremă de Justiție a constatat că existau suficiente probe în sprijinul acuzațiilor de torturare a reclamantului, că investigația Procuraturii Generale a fost inefficientă și că, din aceste motive, a avut loc o încălcare a drepturilor reclamantului garantate de articolul 3 al Convenției. Inițial, reclamantului i s-a acordat suma de MDL 30,000; această sumă a fost, însă, redusă de Curtea Supremă de Justiție la MDL 3,000 (aproximativ EUR 180).

ÎN DREPT

30. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 3 al Convenției, că el a fost maltratată de poliție la 21 decembrie 2004. De asemenea, el s-a plâns de omisiunea autorităților naționale de a investiga în mod corespunzător plângerile lui cu privire la maltratare. Articolul 3 al Convenției prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

31. Reclamantul a susținut că el nu a avut un recurs efectiv pentru a cere compensații pentru maltratarea la care a fost supus și a pretins o violare a articolului 13 al Convenției, care prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale ... ”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

32. Guvernul a susținut că pretenția formulată este inadmisibilă pe motiv de neepuizare a căilor de recurs interne. În special, acesta a susținut că reclamantul trebuia să inițieze o acțiune civilă și să solicite despăgubiri pentru pretinsa maltratare. Guvernul a făcut referire la jurisprudența instanțelor naționale, în special la cauza *Ciorap* (a se vedea paragraful 29 de mai sus). Alternativ, reclamantul se putea plânga în temeiul articolului 47/1 al Codului cu privire la contravenții administrative. Reclamantul nu a fost de acord cu Guvernul.

33. În ceea ce privește afirmația Guvernului, potrivit căreia reclamantul trebuia să se plângă în temeiul prevederilor Codului cu privire la contravenții administrative, Curtea reiterează că o persoană nu este chemată să încerce mai

mult decât una din căile de recurs, atunci când mai multe căi sunt disponibile (a se vedea, spre exemplu, *Airey v. Irlanda*, 9 octombrie 1979, § 23, Seria A nr. 32). Din circumstanțele cauzei rezultă cert că reclamantul a formulat o plângere împotriva polițiștilor în temeiul prevederilor Codului penal (a se vedea paragrafele 13 și 14 de mai sus). Guvernul nu a afirmat că o asemenea procedură era inefficientă în privința pretensei încălcări a dreptului reclamantului garantat de articolul 3 al Convenției. Prin urmare, obiecția potrivit căreia reclamantul mai trebuia să depună și o plângere în temeiul prevederilor Codului cu privire la contravenții administrative urmează a fi respinsă.

34. În ceea ce privește remediile cu caracter civil invocate de Guvern, Curtea reiterează că atunci când o persoană face afirmații credibile că a fost supusă unor tratamente contrare articolului 3 al Convenției de către poliție sau alți agenți ai statului, prevederile acestui articol, citite în contextul obligației generale a statului conform articolului 1 al Convenției de a „recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție”, impun efectuarea unei investigații oficiale efective. La fel ca și o investigație efectuată în virtutea articolului 2, o astfel de investigație ar trebui să permită identificarea și pedepsirea persoanelor responsabile. Altfel, interzicerea generală prin lege a torturii, tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante, în pofida importanței sale fundamentale, ar fi inefectivă în practică și ar face posibil, în anumite cazuri, pentru agenții de stat să comită abuzuri împotriva persoanelor aflate sub controlul lor, ei beneficiind, astfel, de o imunitate virtuală (a se vedea, printre altele, *Labita v. Italia* [GC], nr. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV).

35. Examinând hotărârile instanțelor judecătorești naționale în cauza *Ciorap*, Curtea notează că, în afară de faptul că despăgubirea acordată dlui Ciorap cu titlu de prejudiciu moral, pentru o încălcare atât de gravă cum este tortura, este vădit inadecvată, procedurile civile în cauză nu au dus la identificarea și pedepsirea colaboratorilor de poliție vinovați. Curtea reamintește și alte hotărâri ale instanțelor judecătorești naționale cu privire la despăgubirea victimelor violării articolului 3 al Convenției, cum ar fi hotărârea din anul 2004 în cauza *Drugalev c. Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor* (a se vedea *Holomiov v. Moldova*, nr.30649/05, §§ 88, 106 și 107, 7 noiembrie 2006). Cu toate acestea, astfel de hotărâri, deși par a fi încurajatoare, nu par să facă parte dintr-o politică coerentă a instanțelor judecătorești naționale cu privire la acordarea remediilor reale pentru violarea articolului 3 al Convenției. Din aceste motive, Curtea consideră că pretenția formulată în temeiul articolului 3 al Convenției nu poate fi declarată inadmisibilă pentru neputința căilor de recurs interne și, prin urmare, obiecția Guvernului urmează a fi respinsă.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

A. Argumentele părților

1. *Cu privire la pretinsa maltratare*

36. Reclamantul a susținut că la 21 decembrie 2004, între orele 9.00 și 17.00, el s-a aflat sub controlul poliției și că până la aceasta el era perfect sănătos. După eliberarea sa, el avea leziuni corporale confirmate prin raportul medical din 22 decembrie 2004 și care nu au fost contestate de către Guvern. Probele medicale, coroborate cu declarațiile celor doi martori (șoferul taxiului și prietenul reclamantului), demonstau, dincolo de orice dubiu rezonabil, că leziunile corporale au fost cauzate reclamantului în timpul detenției acestuia în clădirea Ministerului Afacerilor Interne. La respingerea plângerii reclamantului, concluziile organelor de investigație s-au bazat, în exclusivitate, pe declarațiile polițiștilor acuzați de maltratare. De asemenea, reclamantul a susținut că unul dintre polițiștii acuzați de el a recunoscut implicit existența unei practici de maltratare a persoanelor bănuite prin faptul că a declarat că acuzațiile împotriva lui nu au fost atât de grave încât să justifice maltratarea lui.

37. Guvernul a contestat declarațiile reclamantului și a declarat că acesta nu a fost supus maltratării la 21 decembrie 2004. În susținerea poziției sale, Guvernul s-a referit din nou la concluziile procuraturii din ordonanțele de respingere a plângerii reclamantului.

2. *Cu privire la pretinsa investigație inadecvată*

38. Reclamantul a susținut că depunerea unei cereri din partea victimei privind pornirea urmăririi penale este necesară numai atunci când este vorba despre cazurile de violență între indivizi. Potrivit articolelor 276 și 298 ale Codului de procedură penală, pornirea urmăririi penale în legătură cu pretinsa maltratare de către polițiști nu este condiționată de depunerea unei plângeri prealabile de către pretinsa victimă a maltratării. În sprijinul celor menționate, reclamantul a transmis o copie a ordinului Procurorului General adresat subalternilor săi, potrivit căruia procurorii sunt obligați să investigheze *ex officio* orice caz cu privire la aplicarea torturii sau maltratarea de către poliție.

39. Reclamantul a fost informat la 22 decembrie 2004 de către spital că poliția a fost notificată cu privire la pretinsa maltratare. Din acest motiv, el nu a depus o plângere și aștepta să fie citat la poliție pentru a da declarații.

40. La 3 septembrie 2005, când a fost citat de un procuror pentru interogarea sa cu privire la urmărirea penală inițiată împotriva sa, reclamantul s-a plâns cu privire la maltratarea din 21 decembrie 2004. În pofida acestui fapt și prevederilor Codului de procedură penală, nu a fost întreprinsă nici o acțiune.

41. La 14 decembrie 2005, luând cunoștință de dosarul său penal, reclamantul a observat că acesta nu conținea vreo informație prezentată de către spital la 22 decembrie 2004, sau din plângerea sa din 3 septembrie 2005, și, la 15 decembrie 2005, el a depus o plângere.

42. Chiar și după 15 decembrie 2005, procuratura nu a întreprins măsuri de urmărire penală și, la 15 ianuarie 2006, a respins plângerea doar în baza declarațiilor polițiștilor acuzați. Procurorul care a instrumentat cazul a concis că reclamantul a depus plângerea cu privire la maltratare doar pentru a împiedica urmărirea penală intentată împotriva sa; totuși, reclamantul nu a recunoscut vina sa în timpul interogării din 21 decembrie 2004 și, prin urmare, niciun denunț fals nu l-ar fi ajutat în procesul penal intentat împotriva sa. Mai mult, după 21 decembrie 2004, polițiștii care l-au maltratată nu au fost implicați în investigarea acuzațiilor împotriva sa.

43. În timpul investigațiilor cu privire la pretinsa maltratare a reclamantului, procurorii au interogat doar doi martori și cei doi polițiști acuzați de maltratare. Ei nu au interogat medicii care au examinat reclamantul. Mai mult, dosarul cu privire la examinarea plângerii privind maltratarea nu conține nimic care ar indica asupra faptului că procurorii au luat în considerație concluziile medicilor, potrivit cărora leziunile corporale ale reclamantului corespundeau descrierii de către acesta a evenimentelor care le-au cauzat. De asemenea, procurorii nu au oferit o explicație alternativă originii leziunilor corporale ale reclamantului.

44. Guvernul a susținut că, la momentul primirii informației de la spital cu privire la maltratarea reclamantului, la 22 decembrie 2004, fapta se încadra în categoria infracțiunilor (vătămarea ușoară a integrității corporale), urmărirea penală asupra cărora se iniția doar în baza plângerii depuse de către victimă. Din acest motiv, chiar dacă poliția a fost informată despre leziunile reclamantului, aceasta nu putea începe investigarea acestei cauze dacă nu primea o plângere de la reclamant.

45. După o investigație detaliată, organele de urmărire penală au ajuns la concluzia că plângerea reclamantului depusă la un an după evenimentele în cauză avea drept scop împiedicarea urmării penale cu privire la acuzațiile aduse reclamantului. Mai mult, faptul că reclamantul s-a plâns abia după un an de la eveniment a făcut dificilă examinarea de către autorități a plângerilor sale în modul corespunzător. Dacă reclamantul ar fi informat autoritățile imediat, ele ar fi căutat urme de sânge ale reclamantului pe hainele polițiștilor acuzați sau alte probe. Acest lucru, însă, a fost imposibil de realizat din cauza depunerii cu întârziere a plângerii de către reclamant.

46. Martorii reclamantului nu au fost prezenți la pretinsa maltratare și au aflat despre aceasta doar din spusele reclamantului.

B. Aprecierea Curții

1. Cu privire la pretinsa maltratare

47. După cum a menționat Curtea de mai multe ori, articolul 3 consfințește una din valorile fundamentale ale unei societăți democratice. Chiar și în cele mai dificile circumstanțe, precum lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante. Spre deosebire de majoritatea normelor Convenției și ale Protocoalelor nr. 1 și nr. 4, articolul 3 nu conține prevederi care să permită excepții, iar conform articolului 15 § 2 nicio derogare de la prevederile sale nu este permisă, chiar dacă este cazul unui pericol public care amenință viața națiunii (a se vedea *Selmouni v. France* [GC], nr. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V, și *Assenov and Others v. Bulgaria*, hotărâre din 28 octombrie 1998, § 93, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VIII).

48. Atunci când unei persoane îi sunt cauzate leziuni corporale, în timp ce ea se află în detenție sau sub un alt control al poliției, orice astfel de leziune va crea o puternică prezumție că acea persoană a fost supusă maltratării (a se vedea *Bursuc v. Romania*, nr. 42066/98, § 80, 12 octombrie 2004). Ține de sarcina statului să dea o explicație plauzibilă despre circumstanțele în care au fost cauzate leziunile corporale, neîndeplinirea căreia ridică o problemă clară în temeiul articolului 3 al Convenției (*Selmouni v. France*, citată mai sus, § 87).

49. În procesul de apreciere a probelor, Curtea aplică, în general, standardul de probațiune „dincolo de un dubiu rezonabil” (a se vedea *Ireland v. the United Kingdom*, hotărâre din 18 ianuarie 1978, § 161, Series, nr. 25). Totuși, astfel de probe pot fi deduse și din coexistența unor concluzii suficiente de întemeiate, clare și concordate sau a unor similare prezumții incontestabile ale faptelor. Atunci când evenimentele într-o cauză sunt în totalitate sau în mare parte cunoscute numai de autorități, ca în cazul persoanelor aflate în custodia autorităților, se vor crea prezumții puternice ale faptelor în legătură cu leziunile corporale apărute în perioada detenției. Într-adevăr, sarcina probațiunii aparține autorităților, care trebuie să prezinte explicații satisfăcătoare și convingătoare (a se vedea *Salman v. Turkey* [GC], nr. 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII).

50. Nu se contestă faptul că, la 21 decembrie 2004, reclamantul s-a aflat în clădirea Ministerului Afacerilor Interne, sub controlul poliției. Curtea notează cu îngrijorare că nu există vreo înregistrare a momentului sosirii și eliberării lui, precum și a timpului interogării sale. Raportul medical din 22 decembrie 2004, întocmit dimineața, constata că reclamantul avea leziuni la cap și pe corp. Este adevărat că, după eliberarea sa de la Ministerul Afacerilor Interne, reclamantul nu a mers direct la spital. Totuși, el a putut aduce doi martori, care au confirmat că el avea leziuni pe față în seara zilei de 21

decembrie 2004, după eliberarea sa de la Ministerul Afacerilor Interne. Unul din martori era șoferul taxiului care l-a luat din fața Ministerului Afacerilor Interne. Procuratura sectorului Centru a respins declarațiile șoferului de taxi, pe motiv că acestea erau probe indirecte, și anume deoarece reclamantul a fost acela care i-a spus că a fost bătut de către polițiști. Totuși, din declarațiile șoferul taxiului reiese clar că el personal a văzut leziuni pe fața reclamantului și hainele murdare ale acestuia. Mai mult, nu se contestă de către părți faptul că reclamantul a fost văzut de către șoferul taxiului imediat după ce a fost eliberat din clădirea Ministerului Afacerilor Interne.

51. În lumina celor de mai sus, și deoarece nu s-a constatat faptul că reclamantul a avut vătămări corporale înainte de a intra în clădirea Ministerului Afacerilor Interne, Curtea conchide că leziunile reclamantului au fost cauzate în perioada aflării sale în Ministerul Afacerilor Interne, la 21 decembrie 2004.

52. Deoarece Guvernul nu a dat vreo explicație cu privire la originea leziunilor de mai sus și având în vedere prezumția puternică care apare în asemenea situații (a se vedea paragraful 48 de mai sus), Curtea conchide că Guvernul nu a convins-o că leziunile reclamantului au fost cauzate prin orice altceva decât prin maltratarea lui când se afla în custodia poliției. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în ceea ce privește maltratarea reclamantului.

2. Cu privire la pretinsa investigație inadecvată

53. Pe lângă principiul general enunțat în paragraful 34 de mai sus, Curtea reiterează că investigarea acuzațiilor serioase de maltratare trebuie să fie deplină. Aceasta înseamnă că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite sau nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la baza deciziilor lor (a se vedea hotărârea *Assenov and Others v. Bulgaria*, citată mai sus, § 103 et seq.). Ele trebuie să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili lor pentru a asigura probe cu privire la incident, inclusiv, *inter alia*, declarații ale martorilor oculari și probele medico-legale (a se vedea *Tanrikulu v. Turkey* [GC], nr. 23763/94, § 104 et seq., ECHR 1999-IV și *Gül v. Turkey*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice omisiune pe parcursul desfășurării investigației care ar putea submina posibilitatea sa de a stabili cauza leziunilor corporale sau identitatea persoanelor responsabile riscă să nu corespundă acestui standard.

54. Curtea notează o serie de curențe grave comise în cadrul investigației efectuate de către autoritățile naționale. În ceea ce privește argumentul Guvernului potrivit căruia reclamantul a așteptat aproape un an până a depus personal o plângere cu privire la maltratarea sa, Curtea notează că reclamantul a solicitat

asistență medicală după eliberarea sa. Medicul care l-a examinat a anunțat poliția despre leziunile corporale ale reclamantului și acuzațiile lui, potrivit cărora leziunile au fost cauzate prin maltratarea sa de către polițiști. În asemenea cazuri, obligația de a investiga faptele invocate în scrisoarea de la spital a revenit autorităților. Cu toate acestea, la această scrisoare nu s-a dat nici un răspuns. De asemenea, procuratura nu a întreprins nimic chiar și atunci când reclamantul s-a adresat personal, la 3 septembrie 2005. După 15 decembrie 2005, când în cele din urmă a fost inițiată o investigație, procurorii nu au examinat din ce cauză cei doi polițiști acuzați au omis să facă vreo mențiune cu privire la interogarea reclamantului la 21 decembrie 2004. La 15 ianuarie 2006, procuratura a respins plângerea reclamantului fără a-l interoga, nemaivorbind de martori. Concluzia a fost că scopul reclamantului era de a împiedica mersul urmăririi penale inițiate împotriva sa, concluzie care a predominat până la finalizarea investigației. Merită a fi notat și că, în pofida faptului că a ajuns la o astfel de concluzie, procuratura nu a analizat dacă reclamantul a avut vreun motiv pentru a lansa acuzații false împotriva celor doi polițiști sau dacă reclamantul putea beneficia în urma unor astfel de acuzații, în circumstanțele în care la 21 decembrie 2004 el nu și-a recunoscut vina, iar după acea dată cei doi polițiști acuzați nu au lucrat asupra cauzei sale.

55. Este adevărat că, după anularea ordonanței procuraturii din 15 ianuarie 2006 cu privire la respingerea plângerii reclamantului, martorii au fost interogați. Totuși, procuratura a respins declarațiile martorilor pe motivul că acestea erau probe indirecte, și anume că șoferul taxiului și prietenul reclamantului au aflat despre maltratare din declarațiile reclamantului. Totuși, examinând declarațiile martorilor, Curtea a constatat că ei au afirmat că au văzut semne de lovituri pe fața acestuia. Aceste declarații deosebit de importante au fost ignorate de către procurori și tratate drept informații irelevante.

56. În lumina deficiențelor grave la care s-a referit mai sus, Curtea consideră că autoritățile naționale nu au făcut o încercare serioasă pentru a investiga plângerile de maltratare ale reclamantului. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției și în această privință.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 AL CONVENȚIEI

57. Reclamantul a susținut că, drept urmare a ineficienței investigației penale a pretențiilor sale cu privire la maltratare, el nu a avut un recurs efectiv pentru a solicita compensații pentru maltratarea la care a fost supus.

58. Guvernul nu a fost de acord și a invocat cauza *Ciorap* drept exemplu al recursului național disponibil.

59. Curtea constată că Guvernul nu a prezentat dovezi în ceea ce privește existența unui recurs intern efectiv (a se vedea paragrafele 32-35 de mai sus).

În orice caz, având în vedere caracterul inadecvat al investigației în legătură cu plângerea penală a reclamantului împotriva polițiștilor care l-au maltratat, o acțiune civilă bazată pe aceleași fapte și acuzații nu ar fi avut vreo șansă de succes. Prin urmare, Curtea consideră că nu a fost demonstrat faptul că a existat un recurs efectiv în baza căruia reclamantul ar fi putut pretinde compensații pentru maltratarea cauzată de către polițiști. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 13 combinat cu articolul 3 al Convenției.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

60. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

61. Reclamantul a pretins EUR 200 cu titlu de prejudiciu material, această sumă reprezentând cheltuielile pentru tratamentul leziunilor cauzate la 21 decembrie 2004.

62. Guvernul a susținut că reclamantul nu avea dreptul la vreo despăgubire, deoarece el nu a fost maltratat.

63. Curtea consideră că există o legătură causală între violarea constatată și prejudiciul material pretins; din acest motiv, ea acordă întreaga sumă pretinsă cu titlu de prejudiciu material.

B. Prejudiciul moral

64. Reclamantul a pretins EUR 150,000 cu titlu de prejudiciu moral, susținând că el a suferit dureri fizice severe ca rezultat al maltratării și a avut nevoie de mai mult de 21 de zile de tratament. De asemenea, el a îndurat suferințe psihice și emoționale puternice ca urmare a tratamentului la care a fost supus și ca rezultat al pierderii totale a auzului la urechea dreaptă. Potrivit legislației naționale, o astfel de leziune reprezintă o pierdere cu 25% a capacității de muncă. Invaliditatea reclamantului a constituit un impediment serios pentru practicarea profesiei sale și i-a creat dificultăți serioase în găsirea unui loc permanent de muncă. Reclamantul și ceilalți trei membri ai familiei sale aflați la întreținerea lui, s-au aflat, prin urmare, într-o situație materială foarte dificilă. El a fost nevoit să accepte munci temporare minore, necalificate, pentru a-și putea întreține familia.

65. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că, deoarece autoritățile naționale nu au constatat faptul că reclamantul a fost maltratată de către polițiști, el nu era în drept să pretindă vreo despăgubire. Alternativ, el a susținut că, în lumina jurisprudenței Curții în cazuri similare, suma pretinsă era excesivă.

66. Având în vedere violările constatate mai sus și gravitatea acestora, Curtea consideră că acordarea compensației cu titlu de prejudiciu moral este justificată în această cauză. Făcând evaluarea sa în mod echitabil și luând în considerare invaliditatea permanentă cauzată reclamantului prin maltratare, Curtea îi acordă acestuia EUR 25,000.

C. Costuri și cheltuieli

67. Reclamantul a mai pretins EUR 5,287 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

68. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă și a susținut că aceasta era excesivă și neîntemeiată.

69. Curtea acordă EUR 3,500 cu titlu de costuri și cheltuieli.

D. Dobânda de întârziere

70. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară cererea admisibilă;*
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în ceea ce privește maltratarea reclamantului de către colaboratorii de poliție la 21 decembrie 2004;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în ceea ce privește omisiunea de a efectua o investigație efectivă a plângerilor reclamantului cu privire la maltratarea în detenție;
4. *Hotărăște* că a existat o violare a articolului 13 al Convenției în ceea ce privește lipsa recursului efectiv pentru pretinsa maltratare;

5. *Hotărâște*

(a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:

- (i) EUR 200 (două sute euro) cu titlu de prejudiciu material;
- (ii) EUR 25,000 (douăzeci și cinci mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
- (iii) EUR 3,500 (trei mii cinci sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;
- (iv) orice taxă care poate fi percepută din sumele de mai sus;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

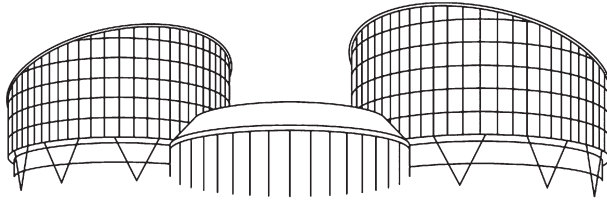
6. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 7 aprilie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA HYDE PARK ȘI ALȚII (nr. 4) c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 18491/07)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

7 aprilie 2009

DEFINITIVĂ

07/07/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Hyde Park și Alții (nr. 4) c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 17 martie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 18491/07) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Hyde Park și opt cetățeni ai Republicii Moldova, dl Oleg Brega, dl Anatolie Juraveli, dl Roman Cotelea, dna Mariana Galescu, dl Radu Vasilascu, dl Vitalie Dragan, dna Angela Lungu și dl Anatol Hristea-Stan („reclamanții”), la 21 februarie 2007. La 2 iunie 2008, organizația non-guvernamentală Hyde Park a încetat să existe. Succesorul său, Hyde Park, o asociație obștească neînregistrată, și-a exprimat intenția de a menține cererea depusă la Curte.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl A. Postică și dl P. Postică, avocați din Chișinău și membri ai organizației non-guvernamentale Promo-Lex. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamanții s-au plâns de mai multe pretinse încălcări ale drepturilor lor garantate de articolele 3, 5, 6, 8, 11 și 13 ale Convenției.

4. La 8 aprilie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. În timpul evenimentelor care au determinat această cerere, Hyde Park (primul reclamant) era înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca o organizație non-guvernamentală care pleda, *inter alia*, pentru libertatea de exprimare și dreptul la întruniri pașnice. În anul 2007, membrii săi au decis să sisteze înregistrarea organizației din cauza pretinselor presiuni și intimidări din partea statului. În special, ei s-au plâns, printre altele, de refuzul Ministerului Justiției de a înregistra modificările la statutul organizației, de aplicarea repetată a sechestrului pe contul său bancar, de arestarea arbitrară a membrilor săi și de tentative de a sista activitatea ziarului său. Câțiva din liderii organizației au solicitat azil politic în țările occidentale. S-a decis ca organizația să-și continue activitatea sub aceeași denumire, însă fără a se înregistra la autoritățile de stat. S-a mai decis ca noua asociație neînregistrată să devină succesoarea fostei organizații. După excluderea organizației din Registrul de stat al asociațiilor obștești la 2 iunie 2008, activitățile Hyde Park au continuat ca și mai înainte, în baza noului statut al acesteia. Asociația a continuat să-și editeze ziarul, să mențină pagina sa în internet și să organizeze proteste și demonstrații.

6. Ceilalți reclamanți sunt membri și adepți ai Hyde Park-ului: Oleg Brega, Anatolie Juraveli, Roman Cotelea, Mariana Galescu, Radu Vasilascu, Vitalie Dragan, Angela Lungu și Anatol Hristea-Stan. Ei s-au născut în 1973, 1988, 1987, 1982, 1983, 1967, 1988 și, respectiv, 1953 și locuiesc în Pepeni, Durlești și Chișinău.

7. La 30 iunie 2006, primul reclamant a depus la Consiliul municipal Chișinău o cerere pentru autorizarea desfășurării unei întruniri pașnice la intersecția străzilor Bănulescu-Bodoni și Ștefan cel Mare, în apropierea clădirii Guvernului, în perioada 1-31 august 2006, pentru a protesta împotriva refuzului Ministerului Culturii de a instala bustul poetului Liviu Rebreanu, donat de către Guvernul României.

8. La 18 iulie 2006, Consiliul municipal Chișinău a autorizat în scris desfășurarea întrunirii, însă doar pentru 1 august 2006. Consiliul a menționat că el consideră că o zi de protest este suficientă pentru a aduce îngrijorările Hyde Park-ului în atenția Guvernului.

9. La 25 iulie 2006, Hyde Park a contestat decizia Consiliului municipal în instanța de judecată.

10. La 29 august 2006, Curtea de Apel Chișinău a constatat că refuzul Consiliului municipal era ilegal, a anulat decizia acestuia din 18 iulie 2006 și a obligat Consiliul municipal să autorizeze desfășurarea întrunirii de către primul reclamant în fața clădirii Guvernului în perioada 29-31 august 2006. Instanța a dispus ca hotărârea sa să fie executată imediat.

11. La 30 august 2006, reclamanții au solicitat de la Consiliul municipal eliberarea autorizației în temeiul hotărârii judecătorești din 29 august 2006. Totuși, Consiliul municipal a refuzat să se conformeze hotărârii pe motiv că aceasta nu era definitivă.

12. În aceeași zi, la ora 17.00, reclamanții au început desfășurarea întrunirii în locul indicat în hotărârea Curții de Apel. La ora 17.15, un grup de colaboratori de poliție s-a apropiat de reclamanți și a întrebat dacă ei aveau autorizație. Reclamanții le-au arătat hotărârea Curții de Apel. Dintr-o înregistrare video făcută de poliție și care face parte din dosarul național, se vede cum un colaborator de poliție încearcă să-l convingă pe dl Brega să oprească întrunirea. Cel din urmă refuză și susține că Hyde Park are o hotărâre judecătorească prin care întrunirea respectivă era autorizată. În același timp, dl Brega vorbea printr-un megafon și declara că Republica Moldova este un stat totalitar unde nu există libertatea de exprimare și că aceasta va trebui să răspundă pentru comportamentul său ilegal în fața Curții de la Strasbourg. El a acuzat poliția și autoritățile de stat de comportament ilegal. Deodată, o persoană în uniformă forțelor speciale l-a atacat din spate pe unul din membrii Hyde Park și l-a trântit violent la pământ. Ceilalți participanți au observat atacul și au fost imediat înconjurați de un grup de colaboratori de poliție și urcați într-o mașină a poliției. Nimeni nu părea să opună rezistență, iar o voce de femeie, probabil a uneia din participanți, strigă cuiva să nu opună rezistență. Potrivit reclamanților, doi dintre participanți (dl Juraveli și dl D.) au fost trântiți la pământ de către angajații forțelor speciale.

13. La comisariatul de poliție, colaboratorii de poliție au ridicat lucrurile reclamanților, inclusiv telefoanele lor mobile. Procesele-verbale de reținere indică, *inter alia*, că lucrurile reclamanților au fost predate la păstrare. Reclamanții au fost închiși în diferite celule în grupe a câte trei sau patru persoane. Cele două femei reclamante au fost închise în celule separate. Potrivit reclamanților, lor nu li s-a permis să sune sau să se consulte cu un avocat. Celulele erau mici, umede și murdare. În ele era miros de urină și fecale. Celulele nu aveau geamuri, lumina electrică era aprinsă tot timpul și înăuntru erau doar două lavete din lemn. Reclamanții au fost ținuți în detenție aproximativ patruzeci de ore, timp în care nu li s-a dat mâncare. Li s-a dat doar apă și, ocazional, ei erau duși la vecu. Doar după intervenția a câtorva organizații non-guvernamentale active în domeniul drepturilor omului și doar după șaisprezece ore de detenție, rudelor li s-a permis să le aducă mâncare. Guvernul a contestat descrierea condițiilor de detenție făcută de reclamanți.

14. La 1 septembrie 2006, aproximativ la ora 10.00, reclamanții au fost aduși în fața instanței de judecată, unde li s-au întors telefoanele mobile și camerele, și unde ei au aflat pentru prima dată despre învinuirile aduse lor, și anume organizarea unei întruniri neautorizate (articolul 174/1 al Codului cu privire la Contravențiile Administrative („CCA")), opunerea de rezistență în timpul reținerii (articolul 174/5 CCA) și ultragiurea colaboratorilor de poliție (articolul 174/6

CCA). După ce le-au fost întoarse lucrurile, reclamanții au declarat că toate înregistrările video și audio privind întrunirea au fost șterse din telefoanele lor de către poliție.

15. În timpul procesului, dl Brega și dna Galescu au solicitat instanței să dispună efectuarea unei expertize a înregistrărilor făcute cu telefoanele lor mobile pentru a stabili dacă poliția a șters înregistrări de pe acestea; cererea lor, însă, a fost respinsă și procesul a fost amânat. Reclamanții au fost eliberați la amiază.

16. La 3 octombrie 2006, Judecătoria Buiucani a continuat procesul administrativ împotriva reclamanților și a constatat vinovăția lor (cu excepția primului reclamant) în organizarea și participarea la o întrunire neautorizată, contrar articolului 174/1 al CCA. Instanța de judecată a constatat că, după obținerea unei hotărâri favorabile a Curții de Apel, ei trebuia să solicite eliberarea autorizației de la Consiliul municipal. Instanța de judecată a amendat pe fiecare reclamant, cu excepția dlui O. Brega (președintele Hyde Park la acea dată) cu 200 lei moldovenești (MDL). Dl O. Brega a fost amendat cu MDL 500. După ce instanța de judecată a vizionat înregistrarea video a reținerii efectuată de către poliție, toți reclamanții au fost achitați de învinuirile privind ultragiurarea colaboratorilor de poliție și opunerea de rezistență la reținere, constatând că nu exista vreo justificare pentru formularea unor asemenea învinuiri.

17. Toți reclamanții au contestat această hotărâre în ceea ce privește participarea lor la o întrunire ilegală și au susținut, *inter alia*, că Hyde Park a solicitat Consiliului municipal la 30 august 2006 eliberarea unei autorizații; cererea lor, însă, a fost respinsă pe motiv că hotărârea Curții de Apel din 29 august 2006 încă nu intrase în vigoare. De asemenea, ei au înaintat în mod repetat cererea lor privind efectuarea unei expertize a înregistrărilor făcute cu telefonul lor mobil.

18. La 26 octombrie 2006, Curtea de Apel Chișinău a admis plângerea reclamanților, constatând că întrunirea reclamanților era legală în temeiul hotărârii Curții de Apel din 29 august 2006 (a se vedea paragraful 10 de mai sus). Reclamanții au fost achitați de învinuirile privind participarea lor la o întrunire ilegală.

19. Între timp, la 18 septembrie 2006, reclamanții au depus o plângere penală împotriva colaboratorilor de poliție care i-au arestat. Suplimentar la refuzul de a executa hotărârile judecătorești, ei s-au plâns de faptul că au fost abuzați, deținuți în mod ilegal, că dreptul lor la confidențialitatea corespondenței a fost încălcat, că dreptul lor la libertatea întrunirii a fost încălcat și că ei au fost supuși unui tratament inuman și degradant.

20. În perioada septembrie 2006 - septembrie 2007, procesul penal pornit la cererea reclamanților a fost încetat și redeschis de patru ori. De fiecare dată, procuratura respingea plângerea, iar, ulterior, instanțele judecătorești sau procurorul ierarhic superior anulau decizia procurorului și dispuneau o nouă reexaminare. Motivele refuzului reprezentau declarațiile colaboratorilor de poliție și martorii lor, care confirmau faptul că reclamanții au insultat poliția și au opus rezistență la reținere. În ceea ce privește pretenția privind ridicarea telefoanelor

mobile ale reclamantilor și ștergerea înregistrărilor de pe acestea, procuratura a acceptat mărturia unui colaborator de poliție care a confirmat că cele două telefoane mobile au fost ridicate în timpul detenției reclamantilor, însă a negat declarațiile cu privire la ștergerea informației. În ceea ce privește înregistrarea video a evenimentului efectuată de către poliție (a se vedea paragraful 12 de mai sus), procuratura a susținut că aceasta a fost pierdută și că, prin urmare, nu putea fi examinată. La 27 septembrie 2007, Judecătoria Rîșcani a casat ultima încheiere prin care pretențiile reclamantilor au fost respinse și a dispus o reexaminare. După acea dată, reclamantii nu au mai fost informați de către procuratură despre faza la care se află examinarea plângerii lor. La 10 ianuarie 2008, reclamantii au solicitat în scris Procuraturii Generale să-i informeze la ce etapă se află procedura pornită pe marginea plângerii lor, însă nu au primit vreun răspuns. O copie a acestei scrisori cu ștampila Procuraturii Generale a fost anexată la observațiile reclamantilor. Potrivit lor, abia din observațiile Guvernului ei au aflat despre respingerea repetată a plângerii lor la 12 noiembrie 2007. Guvernul a contestat declarațiile reclamantilor privind scrisoarea din 10 ianuarie 2008, care a fost expediată, potrivit reclamantilor, Procuraturii Generale. Ei nu au pus însă la îndoială autenticitatea ștampilei Procuraturii Generale de pe copia acestei scrisori.

21. La 1 noiembrie 2006, Curtea Supremă de Justiție a examinat recursul înaintat de Consiliul municipal împotriva hotărârii Curții de Apel din 29 august 2006. Ea a casat această hotărâre și a respins cererea reclamantilor, constatând că decizia Consiliului municipal din 18 iulie 2006 a fost legală. Curtea Supremă de Justiție a mai constatat că hotărârea Curții de Apel cu privire la executarea imediată a hotărârii sale a fost ilegală.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

22. Prevederile relevante ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor din 21 iunie 1995 sunt următoarele:

Articolul 6

„(1) Întrunirile trebuie să se desfășoare în mod pașnic, fără nici un fel de arme, fiind asigurată protecția participanților și a mediului înconjurător, fără să împiedice folosirea normală a drumurilor publice, circulația rutieră, funcționarea unităților economice, fără a degenera în acțiuni violente care ar pune în primejdie ordinea publică, integritatea corporală și viața persoanelor, bunurile lor.”

Articolul 7

„Se sistează întrunirile la care se constată fapte sau acțiuni de:

- (a) contestare sau defăimare a statului și poporului;

- (b) îndemn la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă;
- (c) incitare la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică;
- (d) atentare la regimul constituțional.”

Articolul 8

„(1) Întrunirile se pot desfășura în piețe, străzi, parcuri, scuaruri și în alte locuri publice din municipii, orașe, comune, sate, precum și în localuri publice.

(2) Nu se admite desfășurarea întrunirilor în localurile autorităților publice, autorităților administrației publice locale, procuraturii, instanțelor judecătorești, în unități economice cu regim special de securitate a muncii sau cu pază armată.

(3) Sunt interzise întrunirile:

a) la o distanță mai mică de 50 de metri de sediul Parlamentului, reședința Președintelui Republicii Moldova, de sediul Guvernului, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție;

b) la o distanță mai mică de 25 de metri de sediul organelor administrației publice centrale de specialitate, autorităților administrației publice locale, instanțelor judecătorești, procuraturii, poliției, instituțiilor penitenciare și de reabilitare socială, unităților și obiectivelor militare, de gări, aeroporturi, spitale, unități economice cu instalații, utilaje sau mașini având un grad ridicat de pericol în exploatare, instituții diplomatice.

(4) Accesul liber în sediul organelor și instituțiilor enumerate la alin.(3) este garantat.

(5) Autoritățile administrației publice locale, cu acordul organizatorilor întrunirilor, pot stabili pentru întruniri în locuri sau localuri permanente, după caz.”

Articolul 11

„(1) Organizatorul întrunirii va depune la primărie, cel mai târziu cu 15 zile înainte de data întrunirii, o declarație prealabilă, al cărui model este expus în anexă, ce face parte integrantă din prezenta lege.

(2) Declarația prealabilă trebuie să indice:

- a) denumirea organizatorului întrunirii, scopul întrunirii;
- b) data, ora la care începe întrunirea și ora la care se încheie;
- c) locul întrunirii, traseele spre el și de la el;
- d) forma desfășurării întrunirii;
- e) numărul aproximativ de participanți;
- f) persoanele împuternicite să asigure buna desfășurare a întrunirii și să răspundă de ea;
- g) serviciile pe care organizatorul întrunirii le solicită primăriei.

(3) Primăria, în cazuri justificate, poate să modifice, cu acordul organizatorului întrunirii, unele elemente din declarația prealabilă.”

Articolul 12

„(1) Declarația prealabilă se examinează de primăria orașului (municipiului), satului (comunei) cel mai târziu cu 5 zile înainte de data întrunirii.

(2) Primăria, în cadrul examinării declarației prealabile în ședință ordinară sau extraordinară, discută forma, timpul, locul și alte condiții de desfășurare a întrunirii și ia decizia respectivă. ...

(6) Primăria poate interzice întrunirea numai în cazul în care consultă organul de poliție și deține probe convingătoare că la întrunire vor fi încălcate condițiile art.6 și art.7 cu consecințe grave pentru societate.”

Articolul 14

„(1) Decizia privind refuzul eliberării autorizației trebuie să fie argumentată și prezentată în scris. În ea se indică din ce motive s-a decis refuzul eliberării autorizației: ...”

Articolul 15

„(1) Organizatorul întrunirii poate reclama în instanța de contencios administrativ competentă refuzul eliberării autorizației.”

23. Prevederile relevante ale Codului Penal sunt următoarele:

Articolul 166. Privațiunea ilegală de libertate

„(1) Privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 130 ore sau închisoare de până la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

b) asupra a două sau mai multor persoane;

d) de două sau mai multe persoane;

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.”

Articolul 184. Violarea dreptului la libertatea întrunirilor

„(1) Violarea dreptului la libertatea întrunirilor prin împiedicarea ilegală a desfășurării mitingului, demonstrației, manifestației, procesiunii sau oricărei alte întruniri ori a participării cetățenilor la acestea . ...:

a) săvârșită de o persoană cu funcție de răspundere;

b) săvârșită de două sau mai multe persoane;

c) însoțită de violență nepericuloasă pentru viață sau sănătate,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.”

24. Prevederile relevante ale Codului cu privire la contravențiile administrative, în vigoare în perioada relevantă, sunt următoarele:

Articolul 174/1

„2. Organizarea și desfășurarea întrunirii fără avizarea primăriei sau fără autorizația ei, precum și încălcarea condițiilor (forma, locul, timpul) desfășurării întrunirii, indicate în autorizație - atrage după sine aplicarea unei amenzi organizatorilor (conducătorilor) întrunirii în mărime de la douăzeci și cinci la cincizeci unități convenționale. ...

4. Participarea activă la întrunirea desfășurată în condițiile alineatului doi din prezentul articol - atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de la zece la cincisprezece unități convenționale.”

Articolul 174/ 5

„Opunerea de rezistență unui colaborator al poliției [...] aflate în exercițiul datoriei de serviciu sau obștești de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității - atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de până la cincisprezece unități convenționale, sau arest administrativ pe un termen de până la treizeci de zile.”

Articolul 174/ 6

„Ultragierea colaboratorului poliției ... aflat în exercițiul datoriei de serviciu ... - atrage după sine aplicarea unei amenzi în mărime de până la zece unități convenționale, sau arest administrativ pe un termen de până la cincisprezece zile.”

Articolul 249

„Persoanele ... care au încălcat modul de organizare și de desfășurare a adunărilor, mitingurilor, procesiunilor și demonstrațiilor de stradă ... care au opus rezistență colaboratorului poliției sau au ultragiat un colaborator al poliției ... pot fi reținute până la examinarea cazului de către instanța judecătorească respectivă. ...”

25. Prevederile relevante ale Legii nr. 1226 cu privire la arestarea preventivă sunt următoarele:

Articolul 12. Cerințele principale ale regimului din locurile de arest preventiv

„(3) Preveniții sunt supuși percheziției corporale. ... Nu li se permite să aibă asupra lor bani, lucruri de preț și obiecte a căror păstrare și utilizare în locurile de arest preventiv este interzisă. Baniile care le-au fost confiscate la intrarea în locurile de arest preventiv se transferă la conturile lor personale, iar lucrurile de preț și obiectele se predau la păstrare.”

26. Reguli mai detaliate cu privire la lucrurile persoanelor aflate în detenție și păstrarea lor de către autoritățile responsabile de locul privării de libertate se conțin în Hotărârea Guvernului nr. 583, din 26 mai 2006:

Secțiunea a 29-a. Modul de ridicare de la deținuți a obiectelor și substanțelor a căror utilizare este interzisă în instituție și a celor procurate pe cale nelegitimă

„373. Sunt supuse ridicării și confiscării banii, obiectele de valoare și bunurile interzise aflate în posesia deținutului. ...

375. Pe parcursul aflării în penitenciar, bunurile și valorile enumerate în pct. 373 al prezentului Statut, care aparțin deținuților, urmează a fi predate în contabilitatea penitenciarului ... pentru păstrare ...

376. Obiectele, articolele și substanțele, utilizarea cărora este interzisă în penitenciar, se ridică în momentul depistării lor la deținuți.

377. Dreptul de a ridica obiectele interzise se acordă reprezentanților administrației, reprezentanților subdiviziunilor de pază ... și altor colaboratori ai sistemului penitenciar.

378. Ridicarea bunurilor se realizează de către cel puțin doi reprezentanți ai administrației, în prezența deținutului de la care se ridică bunul.

379. Ridicarea bunurilor este consemnată în procesul-verbal de ridicare a bunurilor, care este întocmit în trei exemplare de către persoanele care au participat la ridicare. Primul exemplar i se oferă persoanei de la care s-au ridicat bunurile, al doilea se transmite în contabilitate și al treilea se păstrează în dosarul personal.

380. Procesul-verbal de ridicare va conține date referitoare la:

denumirea instituției;

data, ora și locul de ridicare a bunurilor;

temeiul ridicării bunurilor;

numele, prenumele, funcția și gradul persoanelor care au participat la ridicarea bunurilor;

numele, prenumele deținutului de la care s-a efectuat ridicarea;

lista exhaustivă a bunurilor sau valorilor ridicate, cu indicarea denumirii, cantității (volumului), asortimentului, mărcii, valutei, seriei și numărului, numărul de înregistrare ...;

semnăturile tuturor participanților, inclusiv a deținutului. ...

381. În procesul-verbal ... se mai indică: costul, marca, numărul, materialul din care este fabricat obiectul și alte semne distinctive.

382. În cazul în care deținutul nu este de acord cu conținutul procesului-verbal, el este în drept să facă obiecții scrise nemijlocit în procesul-verbal respectiv.

383. Mijloacele bănești și bunurile de valoare ridicate conform procesului-verbal sunt predate urgent (nu mai târziu de o zi) de către ofițerul de serviciu în contabilitate (unitatea financiară). Bunurile ridicate sunt înregistrate în registrul evidenței obiectelor și lucrurilor de valoare.

384. Banii ridicați de la deținuți vor fi depuși pe contul de peculiu al deținutului. ...”

Potrivit Anexei nr. 7 la această Hotărâre de Guvern, deținuților le este interzisă deținerea telefoanelor mobile.

ÎN DREPT

27. Reclamanții (cu excepția primului reclamant) s-au plâns, în temeiul articolului 3 al Convenției, că condițiile de detenție la Comisariatul de Poliție al sectorului Buiucani erau inumane și degradante. Articolul 3 prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

28. Reclamanții (cu excepția primului reclamant) s-au plâns de încălcarea dreptului lor la libertate garantat de articolul 5 § 1 al Convenției, ca urmare a reținerii lor fără vreun temei legal timp de aproximativ patruzeci de ore. Reclamanții s-au mai plâns, în temeiul articolului 5 §§ 2 și 3, de faptul că ei nu au fost informați în termenul cel mai scurt despre motivele arestării lor și despre acuzațiile aduse lor și că ei nu au fost aduși de îndată înaintea unui judecător. Prevederile relevante ale articolului 5 al Convenției sunt următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

...

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

2. Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în termenul cel mai scurt și într-o limbă pe care o înțelege, asupra motivelor arestării sale și asupra oricărei acuzații aduse împotriva sa.

3. Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.”

29. În continuare, reclamanții au susținut că procedurile care au culminat cu decizia Curții Supreme de Justiție din 1 noiembrie 2006 nu au fost echitabile, deoarece Curtea Supremă de Justiție nu și-a motivat decizia. Partea relevantă a articolului 6 § 1 al Convenției este următoarea:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, insti-

tuită de lege, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. ...”

30. Reclamanții (cu excepția primului reclamant) s-au plâns, în temeiul articolului 8 al Convenției, de faptul că poliția a șters înregistrările audio și video din telefoanele lor mobile și camerele lor. Articolul 8 al Convenției prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în executarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

31. Reclamanții au mai pretins că refuzul de a autoriza întrunirea lor a constituit o încălcare a dreptului lor la libertatea de întrunire pașnică garantat de articolul 11 al Convenției, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și la libertatea de asociere, inclusiv dreptul de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.”

32. Reclamanții (cu excepția primului reclamant) s-au plâns, în temeiul articolului 13 al Convenției, că nu au avut parte de un recurs efectiv în privința pretensei violări a articolului 8 al Convenției. Articolul 13 al Convenției prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale ...”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

A. Notă preliminară

33. Curtea notează că, după depunerea acestei cereri, asociația Hyde Park a fost transformată, încetând să existe ca o organizație non-guvernamentală înregistrată și reapărând ca o asociație neînregistrată (a se vedea paragraful 1 de mai

sus). Nu este contestat faptul dacă noul Hyde Park era în drept să mențină cererea iar Curtea nu găsește vreun motiv pentru a decide altfel (a se vedea, *mutatis mutandis*, *David v. Moldova*, nr. 41578/05, § 28, 27 noiembrie 2007). Mai mult, Curtea consideră că dreptul Hyde Park de a menține cererea nu este afectat de faptul că aceasta nu este înregistrată (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Christians against Racism and Fascism v. the United Kingdom*, nr. 8440/78, Decizia Comisiei din 16 iulie 1980, Decisions and Reports 21, p. 138).

B. Statutul de victimă

34. Guvernul a susținut că, deoarece doar Hyde Park a depus cererea la Consiliul municipal pentru autorizarea întrunirii, ceilalți reclamânți nu pot pretinde că sunt victime, în sensul articolului 34 al Convenției, și că, prin urmare, cererea lor era abuzivă.

35. Reclamânții au susținut că, potrivit articolului 11 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, doar organizatorul întrunirii este în drept să solicite autorizarea acesteia, nu și participanții. Mai mult, toți reclamânții (persoane fizice) au participat la întrunire și au fost reținuți de către poliție.

36. Curtea notează că toți reclamânții au participat la întrunire și au fost reținuți și deținuți de către poliție. Prin urmare, statutul lor de victimă, în sensul articolului 34 al Convenției, nu poate fi pus la îndoială. Obiecția Guvernului este respinsă.

C. Pretenția formulată în temeiul articolului 3 al Convenției

37. Guvernul a contestat pretențiile cu privire la condițiile de detenție și a susținut că, în orice caz, durata detenției a fost mult prea scurtă pentru a atinge nivelul minim de severitate cerut de articolul 3 al Convenției. Mai mult, reclamânții nu au epuizat căile de recurs interne.

38. Reclamânții au susținut că ei au fost deținuți la Comisariatul de Poliție al sectorului Buiucani în condiții inumane și degradante timp de aproximativ patruzeci de ore (a se vedea paragraful 13 de mai sus).

39. Curtea a avut deja ocazia să ia notă de constatările Comitetului European pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante („CPT”) cu privire la condițiile de detenție în comisariatele de poliție din Chișinău (a se vedea, spre exemplu, *Malai v. Moldova*, nr. 7101/06, § 15, 13 noiembrie 2008) și a constatat de mai multe ori violări ale articolului 3 al Convenției în privința condițiilor de detenție în Moldova. În această cauză, însă, luând în considerație perioada scurtă de timp în care reclamânții au stat în detenție, precum și jurisprudența Curții cu privire la acest subiect, Curtea nu poate să constate că suferința cauzată reclamânților a atins nivelul de severitate

cerut de articolul 3. Spre deosebire de cauza *Fedotov v. Russia* (nr. 5140/02, 25 octombrie 2005), reclamanții au avut acces la veceu și apă și, după o anumită perioadă de timp, au avut dreptul să primească mâncare de la rudele lor. Din aceste motive, Curtea conchide că pretenția reclamanților formulată în temeiul articolului 3 al Convenției este vădit nefondată și, prin urmare, inadmisibilă, în sensul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

D. Pretențiile formulate în temeiul articolelor 8 și 13 ale Convenției

40. Reclamanții s-au plâns că, în timpul detenției lor la Comisariatul de Poliție al sectorului Buiucani, telefoanele lor mobile au fost ridicate, iar colaboratorii de poliție au căutat prin memoria telefoanelor lor și au șters înregistrările audio și video ale sunetului și imaginilor de la demonstrație. Potrivit lor, poliția a șters materialele care nu corespundeau versiunii lor a evenimentelor. Acest fapt a constituit o ingerință în dreptul lor la viața privată și corespondență, care nu era prevăzută de lege și nu era necesară într-o societate democratică.

41. Guvernul a susținut că reclamanții nu au epuizat toate căile de recurs interne în privința acestei pretenții. Alternativ, el nu a contestat faptul că telefoanele lor mobile au fost ridicate pe durata detenției lor. Totuși, Guvernul a contestat acuzațiile privitor la verificarea memoriei telefoanelor reclamanților și ștergerea informațiilor de pe acestea. Potrivit Guvernului, nu a avut loc vreo ingerință în dreptul reclamanților garantat de articolul 8 al Convenției și, prin urmare, pretenția era vădit nefondată.

42. Deoarece această pretenție este, în orice caz, inadmisibilă, ca fiind vădit nefondată, Curtea nu consideră necesar de a ajunge la o concluzie asupra chestiunii dacă reclamanții au epuizat căile de recurs interne. Curtea notează că reclamanții nu au prezentat vreo probă în susținerea acuzației lor potrivit căreia poliția a căutat prin telefoanele lor mobile și a șters informații de pe acestea, fapte care țin de chestiuni ce cad sub incidența articolului 8 al Convenției. În această privință, Curtea notează că, potrivit reclamanților, informațiile care au fost șterse erau materiale audio și video privind întrunirea în cauză. Nu a fost sugerat faptul că mesajele private sau alt gen de informații cu caracter personal au fost citite și/sau șterse. Din aceste motive, această pretenție este nesusținută și urmează a fi respinsă ca fiind vădit nefondată și, prin urmare, inadmisibilă, în sensul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

43. În lumina constatărilor de mai sus, Curtea consideră că reclamanții nu au formulat o pretenție serioasă și legitimă în temeiul articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 8 al Convenției. Prin urmare, această pretenție este, de asemenea, vădit nefondată și urmează a fi respinsă în temeiul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

E. Celelalte pretenții

44. Curtea consideră că celelalte pretenții ale reclamanzilor formulate în temeiul articolelor 5, 6 și 11 ale Convenției ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea acestora inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestora.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 11 AL CONVENȚIEI

45. Reclamanzii au susținut că ingerința în dreptul lor la libertatea de întrunire nu a fost prevăzută de lege, deoarece motivul invocat de Consiliul municipal nu era compatibil cu articolul 12 alin. 6 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. Mai mult, ingerința nu a urmărit un scop legitim și nu a fost necesară într-o societate democratică.

46. Guvernul a acceptat că a avut loc o ingerință în dreptul reclamanzilor garantat de articolul 11 al Convenției. Totuși, această ingerință a fost prevăzută de lege, și anume de Legea cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, a urmărit un scop legitim și a fost necesară într-o societate democratică.

47. Părțile susțin în comun, și Curtea este de acord, că decizia de a respinge cererea Hyde Park cu privire la organizarea întrunirilor în perioada între 1 și 31 august 2006 a constituit „un amestec al autorității publice” în dreptul reclamanzilor la libertatea de întrunire garantat de paragraful 1 al articolului 11 al Convenției. O astfel de ingerință reprezintă o violare a articolului 11 al Convenției, doar dacă este „prevăzută de lege”, urmărește un scop sau scopuri care sunt legitime conform paragrafului 2 al acestui articol, și este „necesară într-o societate democratică” pentru atingerea acestui scop sau scopuri.

48. În ceea ce privește legalitatea ingerinței, Curtea notează că, potrivit articolului 14 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, Consiliul municipal Chișinău era obligat să motiveze în scris respingerea cererii Hyde Park cu privire la organizarea întrunirii, ceea ce el a și făcut prin decizia sa din 18 iulie 2006 (a se vedea paragraful 8 de mai sus). Potrivit articolului 12 alin. 6 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, o cerere poate fi respinsă doar dacă Consiliul municipal deține probe că prevederile articolelor 6 și 7 ale Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor ar putea fi încălcate cu consecințe grave pentru societate. Se pare că decizia Consiliului municipal nu s-a bazat pe nici unul din temeiurile prevăzute de articolele 6 și 7 al Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor. Acest lucru în sine poate constitui un temei suficient pentru a conchide că măsurile impuse nu au

fost „prevăzute de lege”. Totuși, în această cauză Curtea consideră că chestiunea respectării în practică a legii este indisolubil legată de faptul dacă ingerința a fost „necesară într-o societate democratică”. Prin urmare, Curtea va examina această chestiune mai jos (a se vedea *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, nr. 28793/02, § 53, ECHR 2006-II).

49. Părțile nu au căzut de acord nici în ceea ce privește dacă ingerința a urmărit un scop legitim. Din motivele expuse mai jos, Curtea nu consideră necesar să decidă nici această chestiune (a se vedea *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, citată mai sus, § 54).

50. În ceea ce privește proporționalitatea ingerinței, Curtea reamintește că ea a menționat de mai multe ori în hotărârile sale că democrația politică nu numai că este o trăsătură fundamentală a ordinii publice europene, dar și Convenția a fost menită să promoveze și să mențină idealurile și valorile unei societăți democratice. Curtea a subliniat că democrația este unicul model politic consfințit în Convenție și unicul compatibil cu aceasta. Prin formularea celui de-al doilea paragraf al articolului 11, la fel ca și în articolele 8, 9 și 10 ale Convenției, unica necesitate capabilă să justifice o ingerință în oricare din drepturile garantate de aceste articole este una care trebuie să pretindă că a rezultat dintr-o „societate democratică” (a se vedea *Refah Partisi (the Welfare Party) and Others v. Turkey* [GC], nr. 41340/98, 41342/98, 41343/98 și 41344/98, §§ 86-89, ECHR 2003-II, și *Christian Democratic People's Party v. Moldova*, citată mai sus, § 63).

51. Referindu-se la caracteristicile unei „societăți democratice”, Curtea a acordat o importanță specială pluralismului, toleranței și viziunilor largi. În acest context, ea a statuat că, deși uneori interesele individuale trebuie subordonate celor ale unui grup, democrația nu înseamnă pur și simplu că opiniile majorității trebuie întotdeauna să prevaleze: trebuie să fie găsit un echilibru, care să asigure un tratament echitabil și adecvat al minorităților și să evite orice abuz al unei poziții dominante (a se vedea *Young, James and Webster v. the United Kingdom*, 13 august 1981, § 63, Seria A nr. 44, și *Chassagnou and Others v. France* [GC], nr. 25088/94, 28331/95 și 28443/95, § 112, ECHR 1999-III).

52. Atunci când efectuează controlul său prin prisma articolului 11, sarcina Curții nu este de a substitui opiniile autorităților naționale relevante cu opiniile proprii, ci mai degrabă să revizuiască prin prisma articolului 11 deciziile pe care acestea le-au emis în exercitarea discreției lor. Aceasta nu înseamnă că ea trebuie să se limiteze la stabilirea faptului dacă statul pârât și-a exercitat discreția sa în mod rezonabil, atent și cu bună-credință; ea trebuie să examineze ingerința deplânsă în lumina cauzei în ansamblu și să determine dacă aceasta a fost „proporțională scopului legitim urmărit” și dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica sunt „relevante și suficiente”. Făcând acest lucru, Curtea trebuie să se convingă că autoritățile națio-

nale au aplicat standarde care au fost în conformitate cu principiile consfințite prin articolul 11 și, mai mult, că ele și-au bazat deciziile pe o evaluare acceptabilă a faptelor relevante (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Jersild v. Denmark*, 23 septembrie 1994, § 31, Series A nr. 298).

53. Revenind la circumstanțele acestei cauze, Curtea observă că Consiliul municipal a respins cererea Hyde Park cu privire la desfășurarea protestelor planificate pentru 1-31 august 2006 pe motiv că, în opinia sa, o zi de protest era suficientă. Curtea a notat mai sus că un astfel de motiv pare să fie incompatibil cu cerințele Legii cu privire la organizarea și desfășurarea întrunirilor, care, în articolele 6 și 7, stabilește temeiurile pentru respingerea cererii de autorizare a unei întruniri de către Consiliul municipal. Pentru Curte, motivele aduse de către Consiliul municipal nu pot fi considerate relevante și suficiente, în sensul articolului 11 al Convenției. Ea observă că nu a existat vreo sugestie că organizatorii intenționau să tulbure ordinea publică sau să provoace o confruntare cu autoritățile. Prin urmare, Curtea nu poate decât să conchidă că refuzul Consiliului municipal de a autoriza întrunirea nu a corespuns unei necesități sociale imperioase.

54. Luând în considerație circumstanțele sus-menționate, Curtea conchide că ingerința nu a corespuns unei necesități sociale imperioase și, astfel, nu era necesară într-o societate democratică. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției.

55. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

56. Reclamanții au mai pretins o violare a articolului 6 § 1 al Convenției, susținând că procedurile care au culminat cu decizia Curții Supreme de Justiție la 1 noiembrie 2006 nu au fost echitabile, deoarece Curtea Supremă nu a pronunțat o hotărâre motivată. Deoarece această pretenție nu ridică chestiuni separate de cele care au fost examinate mai sus prin prisma articolului 11 al Convenției, Curtea nu consideră necesar de a o examina separat.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

57. Reclamanții au fost de acord că detenția lor cade sub incidența paragrafului (c) al articolului 5 § 1 al Convenției. Totuși, ei au susținut că detenția lor a fost ilegală și arbitrară.

58. Guvernul a susținut că acțiunile colaboratorilor de poliție erau legitime conform legislației naționale și a făcut referire la articolului 249 al CCA, care prevedea posibilitatea de a reține o persoană pentru desfășurarea unei întruniri

neautorizate, ultragierea colaboratorilor de poliție și opunerea de rezistență în timpul arestării. Guvernul a insistat că nu a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției.

59. Curtea reiterează că sintagmele „legală” și „potrivit căilor legale” din articolul 5 § 1 se referă în esență la legislația națională și la obligația statului de a se conforma prevederilor materiale și procedurale ale acesteia. Totuși, „legalitatea” detenției în conformitate cu legislația națională nu este întotdeauna elementul decisiv. Mai mult, Curtea trebuie să fie convinsă că detenția pe parcursul perioadei în cauză era compatibilă cu scopul articolului 5 § 1 al Convenției, care este de a preveni ca persoanele să fie private de libertatea lor într-un mod arbitrar (a se vedea *Anguelova v. Bulgaria*, nr. 38361/97, § 154, ECHR 2002-IV și *Fedotov v. Russia*, citată mai sus, § 74).

60. Curtea este de acord cu părțile că reținerea reclamanților cade sub incidența articolului 5 § 1 (c) al Convenției, deoarece această măsură a fost impusă cu scopul de a-i aduce în fața unei autorități judiciare competente în baza bănuielii de comitere a câtorva contravenții.

61. Nu se pune la îndoială faptul că, la reținerea reclamanților și aducerea lor în comisariatul de poliție, poliția a respectat procedura prevăzută de articolul 249 al CCA (a se vedea paragraful 23 de mai sus).

62. Curtea notează că reclamanții au fost învinuiți, *inter alia*, de opunere de rezistență în timpul reținerii și ultragierea colaboratorilor de poliție. Totuși, după vizionarea înregistrării video a reținerii reclamanților, instanțele judecătorești naționale au constatat că aceste învinuiri erau neîntemeiate și le-au respins (a se vedea paragrafele 16 și 18 de mai sus). În asemenea circumstanțe, și având în vedere lipsa „motivelor verosimile de a bănuși” în comiterea unei abateri, în sensul articolului 5 § 1 (c), Curtea consideră că reținerea reclamanților în baza unor învinuiri false, precum că ei au opus rezistență în timpul reținerii și ar fi ultragiat colaboratorii de poliție, nu poate fi considerată „legală”, în sensul articolului 5 § 1 al Convenției.

63. În ceea ce privește ultimul motiv al reținerii reclamanților, și anume faptul organizării și desfășurării unei întruniri neautorizate, Curtea notează că ei aveau la mână o hotărâre judecătorească valabilă care autoriza acea întrunire. Mai mult, această hotărâre era de executare imediată. Faptul că Consiliul local a refuzat să o execute nu a scutit poliția de obligația de a o lua în considerație. Aceste constatări corespund cu constatările Curții de Apel, care, ulterior, a respins învinuirile aduse reclamanților în temeiul articolului 174 § 1 (a se vedea paragraful 18 de mai sus). În asemenea circumstanțe, și având în vedere constatările din paragraful 52 de mai sus, Curtea constată că reținerea reclamanților în baza acestui motiv, de asemenea, nu poate fi considerată „legală”, în sensul articolului 5 § 1 al Convenției.

64. Prin urmare, a avut loc o violare a acestei prevederi.

V. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 ȘI 3 AL CONVENȚIEI

65. Reclamanții au mai pretins că nu au fost informați în cel mai scurt timp despre motivele reținerii lor și despre învinuirile aduse împotriva lor și că ei nu au fost aduși de îndată înaintea unui judecător.

66. Curtea consideră că nu trebuie să examineze aceste pretenții separat, deoarece a constatat deja că reținerea în sine a fost contrară articolului 5 § 1 al Convenției (a se vedea, *Stepuleac v. Moldova*, nr. 8207/06, § 83, 6 noiembrie 2007).

VI. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

67. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

68. Primul reclamant a pretins 4,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral. Dl Brega și dna Galescu au pretins câte EUR 3,000 fiecare, iar ceilalți reclamanți câte EUR 2,500.

69. Guvernul nu a fost de acord cu aceste sume și a susținut că sumele pretinse erau excesive și nesuținute prin probe.

70. Curtea acordă Hyde Park EUR 4,000, care urmează a fi plătiți reprezentanților săi, dl A. Postică sau dl P. Postică, și urmează a fi încasați și gestionați în numele Hyde Park. De asemenea, Curtea acordă dlui Brega EUR 3,000, dnei Galescu EUR 3,000 și câte EUR 2,500 pentru fiecare din ceilalți reclamanți.

B. Costuri și cheltuieli

71. Reclamanții au mai pretins EUR 3,600 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

72. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă, susținând că aceasta era excesivă.

73. Curtea acordă EUR 3,000 cu titlu de costuri și cheltuieli. Această sumă urmează a fi plătită reprezentanților reclamanților, dl A. Postică sau dl P. Postică, și urmează a fi încasată și gestionată în numele Hyde Park.

C. Dobânda de întârziere

74. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA

1. *Declară*, în unanimitate, pretențiile formulate în temeiul articolului 3 al Convenției inadmisibile;
2. *Declară*, cu majoritate de voturi, pretențiile formulate în temeiul articolelor 8 și 13 ale Convenției inadmisibile;
3. *Declară*, în unanimitate, restul cererii admisibil;
4. *Hotărăște*, în unanimitate, că a avut loc o violare a articolului 11 al Convenției;
5. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 6 al Convenției;
5. *Hotărăște*, în unanimitate, că a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției;
7. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu este necesar de a examina pretențiile formulate în temeiul articolului 5 §§ 2 și 3 al Convenției;
8. *Hotărăște*, în unanimitate,
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției:
    - lui Hyde Park – EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral și EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de costuri și cheltuieli. Aceste sume urmează a fi plătite reprezentanților reclamanților, dlui A. Postică sau dlui P. Postică și urmează a fi încasate și gestionate în numele Hyde Park;
    - dlui Brega – EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
    - dlui Juraveli – EUR 2,500 (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral;
    - dlui Cotelea – EUR 2,500 (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral;

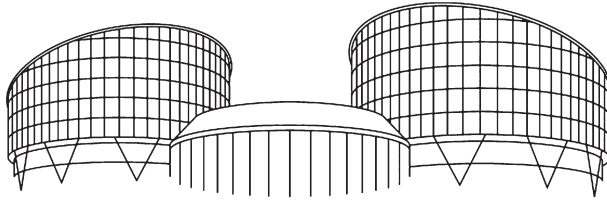
- dnei Galescu – EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
  - dlui Vasilascu – EUR 2,500 (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral;
  - dlui Dragan – EUR 2,500 (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral;
  - dnei Lungu – EUR 2,500 (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral;
  - dlui Hristea-Stan – EUR 2,500 (două mii cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral;
- (b) că sumele de mai sus urmează a fi convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, la care mai urmează a fi plătită orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus;
- (c) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente.
9. *Respinge*, în unanimitate, restul pretențiilor reclamantilor cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 7 aprilie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA STRĂISTEANU ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 4834/06)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

7 aprilie 2009

DEFINITIVĂ

07/07/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Străisteanu și Alții c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
 Lech Garlicki,
 Giovanni Bonello,
 Ljiljana Mijović,
 David Thór Björgvinsson,
 Ledi Bianku,
 Mihai Poalelungi, *judecători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 17 martie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 4834/06) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte la 1 februarie 2006, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către trei cetățeni ai Republicii Moldova, dl Gheorghe Străisteanu, dna Natalia Străisteanu și dna Daniela Străisteanu, precum și de Codran-Lux, o companie din Republica Moldova.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dna Doina-Ioana Străisteanu, avocat din Londra. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

3. Reclamanții au pretins, în special, că ei au fost victime ale represaliilor din partea Guvernului, care au rezultat în detenția ilegală în condiții inumane a unuia din ei, procese civile inechitabile și privarea arbitrară de proprietate.

4. La 8 aprilie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Primii trei reclamanți, dl Gheorghe Străisteanu, dna Natalia Străisteanu și dna Daniela Străisteanu, sunt o familie de cetățeni ai Republicii Moldova care s-au născut în 1954, 1957 și, respectiv, 1986. Cel de-al patrulea reclamant, Co-

drana-Lux S.R.L., este o societate cu răspundere limitată înregistrată în Republica Moldova. Șaizeci de procente din capitalul social al acesteia aparțin familiei primilor trei reclamanți.

1. Contextul cauzei

6. Primul reclamant este un cunoscut om de afaceri și un ex-deputat al Parlamentului Republicii Moldova în perioada între 1998 și 2001. El a fost, *inter alia*, fondatorul primei companii private de televiziune și proprietarul unei rețele de stații de alimentare cu petrol. După ce Partidul Comuniștilor a câștigat alegerile parlamentare din anul 2001, el s-a retras din politică și a fost nevoit să închidă majoritatea afacerilor sale, inclusiv postul de televiziune și afacerea cu petrolul.

7. În mai 2001, cel de-al patrulea reclamant a cumpărat un lot de pământ cu suprafața de 14.63 ha de la Consiliul local Onești. Mai târziu, lotul a fost vândut de către cel de-al patrulea reclamant primilor doi reclamanți. Ulterior, primul reclamant a donat o parte din lot celui de-al treilea reclamant și pe proprietatea familiei a fost construit un lac artificial.

8. De asemenea, în mai 2001, cel de-al patrulea reclamant a încheiat cu Consiliul local Onești un contract de arendă pe termen de 10 ani a unui lac natural cu suprafața de 5.63 ha, care era adiacent proprietății pe care a cumpărat-o.

9. Primii trei reclamanți s-au stabilit pe proprietatea sus-menționată și au dezvoltat-o în scopul folosirii acesteia pentru turism și pescuit. Potrivit lor, în anul 2005, funcționari de la Guvern au început să exercite presiuni asupra primului reclamant ca să-l determine să renunțe la proprietate.

2. Reținerea și detenția primului reclamant

10. La 20 iulie 2005, primul reclamant a fost reținut în Chișinău împreună cu șoferul său. La comisariatul de poliție, el și șoferul său au fost acuzați de săvârșirea mai multor furturi din mașini pe parcursul anului trecut în Chișinău. Se pare că câteva plângeri cu privire la furturi din mașini au fost conexe într-o singură procedură, în timp ce altele au fost conexe mai târziu (a de vedea paragraful 14 de mai jos).

11. La 22 iulie 2005, Judecătoria Centru a emis pe numele primului reclamant un mandat de arest pe un termen de 10 zile. Drept motive ale arestului au fost invocate faptele că el era învinuit de comiterea unei infracțiuni grave care se pedepsește cu mai mult de doi ani de privațiune de liberate, că cauza penală era complexă și că el putea să se eschiveze, să împiedice urmărirea penală și stabilirea adevărului în cauză. Recursul reclamantului a fost respins și arestul său a fost ulterior prelungit în baza aceluiași motive.

12. La 18 august 2005, judecătorul A.B. din aceeași judecătorie a dispus eliberarea reclamantului. Motivele eliberării erau lipsa temeiurilor de a bănuși că

reclamantul se va eschiva sau va împiedica în orice mod urmărirea penală. Totuși, acuzarea a refuzat să se conformeze acestei încheieri și a continuat să țină reclamantul în detenție. Acuzarea a solicitat a doua oară prelungirea arestului, însă, la 19 august 2005, judecătorul A.B. a refuzat din nou această solicitare și a constatat că procurorul nu s-a conformat încheierii sale anterioare și, din acest motiv, detenția reclamantului era ilegală. Procurorul a refuzat din nou să se conformeze încheierii de eliberare și a dispus continuarea detenției acestuia în baza învinuirilor de furt dintr-un automobil de marca Volkswagen, un episod care în acel moment nu era conexas la dosarul penal principal. La aceeași dată, procurorul a solicitat unei alte instanțe de judecată, Judecătoria Rîșcani, eliberarea unui mandat de arest. Înviniurile împotriva primului reclamant erau aceleași ca și cele aduse anterior și nu au fost prezentate motive noi pentru arestare. La 22 august 2005, instanța de judecată a satisfăcut demersul și a dispus continuarea ținării reclamantului în arest preventiv. Instanța de judecată nu a oferit vreun motiv pentru arestare, cu excepția faptului că demersul procurorului s-a referit la un alt dosar penal.

13. La 25 iulie 2005, Ministerul Afacerilor Interne a emis un comunicat de presă în care se spunea că primul reclamant era membru al unui grup criminal care jefuia șoferii autoturismelor din Chișinău. Principalele mijloace de informare în masă din Moldova au relatat cu privire la acest eveniment în aceeași zi.

14. La 24 august 2005, episodul privind furtul din autoturismul Volkswagen a fost conexas la dosarul penal principal intentat împotriva reclamantului.

15. La 25 august 2005, reclamantul a contestat încheierea din 22 august 2005.

16. La 29 august 2005, dosarul penal în privința reclamantului a fost transmis în instanța de judecată pentru examinare și, de la această dată, reclamantul a fost deținut fără un mandat de arest.

17. La aceeași dată, Curtea de Apel Chișinău a încetat examinarea recursului împotriva încheierii din 22 august 2005, pe motiv că dosarul penal a fost transmis în instanța de judecată și că, prin urmare, mandatul de arest nu mai era necesar.

Cererile *habeas corpus* ale reclamantului au fost respinse, iar el a rămas în detenție până la 17 noiembrie 2005, când un judecător a dispus eliberarea sa.

3. Condițiile de detenție

18. Pe parcursul primei detenții a reclamantului, el a fost deținut în Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului General de Poliție. Potrivit lui, celulele în care el a fost deținut erau supraaglomerate, întunecoase, umede, murdare și în ele era cald. Lumina naturală lipsea, dar în schimb era instalat un bec electric foarte slab, care era în permanență aprins. Ventilația nu funcționa în

modul corespunzător și deținuților li se permitea să fumeze în celulă. Celula era infestată cu insecte și șobolani, iar deținuților li se permitea să facă duș doar cu apă rece o dată la douăzeci de zile. Celulele aveau suprafața de aproximativ zece sau unsprezece metri pătrați și în ele se aflau tot timpul cel puțin opt persoane. Din cauza condițiilor de detenție, reclamantul s-a îmbolnăvit de gripă.

4. Acțiunea organizată de Amnesty International

19. La 7 septembrie 2005, Amnesty International a organizat pe pagina sa web o acțiune în sprijinul primului reclamant, afirmând, *inter alia*, următoarele:

„Amnesty International este îngrijorată de faptul că Gheorghe Străisteanu este acuzat în baza unor probe obținute prin tortură. Amnesty International deține informația potrivit căreia cealaltă persoană a depus mărturie după ce a fost supusă torturii de către ofițerii de urmărire penală. Totuși, se susține că ea se teme că, dacă numele său va fi menționat, ea va fi supusă în continuare maltratării. Organizația este, de asemenea, îngrijorată de faptul că Gheorghe Străisteanu este deținut în mod arbitrar.

La 18 august 2005, Judecătoria Centru din Chișinău a dispus eliberarea pe cauțiune a lui Gheorghe Străisteanu, însă colaboratorii de poliție, în pofida hotărârii judecătorești, l-au reținut imediat în sala de judecată și l-au dus înapoi în Izolatorul de Detenție Provizorie. La 19 august, după ce avocatul reclamantului a contestat detenția sa arbitrară, instanța de judecată a declarat lipsirea de libertate drept ilegală. Totuși, colaboratorii de poliție au sfidat din nou hotărârea instanței și l-au reținut în sala de judecată. La 22 august, Judecătoria Rîșcani din Chișinău a dispus arestarea lui Gheorghe Străisteanu pe un termen de zece zile. Perioada de zece zile trebuia să expire la 31 august, însă organul de urmărire penală a declarat că investigația s-a încheiat și că cauza a fost transmisă în judecată. Acest fapt a prelungit de facto arestul lui Gheorghe Străisteanu până la ședința instanței de judecată.

În continuare, Amnesty International este îngrijorată de condițiile în care este deținut Gheorghe Străisteanu la Izolatorul de Detenție Provizorie de pe strada Tighina. În prezent, el este deținut într-o celulă cu alți zece sau doisprezece deținuți. Unica modalitate de a se spăla este un robinet și o chiuvetă aflate în celulă, iar celula este umedă și slab ventilată. Gheorghe Străisteanu s-a îmbolnăvit de gripă de când se afla în detenție, iar familia sa a comunicat că el are dificultăți de respirație. El nu a beneficiat de acces la medic și a avut posibilitate să primească medicamentele doar atunci când fiica sa i le-a transmis când l-a văzut în sala de judecată. ...

Rugăm să transmiteți apelurile ca să ajungă cât mai curând posibil [la Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne și/sau ambasadele Republicii Moldova din străinătate]...:

- exprimăm îngrijorarea pentru sănătatea lui Gheorghe Străisteanu și solicităm asigurări că îi va fi acordată îngrijirea medicală de care are nevoie în conformitate cu Standardul de Reguli Minime al ONU pentru Tratatamentul Deținuților;
- exprimăm îngrijorarea față de acuzațiile potrivit cărora anumite probe, care au fost utilizate pentru a-l condamna pe Gheorghe Străisteanu, au fost obținute de la o altă persoană prin tortură;

- îndemnăm autoritățile să nu utilizeze nicio probă obținută prin tortură în această cauză și reamintim autorităților că, fiind parte la Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, ele trebuie să asigure ca orice mărturie care a fost făcută ca rezultat al torturii să nu fie utilizată ca probă în procesul penal;

- exprimăm în continuare îngrijorarea față de acuzațiile potrivit cărora poliția nu a respectat hotărârile judecătorești cu privire la detenția ilegală a lui Gheorghe Străisteanu și că el a fost deținut în mod arbitrar de către poliție, cu sfidarea hotărârilor judecătorești, de două ori;

- solicităm o investigație în privința acuzațiilor de detenție arbitrară și cerem eliberarea lui în cazul în care acuzațiile se vor dovedi a fi corecte.”

5. *Atitudinea președintelui*

20. La o dată nespecificată din octombrie 2005, președintele Republicii Moldova, dl V. Voronin, a avut o întrevedere cu funcționari de rang înalt, printre care Procurorul General, șeful Centrului Anticorupție, șeful Agenției Cadastru și președintele raionului unde se afla terenul reclamanților. În cadrul ședinței el a exprimat o mare nemulțumire cu privire la faptul că, în pofida indicațiilor sale clare date numeroaselor organe de stat, proprietatea reclamanților se afla încă în posesia lor și nu a fost restituită statului și unei mănăstiri. El le-a dat termen limită până la 17 noiembrie 2005 pentru a soluționa această problemă, i-a amenințat cu concedierea și a ieșit din sală trântind ușa.

21. O înregistrare video a acestei ședințe a fost difuzată de către un post de televiziune la 4 aprilie 2006, într-un program intitulat „Ziua de lucru a președintelui”, care informa despre agenda încărcată a președintelui. O copie a acesteia a fost trimisă Curții de către reclamant.

6. *Pretinsa hărțuială a primului, celui de-al doilea și al treilea reclamanți*

22. Potrivit reclamanților, după arestul primului reclamant, familia lor a început să fie hărțuită de către organele de drept, cum ar fi: Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, poliția și procuratura, care i-au intimidat și au exercitat presiuni asupra lor ca să renunțe la proprietatea lor. Pe când se afla în detenție, colaboratorii de poliție au propus primului reclamant să vândă proprietatea sa în schimbul eliberării sale. Cel de-al doilea reclamant a fost vizitat de mai multe ori de persoane care pretindeau a fi reprezentanți ai organelor menționate. Aceștia i-au cerut familiei sale să renunțe la proprietatea lor, în caz contrar, ea urma să nu-și mai vadă vreodată soțul. Al treilea reclamant a fost de mai multe ori contactat de colaboratorii de poliție și ofițerii de urmărire penală responsabili de cauza tatălui său, care i-au cerut să vândă proprietatea.

23. La 25 august 2006, al doilea reclamant a depus o plângere la Procuratura Generală, plângându-se de acțiunile a doi colaboratori de poliție care au

intrat pe terenul său fără vreun temei legal și i-au ordonat, de asemenea fără vreun temei legal, să demonteze panoul de la intrarea pe teren.

24. La 4 octombrie 2006, al doilea reclamant a primit o scrisoare de la Procuratura Generală, prin care era informat că faptele descrise de el s-au adevărat parțial; totuși nu existau motive suficiente care ar justifica intervenția procuraturii.

7. *Procedurile civile cu privire la anularea contractului de arendare a lotului de 5,63 hectare*

25. La 26 octombrie 2005, Procurorul General a depus o cerere de chemare în judecată la Curtea de Apel Economică, solicitând anularea contractului de arendare a lotului de 5.63 ha încheiat în mai 2001 între Consiliul local Onești și cel de-al patrulea reclamant, pe motiv că consiliul local nu a organizat o licitație în acest sens.

26. La o dată nespecificată, președintele Consiliului Superior al Magistraturii și președintele Curții Supreme de Justiție, dna V.S., s-a interesat de cauza dată la vicepreședintele Curții de Apel Economice, judecătorul M.M..

27. Într-o scrisoare din 30 octombrie 2005, adresată de către judecătorul M.M. dnei V.S., se menționa, *inter alia*, că examinarea cauzei era programată pentru 8 noiembrie 2005 și că ea personal o va examina. Se pare că ședința din 8 noiembrie a fost amânată.

28. La 14 noiembrie 2005, celui de-al patrulea reclamant i-a fost expediată o scrisoare recomandată, prin care era informat că ședința în cauză a fost fixată pentru 17 noiembrie 2005. Se pare că cel de-al patrulea reclamant nu se mai afla la adresa la care a fost expediată citația și, prin urmare, nu a primit citația.

29. La 17 noiembrie 2005, judecătorul M.M. a examinat cauza în absența celui de-al patrulea reclamant și a admis acțiunea Procurorului General, invocând articolul 50 al vechiului Cod civil, în vigoare la data încheierii contractului de arendă. El a constatat că Consiliul local Onești a încălcat legea prin omisiunea de a organiza o licitație publică în vederea arendării terenului.

30. La o dată nespecificată din ianuarie 2006, cel de-al patrulea reclamant a contestat hotărârea menționată mai sus și a argumentat, *inter alia*, că nu a fost citat și că, până la 25 noiembrie 2005, nici nu știa despre acțiunea procurorului. Potrivit legii în vigoare la momentul încheierii contractului de arendă, nu exista obligația de a organiza o licitație. Obligația se referea doar la vânzarea terenurilor de către autoritățile locale, nu și la arenda acestora. În orice caz, acțiunea a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție.

31. La 19 ianuarie 2006, un colegiu al Curții Supreme de Justiție prezidat de judecătorul I.M. a respins recursul reclamantului și a argumentat, *inter alia*, că acesta a fost citat la adresa care figura în baza de date a Camerei Înregistrării de Stat și că, prin urmare, a fost citat în mod legal. De asemenea, instanța a con-

statat că consiliul local era obligat să organizeze o licitație înainte de a arenda terenul în cauză. Curtea Supremă nu s-a referit la obiecția reclamantului privitor la termenul de prescripție.

32. La o dată nespecificată, cel de-al patrulea reclamant a înaintat o cerere de chemare în judecată la Curtea de Apel Economică, solicitând acordarea compensațiilor pentru investițiile pe care le-a făcut în terenul arendat. El a pretins 5,034,304 lei moldovenești (MDL).

33. La 30 februarie 2006, Curtea de Apel Economică a refuzat să examineze cererea, deoarece cel de-al patrulea reclamant nu a plătit taxa de stat în mărime de trei procente din suma solicitată.

34. În martie și aprilie 2006, cel de-al patrulea reclamant a plătit o parte din taxa de stat și s-a adresat din nou instanței cu o cerere. Reclamantul a argumentat că nu mai avea bani, deoarece procuratura a aplicat sechestru pe toate bunurile și conturile sale bancare.

35. La 20 iunie 2006, Curtea de Apel Economică a refuzat din nou să examineze cauza din aceleași motive. Recursul celui de-al patrulea reclamant a fost respins.

8. *Procedurile civile cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare a lotului de 14.63 hectare*

36. La 10 noiembrie 2005, Procurorul General a depus o cerere de chemare în judecată la Curtea de Apel Economică, solicitând anularea contractului de vânzare-cumpărare a lotului cu suprafața de 14.63 ha încheiat între cel de-al patrulea reclamant și Consiliul local Onești în mai 2001, precum și a tuturor contractelor ulterioare prin care lotul a fost transmis primului, celui de-al doilea și al treilea reclamant. Procurorul General a susținut că Consiliul local Onești a acționat *ultra vires* și a comis numeroase iregularități în procesul de organizare a licitației, stabilire a prețului și vânzare a lotului.

37. Reclamantii au respins toate afirmațiile Procurorului General. Argumentele lor principale erau că acțiunea Procurorului General a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție, că ei au dobândit lotul cu bună-credință și că lotul nu putea fi expropriat fără o compensație. În același timp, al doilea și al treilea reclamant au depus o acțiune reconvențională în care au afirmat că, în cazul în care acțiunea Procurorului General este admisă, ei aveau dreptul la o compensație pentru investițiile pe care le-au făcut pentru îmbunătățirile aduse lotului, în mărime de aproximativ 216,000 euro (EUR) și, respectiv EUR 768,000.

38. La 11 mai 2006, Curtea de Apel Economică a solicitat reclamantilor să plătească taxa de stat în mărime de trei procente din sumele solicitate. Reclamantii au depus recurs și au susținut că procuratura a aplicat sechestru pe toate conturile lor, că ei erau șomeri și nu puteau să plătească taxa de stat. Ei au cerut,

în temeiul Legii taxei de stat, să li se permită să plătească taxa de stat după adoptarea unei hotărâri în această cauză.

39. La 29 iunie 2006, un colegiu al Curții Supreme de Justiție prezidat de către judecătorul I.M. a respins recursul.

40. La 2 august 2006, acțiunea reconvențională a reclamantilor a fost respinsă pe motiv de neplată a taxei de stat. Reclamantii au înaintat recurs împotriva acestei decizii. Recursul lor, însă, a fost respins la 21 septembrie 2006 de colegiul Curții Supreme de Justiție prezidat de judecătorul I.M..

41. La 18 decembrie 2006, judecătorul B.B. de la Curtea de Apel Economică a admis acțiunea înaintată de Procurorul General în temeiul articolul 50 din vechiul Cod Civil, în vigoare la momentul încheierii contractului. Judecătorul B.B. a constatat că Consiliul local Onești a încălcat prevederile cu privire la desfășurarea licitațiilor publice, și anume: nu a respectat prevederile privind anunțarea licitației, componența comisiei de licitație și întocmirea procesului-verbal. Instanța nu s-a referit la obiecția reclamantului privitor la termenul de prescripție și a considerat toate argumentele procurorului întemeiate. Instanța a dispus repunerea părților în poziția în care se aflau de până la încheierea contractului.

42. Reclamantii au înaintat recurs și au argumentat, *inter alia*, că ei au fost pedepsiți pentru greșelile autorităților locale care nu li se impută, că instanța nu era independentă și imparțială, că acțiunea a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție și că acțiunile împotriva lor au fost dirijate de președintele Voronin, prezentând o copie a înregistrării video în care președintele dădea instrucțiuni funcționarilor de stat pentru a le lua terenul.

43. La 15 februarie 2007, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantilor. Ea a susținut că, potrivit Codului civil, cererile înaintate în interesul statului erau imprescriptibile.

9. Detenția ulterioară a primului reclamant

44. La 3 august 2006, un executor judecătoresc, însoțit de primarul satului Țigănești, a venit la terenul reclamantilor pentru a executa una din hotărârile judecătorești civile privind lotul reclamantilor. A avut loc o ceartă între primul reclamant și primar, iar două săptămâni mai târziu cel din urmă a depus o plângere la procuratură, susținând că primul reclamant l-ar fi amenințat cu moartea. În special, el a susținut că în timpul certei primul reclamant a afirmat că îl va da hrană (pe primar) la pești.

45. La 21 august 2006, reclamantul a fost arestat și pus în detenție. La 23 august 2006, Judecătoria Strășeni a emis un mandat de arest pe numele lui pentru 10 zile. Acesta a fost prelungit de mai multe ori, iar recursurile și cererile *habeas corpus* ale reclamantului au fost respinse.

46. El a fost ținut în Izolatorul de Detenție Provizorie al Comisariatului de Poliție Strășeni până la 24 septembrie 2006, iar ulterior în Penitenciarul nr. 13

din Chișinău. Potrivit reclamantului, condițiile de detenție în ambele locuri de detenție au constituit tratament inuman și degradant.

47. Detenția reclamantului în baza noilor acuzații a continuat până la 28 noiembrie 2006, când el a fost plasat în arest la domiciliu.

10. *Acțiunile civile ale primului reclamant privind compensarea prejudiciilor*

48. La o dată nespecificată în anul 2007, primul reclamant a inițiat o acțiune civilă împotriva Guvernului, solicitând compensații pentru condițiile rele de detenție în anul 2005 și 2006 și pentru detenția sa contrară articolului 5 al Convenției. El s-a bazat, *inter alia*, pe constatările Curții în privința condițiilor de detenție în cauzele *Ostrovar v. Moldova* (nr. 35207/03, 13 septembrie 2005), *Șarban v. Moldova* (nr. 3456/05, 4 octombrie 2005) și *Holomiov v. Moldova* (nr. 30649/05, 7 noiembrie 2006), în care reclamantii au fost deținuți în aceleași centre de detenție.

49. La 27 iunie 2007, Judecătoria Centru a respins acțiunea reclamantului, susținând poziția Guvernului și constatând că condițiile de detenție în ambele cazuri au fost acceptabile. Instanța a acceptat câteva argumente ale reclamantului, precum că fereastra în celulă a fost fără sticlă timp de câteva zile, că o persoană bolnavă de scabie a fost plasată în celula sa o dată, că în celulă nu existau cuverturi sau saltele și că în unul din centrele de detenție nu exista canalizare. Totuși, instanța a considerat că aceste deficiențe nu erau suficiente pentru a admite acțiunea reclamantului, deoarece reclamantul nu a fost nevoit să împartă același pat cu deținutul bolnav, cel din urmă primise tratament timp de cinci zile, iar în timpul plasării acestuia în celulă el nu mai era contagios. Mai mult, fereastra în celulă a fost reparată după doar patru zile și, în orice caz, temperaturile la sfârșitul lunii septembrie erau, de obicei, moderate. În plus, deținuților li se permitea să-și aducă propriile cuverturi și saltele. În ceea ce privește pretenția formulată în temeiul articolului 5 al Convenției, instanța a constatat că în legislația Republicii Moldova nu existau remedii civile împotriva pretinselor încălcări. Această hotărâre a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău la 3 octombrie 2007 și de Curtea Supremă de Justiție la 7 mai 2008.

50. La 18 mai 2008, reclamantul a înaintat o altă cerere de chemare în judecată la Judecătoria Rîșcani, solicitând din nou plata compensațiilor pentru pretenția sa de detenție ilegală în perioada august - noiembrie 2005. Se pare că această acțiune încă nu a fost examinată.

II. MATERIALE NON-CONVENȚIONALE RELEVANTE

51. Constatările relevante ale Comitetului European pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT, traducere neoficială), sunt următoarele:

Vizita efectuată în Republica Moldova între 10 și 22 iunie 2001:

„B. Instituțiile vizitate

... – IDP-ul Comisariatului General de Poliție din Chișinău (vizita ulterioară)

... b. izolatoarele de detenție provizorie (IDP-urile)

53. În raportul său cu privire la vizita efectuată în anul 1998 (paragraful 56), CPT a fost nevoit să conchidă că condițiile materiale de detenție în izolatoarele de detenție provizorie (IDP) vizitate constituiau, în multe privințe, tratament inuman și degradant și, în plus, prezentau un risc semnificativ pentru sănătatea persoanelor deținute. Deși a recunoscut că nu este posibil de a transforma situația curentă din aceste instituții peste noapte, CPT a recomandat un anumit număr de măsuri de îmbunătățire imediate pentru a garanta condiții de detenție elementare, care să respecte cerințele fundamentale ale vieții și demnității umane.

54. Din păcate, în timpul vizitei din anul 2001, delegația n-a găsit nicio urmă de astfel de măsuri de îmbunătățire, dimpotrivă, ea a constatat doar contrariul. ...

55. Poate fi doar regretat faptul că în eforturile lor de renovare a acestor clădiri – care în situația economică actuală merită laude – autoritățile moldovenești nu au acordat nicio atenție recomandărilor CPT. De fapt, această stare de lucruri sugerează mult că, lăsând la o parte considerațiunile economice, condițiile materiale de detenție în secțiile de poliție rămân influențate de un concept referitor la privațiunea de libertate care a fost depășit.

56. În ceea ce privește IDP-urile de pe teritoriul Republicii Moldova care au fost vizitate, delegația a făcut constatări aproximativ similare, cu mici excepții, cu privire la condițiile materiale dezastruoase și insalubre. Pentru a evita o descriere detaliată, a se vedea, pentru mai multe informații paragrafele 53-55 ale raportului întocmit în urma vizitei din 1998.

La IDP-ul din Chișinău aceste condiții erau agravate de o supraaglomerare severă. La momentul vizitei, 248 de deținuți se aflau într-un bloc cu o capacitate de 80 de locuri și, astfel, 9 persoane trebuiau să se înghesuie într-o celulă de 7 m², în timp ce de la 11 până la 14 persoane trebuiau să stea în celule cu o suprafață de la 10 până la 15 m².

57. În IDP-urile vizitate delegația a primit numeroase plângeri cu privire la cantitatea de hrană. Aceasta includea, în principiu: o cană cu ceai fără zahăr și o felie de pâine dimineața, terci din cereale la amiază și o cană cu apă caldă seara. În unele locuri mâncarea era distribuită doar o dată pe zi și era constituită dintr-o supă și o felie de pâine.

... Cu privire la accesul la veceu la momentul dorit, CPT dorește să sublinieze că el consideră că practica potrivit căreia deținuții își satisfac necesitățile fiziologice folosind vase în prezența unei sau a câtorva persoane, într-un spațiu atât de limitat precum sunt celulele din IDP, care servesc și ca spațiu în care ei locuiesc, este în sine degradantă, nu numai pentru individul în cauză, ci și pentru cei care sunt forțați să fie martori la ceea ce se întâmplă. Prin urmare, CPT recomandă ca personalului de supraveghere să-i fie date instrucțiuni clare că deținuții, care sunt plasați în celule fără veceu, trebuie – dacă ei cer acest lucru – să fie scoși din celula lor fără întârziere în timpul zilei pentru a se duce la veceu.

59. De asemenea, CPT recomandă să fie întreprinși pași pentru:

- a reduce supraaglomerarea în IDP-ul din Chișinău pe cât de rapid posibil și a se conforma nivelului de ocupare oficial;
- a aproviziona persoanele deținute cu saltele și cearșafuri curate;
- a permite persoanelor deținute în toate IDP-urile să primească colete de la începutul perioadei lor de detenție și să aibă acces la materiale de citit.

În contextul anumitor observații făcute, în special în IDP-ul Comisariatului General de Poliție din Chișinău, CPT, de asemenea, reiterează recomandarea sa cu privire la respectarea strictă, în toate circumstanțele, a regulilor care reglementează separarea adulților și a minorilor.”

Vizita efectuată în Republica Moldova între 20 și 30 septembrie 2004:

„4. Condițiile de detenție.

a. Instituțiile Ministerului Afacerilor Interne

41. Începând cu anul 1998, când a vizitat pentru prima dată Republica Moldova, CPT are îngrijorări serioase în ceea ce privește condițiile de detenție în instituțiile Ministerului Afacerilor Interne.

CPT notează că 32 din cele 39 de IDP-uri au fost supuse unei reparații „cosmetice” și că 30 au fost echipate cu spații pentru plimbări zilnice. Totuși, vizita din anul 2004 nu a permis înlăturarea îngrijorării exprimate de Comitet. De fapt, cele mai multe recomandări făcute nu au fost implementate.

42. Fie că se face referire la secțiile de poliție, fie la IDP-urile vizitate, condițiile materiale sunt, în mod constant, subiect al aceluiași critici ca și în trecut. Celulele de detenție nu aveau acces la lumina zilei sau aveau un acces foarte limitat; lumina artificială – cu rare excepții – era mediocră. Nicăieri persoanele care erau obligate să petreacă noaptea în detenție nu primeau saltele sau cearșafuri, chiar și cele deținute pentru perioade mai lungi. Acele persoane care aveau astfel de lucruri puteau să le obțină doar de la rudele lor...

45. În ceea ce privește hrana ... în IDP-uri facilitățile erau la fel ca și cele care au fost criticate în anul 2001 (a se vedea paragraful 57 al raportului cu privire la acea vizită): în general, trei porții modeste de hrană pe zi, care includeau ceai și o felie de pâine dimineața, o farfurie de cereale la prânz și ceai sau apă caldă seara. Uneori era servită doar o porție de hrană pe zi. Din fericire, regulile cu privire la primirea coletelor au devenit mai permissive, ceea ce permitea deținuților care aveau rude în afara penitenciarului să îmbunătățească ușor acele porții zilnice mici.

47. În concluzie, condițiile materiale rămân a fi problematice în secțiile de poliție; ele rămân a fi dezastruoase în IDP-uri, continuând în multe privințe să constituie, pentru deținuți, tratament inuman și degradant.”

Vizita efectuată în Republica Moldova între 14 și 24 septembrie 2007:

„II. Instituții ale Ministerului Afacerilor Interne

În ceea ce privește condițiile de detenție în secțiile de poliție, se pare că acesta este domeniul în care s-a obținut cel mai mic progres. Nu este necesar de a enumera aici în

detaliu toate omisiunile observate de către delegație, care sunt mai mult sau mai puțin aceleași ca și cele observate în timpul vizitelor trecute (omisiuni pe care Ministerul Afacerilor Interne le cunoaște). ... În continuare, numeroase persoane sunt deținute peste noapte în secții de poliție, în celule care nu trebuie folosite pentru a deține persoane mai mult de câteva ore. Este deosebit de important de a remedia aceste probleme, în special prin plasarea persoanelor acuzate sub supravegherea instituțiilor Ministerului Justiției și prin construcția unor penitenciare noi care să corespundă standardelor CPT și normelor prevăzute de legislația Republicii Moldova.”

52. Articolul 25 al Constituției Republicii Moldova, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult pînă la 12 luni.”

53. Partea relevantă a Codului de procedură penală este următoarea:

Articolul 308

„(2) Demersul cu privire la aplicarea măsurii arestării preventive... se examinează fără întârziere de către judecătorul de instrucție... la locul efectuării urmăririi penale sau la locul reținerii persoanei, precum și a reprezentantului legal al acestuia. ...

(5) Adresarea repetată cu demers privind aplicarea măsurii arestării preventive ... în privința aceiași persoane în aceeași cauză, după respingerea demersului precedent, se admite numai dacă apar circumstanțe noi ce servesc temei pentru aplicarea față de învinuit a măsurii de arestare preventivă ... ”

54. Prevederile relevante ale Codului civil, în vigoare în perioada relevantă, sunt următoarele:

Articolul 74

„Termenul general pentru apărarea printr-o acțiune a drepturilor încălcate ale unei persoane (prescripția) este de trei ani, iar în litigiile dintre organizațiile de stat, colhozuri și alte organizații cooperatiste și celelalte organizații obștești – de un an.”

Articolul 78

„Instanța judecătorească competentă ... aplică prescripția independent de cererea părților.”

Articolul 83

„Împlinirea termenului de prescripție înainte de intentarea acțiunii constituie un temei pentru respingerea acțiunii.

Dacă instanța judecătorească competentă ... constată că este întemeiat motivul, pentru care termenul de prescripție a fost depășit, dreptul încălcat va fi apărut.”

Articolul 86

„Prescripția nu se aplică:

...

2) cererilor organizațiilor de stat privitoare la restituirea bunurilor de stat, care se află în posesiunea nelegitimă a ... celorlalte organizații ... sau a cetățenilor;”

55. Prevederile relevante ale noului Cod civil, în vigoare din 12 iunie 2003, sunt următoarele:

Articolul 6. Acțiunea în timp a legii civile

„(1) Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.”

56. Într-o decizie din 20 aprilie 2005 (cauza nr. 2ra-563/05), Curtea Supremă de Justiție a respins argumentele reclamantului bazate pe prevederile noului Cod civil, pe motiv că faptele cauzei au avut loc în perioada anterioară intrării în vigoare a noului Cod civil și, prin urmare, că erau aplicabile prevederile vechiului Cod civil.

ÎN DREPT

57. Primul reclamant a pretins, în temeiul articolului 3 al Convenției, că în timpul ambelor detenții a fost deținut în condiții inumane și degradante. Articolul 3 al Convenției prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante.”

58. Primul reclamant a pretins, în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției, că detenția lui între 18 august și 17 noiembrie 2005 a fost ilegală. Partea relevantă a articolului 5 al Convenției este următoarea:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

...

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune
.....»

59. De asemenea, el a pretins, în temeiul articolului 5 § 3 al Convenției, că instanțele de judecată nu au adus motive relevante și suficiente pentru detenția lui între 22 iulie și 18 august 2005. Partea relevantă a articolului 5 § 3 este următoarea:

„Orice persoană arestată sau deținută în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol, ... are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.”

60. De asemenea, primul reclamant a susținut că, din cauza examinării îndelungate a cererilor lui *habeas corpus* în timpul detenției din 2005, statul pârât a încălcat articolul 5 § 4 al Convenției, care prevede următoarele:

„4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

61. Reclamanții s-au plâns că procedurile privind anularea contractului de arendare a 5.63 hectare de teren și a contractului de vânzare-cumpărare a 14.63 hectare de teren au fost inechitabile. De asemenea, ei s-au plâns că accesul lor la instanță a fost limitat, contrar articolului 6 § 1 al Convenției, care, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ... ”

62. Reclamanții au mai pretins că dreptul lor garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție a fost încălcat ca urmare a anulării contractelor de arendă și de vânzare-cumpărare a terenurilor. Articolul 1 al Protocolului nr.1 la Convenție prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

63. Reclamanții au pretins, în temeiul articolului 13 al Convenției, că ei nu au avut un recurs efectiv în ceea ce privește pretinsa violare a articolelor 3, 5, 6 și 1 ale Protocolului nr. 1 la Convenție. Articolul 13 prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

64. Reclamanții s-au mai plâns, în temeiul articolului 14 al Convenției combinat cu articolul 6, că ei au fost supuși discriminării pe motiv că dreptul național scutea autoritățile statului de obligația de a respecta termenele de prescripție pentru intentarea acțiunilor în interesul statului, impunând, în același timp, o asemenea cerință acțiunilor civile intentate de persoanele fizice împotriva statului. Ei s-au bazat pe articolul 14 al Convenției, care prevede:

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

65. Guvernul a susținut că primul reclamant nu a epuizat căile de recurs interne disponibile lui în ceea ce privește pretenția sa formulată în temeiul articolului 3 al Convenției, deoarece, înainte de a depune cererea la Curte, el nu a formulat pretenția sa în fața instanțelor judecătorești naționale. Alternativ, Guvernul a susținut că el și-a pierdut calitatea de victimă după ce, la 27 iunie 2007, Judecătoria Centru a examinat pretenția sa cu privire la compensații. În final, Guvernul a susținut că primul reclamant nu a epuizat nici căile de recurs interne în privința pretenției sale formulată în temeiul articolului 5. În particular, el a depus o cerere de chemare în judecată la 18 mai 2008, pretinzând compensații pentru pretinsa încălcare a drepturilor sale garantate de articolul 5 al Convenției, iar această procedură este actualmente pendinte.

66. Primul reclamant nu a fost de acord și, bazându-se pe hotărârea *Holmiov* (citată mai sus), a afirmat că legislația Republicii Moldova nu prevedea recursuri efective care ar sista condițiile proaste de detenție. În ceea ce privește statutul său de victimă, el a declarat că, deoarece instanțele judecătorești naționale au respins la 27 iunie 2007 acțiunea lui, el continuă să fie victimă.

67. Curtea notează că în hotărârea *Malai v. Moldova* (nr. 7101/06, §§ 45-46, 13 noiembrie 2008), ea a constatat o violare a articolului 13 al Convenției din cauza lipsei unui recurs efectiv în Republica Moldova în ceea ce privește condițiile de detenție inumane și degradante. Hotărârea Judecătoriei Centru din 27 iunie 2007 confirmă că constatarea Curții a fost corectă. Prin urmare, pretenția primului reclamant formulată în temeiul articolului 3 al Convenției nu poate fi respinsă din motiv de neepuizare a căilor de recurs interne și lipsei statutului de victimă.

68. În ceea ce privește obiecția Guvernului precum că primul reclamant nu a epuizat căile de recurs interne în privința pretenției sale formulate în temeiul articolului 5 al Convenției, Curtea notează că Judecătoria Centru a constatat în hotărârea sa din 27 iunie 2007 că în legislația Republicii Moldova nu există recursuri civile în privința unei asemenea pretenții și că hotărârea acesteia a fost confirmată de Curtea Supremă de Justiție. Faptul că reclamantul a depus la instanțele judecătorești naționale, în mod repetat, o acțiune similară nu afectează decizia Curții. Prin urmare, această obiecție este, de asemenea, respinsă.

69. Primul reclamant a pretins, în temeiul articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 5 al Convenției, că în Republica Moldova nu există recursuri efective pentru a contesta ilegalitatea detenției sale și a asigura eliberarea sa. Totuși, Curtea notează că, în temeiul legislației Republicii Moldova, reclamantul avea dreptul să înainteze cereri *habeas corpus*, ceea ce el a și făcut. Astfel, Curtea conchide că această pretenție este vădit nefondată și, prin urmare, inadmisibilă în sensul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

70. Curtea consideră că cererea, cu excepția pretenției la care s-a făcut referire în paragraful 69, ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea ei inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea parțial admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestei cereri.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

71. În privința primei detenții a reclamantului la Comisariatul General de Poliție, Guvernul a susținut că acesta a fost deținut în patru celule diferite, cu suprafețele între șapte și treisprezece metri pătrați, în care erau deținute permanent între trei și patru persoane. Fiecare celulă avea o fereastră prin care pătrundea lumina naturală. Deținuții erau dezinfecțați o dată la șapte zile. Fiecare celulă avea grup sanitar cu apă curgătoare, iar deținuții erau aprovizionați cu bunuri de igienă personală. Reclamantului i-a fost acordată asistența medicală de fiecare dată când a solicitat-o. Hrana era potrivită și era adusă reclamantului în conformitate cu normele existente. Potrivit Guvernului, rapoartele CPT pe care s-a bazat reclamantul nu mai erau actuale pentru că între anul 2004, când a fost adoptat ultimul raport CPT, și anul 2005 situația s-a îmbunătățit. În orice caz, detenția reclamantului a fost prea scurtă pentru a atinge nivelul minim de severitate cerut de articolul 3 al Convenției.

72. În ceea ce privește cea de-a doua detenție a reclamantului, Guvernul a declarat că în Penitenciarul nr. 13 toate celulele aveau paturi, veceurile erau separate de restul celulelor prin pereți, existau ferestre prin care pătrundea lu-

mina naturală, iar administrația efectua dezinfectarea în mod regulat. În ceea ce privește hrana, în Izolatorul de Detenție Provizorie din Strășeni aceasta corespundea normelor. În acel comisariat de poliție reclamantul a fost deținut într-o celulă cu suprafața de 7.8 metri pătrați, cu lumină artificială. Reclamantul avea o saltea și cuvertură aduse de rudele sale, pentru că el a refuzat să le folosească pe cele din izolator.

73. Primul reclamant a declarat că lumina naturală din celulele Comisariatului General de Poliție era insuficientă, deoarece ferestrele aveau sticlă organică. Sistemul de ventilație era ineficient deoarece era vechi. El doar producea zgomot și mișca aerul dintr-o celulă în alta; acesta era periodic deconectat de către gardieni. Deținuții fumau în celulă iar reclamantul avea dureri de cap constante și a contractat o boală respiratorie. Celula avea veceu fără apă curgătoare. Aceasta era separată de restul camerei de un perete de cincizeci de centimetri. În toată celula era un miros foarte urât. Reclamantul a calificat drept falsă descrierea de către Guvern a condițiilor de detenție din această instituție.

74. În ceea ce privește cea de-a doua detenție, primul reclamant a anexat la documentele sale copii ale declarațiilor deținuților cu care a împărțit celula. Declarațiile erau date din octombrie 2006. Potrivit lor, celula nr. 117 era situată la parter și era foarte umedă și rece, deoarece fereastra nu avea sticlă. Toate persoanele aflate în celulă aveau probleme de sănătate din cauza condițiilor de detenție, însă nu le-a fost acordată vreo asistență medicală. Ei au solicitat de câteva ori administrației să instaleze o fereastră, însă fără vreun rezultat. Șobolani mari intrau pe fereastră și le contaminau mâncarea și îmbrăcămintea. Celula era infestată de insecte care mușcau deținuții în timpul nopții. Deținuții au solicitat administrației să dezinfecteze celula, însă nu a fost întreprinsă vreo acțiune.

75. La Comisariatul de Poliție Strășeni celula nu avea fereastră. În loc de veceu, în celulă era o găleată și administrația o dezinfecta cu clor. Mirosul puternic de clor a provocat de mai multe ori reclamantului pierderea cunoștinței. Paturile de lemn nu aveau saltele și reclamantul era nevoit să-și folosească hainele drept așternut. Administrația nu i-a permis să primească așternuturi de la rude.

76. Curtea reamintește că principiile generale cu privire la condițiile de detenție au fost stabilite în hotărârea *Ostrovar* (citată mai sus, §§ 76-79).

77. În ceea ce privește detenția reclamantului în instituțiile de detenție ale Ministerului Afacerilor Interne, Curtea notează că primele declarații ale reclamantului corespund constatărilor făcute de CPT în rapoartele acestuia privind instituțiile de detenție din subordinea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Constatările CPT oferă cel puțin într-o anumită măsură o bază temeinică pentru evaluarea condițiilor în care a fost deținut reclamantul (a se vedea, pentru un alt exemplu când Curtea a luat în considerație rapoartele CPT,

Kehayov v. Bulgaria, nr. 41035/98, § 66, 18 ianuarie 2005). Guvernul a negat cele mai multe acuzații, susținând că rapoartele CPT nu erau actuale. Totuși, el nu a prezentat vreo probă în susținerea declarațiilor sale cu privire la pretense îmbunătățiri (a se compara cu *Ostrovar*, citată mai sus, § 80). Mai mult, Curtea ia notă de constatările instanțelor judecătorești naționale (a se vedea paragraful 49 de mai sus) privind lipsa sticlei în fereastra celulei, plasarea unui deținut aflat în convalescență după o boală dermatologică contagioasă în aceeași celulă cu reclamantul și lipsa condițiilor sanitare și a așternutului.

78. În ceea ce privește condițiile de detenție în Penitenciarul nr.13, în perioada între lunile septembrie și noiembrie 2006, Curtea reamintește că în hotărârea *Țurcan v. Moldova* (nr. 10809/06, §§ 35-39, 27 noiembrie 2007), ea a constatat o violare a articolului 3 al Convenției în privința condițiilor proaste de detenție ale reclamantului în aceeași instituție de detenție în perioada între lunile februarie și septembrie 2006.

79. În astfel de circumstanțe, Curtea consideră că suferința îndurată de reclamant pe parcursul ambelor perioade de detenție din anii 2005 și 2006 a depășit nivelul inevitabil inerent detenției și a atins un nivel de severitate contrar articolului 3 al Convenției. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 3 AL CONVENȚIEI

80. Primul reclamant a susținut că instanța de judecată care a eliberat mandatul de arest la 21 decembrie 2004 nu s-a bazat pe motive relevante și suficiente.

81. Guvernul a susținut că mandatul de arest a fost eliberat de un judecător de instrucție, care a acționat în limitele competenței sale și s-a bazat pe complexitatea cauzei și pe riscul ca reclamantul să exercite presiuni asupra urmăririi penale sau să se eschiveze. Potrivit Guvernului, nu a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției.

82. Curtea face referire la principiile generale stabilite în jurisprudența sa cu privire la articolul 5 § 3 al Convenției în ceea ce privește, în special, necesitatea aducerii motivelor relevante și suficiente pentru lipsirea unei persoane de libertate (a se vedea, printre altele, *Castraveț v. Moldova*, nr. 23393/05, §§ 29-33, 13 martie 2007, și *Șarban*, citată mai sus, §§ 95-99).

83. În această cauză, instanțele judecătorești naționale, atunci când au dispus arestarea primului reclamant, au citat părți ale legislației relevante, fără a arăta motivele pentru care ele au considerat întemeiate acuzațiile că reclamantul putea să se eschiveze sau să împiedice desfășurarea urmăririi penale. Prin urmare, circumstanțele din această cauză sunt similare celor din cauzele *Becciev v. Moldova* (nr. 9190/03, §§ 61-62, 4 octombrie 2005) și *Șarban* (citată mai sus,

§§ 100-101), în care această Curte a constatat violări ale articolului 5 § 3 al Convenției din cauza motivelor insuficiente aduse de instanțele judecătorești pentru arestarea reclamantilor. Deoarece Guvernul nu a prezentat motive pentru a distinge această cauză de cauzele de mai sus, Curtea consideră că în această cauză ar trebui luată aceeași abordare.

84. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că motivele pe care s-a bazat Judecătoria Centru în încheierile sale cu privire la arestarea preventivă a primului reclamant nu au fost „relevante și suficiente”. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției în această parte.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

85. Primul reclamant a susținut că detenția sa după 18 august 2005, când Judecătoria Centru a dispus eliberarea sa, a fost ilegală, în sensul articolului 5 § 1 al Convenției, și că judecătorul care a eliberat mandatul de arest la 22 august 2005 nu avea competență teritorială de a proceda astfel.

86. Guvernul a susținut în descrierea faptelor făcută de el că detenția primului reclamant după 19 august 2005 a fost autorizată în cadrul unui alt proces penal, fără însă a explica care este acel proces penal. El nu a făcut niciun comentariu în privința pretenției formulate în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției și doar a reiterat că exista o altă cauză penală pe rolul unei instanțe judecătorești naționale în care reclamantul a formulat o pretenție similară.

87. Curtea reiterează că expresiile „legal” și „potrivit căilor legale” din articolul 5 § 1 se referă, în esență, la legislația națională și la obligația statului de a se conforma reglementărilor materiale și procedurale ale acesteia. Este de competență, în primul rând, a autorităților naționale, mai cu seamă a instanțelor judecătorești, să interpreteze și să aplice legislația națională. Totuși, deoarece potrivit articolului 5 § 1 al Convenției nerespectarea legislației naționale duce la violarea Convenției, Curtea poate și ar trebui să exercite anumite competențe pentru a stabili dacă această legislație a fost respectată (a se vedea *Öcalan v. Turkey* [GC], nr. 46221/99, § 84, ECHR 2005-IV).

88. Curtea notează că încheierea din 18 august 2005 privind eliberarea reclamantului din detenție nu a fost contestată de către procuror și, prin urmare, era în vigoare. În loc să se conformeze acesteia, procurorul a încercat să o ocolească prin depunerea demersului la o altă instanță judecătorească și prin invocarea unui episod al pretinsei infracțiuni comise de către reclamant drept o infracțiune separată. Acea instanță a dispus prelungirea mandatului de arest a reclamantului fără a aduce motive noi pentru detenție. Mai mult, după 29 august 2005 reclamantul s-a aflat în detenție fără un mandat de arest, contrar articolului 25 al Constituției (a se vedea *Ursu v. Moldova*, nr. 381/05, §§ 25-28, 27 noiembrie 2007). Din cele menționate mai sus rezultă că detenția primului

reclamant după 18 august 2005 a fost ilegală și că, prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției.

V. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

89. Reclamanții au susținut că procedurile judiciare nu au fost echitabile, deoarece instanțele judecătorești nu erau independente, fiindcă celui de-al patrulea reclamant nu i s-a asigurat prezența la ședința din 17 noiembrie 2005 de la Curtea de Apel Economică, deoarece instanțele au admis acțiunea Procurorului General deși aceasta era prescrisă și deoarece accesul la justiție le-a fost blocat ca rezultat al neexaminării de către instanțele de judecată a acțiunii lor reconvenționale din motivul neachitării taxei de stat.

90. Guvernul a susținut că, potrivit articolului 217 alin. 1 al noului Cod civil, nulitatea absolută a unui act poate fi invocată de orice persoană fără vreo limitare în timp. Potrivit acestuia, nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare și arendă constituia un temei esențial pentru admiterea acțiunii Procurorului General, iar admiterea acestor acțiuni judiciare după expirarea termenului general de prescripție nu a încălcat principiul echității garantat de articolul 6 al Convenției. De asemenea, Guvernul a susținut că al patrulea reclamant a fost citat la adresa lui oficială și că instanța de judecată nu era obligată să trimită citația la o altă adresă.

91. Curtea notează că, admitând cererile de chemare în judecată ale Procurorului General privind anularea vânzării-cumpărării și arendării terenurilor, instanțele judecătorești naționale au respins toate argumentele reclamanților și au admis în întregime pretențiile procurorului. Una dintre cele mai importante obiecții invocate de către reclamanți, cea privind termenul de prescripție, nu a fost luată în considerație în cadrul procedurilor ce vizau anularea contractului de arendă. Doar a doua instanță, în cadrul procedurilor privind anularea contractului de vânzare-cumpărare, s-a referit pe scurt la obiecția dată și a respins-o pe motiv că acțiunile în interesul statului erau imprescriptibile.

92. Curtea observă că a examinat deja o chestiune similară în hotărârea *Dacia S.R.L. v. Moldova* (nr.3052/04, 18 martie 2008), în care privatizarea hotelului a fost contestată cu succes de către Procuratura Generală după mai mult de patru ani și după expirarea termenului general de prescripție prevăzut de lege. În acea cauză, Curtea a făcut următoarele constatări:

„75. Curtea consideră că, la îndeplinirea acțiunilor procedurale, respectarea cerințelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Rolul jucat de termenele de prescripție este de o importanță majoră atunci când este interpretat Preambulul Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante (a se vedea *Brumărescu v. Romania*, [GC], nr. 28342/95, § 61, ECHR 1999-VII și *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 24, 22 martie 2005).

76. Curtea nu pune la îndoială competența legislatorului de a stabili diferite termene de prescripție pentru diferite tipuri de litigii. Totuși, în această cauză nu au fost aduse motive pentru a scuti organizațiile de stat, atunci când cer restituirea proprietății de stat, de obligația de a respecta termenele de prescripție stabilite, care ar bloca examinarea unor astfel de pretenții înaintate de către orice persoană sau companie privată. Acest lucru are potențialul de a interveni în numeroase raporturi juridice, care se bazează pe o situație deja stabilită și acordă statului un avantaj discriminatoriu fără motive convingătoare. Prin urmare, Curtea constată că articolul 86 alin. 2 al vechiului Cod civil ... care scutea entitățile statale de obligația de a respecta termenul general de prescripție era, în sine, contrar articolului 6 al Convenției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Platakou v. Greece*, nr. 38460/97, § 48, ECHR 2001-I).

77. *In fine*, instanțele judecătorești naționale i-au permis Procurorului General, care a acționat în numele Cancelariei de Stat, să intenteze acțiunea sa împotriva întreprinderii reclamante, deși termenul general de prescripție a expirat. Instanțele judecătorești naționale au examinat litigiul, care a avut ca rezultat pierderea de către întreprinderea reclamantă a hotelului său. Mai mult, Curtea consideră că înrăutățirea unei situații juridice, care a devenit irevocabilă d cauza aplicării termenului de prescripție sau care – după cum este în această cauză – ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat fără discriminare în favoarea statului, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Popov v. Moldova* (no. 2), nr. 19960/04, § 53, 6 decembrie 2005).⁹

93. Situația în această cauză pare a fi identică; acțiunile Procurorului General au fost înaintate aproximativ peste un an și jumătate după expirarea termenului general de prescripție de trei ani. Guvernul s-a bazat pe prevederile noului Cod civil, argumentând că, potrivit acestora, nu există vreun termen de prescripție pentru a contesta în instanță actele afectate de nulitate absolută. Totuși, Curtea notează că, potrivit articolului 6 al noului Cod civil și jurisprudenței Curții Supreme de Justiție, prevederile noului Cod civil, care a intrat în vigoare la 12 iunie 2003, nu erau aplicabile contractelor încheiate în mai 2001 (a se vedea paragrafele 55 și 56 de mai sus). Mai mult, noțiunea de nulitate absolută a contractului a fost pentru prima dată introdusă în Codul civil al Republicii Moldova odată cu noul Cod civil, iar Curtea Supremă de Justiție a făcut expres referire la vechiul Cod civil, în special la articolul 86, potrivit căruia nu există niciun termen de prescripție pentru stat la revendicarea proprietății sale (a se vedea paragraful 43 de mai sus).

94. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că, în urma admiterii, cu încălcarea principiului securității raporturilor juridice, acțiunilor Procurorului General cu privire la anularea contractelor de vânzare-cumpărare și arendă, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

95. Curtea consideră, în lumina constatărilor de mai sus, că nu este necesar de a examina separat restul pretențiilor formulate de către reclamant în temeiul articolului 6 al Convenției.

VI. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

96. Reclamanții s-au plâns că hotărârile prin care au fost admise acțiunile Procurorului General privind anularea contractelor de arendă și vânzare-cumpărare a terenurilor au avut drept efect încălcarea dreptului lor de proprietate garantat de articolul 1 al Protocolului nr.1 la Convenție. Guvernul a contestat afirmația reclamanților și a susținut că aceștia nu au avut un „bun”, în sensul articolului 1 al Protocolului nr.1 la Convenție. În special, ei erau simpli arendași, și nu proprietari ai celor 5.63 ha de teren, în timp ce celălalt teren a fost obținut în mod ilegal.

97. Curtea consideră că reclamanții au avut un „bun”, în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. În ceea ce privește terenul arendat, contractul de arendă era valabil până în anul 2011 (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Stretch v. the United Kingdom*, nr. 44277/98, 24 iunie 2003). În ceea ce privește celălalt teren, reclamanții aveau un titlu valabil asupra acestuia până când instanțele judecătorești naționale l-au anulat. Curtea a constatat în paragraful 92 de mai sus că admiterea acțiunii Procurorului General, după expirarea termenului general de prescripție și în lipsa unor motive convingătoare, era incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice și, procedând astfel, a făcut o paralelă cu cauzele privind casarea unor hotărâri judecătorești irevocabile. În asemenea circumstanțe, Curtea nu poate decât să constate că admiterea acțiunilor Procurorului General a constituit o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al reclamanților, deoarece nu a fost asigurat un echilibru just, iar reclamanții au fost constrânși să poarte și continuă să poarte o povară individuală și excesivă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Brumărescu v. România* [GC], nr. 28342/95, §§ 75-80, ECHR 1999-VII). La fel ca și în cauza *Dacia*, instanțele judecătorești naționale nu au oferit vreo justificare pentru o astfel de ingerință. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

VII. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 COMBINAT CU ARTICOLELE 3, 6 ALE CONVENȚIEI ȘI ARTICOLUL 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE ȘI A ARTICOLULUI 14 COMBINAT CU ARTICOLUL 6 AL CONVENȚIEI

98. Curtea reiterează că în hotărârea *Malai v. Moldova* (citată mai sus, §§ 45-46), ea a constatat o violare a articolului 13 al Convenției din cauza că în Republica Moldova nu existau recursuri efective împotriva condițiilor de detenție inumane și degradante. Deoarece Curții nu i-au fost prezentate dovezi că de atunci în Republica Moldova au apărut recursuri noi și efective, ea nu poate decât să confirme constatările sale. Prin urmare, a avut loc o violare a articulu-

lui 13 al Convenției combinat cu articolul 3 al Convenției în privința primului reclamant.

99. În ceea ce privește pretinsa violare a articolului 13 combinat cu articolul 6 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr.1 la Convenție, precum și pretinsa violare a articolului 14 combinat cu articolul 6 al Convenției, având în vedere constatările sale de mai sus, Curtea consideră că nu este necesar de a examina aceste pretenții ale reclamantilor separat.

VIII. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

100. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

101. Reclamantii au pretins EUR 5,212,292.06 pentru compensarea valorii proprietății lor, creditelor neplătite, penalităților stabilite de instanțele de judecată pentru impozitele neplătite și pentru venitul ratat.

102. Guvernul a susținut, *inter alia*, că pretenția reclamantilor era nejustificată și a cerut Curții să o respingă.

103. Curtea consideră că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 în privința prejudiciului material nu este gata pentru decizie. Prin urmare, această chestiune urmează a fi rezervată, iar procedura ulterioară urmează să fie stabilită luând în considerație posibilitatea ajungerii la un acord între Guvernul Republicii Moldova și reclamantii.

B. Prejudiciul moral

104. Primul și al doilea reclamant au pretins fiecare câte EUR 100,000 cu titlu de prejudiciu moral. Al treilea reclamant a pretins EUR 80,000. Ei au susținut că, după ce Guvernul le-a luat toate proprietățile și l-a plasat pe primul reclamant în detenție, ei au fost supuși unor suferințe psihice deosebit de severe.

105. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse de reclamantii, susținând că acestea erau excesive. Guvernul a solicitat Curții să respingă pretențiile reclamantilor de satisfacție echitabilă formulate cu titlu de prejudiciu moral.

106. Luând în considerație constatările de mai sus, Curtea consideră că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 în privința prejudiciului moral care rezultă din violarea articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului

nr.1 la Convenție nu este gata pentru decizie în privința tuturor reclamanților. Prin urmare, această chestiune urmează a fi rezervată, iar procedura ulterioară urmează să fie stabilită luând în considerație posibilitatea ajungerii la un acord între Guvernul Republicii Moldova și reclamanți. În același timp, Curtea consideră că primului reclamant trebuia să-i fi fost cauzate suferințe psihice deosebit de severe ca urmare a încălcării drepturilor sale garantate de articolele 3, 5 și 13 ale Convenției. Făcând evaluarea sa în mod echitabil, Curtea îi acordă acestuia EUR 10,000.

C. Costuri și cheltuieli

107. Reclamanții au mai pretins EUR 4,212.88 cu titlu de costuri și cheltuieli.

108. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă și a susținut că aceasta era excesivă.

109. Curtea acordă EUR 100 cu titlu de costuri și cheltuieli și consideră restul pretenției neîntemeiat.

D. Dobânda de întârziere

110. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* inadmisibilă pretenția primului reclamant formulată în temeiul articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 5 al Convenției, iar restul cererii admisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în privința primului reclamant;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției în privința primului reclamant în ceea ce privește detenția lui în perioada între 18 august și 17 noiembrie 2005;
4. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 5 § 3 al Convenției în privința primului reclamant în ceea ce privește detenția lui în perioada între 22 iulie și 18 august 2005;

5. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției în privința tuturor celor patru reclamanți ca urmare a admiterii acțiunilor Procurorului General privind anularea contractelor de vânzare-cumpărare și arendă a terenurilor;
6. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina celelalte pretenții ale reclamanților formulate în temeiul articolului 6 al Convenției;
7. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 13 combinat cu articolul 3 al Convenției în privința primului reclamant;
8. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina pretenția reclamanților formulată în temeiul articolului 13 combinat cu articolul 6 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
9. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina pretenția reclamanților formulată în temeiul articolului 14 al Convenției combinat cu articolul 6 al Convenției;
10. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în privința tuturor celor patru reclamanți ca urmare a admiterii acțiunilor Procurorului General privind anularea contractelor de vânzare-cumpărare și arendă a terenurilor;
11. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească dlui Gheorghe Străisteanu, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 10,000 (zece mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, plus orice taxă care poate fi percepută, și EUR 100 (o sută euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută de la reclamant;
  - (b) că sumele de mai sus urmează să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;
  - (c) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
12. *Hotărăște* că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 al Convenției, în privința prejudiciului material și moral cauzat ca urmare a violărilor articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, nu este gata pentru decizie;

prin urmare,

- (a) rezervă această chestiune;
- (b) invită Guvernul Republicii Moldova și reclamanții să prezinte, în următoarele trei luni, observațiile lor scrise cu privire la această chestiune și, în special, să informeze Curtea despre orice acord la care ei ar putea ajunge;
- (c) rezervă procedura ulterioară și deleghează Președintelui Camerei competența de a stabili același lucru dacă va fi necesar;

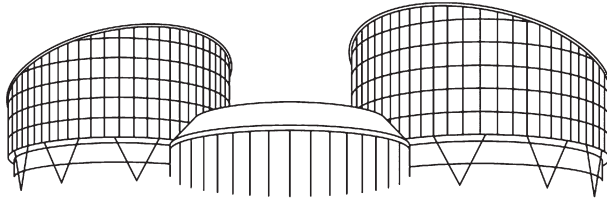
13. *Respinge* restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 7 aprilie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA MASAIEV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 6303/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

12 mai 2009

DEFINITIVĂ

12/08/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Masaev c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 16 aprilie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 6303/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Talgat Masaev („reclamantul”), la 9 septembrie 2004.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dna N. Mardari, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins, în special, că autoritățile moldovenești au încălcat dreptul său la libertatea de religie și dreptul la un proces echitabil la examinarea acuzației în materie penală îndreptată împotriva sa.

4. La 21 aprilie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a Curții a decis să comunice Guvernului cererea. S-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolului 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în anul 1957 și locuiește în Rezeni. El este musulman.

6. La 30 ianuarie 2004, reclamantul, împreună cu un grup de alți musulmani, se ruga într-o încăpere privată – într-o casă închiriată de o organizație

neguvernamentală condusă de reclamant. Ei au fost dispersați de poliție și, ulterior, reclamantul a fost acuzat de săvârșirea unei contravenții administrative, și anume de practicarea unui cult nerecunoscut de stat.

7. La 17 februarie 2004, Judecătoria Centru l-a găsit pe reclamant vinovat de săvârșirea contravenției administrative prevăzută de articolul 200 alin. 3 al Codului cu privire la contravențiile administrative și l-a amendat cu 360 lei moldovenești (MDL). Reclamantul a depus recurs împotriva acestei decizii și a susținut, *inter alia*, că aceasta era contrară dreptului său la libertatea de religie.

8. La 9 martie 2004, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul reclamantului, fără însă a oferi vreun motiv și fără a-l cita pe reclamant pentru a se prezenta în ședința de judecată.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

9. Articolul 31 al Constituției Republicii Moldova, privind libertatea conștiinței, prevede următoarele:

„(1) Libertatea conștiinței este garantată. Ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(2) Culele religioase sunt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

(3) În relațiile dintre culele religioase sunt interzise orice manifestări de învrăjbi-re.

(4) Culele religioase sunt autonome, separate de stat și se bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în aziluri și în orfelinate.”

10. Prevederile relevante ale Legii despre culte, așa cum au fost publicate în Monitorul Oficial nr. 3/70 of 1992, sunt următoarele:

Articolul 14 – Recunoașterea cultelor

„Pentru a putea să se organizeze și să funcționeze, culele trebuie să fie recunoscute prin decizie guvernamentală.

În cazul nerespectării condițiilor articolului 9 alineatul întâi din prezenta lege, recunoașterea va putea fi retrasă în același mod.”

Acest articol a fost modificat în anul 2002. Potrivit modificărilor, pentru a fi recunoscute, culele trebuiau să prezinte Guvernului o declarație și un set de documente. După prezentarea declarației și a documentelor, cultul trebuia să fie înregistrat în termen de treizeci de zile.

11. Articolul 200 (3) al Codului cu privire la contravențiile administrative prevede următoarele:

„Exercitarea ... unor practici și ritualuri [religioase] care contravin legislației în vigoare - atrage aplicarea unei amenzi în mărime de la zece la douăzeci de unități convenționale.”

La 31 mai 2009, acest Cod va fi înlocuit cu noul Cod contravențional, care conține o prevedere similară în articolul 54.

ÎN DREPT

12. Reclamantul a pretins, în temeiul articolului 9 al Convenției, că dreptul său la libertatea de religie a fost încălcat ca urmare a amendării sale pentru practicarea ritualurilor musulmane. Articolul 9 al Convenției prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.

2. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.”

13. Reclamantul s-a mai plâns, în temeiul articolului 6 §§ 1 și 3 al Convenției, că nu a fost citat pentru a se prezenta la Curtea de Apel Chișinău pentru ședința de judecată în care a fost examinat recursul său. Partea relevantă a articolului 6 al Convenției prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... de către o instanță ... care va hotări ... asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa ...

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

...

(c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

(d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării; ...”

14. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 13 al Convenției, că nu a dispus de un recurs intern efectiv în privința pretinsei violări a articolului 9 al Convenției. Articolul 13 prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

15. Curtea consideră că această cerere ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun temei pentru declararea ei inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acesteia.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 §§ 1 ȘI 3 AL CONVENȚIEI

16. Reclamantul a susținut că abaterea de care a fost acuzat era una „penală”, în sensul articolului 6 al Convenției. El a susținut că nu a fost citat pentru ședința de judecată a Curții de Apel Chișinău din 9 martie 2004, la care a fost examinat recursul său. El a susținut că, potrivit ștampilelor de pe plicul primit de la Curtea de Apel Chișinău, citația a fost expeditată la 5 martie 2004 și a ajuns la el la 16 martie.

17. În observațiile sale inițiale privind admisibilitatea și fondul cauzei, Guvernul nu a fost de acord cu poziția reclamantului, potrivit căreia abaterea de care a fost acuzat era una „penală”, în sensul articolului 6 al Convenției. Totuși, în observațiile sale ulterioare și finale asupra fondului cauzei, Guvernul a declarat că, în lumina jurisprudenței recente a Curții, el era gata să recunoască că a avut loc o încălcare a drepturilor reclamantului garantate de articolul 6 § 1 al Convenției.

18. Curtea face referire la jurisprudența sa în cauzele *Ziliberberg v. Moldova* (nr. 61821/00, §§ 7-36, 1 februarie 2005), *Guțu v. Moldova* (nr. 20289/02, §§ 51-54, 7 iunie 2007) și *Russu v. Moldova* (nr. 7413/05, §§ 22-28, 13 noiembrie 2008), în care, în circumstanțe similare de fapt, ea a constatat violarea articolului 6 § 1 al Convenției. În lumina jurisprudenței sus-menționate și având în vedere recunoașterea clară de către Guvern a încălcării dreptului la un proces echitabil, Curtea conchide că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției. Prin urmare, nu este necesar de a examina separat pretenția reclamantului prin prisma articolului 6 § 3 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 9 AL CONVENȚIEI

19. Reclamantul a pretins că a avut loc o ingerință în dreptul său la libertatea de religie și că ingerința nu era prevăzută de lege. În special, potrivit reclamantului, articolul 200 alin. 3 al Codului cu privire la contravențiile administrative nu indica suficient de clar gradul de discreție oferit executivului în reglementarea manifestării convingerilor religioase. Mai mult, ingerința nu urmărea un scop legitim și nu era necesară într-o societate democratică.

20. Guvernul a recunoscut că a avut loc o ingerință în dreptul reclamantului la libertatea de religie. Ingerința, însă, a fost prevăzută de lege, și anume de articolul 14 al Legii despre culte și articolul 200 alin. 3 al Codului cu privire la contravențiile administrative, și a urmărit un scop legitim. Potrivit Guvernului, a existat un interes legitim de a cere cultelor religioase să obțină înregistrarea de stat înainte de a-și exercita activitatea. Statul era în drept să verifice dacă o mișcare sau o asociație exercita, sub pretextul scopurilor religioase, activități care puteau dăuna populației. Era, de asemenea, în interesul statului să aplice sancțiuni pentru derogarea de la această cerință, în acest caz, împotriva persoanelor care au decis să-și manifeste convingerile religioase fără o înregistrare prealabilă a religiei musulmane la autoritățile de stat. Prin urmare, ingerința a urmărit un scop legitim de protejare a ordinii și moralei publice. Sancțiunea impusă reclamantului era necesară în scop educativ și de prevenire, iar mărimea amenzii nu era semnificativă și, prin urmare, ingerința era proporțională scopului urmărit.

21. Curtea reiterează că articolul 9 al Convenției garantează libertatea de gândire, conștiință și religie, care reprezintă unul din pilonii unei „societăți democratice”, așa cum acest concept este consfințit prin Convenție (a se vedea *Kokkinakis v. Greece*, 25 mai 1993, § 31, Seria A nr. 260-A).

22. În timp ce libertatea de religie este, în primul rând, o chestiune de credință interioară, aceasta, de asemenea, implică, *inter alia*, libertatea de a-și „manifesta religia”. Potrivit articolului 9 al Convenției, libertatea de a-și manifesta religia nu se limitează doar la manifestarea ei în colectiv, „în public” sau în cercul persoanelor care împărtășesc aceeași credință, dar acoperă și manifestarea ei „în mod individual” sau „în particular”.

23. Caracterul fundamental al drepturilor garantate de articolul 9 § 1 al Convenției este, de asemenea, reflectat în paragraful privind limitarea acestor drepturi. Spre deosebire de al doilea paragraf al articolelor 8, 10 și 11 ale Convenției, care acoperă toate drepturile menționate în primele paragrafe ale acestor articole, paragraful din articolul 9 al Convenției se referă doar la „libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile”. Prin urmare, acest paragraf recunoaște că, într-o societate democratică în care coexistă mai multe religii în rândul unei populații, poate să apară necesitatea de a restrânge această libertate pentru a concilia interesele diverselor grupuri și pentru a asigura res-

pectul convingerilor fiecărei persoane (a se vedea *Kokkinakis*, citată mai sus, § 33). În același timp, acesta subliniază importanța primordială a dreptului la libertatea de gândire, conștiință și religiei și faptul că un stat nu poate dicta unei persoane ce să creadă sau să ia măsuri de constrângere pentru a-l face să-și schimbe convingerile.

24. Conform jurisprudenței sale constante, Curtea recunoaște statelor părți la Convenție o anumită marjă de apreciere pentru a decide cu privire la necesitatea existenței și întinderii unei ingerințe, dar aceasta este însoțită de controlul european, care se extinde atât asupra legii, cât și asupra deciziilor prin care se aplică legea respectivă. Sarcina Curții este de a determina dacă măsurile luate la nivel național sunt, în principiu, justificate și proporționale.

Pentru a determina întinderea marjei de apreciere în această cauză, Curtea trebuie să țină cont de ceea ce este în discuție, și anume necesitatea menținerii unui adevărat pluralism religios, inerent conceptului de societate democratică (hotărârea *Kokkinakis*, citată mai sus, § 31). De altfel, este necesar de a acorda o mare însemnătate acestei necesități, la stabilirea, conform cerințelor paragrafului 2 al articolului 9, dacă ingerința corespunde unei „nevoi sociale imperioase” și dacă ea este „proporțională scopului legitim urmărit” (a se vedea, *mutatis mutandis*, printre multe altele, hotărârea *Wingrove v. the United Kingdom*, 25 noiembrie 1996, § 53). În exercițiul dreptului său de control, Curtea trebuie să aprecieze ingerința litigioasă în baza ansamblului de elemente din dosar (a se vedea *Kokkinakis*, citată mai sus, § 47).

25. Revenind la circumstanțele acestei cauze, Curtea notează că nu se contestă faptul că amenda aplicată reclamantului pentru rugăciunea într-o încăpere privată a constituit o ingerință în dreptul său la libertatea de religie. Curtea este gata să accepte că ingerința a fost prevăzută de lege (articolul 200 alin. 3 al Codului cu privire la contravențiile administrative) și că a avut drept scop menținerea ordinii publice. Rămâne de stabilit faptul dacă ingerința a fost necesară într-o societate democratică.

26. Curtea notează că orice persoană care își manifestă religia nerecunoscută în conformitate cu Legea despre culte poate fi automat sancționată în temeiul articolului 200 alin. 3 al Codului cu privire la contravențiile administrative. Guvernul a susținut că, deoarece impunerea de către stat a înregistrării obligatorii de stat a tuturor cultelor religioase nu este disproporțională, nu ar trebui considerată disproporțională nici impunerea de către stat a sancțiunilor împotriva celor care își manifestă convingerile religioase fără a fi constituite și înregistrate formal în calitate de culte religioase. Curtea nu contestă competența statului de a introduce cerința privind înregistrarea cultelor religioase într-un mod compatibil cu articolele 9 și 11 ale Convenției. Totuși, aceasta nu înseamnă, după cum se pare că susține Guvernul, că sancționarea unor membri individuali ai cultelor religioase neînregistrate, pentru rugăciune sau manifestarea în alt mod a convingerilor lor religioase, este compatibilă cu prevederile Convenției. Admiterea

contrariului ar duce la excluderea convingerilor religioase minoritare care nu sunt înregistrate formal de către stat și, prin urmare, ar rezulta în recunoașterea faptului că statul poate să dicteze unei persoane ce să creadă. Curtea nu poate fi de acord cu o astfel de abordare și consideră că limitarea dreptului la libertatea de religie prevăzută de articolul 200 § 3 al Codului cu privire la contravențiile administrative constituie o ingerință care nu corespunde unei nevoi sociale imperioase și, prin urmare, nu este necesară într-o societate democratică. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 9 al Convenției.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 AL CONVENȚIEI COMBINAT CU ARTICOLUL 9

27. Reclamantul a mai pretins violarea articolului 13 combinat cu articolul 9 al Convenției. În lumina constatărilor de mai sus în privința pretenției reclamantului formulată în temeiul articolului 9 al Convenției, Curtea nu consideră necesar de a examina această pretenție separat.

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

28. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

29. Reclamantul a pretins EUR 26 cu titlu de prejudiciu material, reprezentând amenda pe care a plătit-o ca urmare a hotărârii judecătorești din 17 februarie 2004.

30. Guvernul a susținut că, deoarece reclamantul a fost sancționat potrivit legii, el nu are dreptul să recupereze amenda pe care a plătit-o.

31. Curtea acceptă că reclamantul a suferit un prejudiciu material ca urmare a violării articolului 9 al Convenției constatată mai sus. Curtea consideră că reclamantul este în drept să-și recupereze suma plătită în calitate de amendă și, prin urmare, îi acordă întreaga sumă pretinsă.

B. Prejudiciul moral

32. Reclamantul a pretins 7,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral.

33. Guvernul a contestat suma pretinsă și a susținut că, deoarece nu a avut loc o violare a articolului 9 al Convenției, nu era justificată acordarea unei compensații cu acest titlu. În mod alternativ, acesta a atras atenția asupra jurisprudenței anterioare privind articolul 9 al Convenției, în care Curtea a considerat că constatarea unei violări a constituit o satisfacție echitabilă suficientă. El s-a mai referit la jurisprudența în care Curtea a acordat EUR 1,000 pentru violarea articolului 6 § 1 al Convenției.

34. Curtea acordă reclamantului EUR 1,500 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri și cheltuieli

35. Reclamantul a mai pretins EUR 1,150 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

36. Guvernul a considerat suma pretinsă drept excesivă.

37. Curtea acordă EUR 1,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

D. Dobânda de întârziere

38. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară cererea admisibilă;*
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 6 § 3 al Convenției;
4. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 9 al Convenției;
5. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina pretenția formulată în temeiul articolului 13 al Convenției combinat cu articolul 9 al Convenției;
5. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care să fie convertite

în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:

- (i) EUR 26 (douăzeci și șase euro) cu titlu de prejudiciu material, plus orice taxă care poate fi percepută la această sumă;
  - (ii) EUR 1,500 (o mie cinci sute euro) cu titlu de prejudiciu moral, plus orice taxă care poate fi percepută la această sumă;
  - (iii) EUR 1,000 (o mie euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută la această sumă de la reclamant;
- (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

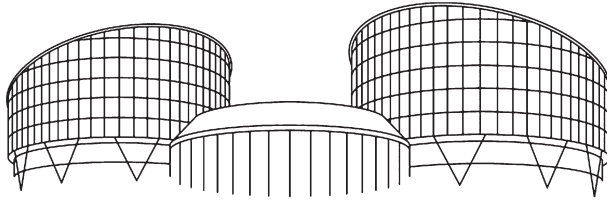
7. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 12 mai 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA GURGUROV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 7045/08)

HOTĂRÂRE

Această versiune a fost rectificată la 17 iunie 2009,
în temeiul articolului 81 al Regulamentului Curții

STRASBOURG

16 iunie 2009

DEFINITIVĂ

16/09/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Gurgurov c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Ján Šikuta,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 26 mai 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 7045/08) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Sergiu Gurgurov („reclamantul”), la 11 februarie 2008.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl V. Țurcan, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins că a fost supus unei brutalități severe din partea poliției și că autoritățile nu au efectuat o investigație adecvată a incidentului, contrar articolului 3 al Convenției. De asemenea, el s-a plâns în temeiul articolului 13 al Convenției.

4. La 23 iunie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în anul 1978 și locuiește în Chișinău.

6. Reclamantul a fost reținut și plasat în detenție la 25 octombrie 2005, fiind bănuit de furtul unor telefoane mobile.

7. Potrivit reclamantului, imediat după reținerea lui, poliția a început să-l maltrateze aproape în fiecare zi în timpul pauzelor de masă și în timpul serilor, încercând să-l forțeze să-și recunoască vina în comiterea altor infracțiuni, pe care el nu le-a comis. Deși a fost reținut fiind bănuit de furtul unor telefoane mobile, el a fost interogată de către colaboratorii de poliție din subdiviziunea de investigare a cazurilor de omor, care au încercat să-l forțeze să recunoască comiterea unui omor. Deoarece el a refuzat să recunoască că a comis vreo infracțiune și a negat învinuirile aduse, la 31 octombrie 2005, el a fost adus la Comisariatul General de Poliție, unde cinci polițiști l-au torturat timp de câteva ore. Mâinile și picioarele lui au fost legate la spate, iar el a fost suspendat de o bară metalică. Colaboratorii de poliție i-au pus o mască anti-gaz pe cap și, periodic, întrerupeau accesul aerului. Două cabluri au fost puse sub masca de gaz și unite de urechile lui, el fiind electrocutat. El a fost lovit în cap și peste urechi cu sticle de plastic de doi litri pline cu apă. Periodic, reclamantul își pierdea cunoștința. După ce își revenea, colaboratorii de poliție continuau actele de tortură. Ei au unit cabluri de șoldurile lui și el a fost electrocutat și bătut. Ulterior, el a fost luat de pe bara metalică și culcat la pământ. Pe spatele lui a fost pusă o greutate de 32 kg și el a fost lăsat culcat la pământ aproximativ zece minute. După aceasta, mâinile și picioarele reclamantului au fost dezlegate; el a simțit o durere puternică în partea de jos a spatelui și că nu putea să-și miște picioarele. El a fost pus pe un scaun, însă a căzut jos. El a fost pus înapoi pe scaun de către doi colaboratori de poliție, care îi spuneau ceva, însă el nu îi putea auzi. După aceasta, el a fost adus în celula sa. Colegii săi de cameră l-au pus în pat, unde el a stat culcat două zile. Guvernul a contestat acuzațiile de maltratare.

8. Deoarece reclamantul nu putea să se ridice, la 3 noiembrie 2005 el a fost vizitat de doi medici. Ei au fost însoțiți de unul din colaboratorii de poliție care se pretinde că l-au torturat. Colaboratorul de poliție a spus medicilor că reclamantul a căzut din pat. Medicii au pus reclamantului diagnoza de isterie și au recomandat consultarea lui de un neurolog. După aceasta, reclamantul a fost adus în altă cameră, unde, potrivit reclamantului, colaboratorul de poliție i-a spus să nu spună nimănui despre actele de tortură. El pretinde că a fost amenințat cu moartea sau douăzeci și cinci de ani de închisoare. Un colaborator de poliție a scris o declarație în numele reclamantului, unde se afirma că nimeni nu l-a bătut și că el a căzut din pat și a răcit; reclamantul pretinde că acesta l-a forțat să semneze această declarație.

9. La 4 noiembrie 2005, tatăl reclamantului a angajat un avocat, care a depus imediat o plângere la procuratură, pretinzând maltratarea.

10. Reclamantul pretinde că, la o dată nespecificată, el a fost din nou adus într-un birou de la comisariatul de poliție. Deoarece el nu putea să meargă, el a fost adus de către doi colaboratori de poliție. În birou se aflau colaboratorii de poliție care l-au torturat împreună cu alți trei colaboratori de poliție. El a fost forțat să stea pe un scaun și a fost lovit cu picioarele și pumnii. Reclamantul

pretinde că colaboratorii de poliție i-au cerut să-și retragă plângerea cu privire la maltratare și l-au amenințat cu moartea.

11. Reclamantul pretinde că maltratarea s-a repetat de câteva ori. Potrivit reclamantului, el a fost lovit cu sticle pline cu apă, cu pumnii și picioarele, cerându-i-se să-și recunoască vina și să retragă plângerea privind maltratarea.

12. La 11 noiembrie 2005, reclamantul a fost examinat de un medic legist, care ulterior a scris următoarele în raportul său (nr. 5908): „Situția curentă: vânătăie pe mâna stângă, în partea laterală, de mijloc, de formă ovală, de culoare gălbui/cafenie, de mărimea 6 x 9 cm. În regiunea ambilor genunchi și mai jos de rotula dreaptă, numeroase zgârieturi acoperite de cruste de culoare cafeniu întunecată, detașate parțial de la piele la margine, de mărime între 0.6 x 0.5 cm și 3.5 x 2.5 cm într-un loc ... Concluzii: la 24 noiembrie 2005 încă nu am primit concluziile neurologului și nici radiografia părții lombare a coloanei vertebrale, la care face referire certificatul de examinare nr. 92894. ... Prin urmare, este imposibil de a stabili motivele din care victima nu se poate deplasa de sine stătător. Zgârieturile vizibile în regiunea patelară a articulațiilor de la genunchi și vânătăile vizibile pe mâna stângă puteau fi provocate de lovituri cu un obiect contondent cu cel puțin șase sau șapte zile înainte de data examinării. ... Din cauza prezentării întârziate a reclamantului pentru examinarea medicală, este imposibil de stabilit cu o mai mare precizie când au fost provocate vânătăile și zgârieturile. Spitalizarea victimei într-o instituție medicală specializată ar fi permis diagnosticarea sa mai exactă și stabilirea consecințelor pentru starea sănătății lui”.

13. La 18 noiembrie 2005, ca urmare a plângerilor depuse de avocatul reclamantului, Amnesty International a organizat o acțiune în susținerea reclamantului, prin publicarea pe pagina lor web a unei descrieri a cauzei reclamantului și printr-un apel adresat persoanelor din întreaga lume să scrie Procurorului General al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și ambasadelor Republicii Moldova din țările lor, solicitându-le să întreprindă măsuri, precum efectuarea unei examinări medicale a reclamantului, desfășurarea unei anchete efective pe marginea plângerilor acestuia cu privire la tortură și acordarea permisiunii pentru reclamant de a avea întrevederi cu avocatul său în condiții de confidențialitate.

14. La 23 noiembrie 2005, Înaltul Comisar pentru Drepturile Omului al Națiunilor Unite s-a adresat Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova, exprimându-și îngrijorarea cu privire la starea lui S. Gurgurov și refuzul autorităților de a-l transfera într-un spital, așa cum a fost recomandat de medici. El a cerut să fie informat.

15. La o dată nespecificată între 21 și 25 noiembrie 2005, reclamantul a fost vizitat de o delegație a Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Tratatelor și Pedepselor Inumane și Degradante (CPT), care a descris cazul acestuia în raportul său (a se vedea paragraful 41 de mai jos). Se pare că în răspunsul său la raportul CPT, Guvernul nu a comentat aceste constatări.

16. La 1 decembrie 2005, Avocatul Parlamentar al Republicii Moldova s-a adresat Procurorului General, informându-l despre acuzațiile de aplicare a torturii față de reclamant și faptul că, până în acel moment, lui nu i-a fost acordată asistență medicală. La 11 ianuarie 2006, Procuratura Generală a informat Avocatul Parlamentar că plângerea reclamantului s-a dovedit a fi nefondată.

17. La 1 decembrie 2005, în timpul interogării efectuate de un procuror, unul din colegii de cameră ai reclamantului a declarat că reclamantul nu putea merge și că el avea nevoie de ajutorul colegilor de cameră pentru a merge la veceu. Toți gardienii închisorii au declarat că reclamantul putea merge perfect și că ei nu au observat vreun semn de maltratare la el. Doar un paznic a declarat că reclamantul șchiopăta. Doi din colegii lui de cameră au declarat că el simula starea sa. Altul a declarat că reclamantul nu putea sta în picioare și nici așezat și că el avea nevoie de ajutorul colegilor de cameră pentru a merge la veceu.

18. La 9 decembrie 2005, Curtea de Apel Chișinău a dispus eliberarea reclamantului din arest.

19. La 10 decembrie 2005, reclamantul a fost spitalizat și supus următoarelor examinări medicale: radiografia capului și a spatelui, ecoencefalografie, electroencefalografie, tomografie computerizată, ultrasunetul organelor interne și examinarea funcțională computerizată. Ca urmare a investigațiilor efectuate, a fost stabilită următoarea diagnoză: fractura consolidată a oaselor craniului (craniu fracturat, *fără strămutarea elementelor*); comoție cerebrală focală de mărimea 6 x 16 mm în partea stângă temporală corticală și dilatarea sistemului ventricular (*o comoție cu volumul sistemului ventricular cerebral în creștere*); urmări cranio-cerebrale post-traumatice; comoție cerebrală a emisferei stângi (regiunea temporală); contuzie medulară L1-L2 cu o tetrapareză spastică, mai cu seamă a membrelor inferioare (*trauma coloanei vertebrale, a primului și celui de-al doilea disc lombar, cu vătămarea coloanei vertebrale și cauzarea unei paralizii parțiale, mai ales a picioarelor*).

20. La 20 decembrie 2005, procurorul responsabil de această cauză a dispus examinarea reclamantului de către o comisie de medici legiști și a solicitat acesteia răspunsuri la următoarele întrebări:

„1. Suferea oare dl Gurgurov de vreo boală a sistemului nervos înainte de reținerea sa?

2. Este oare posibil ca bolile de care suferea el înainte de reținerea sa să se fi acutizat în timpul detenției?

3. Avea oare dl Gurgurov în momentul reținerii leziuni corporale care puteau duce la înrăutățirea stării sănătății lui?

4. Este oare posibil ca problemele reclamantului privind sistemul său nervos central și capacitatea sa de a se mișca să fi fost cauzate de aplicarea electrocutărilor? Dacă da, care sunt efectele electrocutării și cât durează acestea?”

21. La 16 ianuarie 2006, o comisie din trei medici legiști a examinat documentele medicale ale reclamantului și a dat următoarele răspunsuri:

„1 și 2. Fișa medicală a reclamantului nu conține vreo informație care ar sugera că el suferea de vreo boală a sistemului nervos înainte de reținere.

3. În momentul examinării sale medicale la 11 noiembrie 2005, el avea vânătăi pe mâna stângă și zgârieturi pe genunchi, care sunt considerate leziuni corporale ușoare. ...

4. În cadrul investigațiilor medicale ulterioare ale reclamantului, s-a constatat că el suferea de paralizia picioarelor și a mâinii stângi. Paralizia nu este o consecință a traumei cranio-cerebrale, a traumei coloanei vertebrale sau a electrocutării și gravitatea acesteia nu poate fi stabilită.”

Comisia medico-legală a adăugat că în concluziile sale nu a luat în considerație constatările anterioare privind fracturarea oaselor craniului și comoția cerebrală (a se vedea paragraful 19 de mai sus), deoarece nu i-au fost prezentate imaginile radiografice originale. De asemenea, comisia a adăugat că nu era exclus faptul că reclamantul simula starea sa și că doar o investigație psihiatrică putea exclude această posibilitate.

22. La 18 ianuarie 2006, procuratura a respins plângerea reclamantului cu privire la acuzațiile de maltratare. Aceasta s-a bazat pe declarațiile unuia din colegii lui de cameră, care a afirmat că reclamantul simula starea sa, declarațiile colaboratorilor de poliție, care au negat faptul maltratării reclamantului, raportul medical din 11 noiembrie 2005 și concluzia din raportul medical din 16 ianuarie 2006, potrivit căreia „paralizia nu este o consecință a traumei cranio-cerebrale, a traumei coloanei vertebrale sau a electrocutării și gravitatea acesteia nu poate fi stabilită. ...”

23. Începând cu 15 februarie 2006, reclamantul a efectuat un șir de investigații medicale la Centrul medical de reabilitare a victimelor torturii „Memoria”, o organizație non-guvernamentală finanțată de Uniunea Europeană și membru al Adunării Generale a Consiliului Internațional de Reabilitare a Victimelor Torturii (CIRVT). Se pare că acolo el a fost supus unor analize și examinări medicale detaliate de către diferiți specialiști medicali. Într-un document intitulat „Extras din fișa medicală”, datat din 26 februarie 2006, emis de Centru, se menționa *inter alia* că reclamantul suferea de consecințele unei traume craniale (comoția cerebrală a emisferei stângi predominant în partea temporală), sindrom post-traumatic organic cerebral, otită bilaterală adezivă post-traumatică, nevrită post-traumatică a melcului din urechea internă, surditate bilaterală neuro-senzorială și comoția lombară medulară L1-L2 cu o tetrapareză spastică a membrelor inferioare. Au fost, de asemenea, depistate mai multe stări psihologice caracteristice victimelor torturii. De asemenea, Centrul a decis să ajute reclamantul în acoperirea cheltuielilor pentru o intervenție chirurgicală efectuată cu scopul de „a restabili, cel puțin parțial, auzul”.

24. La 26 iunie 2006, Procurorul General al Republicii Moldova, Valeriu Balaban, a scris o scrisoare Baroului Avocaților din Republica Moldova, în care el a menționat *inter alia* următoarele:

„În ultima perioadă, Procuratura Generală se confruntă cu fenomenul implicării de către unii avocați din Republica Moldova a structurilor internaționale specializate în apărarea drepturilor omului, în procesul examinării de către autoritățile naționale a cazurilor penale concrete, ca o pîrghie de influență în soluționarea intereselor personale și eschivarea persoanelor asupra cărora planează suspiciuni că ar fi comis infracțiuni pasibile de răspundere penală.

Exemple de acest gen pot servi cazul G., declanșat de avocatul A.U., și cazul Vitalie Colibaba, declanșat de avocatul R. Zadoinov, mediatizarea pe plan internațional a cărora a catalizat acțiuni active din partea reprezentanților organizației Amnesty International întru apărarea și restabilirea presupuselor drepturi lezate ale clienților acestora.

În urma examinării suficient de aprofundată a sesizărilor avocaților în care s-a indicat la presupusele acțiuni de maltratare, tortură și tratament inuman admise de către reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne ... procurorii au refuzat pornirea urmăririi penale din motivul lipsei elementelor infracțiunii. ...

... În aceste împrejurări stîrnește nedumerire și ridică semne de întrebare atitudinea iresponsabilă și comportamentul de opoziție neîntemeiat al avocaților A.U. și R. Zadoinov, care cunoscînd faptul că în privința clienților lor nu au fost aplicate acțiuni cu caracter de tortură sau tratament inuman, intenționat au apelat la instituțiile internaționale fără a utiliza preventiv mecanismul național de soluționare a unor asemenea cazuri, creînd astfel un cadru informațional eronat și utilizînd metode neonestе în scopul obținerii unui eventual cîștig de cauză. ...

Evoluția în dinamică a unei astfel de practici va impune necesitatea inițierii controalelor pentru stabilirea prezenței sau absenței în acțiunile avocaților a elementelor infracțiunii prevăzute de articolul 335 § 2 din Codul penal, deoarece răspîndirea pe larg comunității internaționale a unor informații despre presupusele încălcări grave ale drepturilor și libertăților cetățenilor în Republica Moldova generează prejudicii grave imaginii țării noastre.

În temeiul celor expuse, urmează să luați atitudine față de faptele expuse, cu aducerea la cunoștința avocaților baroului a situației create și preîntîmpinarea, în măsura posibilităților, a prejudicierii autorității statului Republica Moldova.”

Scrisoarea de mai sus a generat o dezbatere aprinsă în media. La 30 iunie 2006, Baroul Avocaților din Republica Moldova a făcut o declarație oficială în care a calificat scrisoarea Procurorului General ca o încercare de a intimida avocații. Într-un interviu acordat publicației *Ziarul de Gardă*, președintele Consiliului Baroului Avocaților a declarat, *inter alia*, că aceasta a constituit o încercare de a intimida avocații, astfel încât ei să nu se mai plîngă Curții.

25. Se pare că procuratura nu l-a informat pe reclamant despre ordonanța sa din 18 ianuarie 2006 decât la sfârșitul lunii iunie 2006. La 17 iulie 2006, avocatul reclamantului a contestat ordonanța din 18 ianuarie 2006 și a susținut, *inter alia*, că procuratura nu a examinat plîngerea în mod corespunzător. El a susținut că procuratura nu a luat în considerație faptul că la 25 octombrie 2005, în ziua reținerii sale, reclamantul era într-o stare bună de sănătate. De asemenea, procuratura nu a interogată persoanele care l-au văzut pe reclamant la 3

noiembrie 2005, când el a fost adus în fața instanței de judecată, inclusiv judecătorul, procurorul și persoanele prezente la ședința de judecată. Procurorul nu a interogat medicii care l-au examinat pe reclamant și nu a cerut reclamantului să identifice persoanele care, potrivit lui, l-au torturat și birourile unde preținsele acte de tortură au avut loc. Procurorul nu a investigat din ce cauză colaboratorii de poliție de la subdiviziunea de investigare a cazurilor de omor au interogat reclamantul, care era învinuit de furtul telefoanelor mobile.

26. La 13 februarie 2007, plângerea a fost respinsă de Judecătoria Rîșcani, pe motiv că avocatul reclamantului a omis termenul de zece zile pentru contestarea ordonanței procurorului. Reclamantul a depus recurs în anulare, care a fost admis de Curtea Supremă de Justiție la 3 iulie 2007.

27. Între timp, în iunie 2007, reclamantului i-a fost oficial acordat gradul 2 de invaliditate. În documentele medicale eliberate de Ministerul Protecției Sociale și Familiei s-a recomandat ca el să nu mai lucreze. Motivele pentru declararea lui drept invalid erau „efectele unei traume grave la cap cauzate în octombrie 2005, traumatizarea coloanei vertebrale și surditatea post-traumatică la ambele urechi”.

28. Se pare că, la o dată nespecificată în august sau septembrie 2007, după ce a căzut de pe scară, reclamantul și-a fracturat osul aliac și a stat două luni în spital.

29. La 15 octombrie 2007, Procuratura municipiului Chișinău a respins din nou plângerea reclamantului privind maltratarea sa. Procurorul și-a bazat ordonanța practic pe aceleași motive ca și ordonanța din 18 ianuarie 2006. Avocatul reclamantului a contestat această ordonanță.

30. La 1 noiembrie 2007, un procuror ierarhic superior a anulat ordonanța din 15 octombrie 2007 și a dispus reexaminarea cauzei. El a dat indicații procurorului ierarhic inferior să examineze documentele medicale, să afle dacă reclamantul suferea înainte de reținerea sa de vreuna din afecțiunile care i-au fost depistate după ce el a fost încarcerat și să interogheze medicii care l-au examinat.

31. La 11 decembrie 2007, procurorul a solicitat Ministerului Sănătății să creeze o comisie medicală care să verifice starea sănătății reclamantului, luând în considerație contradicțiile din documentele medicale existente, și anume raportul din 16 ianuarie 2006 și decizia de acordare a gradului 2 de invaliditate reclamantului.

32. La 9 ianuarie 2008, adjunctul ministrului Sănătății a scris pe adresa procuraturii și a informat-o că a fost creată o comisie care trebuia să efectueze o examinare medicală a reclamantului la 27 decembrie 2007. Reclamantul, însă, nu s-a prezentat la comisie.

33. La 12 martie 2008, același adjunct al ministrului a scris procuraturii și a informat-o că reclamantul nu s-a prezentat la examinarea medicală programată pentru aceeași dată.

34. Într-o scrisoare din 14 aprilie 2008 adresată adjunctului ministrului Sănătății, neurologul principal a indicat că l-a văzut pe reclamant la începutul lunii aprilie și că acesta era într-un scaun cu rotile și fusese operat la șold. Recla-

mantul avea o slăbiciune puternică a membrelor din partea dreaptă. Concluzia medicului a fost că reclamantul suferea de o disfuncție serioasă de mișcare a membrelor din partea dreaptă și o disfuncție mai puțin serioasă de mișcare a piciorului stâng. Potrivit medicului, era extrem de dificil de a stabili cauza stării reclamantului, care fie putea fi rezultatul unei traume, fie putea fi simulată.

35. La 6 mai 2008, procuratura a reiterat Ministerului Sănătății cererea sa privind efectuarea unei examinări medicale repetate a reclamantului de către o comisie de medici. Procuratura a cerut comisiei medicale să răspundă la următoarele întrebări:

„1. Suferea oare dl Gurgurov de vreo boală a sistemului nervos central înainte de [reținerea sa la 25 octombrie 2005]?

2. Este oare posibil ca bolile de care suferea el înainte de reținerea sa să se fi acutizat în timpul detenției?

3. Avea oare dl Gurgurov în momentul reținerii leziuni corporale care puteau duce la înrăutățirea stării sănătății lui?

4. Este oare posibil ca problemele de sănătate ale dlui Gurgurov să fi fost cauzate prin auto-mutilare?

5. Are oare dl Gurgurov urme ale traumei cerebrale și ale traumei coloanei vertebrale și cum se manifestă acestea?

6. Suferă dl Gurgurov de efectele șocului cauzat de electrocutare?

7. Care sunt motivele pentru recunoașterea reclamantului ca invalid de gradul doi și care sunt regulile potrivit cărora i-a fost acordat acest statut?

8. Care este vechimea leziunilor corporale cauzate reclamantului?

9. Există vreo legătură causală între starea de sănătate a dlui Gurgurov și vătămarea lui din septembrie 2007?

10. A influențat oare vătămarea din septembrie 2007 starea de sănătate a dlui Gurgurov?”

36. La 15 mai 2008, avocatul reclamantului s-a plâns Procuraturii Generale că procurorul responsabil de acest caz tergiversa în mod inutil examinarea acestuia.

37. La 6 iunie 2008, o comisie din trei medici legiști, doi dintre care erau membrii comisiei care a întocmit raportul din 16 ianuarie 2006, a examinat fișa medicală a reclamantului și a oferit următoarele răspunsuri:

„1 și 2. Fișa medicală a reclamantului nu conține vreo informație care ar sugera că el suferea de vreo boală a sistemului nervos înainte de reținerea sa.

3. În momentul examinării sale medicale din 11 noiembrie 2005, el avea vânătăi pe mâna stângă și zgârieturi pe genunchi, care nu puteau să influențeze starea sa de sănătate.

4. Leziunile reclamantului nu sunt caracteristice automutilării; însă nu se poate exclude nici faptul că el și le-a cauzat singur.

5. La dl Gurgurov nu pot fi găsite simptomele clinice clare ale traumei cerebrale sau ale traumei coloanei vertebrale.

5. Comisia nu dispune de informații care i-ar permite să ajungă la concluzia că reclamantul a fost supus electrocutării.

7. În mod normal, invaliditatea este acordată după examinarea fișei medicale a reclamantului și după examinarea medicală de către medici specializați. ...

8. Vechimea leziunilor corporale ale reclamantului a fost stabilită corect în raportul medical din 11 noiembrie 2005. Problemele sale neurologice au fost stabilite în raportul din 16 ianuarie 2006. Este imposibil de stabilit cu o mai mare exactitate vechimea acestora.

9 și 10. Nu există nicio legătură causală între leziunile corporale și starea actuală de sănătate a reclamantului. Vătămarea sa din septembrie 2007 nu stă la baza disfuncției sale grave de mișcare.”

38. La 11 iunie 2008, procuratura a emis o ordonanță prin care a respins din nou plângerea penală a reclamantului privind maltratarea sa. Această ordonanță s-a bazat, *inter alia*, pe raportul medical din 6 iunie 2008. Reclamantul a contestat această ordonanță la judecătorul de instrucție. Plângerea sa a fost, însă, respinsă, iar reclamantul a fost îndemnat să o depună la procurorul ierarhic superior, ceea ce el a și făcut.

39. La 13 februarie 2009, Procuratura Generală a respins plângerea reclamantului împotriva ordonanței procuraturii din 11 iunie 2008. Aceasta a conchis că reclamantul simula starea sa. Procuratura a ajuns la această concluzie în baza declarațiilor câtorva foști colegi de cameră ai reclamantului și în baza raportului medical din 6 iunie 2008.

II. MATERIALE NON-CONVENȚIONALE RELEVANTE

40. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 309. Constrângerea de a face declarații

„(1) Constrângerea persoanei, prin amenințare sau prin alte acte ilegale, de a face declarații la interogatoriu, ... de către cel care efectuează urmărirea penală ... se pedepsește cu închisoare de până la 3 ani ... .

(2) Aceeași acțiune însoțită:

a) de aplicarea violenței;

b) de tratamente crude, inumane sau degradante;

...

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani ... ”

Articolul 309/1 Tortura

„(1) Provocarea, în mod intenționat, a unei dureri sau suferințe puternice, fizice ori psihice unei persoane, în special cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri ... se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani ...

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) ..., săvârșite:

- c) de două sau mai multe persoane;
  - e) cu folosirea unor instrumente speciale de tortură sau a altor obiecte adaptate în acest scop;
  - f) de o persoană cu înaltă funcție de răspundere,
- se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani ...”

41. Constatările relevante ale CPT făcute în timpul vizitei sale în Republica Moldova în perioada 21-25 noiembrie 2005 sunt următoarele (traducere neoficială):

„46. La izolatorul de detenție provizorie (IDP) al Direcției de combatere a crimei organizate, un deținut intervievat de către delegație a pretins că, în seara zilei de 25 octombrie 2005, la Comisariatul de Poliție al sectorului Rîșcani, el a fost lovit cu mâinile și picioarele într-un birou de la etajul trei, cu scopul de a-l determina să-și recunoască vina în comiterea mai multor infracțiuni. A doua zi, el a fost transferat la IDP al Comisariatului municipal de Poliție, de unde, în perioada cât a fost deținut (până la 2 noiembrie, potrivit registrelor relevante), el a fost transferat de câteva ori, de câteva ori la Comisariatul de Poliție al sectorului Rîșcani și de câteva ori la IDP al Comisariatului municipal de Poliție (transferuri confirmate prin examinarea registrelor relevante). El pretinde că a fost maltratată în aceste localuri. În special, el a pretins că, la 31 octombrie, într-un birou de la etajul 2 al Comisariatului municipal de Poliție, el a fost supus câtorva forme de maltratare: o încercare de a-l sufoca prin punerea unei măști antigaz pe capul lui; suspendarea în poziția cunoscută ca „rândunica”; lovituri peste urechi; electrocutarea administrată prin electrozi fixați după urechile lui și pe șoldurile lui, punerea pe spatele lui a unei greutăți grele. Ca urmare a maltratării cauzate, el și-a pierdut cunoștința pentru o perioadă scurtă de timp, și, după aceasta, nu s-a putut mișca în următoarele patru zile.

Mai mult, potrivit deținutului în cauză, el nu a primit un document în care se menționează drepturile sale decât la sfârșitul dimineții zilei de 26 octombrie și, potrivit lui, tot atunci el s-a întâlnit cu avocatul său desemnat din oficiu. Potrivit lui, primul judecător în fața căruia el a fost adus a treia zi de la privarea sa de libertate nu a reacționat la acuzațiile sale privind maltratarea.

La 3 noiembrie, el a fost adus în fața unui judecător, care i-a aplicat măsura preventivă de nepărăsire a localității. În pofida acestei decizii, în aceeași zi, după efectuarea unei examinări medicale în secția de urgență a unui spital, el a fost transferat la IDP al Direcției de combatere a crimei organizate, în baza unui mandat de arestare eliberat în anul 2001. El a afirmat că a fost, de asemenea, bătut în timpul noii detenții într-un birou al acestei direcții și a fost presat să înceteze să mai depună plângeri.

47. Examinarea medicală efectuată la internarea lui în IDP-ul Comisariatului municipal de Poliție menționează doar leziunile cauzate anterior reținerii sale. La examinarea

medicală a acestui deținut efectuată la 3 noiembrie, într-un spital, de către un neurolog, au fost depistate semne de traumatism în regiunea mâinii stângi și ambilor genunchi, și a fost pusă diagnoza de isterie, cu recomandarea de a efectua examinări paraclinice.

La 4 noiembrie 2005, avocatul său a cerut Procurorului General efectuarea unei examinări medico-legale. Totuși, examinarea a avut loc târziu, și anume la 11 noiembrie 2005 [raportul de examinare medico-legală Nr. 5908, a se vedea paragraful 12 de mai sus] iar în acesta se notează că, din această cauză, este imposibil de stabilit cu exactitate vechimea leziunilor găsite, precum și faptul că este necesară spitalizarea deținutului pentru examinarea sa și stabilirea unei diagnoze exacte.

48. La examinarea acestui deținut, o comisie de medici a stabilit existența a două rupturi mici bilaterale ale timpanelor, care corespund afirmațiilor lui privind lovirea urechilor, precum și dereglări atipice ale aparatului locomotor, care ar putea vorbi convingător de cauzarea unei traume psihologice majore.

Având în vedere starea de sănătate a acestei persoane, delegația a solicitat luarea măsurilor în vederea acordării asistenței medicale necesare pentru starea lui, inclusiv îngrijirea psihologică. CPT ar dori să primească această informație în timp de o lună.

Mai mult, CPT reiterează cererea delegației de a fi informată despre acțiunile ulterioare luate pe marginea plângerii deținutului și rezultatele oricăror investigații efectuate în această privință.

49. Fără a prejudicia acțiunile ulterioare pe marginea plângerii deținutului și concluziile investigării efectuate, CPT-ul dorește să sublinieze că acest caz indică asupra unei inerții inacceptabile din partea autorităților față de afirmațiile de aplicare a unei forme grave de maltratare/tortură și asupra neimplementării flagrante de către autorități a celor mai importante recomandări ale Comitetului menite să prevină maltratarea (stabilite în paragrafele 21 și 23 ale raportului său întocmit în urma vizitei din 2004) și să asigure respectarea unor garanții fundamentale (stabilite în paragrafele 30, 32 și 34).

Este crucial ca aceste recomandări să fie implementate imediat și nu există vreun argument convingător care ar justifica orice fel de întârziere în luarea de acțiuni. Doar implementarea acestora poate să reprezinte un indiciu clar al voinței autorităților moldovenești de a pune capăt fenomenului maltratării.

Prin urmare, CPT-ul cheamă autoritățile moldovenești să întreprindă pași decisivi, la toate nivelurile, pentru a asigura ca toate recomandările sale cu privire la prevenirea maltratării de către poliție și respectarea garanțiilor fundamentale menționate de către Comitet în raportul său întocmit în urma vizitei din 2004 să fie implementate fără alte întârzieri. ...”

ÎN DREPT

42. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 3 al Convenției, că a fost torturat de poliție. De asemenea, el s-a plâns de omisiunea autorităților naționale de a investiga în mod corespunzător plângerile sale cu privire la maltratare. Articolul 3 al Convenției prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

43. Reclamantul a susținut că el nu a avut un recurs efectiv pentru a cere compensații pentru maltratarea la care a fost supus și a pretins o violare a articolului 13, care prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale ... ”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

44. Guvernul a susținut că pretenția formulată în temeiul articolului 3 al Convenției este inadmisibilă pe motiv de neepuizare a căilor de recurs interne. În special, acesta a declarat că reclamantul nu a contestat ordonanța procurorului din 11 iunie 2008 la procurorul ierarhic superior, după cum prevede legea, ci a contestat-o la judecătorul de instrucție. Reclamantul nu a fost de acord cu Guvernul.

45. Curtea notează că reclamantul a contestat ordonanța din 11 iunie 2008 la Procuratura Generală și că cea din urmă a examinat plângerea reclamantului în fond și a respins-o ca nefondată, însă nu pe vreun motiv procedural. Prin urmare, obiecția Guvernului urmează a fi respinsă.

46. Reclamantul s-a mai plâns că detenția sa în perioada între 25 octombrie și 9 decembrie 2005 a avut loc cu încălcarea articolului 5 § 1 al Convenției. De asemenea, el s-a plâns, în temeiul articolului 13 combinat cu articolul 5 al Convenției, că în Republica Moldova nu există recursuri efective pentru a contesta ilegalitatea detenției și a asigura eliberarea sa. Curtea notează că această cerere a fost depusă la 11 februarie 2008, adică după expirarea termenului de șase luni de la eliberarea reclamantului din detenție. Prin urmare, aceste pretenții urmează a fi declarate inadmisibile în temeiul articolului 35 §§ 1 și 4 al Convenției.

47. De asemenea, reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 3 al Convenției, că el nu a avut acces la avocatul său în cursul procedurii privind arestarea sa preventivă. Curtea consideră că această pretenție urmează a fi examinată prin prisma articolului 5 § 4 al Convenției și că aceasta este inadmisibilă din aceleași motive ca și pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției.

48. Curtea consideră că cererea, cu excepția pretențiilor la care s-a făcut referire în paragrafele 46 și 47 de mai sus, ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea acesteia inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea parțial admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul cererii.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

A. Argumentele părților

1. *Cu privire la pretinsa maltratare*

49. Reclamantul a susținut că el a fost maltrat de către poliție în timpul detenției sale și că, în urma actelor de tortură, el este acum invalid. Referindu-se la declarațiile câtorva codeținuți care l-au acuzat de simularea stării sale, reclamantul a declarat că aceștia erau informatori ai poliției.

50. Bazându-se pe declarațiile colaboratorilor de poliție acuzați de maltratarea reclamantului, declarațiile gardienilor de la instituția de detenție în care a fost deținut reclamantul, rapoartele medicale și declarațiile câtorva colegi de cameră ai reclamantului, Guvernul a declarat că reclamantul a căzut din patul său și simula starea sa.

51. În ceea ce privește invaliditatea reclamantului, Guvernul a prezentat un document de o pagină de la autoritatea responsabilă de stabilirea invalidității, în care, la capitolul „cauza invalidității” erau scrise cuvintele „boala generală”. Guvernul a susținut că nu exista o legătură causală între invaliditatea reclamantului și pretinsa lui maltratare în perioada octombrie-noiembrie 2005.

2. *Cu privire la pretinsa investigație inadecvată*

52. Reclamantul a susținut că, imediat după ce el s-a plâns de tortură, autoritățile nu l-au dus la un medic, pentru a documenta leziunile vizibile de pe corpul său înainte ca acestea să dispară. Mai mult, autoritățile au efectuat o examinare medicală superficială și nu au efectuat o examinare medicală detaliată a organelor lui interne. Autoritățile nu au interogat toți colegii lui de cameră, ci doar pe cei care, potrivit reclamantului, erau informatori ai poliției.

53. Guvernul a susținut că autoritățile au luat toate măsurile necesare pentru a investiga eficient acuzațiile reclamantului de maltratare. Procuratura a solicitat de mai multe ori asistența Ministerului Sănătății și a obținut rapoarte medicale cu privire la starea de sănătate a reclamantului. În cadrul investigației au fost interogați colaboratorii de poliție și colegii de cameră ai reclamantului. Era adevărat că investigația a durat mai mult decât ar fi de dorit; totuși, întârzierea se datora divergențelor din documentele medicale și refuzului reclamantului de a se prezenta la comisiile medicale create de Ministerul Sănătății.

B. Aprecierea Curții

1. *Cu privire la pretinsa maltratare*

54. După cum a menționat Curtea de multe ori, articolul 3 consfințește una din valorile fundamentale ale unei societăți democratice. Chiar și în cele mai di-

ficile circumstanțe, precum lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante. Spre deosebire de majoritatea normelor materiale ale Convenției și ale Protocoalelor nr. 1 și nr. 4, articolul 3 nu conține prevederi care să permită excepții, iar, conform articolului 15 § 2, nicio derogare de la prevederile sale nu este permisă, chiar dacă este cazul unui pericol public care amenință viața națiunii (a se vedea *Selmouni v. France* [GC], nr. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V și *Assenov and Others v. Bulgaria*, hotărâre din 28 octombrie 1998, § 93, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VIII).

55. Atunci când unei persoane îi sunt cauzate leziuni corporale, în timp ce ea se află în detenție sau sub un alt control al poliției, orice astfel de leziune va crea o prezumție puternică, că acea persoană a fost supusă maltratării (a se vedea *Bursuc v. Romania*, nr. 42066/98, § 80, 12 octombrie 2004). Ține de sarcina statului să dea o explicație plauzibilă despre circumstanțele în care au fost cauzate leziunile, neîndeplinirea căreia ridică o chestiune clară în temeiul articolului 3 al Convenției (a se vedea cauza *Selmouni*, citată mai sus, § 87).

56. În procesul de apreciere a probelor, Curtea aplică, în general, standardul de probațiune „dincolo de un dubiu rezonabil” (a se vedea *Ireland v. the United Kingdom*, 18 ianuarie 1978, § 161, Serii A nr. 25). Totuși, astfel de probe pot fi deduse și din coexistența unor concluzii suficiente de întemeiate, clare și concordate sau a unor prezumții similare incontestabile ale faptelor. Atunci când evenimentele într-o cauză sunt în totalitate sau în mare parte cunoscute numai de autorități, ca în cazul persoanelor aflate în custodia autorităților, se vor crea prezumții puternice ale faptelor în legătură cu leziunile corporale apărute în perioada detenției. Într-adevăr, sarcina probațiunii aparține autorităților, care trebuie să prezinte explicații satisfăcătoare și convingătoare (a se vedea *Salman v. Turkey* [GC], nr. 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII).

57. Revenind la circumstanțele acestei cauze, Curtea notează că este indisputabil faptul că, în perioada 25 octombrie și 9 decembrie 2005, reclamantul s-a aflat în detenție. De asemenea, nu se contestă faptul că, imediat după eliberarea sa, la 10 decembrie 2005, reclamantul a fost spitalizat și că leziuni deosebit de grave au fost depistate pe corpul său, cum ar fi craniul fracturat, comoție cerebrală, stare cranio-cerebrală post-traumatică și trauma spatelui cu vătămarea coloanei vertebrale, care a cauzat o paralizie parțială (a se vedea paragraful 19 de mai sus). Aceste constatări au fost confirmate de către medici de la Centrul Memoria, care au mai constatat că reclamantul suferea de surditate post-traumatică (a se vedea paragraful 23 de mai sus). Guvernul nu a contestat constatările de mai sus. În continuare, Curtea notează că părțile sunt de acord că reclamantul nu suferea de nici una din stările descrise mai sus înainte de reținerea sa la 25 octombrie 2005. În asemenea circumstanțe, Curtea consideră ca fiind stabilit faptul că toate leziunile de mai sus au fost cauzate reclamantului în timpul detenției sale.

58. Deoarece Guvernul nu a dat nicio explicație cu privire la originea leziunilor de mai sus și având în vedere prezumția puternică care apare în asemenea situații (a se vedea paragraful 55 de mai sus), Curtea conchide că Guvernul nu a convins-o că leziunile reclamantului au fost cauzate prin orice altceva decât prin maltratarea sa când se afla în custodia poliției.

59. În continuare, Curtea urmează să determine forma maltratării aplicate reclamantului. Pentru a determina dacă o anumită formă de maltratare poate fi calificată drept tortură, trebuie să se ia în considerație distincția prevăzută în articolul 3 dintre acest termen și cel de tratament inuman sau degradant. Așa precum ea a constatat anterior, se pare că intenția a fost ca Convenția să stigmatizeze printr-o astfel de distincție tratamentul inuman deliberat care cauzează suferințe foarte grave și crude (a se vedea *Ireland v. the United Kingdom*, citată mai sus, § 167). Faptul că durerea sau suferința au fost cauzate intenționat pentru a obține o recunoaștere a vinovăției este un factor care trebuie luat în considerație atunci când se decide dacă maltratarea a constituit tortură (a se vedea *Aksoy v. Turkey*, 18 decembrie 1996, § 64, *Reports* 1996-VI, și *Salman*, citată mai sus, § 114).

60. În această cauză, Curtea notează, în special, intensitatea maltratării cauzate reclamantului, în urma căreia el a suferit leziuni corporale foarte grave și a devenit invalid. Curtea notează argumentul Guvernului potrivit căruia invaliditatea reclamantului nu era legată de leziunile cauzate în timpul detenției (a se vedea paragraful 51 de mai sus); totuși, Curtea nu poate să accepte acest argument, deoarece celelalte pagini ale raportului pe care s-a bazat Guvernul se referă clar la faptul că maltratarea reclamantului de către poliție în octombrie 2005 a reprezentat cauza invalidității sale (a se vedea paragraful 27 de mai sus).

61. În asemenea circumstanțe, Curtea consideră că violența aplicată reclamantului a fost de natură extremă și capabilă să provoace durere puternică și suferința crudă, care urmează a fi considerată drept acte de tortură, în sensul articolului 3 al Convenției.

62. În lumina celor de mai sus, Curtea conchide că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției.

2. *Cu privire la pretinsa investigație inadecvată*

63. Curtea reamintește că atunci când o persoană face afirmații credibile că a fost supusă unor tratamente contrare articolului 3 al Convenției de către poliție sau alți agenți ai statului, prevederile acestui articol, citite în contextul obligației generale a statului impuse de articolul 1 al Convenției de a „recunoaște oricărei persoane aflată sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție”, impun efectuarea unei investigații oficiale efective. La fel ca și o investigație efectuată în virtutea articolului 2, o astfel de investigație ar trebui să permită identificarea și pedepsirea persoanelor responsabile. Altfel, interzicerea generală prin lege a torturii, tratamentelor sau pedepselor inumane și degradan-

te, în pofida importanței sale fundamentale, ar fi inefectivă în practică și ar face posibil, în anumite cazuri, pentru agenții statului, să comită abuzuri împotriva persoanelor aflate sub controlul lor, ei beneficiind, astfel, de o imunitate virtuală (a se vedea, printre altele, *Labita v. Italy* [GC], nr. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV). Pentru ca o investigație să fie efectivă, este necesar ca persoanele competente de a o efectua să fie independente de persoanele implicate în evenimentele supuse investigației (a se vedea, de ex., *Barbu Anghelescu v. Romania*, nr. 46430/99, § 66 din 5 octombrie 2004). Aceasta înseamnă nu numai lipsa unei legături ierarhice sau instituționale, dar și o independență reală (a se vedea, spre exemplu, *Ergi v. Turkey*, hotărâre din 28 iulie 1998, §§ 83-84, *Reports* 1998-IV, unde procurorul care investiga decesul unei fete, în timpul unei confruntări, a dat dovadă de lipsă de independență prin faptul că s-a bazat, în cea mai mare parte, pe informațiile oferite de jandarmii implicați în incident).

64. Investigarea acuzațiilor serioase de maltratare trebuie să fie deplină. Aceasta înseamnă că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite sau nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la baza deciziilor lor (a se vedea hotărârea *Assenov and Others v. Bulgaria*, citată mai sus, § 103). Ele trebuie să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili lor pentru a asigura probe cu privire la incident, inclusiv, *inter alia*, declarații ale martorilor oculari și probele medico-legale (a se vedea *Tanrikulu v. Turkey* [GC], nr. 23763/94, § 104 et seq., ECHR 1999-IV și *Gül v. Turkey*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice carență în desfășurarea investigației care ar putea submina posibilitatea sa de a stabili cauza leziunilor corporale sau de a identifica persoanele responsabile riscă să nu corespundă acestui standard.

65. Curtea notează, în primul rând, că independența procuraturii în cadrul efectuării investigației efectuate de ea era îndoielnică. Ea observă că Procuratura Generală și-a exprimat o opinie clară asupra acestei chestiuni la începutul investigațiilor și a încercat să exercite presiuni asupra avocatului reclamantului și asupra tuturor avocaților în general, pentru a-i descuraja să mai depună cereri la organizațiile internaționale specializate în protecția drepturilor omului (a se vedea paragraful 24 de mai sus). Acest fapt a dus la constatarea violării articolului 34 al Convenției în cauza *Colibaba v. Moldova* (nr. 29089/06, § 67, 23 octombrie 2007).

66. În continuare, Curtea notează o serie de carențe serioase la efectuarea investigației de către autoritățile naționale. Curtea se va limita la următoarele chestiuni, pe care ea le consideră de un interes deosebit. În primul rând, în ciuda plângerii reclamantului din 4 noiembrie 2005 cu privire la maltratarea sa, el a fost examinat de către un medic legist abia la 11 noiembrie 2005, adică peste mai mult de o săptămână după ultimele acte pretinse de maltratare. Medicul legist a conchis că, din cauza prezentării întârziate la examinarea medicală, era imposibil de a stabili cu precizie vechimea leziunilor corporale

ale reclamantului. El a recomandat spitalizarea reclamantului pentru a stabili cauzele stării acestuia; totuși, în ciuda acestei recomandări clare, reclamantul a continuat să fie deținut și a putut fi spitalizat abia la 9 decembrie 2005, după eliberarea sa. În raportul medical întocmit în urma spitalizării reclamantului a fost menționat că pe corpul acestuia au fost constatate leziuni corporale foarte grave, inclusiv craniul fracturat și o vătămare a coloanei vertebrale. Procuratura a considerat necesar de a ordona efectuarea unei examinări medicale suplimentare a reclamantului de către o comisie medicală, care urma a fi făcută în baza rapoartelor medicale existente. Procuratura a adresat patru întrebări comisiei medicale, însă niciuna din ele nu avea drept scop constatarea originii leziunilor reclamantului la cap și la coloană vertebrală. Se pare că comisia medicală și-a limitat concluziile sale la întrebările puse de procuratură și nu s-a referit la concluziile anterioare în privința craniului fracturat și a coloanei vertebrale vătămate ale reclamantului. Cu regret, aceasta nu a atras atenția asupra concluziilor în privința fracturării craniului reclamantului, deoarece acesteia nu i-au fost prezentate imaginile radiografice originale. De asemenea, comisia a adăugat că simularea de către reclamant nu poate fi exclusă și că doar o examinare psihiatrică ar putea exclude această posibilitate. O examinare psihiatrică nu a fost însă efectuată niciodată. În baza raportului comisiei medicale și a declarațiilor câtorva colegi de cameră ai reclamantului, la 18 ianuarie procuratura a respins plângerea reclamantului cu privire la maltratare. Procuratura nu a dat o apreciere concluziilor din raportul medical din 10 decembrie 2005, care a fost întocmit de către medicii care l-au examinat pe reclamant personal și în baza documentației medicale.

67. După câteva evenimente procedurale care au durat mai mult de doi ani și după ce reclamantul a fost recunoscut invalid de gradul doi, procuratura a decis să obțină de la o comisie medicală un nou raport. De această dată, procuratura a adresat comisiei zece întrebări. Niciuna din ele însă nu avea drept scop aflarea originii fracturării craniului și vătămării coloanei vertebrale a reclamantului constatate la eliberarea sa. La 6 iunie 2008, o comisie medicală a emis un raport în baza datelor din fișa medicală a reclamantului. Raportul nu conținea vreo referire la rapoartele medicale din 10 decembrie 2005 și 15 februarie 2006 și s-a axat, mai cu seamă, pe concluziile din raportul din 11 noiembrie 2005 privind leziunile și zgârieturile de pe genunchii și mâinile reclamantului. Prin urmare, nu este surprinzător faptul că aceasta a constatat că „pe corpul dlui Gurgurov nu au fost găsite simptome clinice clare ale traumei capului și coloanei vertebrale”.

68. În ordonanța sa finală cu privire la respingerea plângerii reclamantului de maltratare, procuratura a decis, în baza declarațiilor câtorva colegi de cameră ai reclamantului și ale colaboratorilor de poliție, că reclamantul își simula starea. Procuratura a ales să ignore mărturiile potrivit cărora reclamantul nu își simula starea și, cel mai important, a ignorat rapoartele medicale

necontestate din 10 decembrie 2005 și 15 februarie 2006 și documentele medicale emise de Ministerul Protecției Sociale și Familiei în privința invalidității reclamantului.

69. În afara faptelor prezentate mai sus, Curtea notează că, pe toată durata investigării, reclamantului nu i-a fost acordată posibilitatea de a identifica agresorii săi și de a-i confrunta, așa cum a solicitat el. Modul în care a fost efectuată urmărirea penală permite Curții să ajungă la concluzia că procuratura nu a făcut niciun efort veritabil de a investiga cauza și a stabili adevărul. Contrar acestui fapt, există indicii convingătoare că aceasta încerca să ascundă faptele și să creeze impedimente de natură să facă imposibilă identificarea și pedepsirea persoanelor responsabile.

70. În lumina deficiențelor serioase la care s-a făcut referire mai sus, Curtea consideră că autoritățile naționale nu și-au onorat obligația lor de a investiga plângerile reclamantului cu privire la maltratare. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției și în această privință.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 AL CONVENȚIEI

71. Reclamantul a susținut că, din cauza ineficienței investigației efectuate pe marginea plângerilor sale cu privire la maltratare, el nu a avut un recurs efectiv prin care să solicite compensații pentru maltratarea la care a fost supus.

72. Guvernul nu a fost de acord și a declarat că reclamantul avea posibilitate să înainteze o acțiune civilă de recuperare a daunelor.

73. Curtea consideră, având în vedere caracterul inadecvat al investigației în legătură cu plângerea penală a reclamantului împotriva polițiștilor care l-au maltratată, o acțiune civilă bazată pe aceleași fapte și acuzații nu ar fi avut vreo șansă de succes. Prin urmare, Curtea consideră că nu a fost demonstrat faptul că a existat un recurs efectiv în baza căruia reclamantul ar fi putut pretinde compensații pentru maltratarea cauzată de către polițiști. Astfel, a avut loc o violare a articolului 13 combinat cu articolul 3 al Convenției.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

74. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

75. Reclamantul a pretins 113,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral, care a constat din EUR 100,000 pentru încălcarea drepturilor sale garantate de articolul 3 al Convenției, EUR 7,000 pentru încălcarea drepturilor sale garantate de articolul 5, EUR 1,000 pentru încălcarea drepturilor sale garantate de articolul 6 și EUR 5,000 pentru încălcarea drepturilor sale garantate de articolul 13 al Convenției. El a susținut că, drept rezultat al maltratării de către polițiști, a suferit dureri fizice foarte puternice. De asemenea, lui i-au fost cauzate suferințe psihice și emoționale puternice ca rezultat al tratamentului la care el a fost supus și a leziunilor cauzate.

76. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că, în lumina jurisprudenței Curții în cauze similare, suma pretinsă era excesivă.

77. Având în vedere violările constatate mai sus și gravitatea acestora, Curtea consideră că acordarea compensației cu titlu de prejudiciu moral este justificată în această cauză. Făcând evaluarea sa în mod echitabil, și luând în considerație invaliditatea permanentă cauzată reclamantului prin maltratare, Curtea îi acordă acestuia EUR 45,000¹.

B. Costuri și cheltuieli

78. Reclamantul nu a formulat vreo pretenție cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda de întârziere

79. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* pretențiile formulate în temeiul articolelor 5 și 6 și în temeiul articolului 13 combinat cu articolul 5 al Convenției inadmisibile, iar restul cererii admisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în ceea ce privește maltratarea reclamantului de către colaboratorii de poliție;

---

¹ Rectificată la 17 iunie 2009, în conformitate cu punctul 5 (a) al dispozitivului.

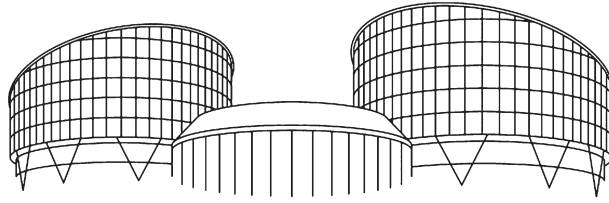
3. *Hotărâște* că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în ceea ce privește omisiunea de a efectua o investigație efectivă a plângerilor reclamantului cu privire la maltratarea în detenție;
4. *Hotărâște* că a existat o violare a articolului 13 al Convenției în ceea ce privește lipsa recursurilor efective pentru actele de maltratare pretinse;
5. *Hotărâște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 45,000 (patruzeci și cinci mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, care să fie convertiți în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
6. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 16 iunie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA BUZILOV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 28653/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

23 iunie 2009

DEFINITIVĂ

23/09/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Buzilov c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
 Lech Garlicki,
 Ljiljana Mijović,
 David Thór Björgvinsson,
 Ján Šikuta,
 Päivi Hirvelä,
 Mihai Poalelungi, *judecători*,

și Fatoș Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 2 iunie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 28653/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Petru Buzilov („reclamantul”), la 6 iulie 2005.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl Mihai Cebotari și dna Eugenia Buzilov. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său la acea dată, dl V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins, în special, că a fost supus unei brutalități severe din partea poliției și că autoritățile nu au efectuat o cercetare adecvată a incidentului, contrar articolului 3 al Convenției. De asemenea, el s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, de durată excesivă a procesului penal intentat împotriva sa.

4. La 7 mai 2007, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în anul 1961 și locuiește în Cahul.

6. Reclamantul a fost reținut la 30 mai 2002 (31 mai 2002, potrivit Guvernului) în Chișinău de către Direcția generală urmărire penală a Ministerului

Afacerilor Interne, fiind bănuït de banditism. El pretinde că i-a fost acoperit capul, el a fost împins într-o mașină și dus la un comisariat de poliție.

7. Potrivit reclamantului, el a fost bătut cu cruzime de către polițiști la Comisariatul de poliție Hîncești. El a susținut că un colaborator de poliție în civil a ordonat altor cinci polițiști să-i pună o mască antigaz pe cap; că i s-au pus cătușele și că picioarele i-au fost legate de mâini la spate; că el a fost culcat cu capul în jos pe abdomen; și că două cabluri electrice de metal i-au fost prinse de urechi. El pretinde că a fost electrocutat în timp ce peste el era turnată apă rece. Din cauza durerii acute el, și-a mușcat limba. În același timp, un alt polițist îi oprea accesul aerului în masca antigaz și mișca cablurile de la urechi la degetele de la picioare. Potrivit reclamantului, el a fost supus acestor maltratări în fiecare noapte între 30 mai și 3 iunie 2002. În timpul zilei, el era adus la Comisariatul de poliție Comrat.

8. La 3 iunie 2002, Judecătoria sectorului Comrat a emis un mandat de arest pe numele reclamantului pentru o perioadă de treizeci de zile. Reclamantul a fost plasat în izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului de poliție Comrat. Din dosar nu este clar dacă el a contestat încheierea judecătorească din 3 iunie 2002.

9. Ca urmare a unei plângeri a avocatului său, un anchetator penal de la Comisariatului de poliție Comrat a dispus examinarea reclamantului de către un medic legist. Un raport de examinare medicală din 4 iunie 2002 menționa, *inter alia*, următoarele:

„[Potrivit reclamantului] La 30 mai 2002 el a fost dus la Comisariatul de poliție Hîncești. Măinile și picioarele i-au fost legate împreună și el a fost bătut cu un baston și cu bare metalice. Cabluri electrice erau prinse de degetele de la picioare și el a fost electrocutat. Când el își pierdea cunoștința, peste el era turnată apă. După aceasta, cablurile au fost prinse de urechile lui și el a fost electrocutat din nou. Când el își pierdea cunoștința, apa era din nou turnată peste el. Pe cap îi era pusă o mască anti-gaz iar accesul aerului era oprit permanent. Reclamantul s-a plâns de dureri de cap, greață și dureri în locurile vătămăte.

Deasupra sprâncenei drepte – era o zgârietură de 2.4 x 1.4 cm, ..., în partea dreaptă occipitală a capului – o vânătaie gălbuie de 1 x 0.8 cm, pe pleoapa dreaptă de sus – o vânătaie ovală de 3.5 x 0.8 cm, în jurul ochiului stâng – o vânătaie gălbuie de 4.5 x 2.1 cm, ...vânătăi de culoare deschis violetă de forme neregulate de 2.6 x 2 cm și 2.7 x 1.9 cm pe ambii obraji, în partea dreaptă a tâmplei – o vânătaie gălbuie de formă neregulată de 4 x 2 cm, auricule (dreaptă și stângă) [de la urechi] – galbene, ... pe partea din față a umărului drept – o vânătaie galbenă de 10 x 7 cm, ... multiple vânătăi între 7.3 x 2.4 cm, 1.3 x 1.2 cm și 4 x 0.9 cm pe ambele părți ale pieptului, pe abdomen – multiple vânătăi gălbului de forme neregulate de mărimea între 1.8 x 1.2 cm și 6 x 1.7 cm, pe scalp – vânătăi neregulate de culoare roșie închisă de mărime 9 x 6 cm, 14 x 2 cm și 3.7 x 1 cm, multiple vânătăi de mărime între 0.2 x 0.4 cm și 7 x 2.2 cm pe ambele picioare. ... Pe vârful limbii [reclamantului] – o cicatrice ovală de 1.4 x 0.6 cm, 0.3 cm adâncime.

Zgârieturile și vânătăile ... au fost cauzate de lovituri cu un obiect contondent și neascuțit, cicatricea de pe vârful limbii ... putea fi cauzată de dinți umani, [vătămările] puteau fi cauzate în circumstanțele și la timpul indicat și sunt calificate ca leziuni corporale ușoare.”

10. La 26 iunie 2002, un ziar privat a publicat un articol, potrivit căruia poliția a reținut o bandă organizată de către reclamant. Ziarul a publicat numele lui și a afirmat că el putea fi condamnat la douăzeci și cinci de ani de închisoare.

11. La 13 iunie 2003, un ziar de stat a publicat un articol despre un grup de oameni bănuși de banditism. Totuși, acesta nu a dezvăluit numele reclamantului, ci doar a folosit sintagma „Petru B.”

12. La o dată nespecificată, reclamantul s-a plâns Procuraturii Generale de pretinsa sa maltratare la Comisariatul de poliție Hîncești. La 18 și 31 martie 2005, Procuratura sectorului Hîncești și, respectiv, Procuratura Generală l-au informat pe reclamant că plângerile sale au fost respinse pe motiv de lipsă a „elementelor constitutive” ale infracțiunii. Se pare că, la respingerea plângerii reclamantului, Procuratura s-a bazat pe declarațiile a doi polițiști care au declarat că nu l-au bătut pe reclamant și nu au văzut vreun semn de maltratare pe corpul lui la 1 iunie 2002, când l-au escortat de la Comisariatul de poliție Hîncești la un alt comisariat de poliție. Procurorul a conchis că leziunile descoperite pe corpul reclamantului nu au fost cauzate de colaboratorii de poliție de la Comisariatul de poliție Hîncești.

13. În perioada ianuarie - octombrie 2003, cauza penală împotriva reclamantului a fost examinată de către Curtea de Apel Chișinău. La 7 octombrie 2004, Curtea de Apel Chișinău și-a declinat competența în favoarea Curții de Apel Cahul, care, la rândul său, la 31 octombrie, și-a declinat competența în favoarea Curții de Apel Comrat. Având în vedere acest conflict de competență, cauza a fost expediată Curții Supreme de Justiție, care, la 27 ianuarie 2003, a decis că instanța competentă să examineze cauza este Curtea de Apel Cahul.

14. Printr-o sentință a Curții de Apel Cahul din 18 iunie 2007, reclamantul a fost găsit vinovat de faptele incriminate și a fost condamnat la zece ani închisoare. Din documentele prezentate de părți nu este clar dacă procedurile s-au încheiat la acea dată.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

15. Prevederile relevante ale Codului penal în vigoare în perioada relevantă sunt următoarele:

Articolul 185

„Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, însoțite fie de acte de violență, fie de folosirea armei, fie de acțiuni de tortură și care jignesc demnitatea personală a părții vătămate, se pedepsește cu privațiune de libertate pe un termen de la trei la zece

ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a practica anumite activități pe un termen de până la cinci ani. ...”

ÎN DREPT

16. Reclamantul a pretins, în temeiul articolului 3 al Convenției, că el a fost maltratat de către poliție. De asemenea, el a pretins că autoritățile naționale nu au investigat în mod corespunzător plângerile lui cu privire la maltratare. Articolul 3 al Convenției prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

17. Reclamantul s-a plâns că durata procedurilor penale a fost incompatibilă cu cerința „termenului rezonabil” prevăzută de articolul 6 § 1 al Convenției, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... într-un termen rezonabil ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. ...”

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

18. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, de durata excesivă a procedurilor penale intentate împotriva sa. Guvernul nu a fost de acord cu poziția reclamantului și a susținut că, având în vedere complexitatea cauzei și comportamentul persoanelor acuzate, durata procedurilor nu a fost excesivă.

19. Curtea reiterează că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, ținând cont de criteriile stabilite în jurisprudența sa, în special, complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților relevante și importanța cauzei pentru reclamant (a se vedea, printre altele, *Frydlender v. France* [GC], nr. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII). În această cauză, Curtea notează că reclamantul nu și-a fundamentat pretenția și nu a prezentat Curții o copie a dosarului său național. Fără acesta, Curtea nu poate hotărî asupra rezonabilității duratei procedurilor. În astfel de circumstanțe, această pretenție este vădit nefondată și urmează a fi declarată inadmisibilă în conformitate cu articolul 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

20. Reclamantul s-a mai plâns că cele două ziare care au scris articole despre el (a se vedea paragrafele 10 și 11 de mai sus) au încălcat dreptul său la prezumția nevinovăției. Curtea notează că ziarul de stat nu

a dezvăluit identitatea reclamantului și/sau nu a făcut în vreun fel posibilă identificarea acestuia. Prin urmare, această pretenție este vădit nefondată. În ceea ce privește celălalt ziar, Curtea notează că acesta era un ziar privat și, prin urmare, pretenția este incompatibilă *ratione materiae*. În orice caz, se pare că reclamantul nu a recurs la căile de recurs interne și nu a inițiat proceduri judiciare împotriva ziarelor. Prin urmare, Curtea consideră că pretenția formulată de reclamant în temeiul articolului 6 § 2 al Convenției este inadmisibilă în temeiul articolului 35 §§ 1, 3 și 4 al Convenției.

21. În final, reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 38 al Convenției, că avocatului său nu i-au fost create facilități adecvate pentru a se întâlni cu el. În opinia Curții, această pretenție se referă, în esență, la dreptul reclamantului de a sesiza Curtea, garantat de articolul 34 al Convenției. Totuși, deoarece reclamantul nu și-a întemeiat pretenția prin prezentarea vreunor probe, aceasta urmează a fi declarată inadmisibilă, ca vădit nefondată, în conformitate cu articolul 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

22. Curtea consideră că pretenția reclamantului care a rămas, formulată în temeiul articolului 3 al Convenției, ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că nici un alt temei pentru declararea ei inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară această pretenție admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestei pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 AL CONVENȚIEI

23. Reclamantul a pretins că a fost torturat în timpul detenției sale la Comisariatul de poliție Hîncești și a susținut că autoritățile nu au explicat originea celor peste patruzeci de leziuni de pe corpul său menționate în raportul de examinare medicală din 4 iunie 2002. De asemenea, reclamantul s-a plâns că procuratura nu a anchetat în mod corespunzător plângerea sa.

24. Guvernul a susținut că reclamantul nu a fost maltratat în timpul detenției sale la Comisariatul de poliție Hîncești. Acest fapt a fost dovedit prin declarațiile colaboratorilor de poliție de la acest comisariat de poliție, care au negat orice acuzații de maltratare. Potrivit Guvernului, autoritățile au efectuat o investigație efectivă pe marginea plângerii reclamantului privind maltratarea.

25. După cum a notat Curtea de mai multe ori, articolul 3 consfințește una din valorile fundamentale ale unei societăți democratice. Chiar și în cele mai dificile circumstanțe, precum lupta împotriva terorismului și a crimei organizate, Convenția interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante. Spre deosebire de majoritatea normelor materiale ale Convenției și ale Protocoloalelor nr. 1 și nr. 4, articolul 3 nu conține prevederi care

să permită excepții, iar conform articolului 15 § 2 nicio derogare de la prevederile sale nu este permisă, chiar dacă este cazul unui pericol public care amenință viața națiunii (a se vedea, *Selmouni v. France* [GC], nr. 25803/94, § 95, ECHR 1999-V, și *Assenov and Others v. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 93, *Reports of Judgements and Decisions* 1998-VIII).

26. Atunci când unei persoane îi sunt cauzate leziuni corporale, în timp ce ea se află în detenție sau sub un alt control al poliției, orice astfel de leziune va crea o prezumție puternică că acea persoană a fost supusă maltratării (a se vedea *Bursuc v. Romania*, nr. 42066/98, § 80, 12 octombrie 2004). Ține de sarcina statului să dea o explicație plauzibilă despre circumstanțele în care au fost cauzate leziunile, neîndeplinirea căreia ridică o chestiune clară în temeiul articolului 3 al Convenției (*Selmouni*, citată mai sus, § 87).

27. În procesul de apreciere a probelor, Curtea aplică, în general, standardul de probațiune „dincolo de un dubiu rezonabil” (a se vedea *Ireland v. the United Kingdom*, 18 ianuarie 1978, § 161, Seria A nr. 25). Totuși, astfel de probe pot fi deduse și din coexistența unor concluzii suficiente de întemeiate, clare și concordate sau a unor similare prezumții incontestabile ale faptelor. Atunci când evenimentele într-o cauză sunt în totalitate sau în mare parte cunoscute numai de autorități, ca în cazul persoanelor aflate în custodia autorităților, se vor crea prezumții puternice ale faptelor în legătură cu leziunile corporale apărute în perioada detenției. Într-adevăr, sarcina probațiunii aparține autorităților, care trebuie să prezinte explicații satisfăcătoare și convingătoare (a se vedea *Salman v. Turkey* [GC], nr. 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII).

28. Curtea reiterează că atunci când o persoană face afirmații credibile că a fost supusă unor tratamente contrare articolului 3 al Convenției de către poliție sau alți agenți ai statului, prevederile acestui articol, citite în contextul obligației generale a statului impuse de articolul 1 al Convenției de a „recunoaște oricărei persoane aflată sub jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție”, impun efectuarea unei investigații oficiale efective. La fel ca și o investigație efectuată în virtutea articolului 2, o astfel de investigație ar trebui să permită identificarea și pedepsirea persoanelor responsabile. Altfel, interzicerea generală prin lege a torturii, tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante, în pofida importanței sale fundamentale, ar fi inefectivă în practică și ar face posibil, în anumite cazuri, pentru agenții statului, să comită abuzuri împotriva persoanelor aflate sub controlul lor, ei beneficiind, astfel, de o imunitate virtuală (a se vedea, printre altele, *Labita v. Italy* [GC], nr. 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV).

29. Investigarea acuzațiilor grave de maltratare trebuie să fie deplină. Aceasta înseamnă că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întâmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite sau nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la baza deciziilor lor (a se vedea *Assenov and Others*, citată mai sus, § 103 et seq.). Ele trebuie să între-

prindă toți pașii rezonabili și disponibili lor pentru a asigura probe cu privire la incident, inclusiv, *inter alia*, declarații ale martorilor oculari și probele medico-legale (a se vedea *Tanrikulu v. Turkey* [GC], nr. 23763/94, § 104 et seq., ECHR 1999-IV și *Gül v. Turkey*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice omisiune pe parcursul desfășurării investigației care ar putea submina posibilitatea sa de a stabili cauza leziunilor corporale sau identitatea persoanelor responsabile riscă să nu corespundă acestui standard.

30. Pentru a determina dacă o anumită formă de maltratare poate fi calificată drept tortură, trebuie să se ia în considerație distincția prevăzută în articolul 3 dintre acest termen și cel de tratament inuman sau degradant. Așa precum ea a constatat anterior, se pare că intenția a fost ca Convenția să stigmatizeze printr-o astfel de distincție tratamentul inuman deliberat care cauzează suferințe foarte grave și crude (a se vedea *Ireland, citată mai sus*, § 167). Faptul că durerea sau suferința au fost cauzate intenționat pentru a obține o recunoaștere a vinovăției este un factor care trebuie luat în considerație atunci când se decide dacă maltratarea a constituit tortură (*Aksoy v. Turkey*, 18 decembrie 1996, *Reports*, § 64 și *Salman*, citată mai sus, § 114).

31. Revenind la faptele acestei cauze, Curtea notează că reclamantul a pretins că i-au fost cauzate numeroase vătămări în timpul detenției sale la Comisariatul de poliție Hincești. Deoarece Guvernul nu a prezentat explicații privind vătămrile reclamantului, Curtea conchide că acestea sunt rezultatul maltratării care a avut loc în timpul aflării în detenție la poliție.

32. În continuare, Curtea notează că concluziile raportului de examinare medicală din 4 iunie 2002, potrivit căruia urechile reclamantului erau galbene și el avea o cicatrice adâncă în urma mușcăturii vârfului limbii, corespund afirmațiilor reclamantului că el a fost electrocutat prin fire prinse de urechile sale și că, ca urmare a durerii acute, el și-a mușcat involuntar vârful limbii. Curtea consideră că această formă de maltratare este îndeosebi condamnată, deoarece presupune intenția de obținere a informației, pedepsire sau intimidare. În astfel de circumstanțe, Curtea consideră că violența asupra reclamantului a avut un caracter deosebit de grav, capabilă să-i provoace durere acută și suferințe crude, și că aceasta urmează a fi apreciată drept acte de tortură. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției.

33. În final, Curtea notează că, după primirea plângerii reclamantului privind maltratarea, procuratura nu a audiat reclamantul sau doctorii care l-au examinat. Procuratura nu a cerut reclamantului nici să identifice colaboratorii de poliție responsabili. De fapt, procuratura nu a luat vreo măsură fermă în vederea investigării plângerii reclamantului, însă a fost dispusă să accepte fără rezerve declarațiile colaboratorilor de poliție acuzați. Prin urmare, Curtea nu poate să conchidă că a avut loc o investigație efectivă. Din acest motiv, a avut loc și o violare procedurală a articolului 3 al Convenției.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

34. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

35. Reclamantul a pretins 500,000 euro (EUR) în calitate de compensație pentru încălcarea drepturilor sale garantate de articolele 3 și 6 ale Convenției. El nu a specificat dacă pretenția lui se referă la prejudiciul material sau moral. Potrivit reclamantului, această sumă trebuia să compenseze constrângerea de a-și recunoaște vina și pentru cei cinci ani petrecuți în detenție în timpul procesului. În privința ultimului aspect, el a susținut că în timpul detenției sale el nu a putut să-și întrețină familia sa.

36. Guvernul a tratat pretenția reclamantului ca o pretenție formulată cu titlu de prejudiciu moral. El a susținut că procedurile nu au fost excesiv de îndelungate și că detenția reclamantului în timpul procesului a fost justificată. Referindu-se la pretenția privind violarea articolului 3 al Convenției, Guvernul a susținut că, în lumina jurisprudenței anterioare a Curții în cauzele moldovenești pe marginea articolului 3, suma pretinsă era prea mare. El a mai susținut că, în unele cauze, Curtea a considerat că constatarea unei violări a constituit o satisfacție echitabilă suficientă.

37. Având în vedere violarea constatată mai sus și gravitatea acesteia, Curtea consideră că în această cauză acordarea unei compensații cu titlu de prejudiciu moral este justificată. Făcând evaluarea sa în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului EUR 30,000.

B. Costuri și cheltuieli

38. Reclamantul a mai pretins EUR 1,680 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

39. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că suma pretinsă era excesivă.

40. Curtea acordă EUR 500 cu titlu de costuri și cheltuieli în ceea ce privește costurile angajate față de dl M. Cebotari.

C. Dobânda de întârziere

41. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibilă pretenția formulată în temeiul articolului 3 al Convenției, iar restul cererii inadmisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 3 al Convenției în ceea ce privește obligațiile materiale și procedurale ale statului pârât;
3. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 30,000 (treizeci de mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, plus orice taxă care poate fi percepută, și EUR 500 (cinci sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, plus orice taxă care poate fi percepută de la reclamant, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
4. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 23 iunie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

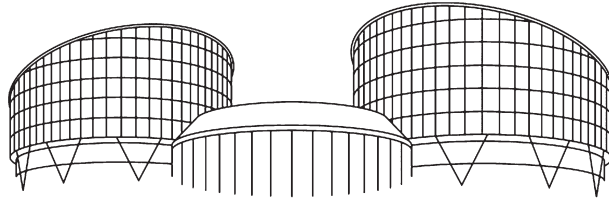
Fatoş Aracı
Grefier Adjunct

Nicolas Bratza
Președinte

DECIZII

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 5822/04
depusă de Anton BEJAN
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 6 ianuarie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Ljiljana Mijović,
David Thór Björgvinsson,
Ján Šikuta,
Päivi Hirvelä,
Mihai Poalelungi, *judcători*,
și Fatoș Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 28 ianuarie 2004,
Având în vedere declarația prezentată de Guvernul pârât, prin care se solicită
scoaterea cererii de pe rol, și răspunsul reclamantului la această declarație,
În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Anton Bejan, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1960 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl Vitalie Iordachi, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

În perioada 1 noiembrie 1983 – 14 mai 1990, reclamantul a fost angajat al Ministerului Afacerilor Interne („Ministerul”).

În perioada 1990 – 2002, reclamantul a fost ales deputat în Parlament, iar ulterior a activat în calitate de judecător.

La 19 februarie 2002, el a solicitat Ministerului să-l restabilească în funcție. Ca urmare a refuzului Ministerului, el a inițiat proceduri judiciare, solicitând restabilirea sa în funcție, includerea în vechimea sa de muncă a perioadei cât a deținut funcții electivă și achitarea salariului începând cu 19 februarie 2002.

Printr-o hotărâre irevocabilă din 15 octombrie 2003, Curtea Supremă de Justiție a hotărât în favoarea reclamantului, a obligat Ministerul să-l restabilească în funcție, să includă perioada anilor 1990 – 2002 în vechimea sa de muncă și să-i plătească salariul restant în mărime de 7,978 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 510 euro (EUR) la acea dată).

La 19 noiembrie 2003, reclamantul a expediat Ministerului decizia judecătorească pentru executare.

La 10 decembrie 2003, executorul judecătoresc a obligat Ministerul să execute hotărârea judecătorească în termen de cinci zile. Deoarece Ministerul nu s-a conformat, la 17 decembrie 2003 executorul judecătoresc a depus o cerere la Judecătoria Centru, solicitând sancționarea ministrului Afacerilor Interne pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive. Rezultatul acestei proceduri nu este cunoscut.

La 26 decembrie 2003, ministrul Afacerilor Interne a executat decizia judecătorească în partea ce ține de restabilirea în funcție a reclamantului și de recunoașterea vechimii sale în muncă. Ca urmare a cererii reclamantului, la aceeași dată, ministrul a emis o decizie prin care l-a eliberat din funcție.

La 22 iulie 2004, Ministerul i-a plătit reclamantului MDL 7,978.

PRETENȚII

Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul său de acces la justiție a fost încălcat prin executarea întârziată a hotărârii judecătorești definitive din 15 octombrie 2003.

De asemenea, reclamantul s-a plâns că executarea întârziată a dus la încălcarea dreptului său la protecția protecției garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

ÎN DREPT

La 3 decembrie 2007, Guvernul a informat Curtea că a propus să facă o declarație unilaterală în vederea reglementării chestiunilor abordate în cerere. În continuare, el a solicitat Curții să scoată cererea de pe rol, în temeiul articolului 37 al Convenției.

Declarația prevede următoarele:

„[Guvernul]:

Recunoaște că a avut loc o ingerință în drepturile reclamantului garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție ca urmare a executării întârziate a hotărârii judecătorești din 15 octombrie 2003.

[...] este gata să plătească [dlui Anton Bejan] suma de 1,100 lei moldovenești (66 euro) cu titlu de prejudiciu material, 500 euro cu titlu de prejudiciu moral și 900 euro cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții. Alte cheltuieli vor fi rambursate la prezentarea documentelor justificative.

Aceste sume vor fi plătite în termen de trei luni de la data adoptării deciziei Curții Europene pentru Drepturile Omului privind scoaterea cererii de pe rol.”

Reclamantul a solicitat Curții să respingă propunerea Guvernului, pe motiv că el dorea continuarea examinării cererii și pronunțarea unei hotărâri. În special, el a pretins că prejudiciul material ar trebui să constituie EUR 88.3, prejudiciul moral – EUR 2,000 iar costurile și cheltuielile – EUR 1,200.

În primul rând, Curtea observă că părțile nu au putut ajunge la o înțelegere privind condițiile reglementării amiabile a cauzei. Ea reamintește că, conform articolului 38 § 2 al Convenției, negocierile privind reglementarea amiabilă a cauzei sunt confidențiale și că articolul 62 § 2 al Regulamentului Curții mai prevede că nicio comunicare scrisă sau orală și nicio ofertă de reglementare făcută în cadrul acestor negocieri nu va putea fi menționată sau invocată în procedura contencioasă. Totuși, această declarație a fost făcută de Guvern în afara negocierilor de reglementare amiabilă.

Curtea notează că articolul 37 al Convenției prevede că ea poate hotărî, la orice stadiu al procedurii, scoaterea de pe rol a unei cereri, atunci când circumstanțele permit să se tragă una din concluziile specificate la literele (a), (b) sau (c) ale paragrafului 1 al acestui articol. Articolul 37 § 1 (c) dă dreptul Curții să hotărască scoaterea cererii de pe rol, în special:

„pentru orice alt motiv, constatat de Curte, care nu mai justifică continuarea examinării cererii”.

Articolul 37 § 1 *in fine* prevede următoarele:

„Totuși, Curtea continuă examinarea cererii dacă respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și prin Protocelele sale o cere.”

Curtea mai notează că, în anumite circumstanțe, ea poate scoate o cerere de pe rol, în temeiul articolului 37 § 1 (c) al Convenției, în baza unei declarații unilaterale a Guvernului pârât, chiar dacă reclamantul dorește continuarea examinării cauzei. În acest sens, Curtea va examina cu atenție declarația în lumina principiilor care rezultă din jurisprudența sa, în special din hotărârea *Tahsin Acar* (a se vedea, *Tahsin Acar v. Turkey*, [GC], nr. 26307/95, §§ 75-77, ECHR 2003-VI; și *Melnic v. Moldova*, nr. 6923/03, §§ 22-25, 14 noiembrie 2006).

În ceea ce privește circumstanțele acestei cauze, Curtea notează că ea a specificat în câteva cauze caracterul și întinderea obligațiilor care revin statului pârât în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în ceea ce privește obligația de a executa hotărârile judecătorești definitive (a se vedea, printre altele, *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, ECHR 2004-III (extracts); *Luntre and Others v. Moldova*, nr. 2916/02, 21960/02, 21951/02, 21941/02, 21933/02, 20491/02, 2676/02, 23594/02, 21956/02, 21953/02, 21943/02, 21947/02 și 21945/02, 15 iunie 2004). Atunci când Curtea a constatat o violare a acestor articole, ea a acordat o satisfacție echitabilă, mărimea căreia a depins de particularitățile specifice ale cauzei.

Având în vedere caracterul recunoașterii din declarația unilaterală a Guvernului, precum și suma compensației propuse (care poate fi considerată rezonabilă în comparație cu sumele acordate de către Curte în cauze similare, a se vedea *Ungureanu v. Moldova*, nr. 27568/02, § 39, 6 septembrie 2007), Curtea consideră că nu mai este justificată continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 (c)) (a se vedea, pentru principiile relevante, *Tahsin Acar*, citată mai sus, și *Meriakri v. Moldova* (radiere), nr. 53487/99, 1 martie 2005)).

În lumina celor de mai sus, Curtea conchide că respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale nu îi cere continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției).

Prin urmare, cererea urmează a fi scoasă de pe rol.

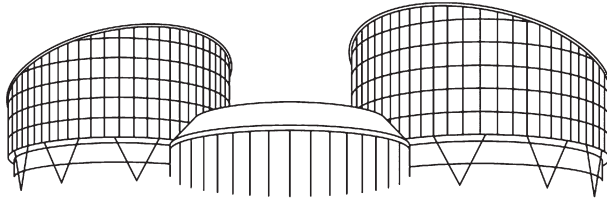
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Ia notă de prevederile declarației Guvernului pârât și de modalitățile de asigurare a respectării angajamentelor la care s-a făcut referire în aceasta;

Decide să scoată cererea de pe rolul său în temeiul articolului 37 § 1 (c) al Convenției.

Fatoș Araci
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE
CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATEA

Cererii nr. 12224/05
depusă de Vasile și Dumitru COMANDARI
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 27 ianuarie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 25 martie 2005,

Având în vedere observațiile prezentate de Guvernul pârât și observațiile prezentate ca răspuns de către reclamanți,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamanții, dl Vasile Comandari și dl Dumitru Comandari, sunt cetățeni ai Republicii Moldova care s-au născut în anul 1974 și, respectiv, 1978 și care locuiesc în Bălți. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Ca rezultat al urmării penale ilegale a reclamanților, aceștia au intentat o acțiune civilă împotriva Guvernului și au solicitat compensarea prejudiciului moral.

Printr-o hotărâre definitivă din 21 septembrie 2004, Curtea de Apel Bălți a obligat Ministerul Finanțelor să plătească fiecărui reclamant câte 16,190 lei moldovenești. La 19 octombrie 2004, reclamanții au solicitat formal executarea acestei hotărâri judecătorești, iar sumele bănești le-au fost plătite la 14 septembrie 2005.

Reclamanții nu au informat Curtea despre executarea hotărârii judecătorești pronunțată în favoarea lor, nici prin corespondența ulterioară comunicării cererii. Curtea a aflat despre executarea hotărârii judecătorești din septembrie 2005 abia din observațiile Guvernului.

PRETENȚII

Reclamanții s-au plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, că dreptul lor de acces la justiție a fost încălcat prin executarea întârziată a hotărârii judecătorești din 21 septembrie 2004.

ÎN DREPT

Reclamanții s-au plâns de executarea întârziată a hotărârii judecătorești din 21 septembrie 2004. Ei au invocat articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Aceste articole, în partea lor relevantă, prevăd următoarele:

Articolul 6 § 1 al Convenției:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... într-un termen rezonabil ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ... ”

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. ...”

În observațiile sale, Guvernul a prezentat o copie a dispoziției care confirmă plata în favoarea reclamanților a sumei indicate în hotărârea judecătorească din 21 septembrie 2004. El a susținut că, deoarece hotărârea judecătorească a fost executată, reclamanții nu mai pot pretinde că sunt victime ale violării Convenției.

Reclamanții au confirmat că li s-au plătit banii, însă au susținut că aceștia nu au fost plătiți într-un termen rezonabil.

Curtea notează că hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamanților a devenit executorie la 19 octombrie 2004 și a fost executată la 14 septembrie 2005, ceea ce a constituit mai puțin de unsprezece luni din ziua în care hotărârea judecătorească a devenit executorie. Luând în considerație jurisprudența cu privire la acest subiect (a se vedea, spre exemplu, *Timofeyev v. Russia*, nr. 58263/00, § 37, 23 octombrie 2003) și faptul că Ministerul Finanțelor s-a conformat integral prevederilor hotărârii judecătorești într-o perioadă relativ scurtă de timp, Curtea constată că aceasta a fost executată într-un „termen rezonabil”. Mai mult, deoarece în această cauză nu au existat factori care ar putea fi considerați ca cerând o diligență specială și o executare mai rapidă, Curtea constată că cererea nu relevă vreo aparență de violare a articolului 6 § 1 al Convenției sau a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (a se vedea, spre exemplu, *Osoian v. Moldova* (dec.), nr. 31413/03, 28 februarie 2006).

Prin urmare, această cerere urmează a fi respinsă, ca fiind vădit nefondată, în temeiul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

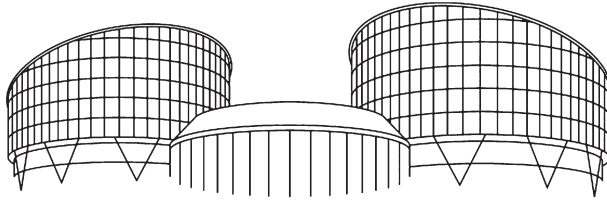
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE
CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATEA

Cererii nr. 24246/05
depusă de Elena GLAVCEV
împotriva Moldovei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 27 ianuarie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
David Thór Björgvinsson,
Ledi Bianku,
Mihai Poalelungi, *judcători*,
și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 20 iunie 2005,
Având în vedere observațiile prezentate de Guvernul pârât și observațiile
prezentate în răspuns de către reclamant,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dna Elena Glavcev, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1959 și care locuiește în Comrat. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

Reclamantul este un profesor școlar și este angajat formal în cadrul unei subdiviziuni locale a Ministerului Educației. Ca urmare a unui accident rutier ce a avut loc în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, reclamantul și-a pierdut parțial capacitatea de muncă. Deoarece angajatorul a refuzat să-i plătească compensații în conformitate cu legislația muncii, el a inițiat proceduri judiciare civile împotriva acestuia.

Printr-o decizie irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 9 februarie 2005, acțiunea reclamantului a fost admisă iar angajatorul acestuia a fost obligat să-i plătească lui 32,199 lei moldovenești (MDL) (2,301 euro (EUR) la acea dată).

Reclamantul a obținut titlul executoriu și a solicitat formal executarea hotărârii. Hotărârea judecătorească a fost executată la 21 iulie 2005.

Reclamantul nu a informat Curtea despre executarea hotărârii judecătorești pronunțată în favoarea sa, iar Curtea a aflat despre acest fapt abia din observațiile Guvernului.

PRETENȚII

Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, de neexecutarea hotărârii judecătorești din 9 februarie 2005.

ÎN DREPT

Reclamantul s-a plâns de neexecutarea hotărârii judecătorești din 9 februarie 2005. El a invocat articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Aceste articole, în partea lor relevantă, prevăd următoarele:

Articolul 6 § 1:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... într-un termen rezonabil ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”

Articolul 1 al Protocolului nr. 1:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. ...”

În observațiile sale, Guvernul a prezentat Curții o copie a dispoziției care confirmă plata în favoarea reclamantului a sumei indicate în hotărârea judecătorească din 9 februarie 2005. El a susținut că, deoarece hotărârea judecătorească a fost executată, reclamantul nu poate pretinde că este victimă a violării Convenției.

Reclamantul a susținut că executarea nu a fost efectuată într-un termen rezonabil.

Curtea notează că hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantului a devenit executorie la 9 februarie 2005 și a fost executată la 21 iulie 2005, adică șase luni mai târziu. Având în vedere jurisprudența sa cu privire la acest subiect (a se vedea, spre exemplu, *Timofeyev v. Russia*, nr. 58263/00, § 37, 23 octombrie 2003) și faptul că hotărârea judecătorească a fost în întregime executată de către pârât într-o perioadă relativ scurtă, Curtea constată că aceasta a fost executată într-un „termen rezonabil”. Din acest motiv, Curtea constată că cererea nu relevă vreo aparență de violare a articolului 6 § 1 al Convenției sau a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (a se vedea, spre exemplu, *Osoian v. Moldova* (dec.), nr. 31413/03, 28 februarie 2006).

Prin urmare, această cerere urmează a fi respinsă, ca fiind vădit nefondată, în temeiul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

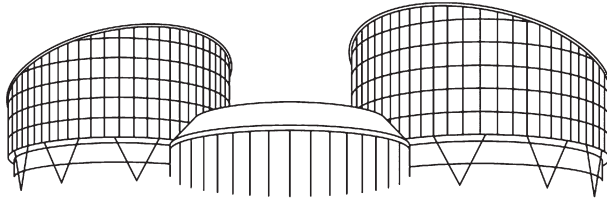
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE
CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATEA

Cererii nr. 19261/05
depusă de Ion NEDELCOV
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 27 ianuarie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
David Thór Björgvinsson,
Ledi Bianku,
Mihai Poalelungi, *judcători*,
și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 17 mai 2005,
Având în vedere observațiile prezentate de Guvernul pârât și observațiile
prezentate ca răspuns de către reclamant,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Ion Nedelcov, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1933 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl R. Zadoinov, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul era membru al unei asociații pomicole și, în calitatea sa de membru, a deținut un lot de teren pe care cultiva legume și fructe pentru necesitățile familiei sale.

La o dată nespecificată, din motive necunoscute Curții, reclamantul a fost exclus din asociație. Potrivit statutului asociației, litigiile dintre asociație și membrii acesteia urmau a fi soluționate de către Consiliul municipal Chișinău.

Reclamantul a depus o cerere la Consiliul municipal Chișinău și a contestat decizia asociației; cu toate acestea, cererea sa a fost respinsă pe motive procedurale.

Reclamantul a contestat decizia Consiliului municipal și, la 19 mai 2004, a obținut o hotărâre judecătorească irevocabilă prin care Consiliul municipal a fost obligat să examineze fondul cererii sale. La 1 iunie 2004, a fost emis un titlu executoriu, iar hotărârea judecătorească a fost executată la 27 aprilie 2005, când Consiliul municipal a examinat fondul cererii reclamantului și a adoptat o decizie în favoarea reclamantului.

Reclamantul a primit decizia Consiliului municipal prin poștă la 19 septembrie 2005.

Reclamantul nu a informat Curtea despre executarea hotărârii judecătorești pronunțată în favoarea sa, iar Curtea a aflat despre acest fapt abia din observațiile Guvernului.

ÎN DREPT

Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, de încălcarea dreptului său de acces la justiție ca urmare a executării întârziate a hotărârii judecătorești din 19 mai 2004.

ÎN DREPT

Reclamantul s-a plâns de executarea întârziată a hotărârii din 19 mai 2004. El a invocat articolul 6 § 1 al Convenției, partea relevantă a căruia prevede următoarele:

Articolul 6 § 1:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... într-un termen rezonabil ... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ... ”

Guvernul a susținut că, deoarece hotărârea judecătorească a fost executată înainte ca reclamantul să depună cererea sa la Curte, el nu mai poate pretinde că este victimă a violării Convenției.

Reclamantul a confirmat faptul că hotărârea judecătorească din 19 mai 2004 a fost executată la 27 aprilie 2005, dar a susținut că a aflat despre acest lucru abia la 19 septembrie 2005, când a primit o scrisoare de la Consiliul municipal. În opinia sa, perioada de executare a durat între 19 mai 2004 și 19 septembrie 2005.

Curtea notează că hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantului a devenit executorie la 1 iunie 2004 și a fost executată la 27 aprilie 2005, adică peste mai puțin de unsprezece luni după ce hotărârea a devenit executorie. Având în vedere jurisprudența sa cu privire la acest subiect (a se vedea, spre exemplu, *Timofeyev v. Russia*, nr. 58263/00, § 37, 23 octombrie 2003) și faptul că hotărârea judecătorească a fost în întregime executată de Consiliul municipal Chișinău într-o perioadă relativ scurtă, Curtea constată că aceasta a fost executată într-un „termen rezonabil”. Faptul că reclamantul nu s-a interesat de procedura de executare prin consultarea publicației oficiale a consiliului municipal sau prin solicitarea informației direct de la Consiliul municipal în perioada aprilie – septembrie 2005 nu poate fi imputat autorităților de stat responsabile de executarea hotărârilor judecătorești. Mai mult, deoarece în această cauză nu au existat factori care ar putea fi considerați ca cerând o diligență specială și o executare mai rapidă, Curtea constată că cererea nu relevă vreo aparență de violare a articolului 6 § 1 al Convenției (a se vedea, de exemplu, *Osoian v. Moldova* (dec.), nr. 31413/03, 28 februarie 2006).

Prin urmare, această cerere urmează a fi respinsă, ca fiind vădit nefondată, în temeiul articolului 35 §§ 3 și 4 al Convenției.

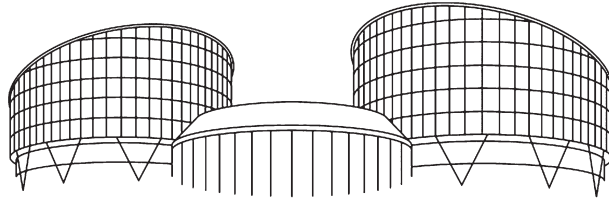
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 38421/05
depusă de Dumitru TATARU
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 27 ianuarie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 13 octombrie 2005,

Având în vedere acordul de reglementare amiabilă la care au ajuns părțile,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Dumitru Tataru, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1941 și care locuiește în Bubuieci, Chișinău. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl D. Grecu, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

La o dată nespecificată, reclamantul a inițiat proceduri judiciare civile împotriva Consiliului local Bubuieci, solicitând, în temeiul Codului Funciar, acordarea unui lot de teren cu suprafața de 1.9 ha.

Printr-o hotărâre judecătorească definitivă din 11 martie 2003, Judecătoria sectorului Ciocana a hotărât în favoarea reclamantului și a obligat Consiliul local Bubuieci să-i acorde terenul solicitat.

Reclamantul a obținut titlul executoriu și a solicitat formal executarea hotărârii judecătorești; totuși, această hotărâre nu a fost executată nici până în prezent.

PRETENȚII

Reclamantul s-a plâns că drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție au fost încălcate prin neexecutarea hotărârii judecătorești din 11 martie 2003.

ÎN DREPT

La 25 și la 29 aprilie 2008, Curtea a primit de la părți un document care conținea un acord de reglementare amiabilă, care prevedea, *inter alia*, următoarele:

„...Guvernul va plăti reclamantului EUR 2,736, reprezentând valoarea terenului ..., EUR 500 cu titlu de prejudiciu material, EUR 1,000 cu titlu de prejudiciu moral și EUR 300 cu titlu de costuri și cheltuieli. Aceste sume vor fi convertite în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și vor fi plătite în termen de trei luni de la data la care cererea va fi scoasă de pe rolul Curții.

... Plata sumelor sus-menționate va constitui executarea integrală a hotărârii Judecătoriei sectorului Ciocana din 11 martie 2003 și soluționarea deplină și definitivă a acestei cauze.

... Reclamantul își va retrage cererea sa ... și declară că nu are alte pretenții împotriva Guvernului ... ”

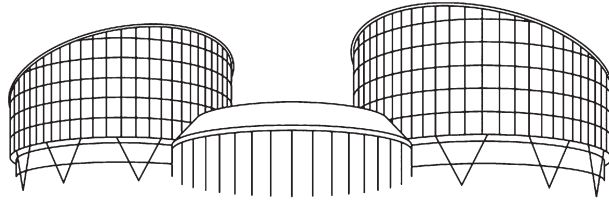
Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată existența vreunui motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). Prin urmare, cererea urmează a fi scoasă de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE

Cererea nr. 3630/05
depusă de Valerii TROHIN
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la
10 februarie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 9 decembrie 2004,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea
amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Valerii Trohin, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1966 și care locuiește în Soroca. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl A. Tănase și dna J. Hanganu, avocați din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

1. *Reținerea reclamantului și pretinsa maltratare*

La 3 aprilie 2003, reclamantul, care este vorbitor de limbă rusă, a fost reținut, fiind bănuit de comiterea unui jaf. El pretinde că a fost maltratată de poliție și că s-a plâns autorităților de maltratarea sa. El mai pretinde că nu i-a fost acordată asistența judiciară adecvată, că nu a înțeles materialele dosarului său scrise în limba română și că nu a fost adus imediat în fața instanței judecătorești.

La 25 iunie 2003, procurorul a refuzat să pornească urmărirea penală în baza plângerii reclamantului. Procuratura Generală l-a informat despre acest refuz prin câteva scrisori întocmite în limba română.

La 14 octombrie 2005, reclamantul a fost achitat. La 27 martie 2006, Curtea de Apel Chișinău a casat această hotărâre judecătorească și a adoptat o nouă decizie, prin care reclamantul a fost condamnat pentru comiterea jafului.

Reclamantul a solicitat Curții Supreme de Justiție și Baroului Avocaților din Republica Moldova să-i acorde un avocat care să-l reprezinte în fața instanței de judecată și să-l ajute să depună recurs, însă fără succes.

La 13 septembrie 2006, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea lui de recurs ca inadmisibilă. Se pare că reclamantul nu a fost prezent la ședința de judecată.

Reclamantul a depus recurs în anulare împotriva deciziei judecătorești din 13 septembrie 2006. La 23 aprilie 2007, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare și a trimis cauza la rejudecare la Curtea de Apel.

La 30 octombrie 2007, Curtea de Apel Chișinău a admis parțial recursul reclamantului și l-a achitat pe unele capete de acuzare aduse împotriva lui. La 2 septembrie 2008, Curtea Supremă de Justiție a menținut această decizie. Instanța s-a referit la investigarea insuficientă a plângerilor de maltratare a reclamantului și a coinalpatului acestuia, contrar articolului 3 al Convenției. Această decizie este irevocabilă.

2. *Condițiile de detenție*

În perioada 3 aprilie 2003 - 19 mai 2003, reclamantul a fost deținut în izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Criuleni. El pretinde că, după 19 mai 2003, a fost periodic deținut acolo peste 100 de zile, inclusiv între 12-19 iulie 2004 și în noiembrie 2004. La 9 noiembrie 2004, el s-a plâns unui colaborator al Ministerului Afacerilor Interne care l-a vizitat că condițiile de detenție din izolatorul de detenție provizorie Criuleni erau inumane. La 10 noiembrie 2004, el a depus o plângere similară unui procuror de la Procuratura Generală. El s-a mai plâns diferitor autorități de stat și a primit câteva scrisori în care acele autorități au recunoscut că condițiile de detenție din izolatorul în cauză nu corespundeau normelor sanitare și tehnice. Spre exemplu, în scrisoarea datată din 22 noiembrie 2004 adresată reclamantului și semnată de adjunctul procurorului raionului Criuleni, a fost recunoscut faptul că celulele din izolator erau total neamenajate, nemobilate și fără veceu și că comisariatul de poliție, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală și alte autorități au fost informate despre situația existentă. Potrivit aceleiași scrisori, la 10 noiembrie 2004, o inspecție a serviciului sanitaro-epidemiologic Criuleni a constatat că izolatorul de detenție provizorie a Comisariatului de Poliție Criuleni nu corespundea normelor sanitare.

Potrivit reclamantului, el nu avea plimbări zilnice și avea acces foarte limitat la lumina naturală, acces limitat la apă, mâncarea era de proastă calitate, în celule era prea cald, iar celulele nu se ventilau, erau umede și infestate cu paraziți. De asemenea, el a expediat Curții o scrisoare din izolator care conținea insecte pe care acesta pretinde că le-a găsit în patul său.

În celulă nu era veceu, doar o căldare. Mai mult, lui i-a fost negat accesul la asistență medicală. El a pretins că era bolnav de hepatită cronică și bronșită. Reclamantul s-a plâns în mod repetat de condițiile de detenție în cadrul ședințelor de judecată în dosarul său penal, însă fără succes. El a susținut că, deoarece celula era infestată cu paraziți, el nu putea dormi, fiind continuu mușcat de insecte și, ca rezultat, nu putea efectiv participa la proces. Mai mult, avocatul său nu i-a acordat asistență judiciară efectivă.

B. Materiale interne și alte materiale relevante

1. *Prevederile relevante ale dreptului intern*

Prevederile relevante ale dreptului intern au fost expuse în hotărârea Curții în cauza *Ostrovar v. Moldova*, nr. 35207/03, §§ 61-66, 13 septembrie 2005.

2. *Rapoartele Comitetului pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT)*

Părțile relevante ale raportului CPT cu privire la vizita efectuată în Republica Moldova în perioada 11-21 octombrie 1998 sunt următoarele:

„54. Izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Criuleni ...

Toate celulele erau similare: deținuții dormeau pe aceleași lavițe din lemn fără saltele sau pături; fără lumină naturală sau cu lumină naturală limitată; lumina artificială insuficientă în cursul zilei și deranjantă noaptea; ventilare foarte slabă; celule dezgustător de murdare. Potrivit deținuților, multe celule erau infestate cu paraziți, iar prezența șobolanilor în celulă era o priveliște obișnuită. Nu exista posibilitate de a avea plimbări la aer liber și nici alte genuri de activități în afară de două vizite zilnice la „veceu”. Acesta din urmă, fiind într-o stare de neimaginat, precum și robinetul apeductului din blocul de detenție, erau amplasate într-o încăpere aflată la sfârșitul coridorului, iar deținuții trebuiau să riște mergând acolo în întuneric pentru a-și satisface necesitățile naturale sau să se răcorească. ...

56. Privirea persoanelor de libertatea lor implică responsabilitatea de a le deține în condiții corespunzătoare demnității inerente persoanei. Faptele constatate pe parcursul vizitei CPT arată că autoritățile moldovenești nu și-au îndeplinit această responsabilitate în privința persoanelor deținute în comisariatele de poliție raionale și în izolatoarele vizitate. ... De multe ori condițiile din comisariatele de poliție raionale și izolatoarele de detenție provizorie vizitate constituiau tratament inuman și degradant, mai mult, ele prezentau un risc semnificativ pentru sănătatea persoanelor deținute.”

PRETENȚII

Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 1 al Convenției, că statul pârât nu a asigurat respectarea drepturilor sale.

De asemenea, el s-a plâns, în temeiul articolului 3 al Convenției, de maltratarea sa de către colaboratorii de poliție după reținerea sa.

El s-a mai plâns, în temeiul aceluiași articol, de condițiile de detenție inumane și degradante din izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Criuleni.

El s-a plâns, în temeiul articolului 5 al Convenției, de detenția sa ilegală fără a exista o bănuială verosimilă că el a comis o infracțiune, de imposibilitatea de a înțelege documentele relevante care au fost întocmite într-o limbă pe care el nu o înțelege și de prestația slabă a apărării sale.

De asemenea, el s-a plâns, în temeiul articolului 6 al Convenției, de refuzul autorităților de a-i acorda un avocat pentru a-l reprezenta în fața Curții Supreme de Justiție.

Reclamantul s-a plâns în, temeiul articolului 13 al Convenției, de lipsa unui recurs efectiv în ceea ce privește pretențiile sale.

El s-a mai plâns, în temeiul articolului 14 al Convenției, de discriminare, deoarece lui nu i-au fost prezentate toate documentele într-o limbă pe care el o înțelege.

În final, el s-a plâns în temeiul articolului 17 al Convenției.

ÎN DREPT

La 6 mai 2008, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație semnată cu privire la această cerere:

„Eu, Vladimir Grosu, Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, declar că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dlui Valerii Trohin suma de 3,500 (trei mii cinci sute) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.”

La 17 septembrie 2008, Curtea a primit următoarea declarație semnată de către reclamant:

„Ca răspuns la scrisoarea din 12 august 2008 adresată avocaților mei, vă informez că subsemnatul, reclamantul V. Trohin, acceptă declarația Guvernului și este de acord cu propunerea Guvernului privind reglementarea amiabilă a cauzei.

Prin prezenta, reclamantul confirmă că este conștient de faptul că, ca urmare a consimțământului său de a încheia un acord de reglementare amiabilă a cauzei, cererea sa depusă la Curte va fi scoasă de pe rol în temeiul articolului 37 § 1 litera c) al Convenției.”

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și că a fost pe deplin înțeleasă de către reclamant și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției).

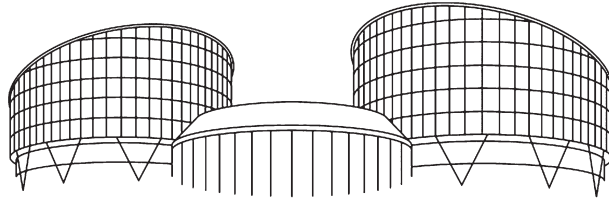
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Fatoș Aracı
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE

Cererea nr. 7173/05
depusă de Vladimir CERNENCHII
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 17 februarie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Giovanni Bonello,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Ledi Bianku,

Nebojša Vučinić, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 28 ianuarie 2005,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

Având în vedere decizia Președintelui de a desemna judecătorul Šikuta în calitate de judecător național ca urmare a abținerii judecătorului Poalelungi,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Vladimir Cernenchii, este un cetățean al Republicii Moldova născut în anul 1950 și care locuiește în Bălți. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul lucra în calitate de jurnalist la „Спрос и предложение”, un ziar local din Bălți. El a colaborat cu publicația săptămânală „Святое Право”, dedicată protecției drepturilor consumatorilor.

La 12 septembrie 2002, ca răspuns la o scrisoare a unui locuitor din Bălți, ziarul a publicat un articol semnat de reclamant. Scrisoarea, care a fost reprodușă la începutul articolului, critica companiile monopoliste de stat pentru iresponsabilitate, prezentând drept exemplu CET-Nord. În continuare, reclamantul a comentat scrisoarea.

În comentariile sale, reclamantul s-a referit la legislația privind protecția consumatorului și la Hotărârea Guvernului nr. 634 din 5 iulie 2000, care prevedea că companiile care prestau populației anumite servicii, cum ar fi furnizarea energiei termice și a apei, erau obligate să instaleze din contul lor contoare de măsurare a consumului. El a continuat afirmând că, în ciuda cererilor repetate ale autorităților locale, CET-Nord a refuzat să se conformeze acestei hotărâri de guvern. Reclamantul s-a referit la diferite mijloace juridice prin care autoritățile locale ar fi putut influența companiile monopoliste și la omisiunea acestora de a face acest lucru.

Reclamantul a concluzionat afirmând:

„Se creează impresia că compania de stat nu este controlată de cetățenii Republicii Moldova, care sunt obligați să respecte legislația statului, ci de un fel de monștri extratereștri care nu pot fi controlați de administrația publică locală”.

K., directorul serviciului CET-Nord responsabil de instalarea contoarelor termice, a inițiat proceduri judiciare, susținând că pasajul de mai sus din articol l-a defăimat.

La 31 iulie 2003, Judecătoria Bălți a admis pretențiile lui K., a obligat reclamantul să publice o dezmințire în ziar și să-i plătească lui K. suma de 2,000 lei moldovenești (MDL) (124 euro (EUR)). Instanța judecătorească s-a bazat pe articolul 16 al noului Cod civil (a se vedea mai jos). La 6 noiembrie 2003, Curtea de Apel Bălți a casat această hotărâre judecătorească și a dispus rejudecarea cauzei.

Reclamantul a inițiat proceduri judiciare împotriva CET-Nord, solicitând compensarea cheltuielilor efectuate pentru instalarea din cont propriu a contorului de energie termică, având în vedere că CET-Nord trebuia să le suporte. La 3 martie 2003, Judecătoria sectorului Bălți a admis această cerere și a obligat CET-

Nord să-l compenseze pe reclamant. Această hotărâre a fost menținută de Tribunalul Bălți la 8 mai 2003 și de Curtea Supremă de Justiție la 9 octombrie 2003.

La 25 decembrie 2003, Judecătoria Bălți a admis pretenția lui K. și a obligat reclamantul să publice o dezmințire în ziar și să-i plătească lui K. suma de MDL 2,000 (EUR 122 la acea dată). Instanța de judecată a constatat că pasajul citat mai sus era defăimător, deoarece, potrivit dicționarului, toate definițiile cuvântului „monstru” erau insultătoare. Instanța a respins argumentul reclamantului, potrivit căruia multiplele încălcări ale legii, inclusiv ale drepturilor consumatorilor cel mai puțin protejați, comise de către administrația CET-Nord, i-au permis reclamantului să-i considere monștri. Instanța judecătorească s-a bazat pe articolul 16 al noului Cod civil.

La 6 aprilie 2004, Curtea de Apel Bălți a casat în parte această hotărâre judecătorească. Ea a adus argumente similare celor aduse de instanța judecătorească inferioară privind caracterul insultător al frazei, însă a considerat că prejudiciul material trebuia redus la MDL 500, deoarece legea în vigoare la momentul publicării articolului (articolul 7¹ al Codului civil vechi, a se vedea mai jos) nu permitea o compensație atât de mare.

La 15 septembrie 2004, Curtea Supremă de Justiție a casat decizia din 6 aprilie 2004 și a menținut hotărârea primei instanțe. Instanța a constatat că Curtea de Apel Bălți s-a pronunțat asupra unei chestiuni care nu a fost invocată de către reclamant (prejudiciul material), în loc să se pronunțe asupra cererii privind prejudiciul moral.

B. Dreptul intern relevant

Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea *Busuioc v. Moldova* (nr. 61513/00, §§ 39-40, 21 decembrie 2004).

PRETENȚII

Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, de aplicarea retroactivă a legii de către instanțele judecătorești și de examinarea cauzei sale în lipsa sa de către Curtea Supremă de Justiție.

De asemenea, el s-a plâns, în temeiul articolului 10 al Convenției, de încălcarea dreptului său la libertatea de exprimare.

ÎN DREPT

La 20 noiembrie 2008, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație semnată:

„Eu, Vladimir Grosu, Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, declar că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dlui Vladimir Cernenchii suma de 4,050 (patru mii și cincizeci) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.”

La 1 decembrie 2008, Curtea a primit următoarea declarație semnată de reclamant:

„Eu, Vladimir Cernenchii, reclamantul în cauza sus-menționată, notez că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească suma de 4,050 (patru mii și cincizeci) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

Accept propunerea și renunț la orice pretenții ulterioare împotriva Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri. Declar că aceasta constituie soluționarea definitivă a cauzei.”

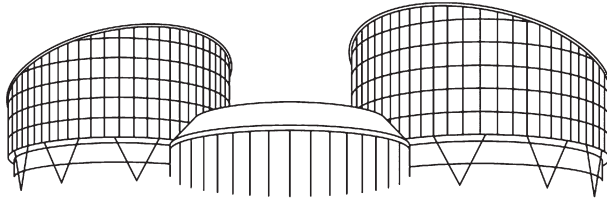
Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE
CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATEA

cererii nr. 75646/01
depusă de Ecaterina RUSU
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 17 februarie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
Ján Šikuta,
Mihai Poalelungi,
Nebojša Vučinić, *judcători*,
și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 10 august 2001,
Având în vedere declarația prezentată de Guvernul pârât, prin care se solicită
scoaterea cererii de pe rol, și răspunsul reclamantului la această declarație,
În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dna Ecaterina Rusu, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1928 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl James McSweeney, avocat din Dublin. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său la acea dată, dl Vitalie Pârlog.

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

În anii 1940, familia reclamantului a fost persecutată de către autoritățile sovietice, iar casa lor din Chișinău a fost naționalizată. La o dată nespecificată în anul 1995, reclamantul a intentat o acțiune judiciară împotriva Consiliului municipal Chișinău, solicitând restituirea acesteia.

La 20 decembrie 1995, Judecătoria sectorului Centru a admis cererea lui și a obligat Consiliul municipal să-i restituie casa. Această hotărâre nu a fost contestată și a devenit executorie cincisprezece zile mai târziu.

La 30 ianuarie 1996, Consiliul municipal a emis o decizie, prin care a restabilit dreptul de proprietate al reclamantului asupra casei. Prin aceeași decizie s-a indicat Agenției cadastrului bunurilor imobile să-i elibereze reclamantului un certificat de proprietate. La 30 aprilie 1996, decizia a fost executată.

Deoarece în cele treisprezece apartamente din casă locuiau chiriași și Consiliul municipal nu i-a evacuat, reclamantul a inițiat noi proceduri judiciare. Printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă din 21 iunie 1996, Judecătoria sectorului Centru a obligat Consiliul municipal să evacueze locatarii casei și să acorde acestora locuințe alternative. Hotărârea judecătorească însă a rămas neexecutată.

Reclamantul s-a plâns mai multor autorități, însă nu a putut obține posesia asupra casei sale.

În urma recursului depus de Procurorul General, la 19 septembrie 2001, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârea irevocabilă din 20 decembrie 1995 și a dispus rejudecarea cauzei.

La 10 iunie 2002, Judecătoria sectorului Centru a respins pretențiile reclamantului cu privire la casă.

La 23 octombrie 2002, Tribunalul Chișinău a casat parțial această hotărâre judecătorească, constatând că reclamantul avea dreptul la o parte din casă.

La 6 februarie 2003, Curtea de Apel a casat decizia Tribunalului Chișinău și a menținut hotărârea judecătorească din 10 iunie 2002. Această decizie era irevocabilă.

Ca urmare a comunicării cauzei de către Curte, la 18 ianuarie 2008, Agentul Guvernamental a solicitat Procurorului General să depună la Curtea Supremă de Justiție o cerere prin care să solicite casarea deciziei acesteia din 19 septembrie 2001 și încetarea procedurii în recurs în anulare. El a susținut că casarea

unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțată în favoarea reclamantului, ca urmare a recursului în anulare, a încălcat drepturile reclamantului garantate de Convenție.

La o dată nespecificată în anul 2008, adjunctul Procurorului General s-a conformat demersului Agentului Guvernamental. El a depus o cerere de revizuire în temeiul articolului 449 § 1 (g) al Codului de procedură civilă și a indicat că reclamantul și Guvernul intenționau să încheie un acord de reglementare amiabilă.

Printr-o încheiere din 16 iulie 2008, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea de revizuire pe motiv că părțile nu au prezentat vreo dovadă privind existența pretensei reglementări amiabile.

PRETENȚII

Reclamantul a pretins, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, că, prin neexecutarea în întregime a hotărârii judecătorești definitive din 20 decembrie 1995, a fost încălcat dreptul său de acces la justiție.

Prin scrisoarea sa din 17 martie 2003, reclamantul s-a mai plâns, în temeiul aceluiași articol, de casarea ilegală a acestei hotărâri judecătorești de către Curtea Supremă de Justiție la 19 septembrie 2001.

În continuare, reclamantul a susținut că, prin neexecutarea hotărârii judecătorești pronunțată în favoarea sa și imposibilitatea de a locui în propria casă, au fost încălcate drepturile sale garantate de articolele 3 și 8 ale Convenției.

ÎN DREPT

A. Declarația Guvernului

La 17 noiembrie 2005 și la 2 martie 2006, Guvernul a informat Curtea că a propus să facă o declarație unilaterală cu scopul reglementării chestiunilor abordate în cerere. În continuare, el a solicitat Curții să scoată cererea de pe rol în temeiul articolului 37 al Convenției.

Declarația prevedea următoarele:

„[Guvernul]:

Recunoaște că a avut loc o ingerință în drepturile reclamantului garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești din 20 decembrie 1995 până la 19 septembrie 2001, și din 19

septembrie 2001 până în prezent, din cauza casării acesteia de către Curtea Supremă de Justiție [...].

Cu titlu de prejudiciu material, Guvernul se angajează să plătească [dnei Ecaterina Rusu], în termen de trei luni de la data deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului privind scoaterea cererii de pe rol, echivalentul valorii casei,

Cu titlu de prejudiciu moral, Guvernul se angajează să plătească [...], în termen de trei luni de la data deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului privind scoaterea cererii de pe rol, echivalentul în valută națională al sumei de 6.000 euro.

Cu titlu de costuri și cheltuieli, Guvernul se angajează să plătească 100 euro, precum și alte cheltuieli la prezentarea documentelor justificative.”

Reclamantul a solicitat Curții să respingă propunerea Guvernului, pe motiv că el dorea continuarea examinării cauzei și pronunțarea unei hotărâri. În special, el a pretins că hotărârea nu a fost executată timp de zece ani și că prejudiciul material ar trebui să constituie 805,161 euro (EUR), reprezentând venitul pe care el l-ar fi obținut din închirierea casei. El a mai pretins EUR 110,000 cu titlu de prejudiciu moral și EUR 5,675 cu titlu de costuri și cheltuieli.

Curtea observă că părțile nu au putut ajunge la o înțelegere privind condițiile reglementării amiabile a cauzei. Ea notează că, conform articolului 38 § 2 al Convenției, negocierile privind reglementarea amiabilă a cauzei sunt confidențiale și că articolul 62 § 2 al Regulamentului Curții mai prevede că nicio comunicare scrisă sau orală și nicio ofertă de reglementare făcută în cadrul acestor negocieri nu va putea fi menționată sau invocată în procedura contencioasă. Totuși, această declarație a fost făcută de Guvern în afara negocierilor de reglementare amiabilă.

Curtea notează că articolul 37 al Convenției prevede că ea poate hotărî, la orice stadiu al procedurii, scoaterea de pe rol a unei cereri, atunci când circumstanțele permit să se tragă una din concluziile specificate la literele (a), (b) sau (c) ale paragrafului 1 al acestui articol. Articolul 37 § 1 (c) dă dreptul Curții să hotărască scoaterea cererii de pe rol, în special:

„pentru orice alt motiv, constatat de Curte, care nu mai justifică continuarea examinării cererii”

Articolul 37 § 1 *in fine* prevede următoarele:

„Totuși, Curtea continuă examinarea cererii dacă respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și prin Protocoalele sale o cere.”

Curtea mai notează că, în anumite circumstanțe, ea poate scoate o cerere de pe rol, în temeiul articolului 37 § 1 (c) al Convenției, în baza unei declarații unilaterale a Guvernului pârât, chiar dacă reclamantul dorește continuarea examinării cauzei. În acest sens, Curtea va examina cu atenție declarația în lumina principiilor care rezultă din jurisprudența sa, în special din hotărârea *Tahsin*

Acar (a se vedea, *Tahsin Acar v. Turkey*, [GC], nr. 26307/95, §§ 75-77, ECHR 2003-VI; și *Melnic v. Moldova*, nr. 6923/03, §§ 22-25, 14 noiembrie 2006).

Curtea notează că ea a specificat în câteva cauze caracterul și întinderea obligațiilor care revin statului pârât în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în ceea ce privește obligația de a executa hotărârile judecătorești definitive și casarea hotărârilor judecătorești irevocabile pronunțată în favoarea reclamantilor și dreptul beneficiarului hotărârii judecătorești la protecția proprietății (a se vedea, printre altele, *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, ECHR 2004-III (extracts); *Luntre and Others v. Moldova*, nr. 2916/02, 21960/02, 21951/02, 21941/02, 21933/02, 20491/02, 2676/02, 23594/02, 21956/02, 21953/02, 21943/02, 21947/02 și 21945/02, 15 iunie 2004; *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, 22 martie 2005; *Nistas GmbH v. Moldova*, nr. 30303/03, 12 decembrie 2006). Atunci când Curtea a constatat o violare a acestor articole, ea a acordat o satisfacție echitabilă, mărimea căreia a depins de particularitățile specifice ale cauzei.

Curtea notează că pretențiile reclamantului privind casarea hotărârii judecătorești irevocabile din 20 decembrie 1995 ridică chestiuni complicate în ceea ce privește respectarea de către reclamant a termenului de șase luni prevăzut de articolul 35 § 1 al Convenției. În continuare, ea notează că, la 15 iunie 2006, în temeiul articolului 49 §§ 1 și 3 (a) al Regulamentului Curții, Curtea a solicitat părților să-i prezinte dovada valorii de piață a casei în litigiu. Potrivit informației prezentate de către Guvern la 13 iulie 2007, valoarea casei era de 1,271,915 lei moldovenești (EUR 75,809 la acea dată). Reclamantul nu a prezentat dovezi în termenul stabilit de Curte.

Având în vedere caracterul recunoașterii din declarația unilaterală a Guvernului, precum și suma compensației propusă de Guvern (EUR 75,809 cu titlu de prejudiciu material, EUR 6,000 cu titlu de prejudiciu moral și EUR 100 cu titlu de costuri și cheltuieli), Curtea consideră că nu mai este justificată continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 (c)) (a se vedea, pentru principiile relevante, *Tahsin Acar*, citată mai sus, și *Meriakri v. Moldova* (radiere), nr. 53487/99, 1 martie 2005).

În lumina celor menționate mai sus, Curtea este convinsă că respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale nu îi cere continuarea examinării cererii în privința pretențiilor formulate în temeiul articolului 6 § 1 și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție (articolul 37 § 1 *in fine*).

B. Pretențiile formulate în temeiul articolelor 3 și 8 ale Convenției

În ceea ce privește pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolelor 3 și 8 ale Convenției, în lumina tuturor materialelor pe care le deține, și având în vedere chestiunile deplânse ce țin de competența sa, Curtea constată că acestea

nu relevă vreo aparență de încălcare a drepturilor și libertăților garantate prin Convenție. Prin urmare, această parte a cererii este vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției, și urmează a fi respinsă în temeiul articolului 35 § 4 al Convenției.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

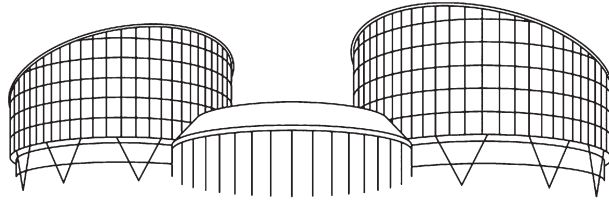
Ia notă de prevederile declarației Guvernului pârât în privința pretențiilor formulate în temeiul articolului 6 § 1 și al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și de modalitățile de asigurare a respectării angajamentelor la care s-a făcut referire în aceasta;

Decide să scoată cererea de pe rolul său în partea ce se referă la pretențiile formulate în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Declară restul cererii inadmisibil.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE

Cererea nr. 13433/06
depusă de Ștefan BURUIAN
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 17 martie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 21 martie 2006,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Ștefan Buruiian, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1948 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața

Curții de către dl S. Băieșu, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul a inițiat proceduri judiciare împotriva Departamentului Privatizării și Ministerului Finanțelor pentru a obține prejudiciul material cauzat prin executarea întârziată a unei hotărâri judecătorești definitive.

La 06 mai 2004, Judecătoria Centru a obligat Ministerul Finanțelor să-i plătească reclamantului compensații cu titlu de prejudiciu material în mărime de 37,868 lei moldovenești (2,573 euro la acea dată).

Ministerul Finanțelor a depus apel împotriva acestei hotărâri judecătorești.

La 21 septembrie 2004, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea primei instanțe și a dispus ca suma indicată mai sus să fie plătită de către Departamentul Privatizării.

Această hotărâre judecătorească nu a fost atacată și a devenit irevocabilă și executorie la 7 octombrie 2004.

La 5 noiembrie 2004, Judecătoria Centru a eliberat un titlu executoriu.

În ciuda câtorva încercări ale reclamantului de a obține executarea hotărârii judecătorești definitive din 21 septembrie 2004, aceasta nu a fost executată nici până în prezent.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul său de acces la justiție a fost încălcat prin neexecutarea hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea sa.

2. El s-a mai plâns, în temeiul articolului 13 al Convenției, de lipsa recursurilor interne efective în ceea ce privește pretenția sa formulată în temeiul articolului 6 § 1 din Convenție.

3. De asemenea, reclamantul s-a plâns că neexecutarea hotărârii judecătorești a încălcat dreptul lui la protecția protecției garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

ÎN DREPT

La 23 ianuarie 2009, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație:

„Eu, Vladimir Grosu, Agentul Governamental al Republicii Moldova, declar că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dlui Ștefan BURUIAN suma de 6,653 (șase mii șase sute cincizeci și trei) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea a primit următoarea declarație semnată de către reclamant:

„Eu, Sergiu Băieșu, reprezentantul reclamantului în cauza sus-menționată, notez că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească suma de 6,653 (șase mii șase sute cincizeci și trei) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

Accept propunerea și renunț la orice pretenții ulterioare împotriva Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri. Declar că aceasta constituie soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

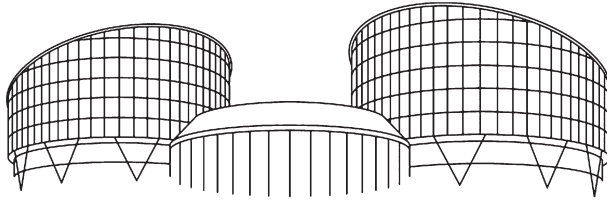
Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 49246/06
depusă de Andrei PASTERNAC
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 17 martie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 13 noiembrie 2006,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Andrei Pasternac, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1974 și care locuiește în Briceni. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl E. Breazu, avocat din Edineț. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul este cărăuș care a avut câștig de cauză în instanțele judecătorești naționale într-o cauză privind restituirea bunurilor care au fost confiscate de la el de către Comisariatul de poliție Edineț la 22 iunie 1999.

La 06 aprilie 2001, Judecătoria sectorului Briceni a obligat Ministerul Finanțelor să-i restituie reclamantului 19,800 litri de alcool etilic, transportat în 99 de butoaie a câte 200 litri fiecare, sau să-i plătească echivalentul bănesc al acestora, 268,220 lei moldovenești (MDL) (18,717 euro (EUR)), precum și MDL 1,300 (EUR 91) cu titlu de costuri și cheltuieli.

Ministerul Finanțelor a depus apel. La 25 iunie 2002, Curtea de Apel Bălți a casat hotărârea din 6 aprilie 2001 și a dispus rejudecarea cauzei.

La 19 decembrie 2002, Judecătoria sectorului Briceni a obligat Comisariatul de poliție Edineț să restituie bunurile confiscate sau echivalentul bănesc al acestora în suma menționată mai sus. Această hotărâre nu a fost atacată și a rămas definitivă.

În ciuda mai multor tentative ale reclamantului de a obține executarea hotărârii judecătorești definitive, aceasta nu a fost executată nici până în prezent.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul lui de acces la justiție a fost încălcat prin neexecutarea hotărârii judecătorești pronunțată în favoarea lui.

2. Reclamantul a mai pretins că neexecutarea hotărârii a dus la încălcarea dreptului său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

ÎN DREPT

La 23 ianuarie 2009, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație:

„Eu, Vladimir Grosu, Agentul Governamental al Republicii Moldova, declar că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dlui Andrei PASTERNAC suma de 47,881 (patruzeci și șapte mii opt sute optzeci și unu) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea a primit următoarea declarație semnată de reclamant:

„Eu, Eugen Breazu, reprezentantul reclamantului în această cauză, notez că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească lui Andrei PASTERNAC suma de 47,881 (patruzeci și șapte mii opt sute optzeci și unu) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății, și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

Accept propunerea și renunț la orice pretenții ulterioare împotriva Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri. Declar că aceasta constituie soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

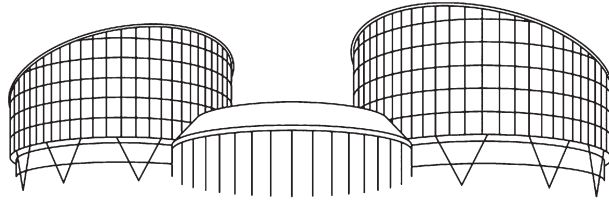
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE

Cererea nr. 25398/05
depusă de Iurie USCOV
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 17 martie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 10 iunie 2005,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Iurie Uscov, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1926 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața

Curții de către dl V. Zama, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul a depus banii săi pe trei conturi diferite ale Băncii de Economii, care, în timpul Uniunii Sovietice, era o bancă de stat. După mai multe reforme economice și monetare din Moldova, valoarea banilor depuși în bănci s-a redus dramatic.

Reclamantul a inițiat proceduri judiciare împotriva Guvernului, solicitând compensații pentru efectele inflației asupra valorii banilor săi. El s-a mai referit la Hotărârea Guvernului nr. 179 (20 februarie 2003), potrivit căreia persoanele care erau născute până în anul 1926 inclusiv aveau dreptul la compensații parțiale pentru banii depuși la Banca de Economii.

La 17 decembrie 2004, Judecătoria Buiucani a respins pretențiile reclamantului ca nefondate, constatând că legislația prevedea plata unor compensații parțiale celor născuți până în anul 1926 inclusiv, însă reclamantul nu se încadra în categoria persoanelor care aveau dreptul la astfel de compensații. De asemenea, instanța judecătorească a scutit reclamantul de plata taxei de stat din cauza situației lui financiare precare și vârstei înaintate.

Reclamantul a depus apel, referindu-se, drept temei pentru scutirea de plata taxei de stat, *inter alia*, la pensia sa mică și la vârsta înaintată.

La 23 martie 2005, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul acestuia din aceleași motive ca și prima instanță. Ea a scutit reclamantul de plata taxei de stat din cauza situației lui financiare precare și a vârstei înaintate.

În cererea sa de recurs, reclamantul a argumentat că, potrivit noii legislații, persoanele mai tinere ca el (născute între 1926 și 1935) puteau pretinde compensația parțială. De asemenea, el a solicitat scutirea de plata taxei de stat din cauza pensiei lui mici și a vârstei înaintate. El a prezentat un certificat potrivit căruia el primea o pensie de doar 585 lei moldovenești (MDL) (35.5 euro (EUR) la acea dată).

La 25 aprilie 2005, Curtea Supremă de Justiție a refuzat să examineze recursul, pe motiv de neplată a taxei de stat în mărime de MDL 2,204 (EUR 133.8).

PRETENȚII

Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul lui de acces la justiție a fost încălcat prin refuzul Curții Supreme de Justiție de a examina cauza lui.

ÎN DREPT

La 2 februarie 2009, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație:

„Eu, Vladimir Grosu, Agentul Governamental al Republicii Moldova, declar că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dlui Iurie Uscov suma de 1,000 (o mie) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului. De asemenea, Guvernul este gata să plătească reclamantului suma de 500 (cinci sute) euro cu titlu de costuri de reprezentare.

Aceste sume, care sunt acordate cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, vor fi convertite în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și vor fi scutite de orice taxe care pot fi percepute. Ele vor fi plătite în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestor sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea a mai primit următoarea declarație semnată de către reclamant și reprezentantul său:

„Eu, Vitalie Zama, reprezentantul reclamantului în această cauză, notez că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dlui Iurie Uscov suma de 1,000 (o mie) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului și suma de 500 (cinci sute) euro cu titlu de costuri de reprezentare.

Aceste sume, care sunt acordate cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, vor fi convertite în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și vor fi scutite de orice taxe care pot fi percepute. Ele vor fi plătite în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestor sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

După consultarea clientului meu, vă informez că el acceptă propunerea și renunță la orice pretenții ulterioare împotriva Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri. Declar că aceasta constituie soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

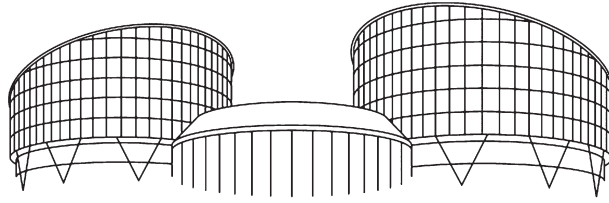
Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE

Cererea nr. 22545/05
depusă de Tudor FRUNZE
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 7 aprilie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
Ján Šikuta,
Mihai Poalelungi,
Nebojša Vučinić, *judcători*,
și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 27 mai 2005,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Tudor Frunze, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în Orhei și care locuiește acolo. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl V. Duca, avocat din Orhei. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul a lucrat în cadrul unei companii de stat care furniza energie termică („compania”). La o dată nespecificată, în ianuarie 2003, reclamantul a ieșit la pensie, însă compania nu i-a plătit toate restanțele la salariu.

Reclamantul a inițiat proceduri judiciare împotriva companiei, solicitând obligarea acesteia să-i plătească restanțele.

La 2 octombrie 2003, Judecătoria Orhei a acordat reclamantului 8,082 lei moldovenești (MDL), echivalentul a 523 euro (EUR) la acea dată, care urmau a fi plătiți de către fostul angajator al acestuia. Hotărârea a devenit definitivă și a fost emis un titlu executoriu.

La 24 octombrie 2003, reclamantul a prezentat titlul executoriu Oficiului de Executare Orhei.

La 14 noiembrie 2003, Oficiul de Executare a informat reclamantul că nu a putut pune sechestrul pe bunurile debitorului, deoarece acestea au fost deja puse sub sechestrul în anul 2002.

La 14 iulie 2004, reclamantul a fost informat că, la 18 septembrie 2002, Consiliul local Orhei a dispus transferarea mai multor bunuri ale companiei în cauză unei alte întreprinderi municipale. Reclamantul a contestat decizia Consiliului local în judecată.

La 2 august 2004, reclamantul a solicitat Oficiului de Executare să-i prezinte toate documentele privind bunurile companiei debitoare.

La 29 octombrie 2004, Oficiul de Executare a informat reclamantul că acestuia i-a fost transferată suma de MDL 700 (EUR 44). El a menționat că reclamantul a refuzat să primească o altă sumă, în mărime de MDL 400 (EUR 25), care urma să fie plătită potrivit listei creditorilor.

La 29 octombrie 2004, Judecătoria Orhei a respins pretențiile reclamantului ca nefondate. Reclamantul a depus recurs împotriva acestei hotărâri judecătorești.

La 21 decembrie 2004, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul reclamantului ca nefondat.

La 27 decembrie 2004, reclamantul a solicitat repetat Oficiului de Executare să-i prezinte toate documentele privind bunurile companiei debitoare și să-l informeze despre rezultatele executării hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa.

La o dată nespecificată în anul 2004, reclamantul a depus o acțiune în instanța judecătorească împotriva executorului judecătoresc, solicitând constatarea faptului că măsurile întreprinse de executor pentru executarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa au fost insuficiente.

La 15 noiembrie 2004, Judecătoria Orhei a respins pretențiile reclamantului. Reclamantul a depus recurs. La 15 februarie 2005, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul reclamantului ca nefondat.

La 7 iulie 2005, compania debitoare a plătit reclamantului MDL 6,981 (EUR 466). La 9 septembrie 2005, aceasta i-a plătit MDL 400 (EUR 26). Astfel, suma acordată la 2 octombrie 2003 a fost executată integral.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul său de acces la justiție a fost încălcat prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa într-un termen rezonabil și prin neoferirea redresării adecvate pentru executarea întârziată.

2. Reclamantul a mai susținut că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa a încălcat dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

ÎN DREPT

La 6 martie 2009, Curtea a primit de la Guvern un acord de reglementare amiabilă a cauzei încheiat cu reprezentantul reclamantului, care prevedea următoarele:

„1. Guvernul Republicii Moldova se angajează să plătească dlui Tudor Frunze suma de 800 (opt sute) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului. Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală

cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

2. Acest acord va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

3. Reclamantul declară că toate pretențiile sale sunt satisfăcute și își va retrage cererea nr. 22545/05 Frunze v. Moldova, depusă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și comunicată Guvernului la 16 decembrie 2008.

4. Reclamantul declară că renunță la orice pretenții ulterioare împotriva Guvernului Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri, inclusiv orice pretenții de ordin moral, material sau de altă natură, sau orice alt prejudiciu care ar putea rezulta din hotărârea Judecătorei Orhei din 2 octombrie 2003.

5. Părțile vor informa Curtea Europeană despre acest acord și vor solicita scoaterea cererii de pe rol.”

Acordul de reglementare amiabilă a fost semnat de către reprezentantul reclamantului și Guvern și este datat din 6 martie 2009.

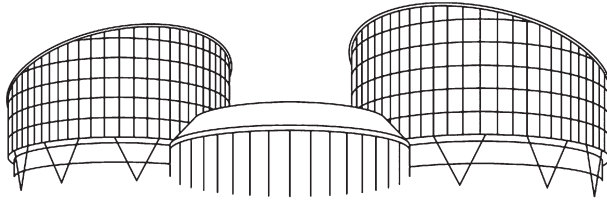
Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE

Cererea nr. 37990/04
depusă de Ion MOSCAL
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 7 aprilie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Ján Šikuta,

Mihai Poalelungi,

Nebojša Vučinić, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 23 august 2004,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Ion Moscal, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1949 și care locuiește în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul a fost angajat al Ministerului Afacerilor Interne („Ministerul”). La 30 ianuarie 1998, reclamantul a ieșit la pensie, însă Ministerul nu i-a plătit toate restanțele la salariu.

În anul 2000, reclamantul a inițiat proceduri judiciare împotriva Ministerului, solicitând obligarea acestuia să-i plătească restanțele. La 2 mai 2000, Judecătoria sectorului Centru a acordat reclamantului 4,673 lei moldovenești (MDL), echivalentul a 408 euro (EUR) la acea dată, care urmau a fi plătiți de către fostul său angajator. Instanța a mai acordat reclamantului MDL 611 (EUR 53) cu titlu de costuri și cheltuieli. Hotărârea nu a fost contestată și a devenit definitivă. Au fost emise două titluri executorii.

La 20 mai 2000, reclamantul a prezentat titlurile executorii Oficiului de Executare Centru.

La 24 aprilie 2003 și 28 februarie 2005, reclamantul a solicitat repetat Oficiului de Executare să întreprindă măsuri în vederea executării hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea lui.

La 15 aprilie 2005, Ministerul a informat reclamantul că nu poate plăti suma acordată prin hotărârea din 2 mai 2000.

La 10 mai 2005, reclamantul a intentat o acțiune împotriva Ministerului, solicitând obligarea acestuia să-i plătească compensații pentru prejudiciul material cauzat ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești definitive din 2 mai 2000.

La 27 iunie 2005, Judecătoria Centru a respins pretențiile reclamantului ca nefondate. Reclamantul a depus apel împotriva acestei hotărâri.

La 13 iulie 2005, Ministerul a transferat reclamantului suma de MDL 4,673 (EUR 305). Ministerul a informat reclamantul că acesta putea obține suma de MDL 611 de la contabilitatea Ministerului în orice moment.

La 22 septembrie 2005, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul reclamantului depus împotriva hotărârii din 27 iunie 2005.

La 28 decembrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a menținut decizia Curții de Apel Chișinău.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul său de acces la justiție a fost încălcat prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa într-un termen rezonabil și prin neoferirea redresării adecvate pentru executarea întârziată.

2. Reclamantul a mai susținut că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa a încălcat dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

ÎN DREPT

La 27 februarie 2009, Curtea a primit de la Guvern un acord de reglementare amiabilă a cauzei încheiat cu reclamantul, care prevedea următoarele:

„1. Guvernul Republicii Moldova se angajează să plătească dlui Ivan Moscal suma de 500 (cinci sute) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului. Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

2. Acest acord va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

3. Reclamantul declară pretențiile satisfăcute și își va retrage cererea nr. 37990/04 Moscal v. Moldova, depusă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și comunicată Guvernului la 16 decembrie 2008.

4. Reclamantul declară că renunță la orice pretenții ulterioare împotriva Guvernului Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri, inclusiv orice pretenții de ordin moral, material sau de altă natură, sau orice alt prejudiciu care ar putea rezulta din hotărârea Judecătoriai Centrului din 2 mai 2000.

5. Părțile vor informa Curtea Europeană despre acest acord și vor solicita scoaterea cererii de pe rol.”

Acordul de reglementare amiabilă a cauzei a fost semnat de către reclamant și Guvern și este datat din 27 februarie 2009.

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

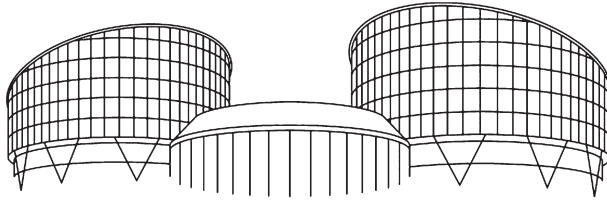
Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 31428/05
depusă de Anatolie DEINEGO
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 12 mai 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Ljiljana Mijović,
David Thór Björgvinsson,
Ján Šikuta,
Päivi Hirvelä,
Mihai Poalelungi, *judcători*,
și Fatoș Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 11 august 2005,
Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea
amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Anatolie Deinego, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1957 și care locuiește în Bălți. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul este directorul unui magazin care vinde echipament pentru computere. La 3 decembrie 2004, un inspector al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova („Agenția”) a întocmit un raport, potrivit căruia un angajat al magazinului a vândut discuri video digitale („DVD”) care conțineau opere audiovizuale, încălcând astfel drepturile de autor ale unui terț.

În timpul proceselor judiciare de la Judecătoria Bălți, Agenția a prezentat un raport de expertiză datat din 8 decembrie 2004, potrivit căruia comercializarea DVD-urilor în lipsa unor semne speciale eliberate de Agenție și a acordurilor cu titularii dreptului de autor constituie o falsificare. Raportul nu avea pe el semnătura directorului Agenției.

La 3 martie 2005, Judecătoria Bălți l-a găsit pe reclamant vinovat de comiterea contravenției administrative prevăzute de articolul 51/2 alin. 1 al Codului cu privire la contravențiile administrative („CCA”). Judecătoria de sector s-a bazat, *inter alia*, pe raportul din 8 decembrie 2004 și l-a obligat pe reclamant să plătească o amendă în mărime de 3,600 lei moldovenești (MDL, echivalentul a 218 euro (EUR) la acea dată).

Reclamantul a contestat decizia, susținând că Agenția nu era competentă să întocmească procesul-verbal din 3 decembrie 2004. De asemenea, el a pretins că raportul de expertiză din 8 decembrie 2004 nu trebuia să fie acceptat în calitate de probă de către judecătoria de sector, deoarece acesta a fost întocmit de o persoană interesată și nu a fost semnat de către directorul Agenției.

La 20 aprilie 2005, Curtea de Apel Bălți a examinat plângerea în absența reclamantului și a respins-o printr-o decizie irevocabilă. Potrivit reclamantului, el nu a fost citat la ședința de judecată.

Nu se cunoaște dacă reclamantul a plătit amenda.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns de încălcarea dreptului său la un proces echitabil garantat de articolul 6 § 1 al Convenției.

2. Reclamantul s-a mai plâns, în temeiul articolului 13 al Convenției, de lipsa recursurilor efective disponibile lui pentru contestarea deciziei din 20 aprilie 2005 la Curtea Supremă de Justiție.

ÎN DREPT

La 20 martie 2009, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație semnată de părți:

„Părțile la prezentul acord:

luând în considerare că pe rolul Curții Europene pentru Drepturile Omului se află cererea nr. 31428/05, *Deinego v. Moldova*, în care reclamantul pretinde că drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 (...) al Convenției Europene pentru Drepturile Omului au fost încălcate ca urmare a omisiunii de a-l cita la ședința Curții de Apel Bălți din 20 aprilie 2005;

au convenit asupra următoarelor:

1. Guvernul Republicii Moldova este de acord să plătească dlui Anatolie Deinego suma de EUR 800 (opt sute euro) cu titlu de prejudiciu material și moral și costuri și cheltuieli în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate. Aceste sume vor fi convertite în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și vor fi scutite de orice taxe care pot fi percepute. Ele vor fi plătite în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestor sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană în perioada de neplată, la care vor fi adăugate trei procente.

2. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

3. Reclamantul declară că toate pretențiile sale au fost satisfăcute și că el își va retrage cererea nr. 31428/05, *Deinego v. Moldova*, depusă la Curtea Europeană și comunicată Guvernului la 8 decembrie 2008.

4. Reclamantul declară că nu va mai avea alte pretenții de ordin material, moral sau de altă natură care ar rezulta din circumstanțele acestei cauze.

5. Părțile vor informa Curtea Europeană despre existența acestui acord.”

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

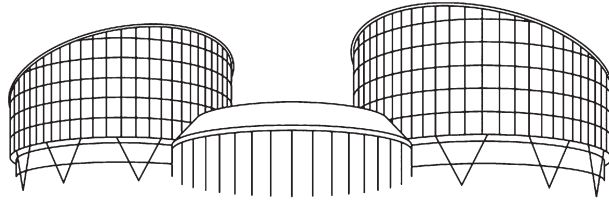
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Fatoș Aracı
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 22235/08
depusă de Elena SCLIFOS
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 12 mai 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
David Thór Björgvinsson,
Ledi Bianku,
Mihai Poalelungi, *judcători*,
și Fatoș Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 17 aprilie 2008,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dna Elena Sclifos, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1936 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl Ș. Urîtu și A. Briceag, avocați din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

În anul 1996, Primăria municipiului Chișinău a oferit în locațiune reclamantului subsolul aflat sub apartamentul acestuia pe un termen de cinci ani. În anul 2000, reclamantul a solicitat prelungirea contractului de locațiune, însă nu a primit vreun răspuns. Reclamantul a continuat să folosească subsolul.

În 2003, reclamantul a solicitat în mod repetat prelungirea contractului de locațiune, însă a fost informat că, în anul 2002, o companie a cumpărat subsolul de la primărie.

Reclamantul a inițiat proceduri judiciare, contestând deciziile primăriei. La 10 iulie 2005, Judecătoria Centru a respins acțiunea depusă de reclamant. Această hotărâre a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău la 9 august 2005. La 21 decembrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârile instanțelor judecătorești inferioare și a remis cauza spre rejudecare.

La 24 martie 2006, Curtea de Apel Chișinău a constatat că acțiunea reclamantului a fost depusă cu omiterea termenului. La 4 octombrie 2006, Curtea Supremă de Justiție a casat această hotărâre și a remis cauza spre rejudecare.

La 1 martie 2007, Curtea de Apel Chișinău a respins pretențiile reclamantului ca nefondate și depuse cu omiterea termenului. La 30 mai 2007, Curtea Supremă de Justiție a casat în parte această hotărâre judecătorească și a anulat deciziile primăriei, precum și contractele încheiate cu persoanele terțe cu privire la subsolul disputat. Deoarece compania care inițial a cumpărat subsolul de la primărie l-a vândut ulterior unor persoane terțe, instanța a dispus *restitutio in integrum*, astfel încât toate persoanele terțe implicate trebuiau să restituie sumele de bani pe care le-au primit una de la alta drept plată pentru proprietatea disputată. În final, primăria a fost obligată să plătească reclamantului 500 lei moldovenești (MDL, echivalentul a aproximativ 30 euro (EUR) la acea dată) pentru prejudiciul moral cauzat lui. De asemenea, instanța de judecată a recunoscut dreptul prioritar al reclamantului la închirierea subsolului de la primărie.

Reclamantul a obținut un titlu executoriu, care a fost prezentat Primăriei municipiului Chișinău la o dată nespecificată. La 22 februarie 2008, reclamantul s-a interesat de motivele neexecutării hotărârii judecătorești.

Deoarece nu a primit un răspuns la această scrisoare, la 4 aprilie 2008, reclamantul a inițiat proceduri judiciare noi, solicitând compensarea prejudiciului care i-a fost cauzat ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa. Procedura dată este pendinte pe rolul Curții de Apel Chișinău.

PRETENȚII

1. Reclamantul a pretins, în temeiul articolului 3 al Convenției, că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa a constituit tratament inuman și degradant.

2. De asemenea, reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul său de acces la justiție a fost încălcat prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa.

3. Reclamantul a mai pretins că neexecutarea hotărârii judecătorești a încălcat dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

4. În final, reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 14 al Convenției combinat cu articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, de discriminare.

ÎN DREPT

La 18 martie 2009, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație:

»...

Părțile la prezentul acord:

luând în considerare că pe rolul Curții Europene pentru Drepturile Omului se află cererea nr. 22235/08, *Sclifos v. Moldova*, în care reclamantul a invocat încălcarea drepturilor sale garantate de articolele 3 (...), 6 § 1 (...) ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului, precum și de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și articolul 14 al Convenției combinat cu articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești din 30 mai 2007 adoptată de Curtea Supremă de Justiție;

luând în considerare că la 9 octombrie 2007 Primăria municipiului Chișinău a plătit dnei Elena Sclifos 500 lei moldovenești care i-au fost acordați acesteia în temeiul hotărârii judecătorești din 30 mai 2007;

au convenit asupra următoarelor:

1. Guvernul Republicii Moldova este de acord să plătească dnei Elena Sclifos EUR 1,465 (o mie patru sute șaiszeci cinci euro) cu titlu de prejudiciu material și moral cauzat și EUR 500 (cinci sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate. Aceste sume vor fi convertite în lei moldovenești

conform ratei aplicabile la data plății și vor fi scutite de orice taxe care pot fi percepute. Ele vor fi plătite în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestor sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană în perioada de neplată, la care vor fi adăugate trei procente.

2. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

3. Reclamantul declară că toate pretențiile sale au fost satisfăcute și că el își va retrage cererea nr. 22235/08 *Scifos v. Moldova*, depusă la Curtea Europeană și comunicată Guvernului la 17 noiembrie 2008.

4. Reclamantul declară că nu va mai avea alte pretenții de ordin material, moral sau de altă natură care ar rezulta din circumstanțele acestei cauze.

5. Părțile vor informa Curtea Europeană despre existența acestui acord.”

La 30 martie 2009, Curtea a primit aceeași declarație semnată de reprezentantul reclamantului, precum și o scrisoare semnată de reclamant, prin care acesta confirma semnarea acordului și solicita Curții scoaterea cererii de pe rolul ei.

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

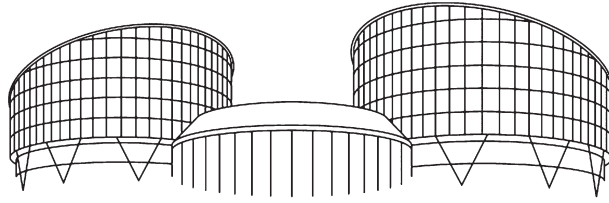
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Fatoş Aracı
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE

Cererea nr. 38655/05
depusă de Petru DICUSARI
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 19 mai 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Ján Šikuta,

Mihai Poalelungi,

Nebojša Vučinić, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 9 august 2005,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Petru Dicusari, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1944 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața Curții de către dna V. Guțu, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul a fost angajat al unei companii de stat („compania”) gestionată de Ministerul Comunicațiilor și Transportului. Între 1999 și 2001, compania și-a stopat activitatea și nu a plătit salariul reclamantului.

În anul 2001, reclamantul a intentat o acțiune judiciară împotriva companiei, solicitând plata restanțelor la salariu. La 18 septembrie 2002, Judecătoria sectorului Centru a acordat reclamantului 3,909 lei moldovenești (MDL), echivalentul a 299 euro (EUR) la acea dată, care urmau a fi plătiți de către fostul angajator al acestuia. Hotărârea nu a fost contestată și a devenit definitivă. A fost emis un titlu executoriu.

La 4 decembrie 2002, Judecătoria sectorului Centru a dispus transmiterea unei clădiri ce aparținea companiei către o altă companie („CFM”) aflată în proprietatea statului, cu scopul de a executa o hotărâre judecătorească pronunțată în favoarea CFM. Reclamantul pretinde că nu a fost informat despre această hotărâre. Recursul lui a fost respins ca nefondat.

În ciuda eforturilor reclamantului de a obține executarea hotărârii, aceasta încă nu a fost executată. Reclamantul a decedat la 12 septembrie 2003. Succesorul reclamantului a declarat că el dorește să mențină cauza depusă de tatăl său.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul său de acces la justiție a fost încălcat prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa într-un termen rezonabil și prin neoferirea redresării adecvate pentru executarea întârziată.

2. De asemenea, reclamantul a pretins că, prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa, a fost încălcat dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

ÎN DREPT

La 1 aprilie 2009, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație:

„Eu, Vladimir Grosu, Agentul Guvernamental al Republicii Moldova, declar că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dlui Serghei Dicusari, succesorul dlui Petru Dicusari, suma de 1,946 (o mie nouă sute patruzeci șase) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană în perioada de neplată, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea a mai primit următoarea declarație semnată de către reclamant:

„Eu, Victoria Guțu, reprezentantul reclamantului în această cauză, notez că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dlui Serghei Dicusari, succesorul dlui Petru Dicusari, suma de 1,946 (o mie nouă sute patruzeci șase) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană în perioada de neplată, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

Eu accept propunerea și renunț la orice pretenții ulterioare împotriva Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri. Eu declar că aceasta constituie soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

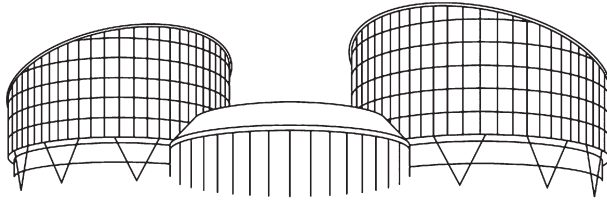
Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 38679/05
depusă de Maria MIROȘNICENCO
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la
19 mai 2009 în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Ján Šikuta,

Mihai Poalelungi,

Nebojša Vučinić, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 9 august 2005,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea
amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dna Maria Miroșnicenco, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1951 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața Curții de către dna V. Guțu, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul a fost angajat al unei companii de stat („compania”) gestionată de Ministerul Comunicațiilor și Transportului. Între 1999 și 2001, compania și-a stopat activitatea și nu a plătit salariul reclamantului.

În anul 2001, reclamantul a intentat o acțiune judiciară împotriva companiei, solicitând plata restanțelor la salariul său. La 17 iunie 2002, Judecătoria sectorului Centru a acordat reclamantului 4,557 lei moldovenești (MDL), echivalentul a 348 euro (EUR) la acea dată, care urmau a fi plățiți de către fostul angajator al acestuia. Hotărârea a devenit definitivă. Au fost emise două titluri executorii.

La 4 decembrie 2002, Judecătoria sectorului Centru a dispus transmiterea unei clădiri ce aparținea companiei către o altă companie („CFM”) aflată în proprietatea statului, cu scopul de a executa o hotărâre judecătorească pronunțată în favoarea CFM. Reclamantul pretinde că nu a fost informat despre această hotărâre. Recursul lui a fost respins ca nefondat.

În ciuda eforturilor reclamantului de a obține executarea hotărârii, aceasta nu a fost executată nici până în prezent.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul său de acces la justiție a fost încălcat prin neexecutarea hotărârii judecătorești definitive pronunțată în favoarea sa.

2. De asemenea, reclamantul a pretins că neexecutarea hotărârii judecătorești definitive a încălcat dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

ÎN DREPT

La 1 aprilie 2009, Curtea a primit de la Guvern următoarea declarație:

„Eu, Vladimir Grosu, Agentul Governamental al Republicii Moldova, declar că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dnei Maria Miroșnicenco suma de 2,253 (două mii două sute cincizeci și trei) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei susmenționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană în perioada de neplată, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea a mai primit următoarea declarație semnată de către reclamant:

„Eu, Victoria Guțu, reprezentantul reclamantului în această cauză, notez că Guvernul Republicii Moldova este gata să plătească dnei Maria Miroșnicenco suma de 2,253 (două mii două sute cincizeci și trei) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană în perioada de neplată, la care vor fi adăugate trei procente. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

Eu accept propunerea și renunț la orice pretenții ulterioare împotriva Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri. Eu declar că aceasta constituie soluționarea definitivă a cauzei.”

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

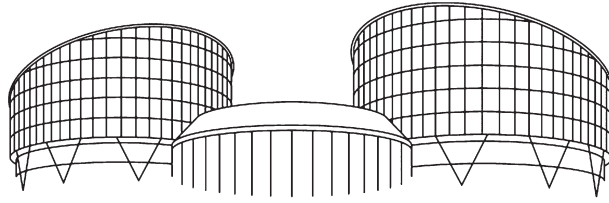
Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

DECIZIE

Cererea nr. 11610/06
depusă de Sergiu AGATIEV
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 26 mai 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Päivi Hirvelä,

Ledi Bianku,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Lawrence Early, *Grefier al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 9 martie 2006,

Având în vedere acordul formal prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dl Sergiu Agatiev, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1969 și care locuiește în Cocieri. El a fost reprezentat în fața Curții de către dl A. Postica, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

A. Circumstanțele cauzei

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

La 7 iunie 2005, Judecătoria Dubăsari l-a recunoscut pe reclamant vinovat de comiterea unei contravenții administrative și l-a sancționat cu o amendă administrativă în mărime de 720 lei moldovenești (MDL, echivalentul a 46.5 euro la acea dată). Hotărârea nu a fost contestată și aceasta a devenit irevocabilă.

Hotărârea a fost transmisă spre executare Oficiului de executare Dubăsari („oficiul”). Oficiul a încercat de câteva ori să-l contacteze pe reclamant în vederea încasării amenzii, însă fără succes.

La 24 octombrie 2005, fratele reclamantului a informat oficiul că reclamantul era plecat și că el știa despre amendă.

La 25 noiembrie 2005, reclamantul a vizitat oficiul, unde i-a fost acordat un termen de până la 28 noiembrie 2005 pentru plata amenzii. Deoarece reclamantul nu a primit salariul la timp, el nu a putut plăti amenda în termenul stabilit. Ulterior, oficiul a solicitat Judecătoriei Dubăsari să înlocuiască amenda administrativă cu arest administrativ.

La 16 decembrie 2005, instanța judecătorească a admis cererea oficiului și a înlocuit amenda aplicată reclamantului cu 30 de zile de arest administrativ. Instanța a notat, *inter alia*, că reclamantul nu a plătit amenda și a solicitat înlocuirea acesteia cu arest administrativ. Reclamantul a fost prezent la ședința de judecată și a fost arestat imediat după aceasta.

În aceeași zi, reclamantul a solicitat suspendarea executării hotărârii judecătorești până la examinarea plângerii pe care intenționa să o depună împotriva hotărârilor din 7 iunie și 16 decembrie 2005. Reclamantul a mai solicitat să ia cunoștință cu textul hotărârii din 7 iunie 2005, invocând că aceasta nu i-a fost vreodată adusă la cunoștință. În final, el a solicitat instanței de judecată repunerea în termenul de depunere a plângerii împotriva hotărârii din 7 iunie 2005.

La 19 decembrie 2005, Judecătoria Dubăsari a respins cererea reclamantului cu privire la repunerea în termen, constatând că el nu a prezentat motive întemeiate pentru repunere.

Potrivit reclamantului, inițial, fratelui său nu i s-a permis să-l viziteze în dețenție. El a prezentat o astfel de cerere din 20 decembrie 2005, care conținea textul scris de mână al refuzului comisariatului raional de poliție, în care reclamantul

își executa sancțiunea. Reclamantul a susținut că, din cauza izolării sale, el nu a putut depune plângerea împotriva hotărârii din 16 decembrie 2005. Doar după ce fratele său s-a plâns procurorului și ca urmare a intervenției celui din urmă, la 23 decembrie 2005, reclamantul a putut în sfârșit să se întâlnească cu fratele său. La aceeași dată, el a semnat plângerea întocmită de fratele său și de un avocat.

La 23 decembrie 2005, reclamantul a depus plângeri împotriva hotărârilor din 7 iunie și 16 decembrie 2005. În plângerea sa împotriva hotărârii din 7 iunie 2005, el a invocat că instanța de judecată nu a stabilit toate faptele cauzei și că nu existau probe că el ar fi comis contravenția administrativă.

În plângerea sa împotriva hotărârii din 16 decembrie 2005, el a menționat, *inter alia*, că prima instanță nu a verificat declarația oficiului precum că el a refuzat cu rea-voință să plătească amenda. Mai mult, oficiul nu a întreprins vreo măsură în vederea încasării amenzii prin sechestrarea bunurilor sale. De asemenea, el a invocat că instanța de judecată a aplicat Codul cu privire la contravențiile administrative în ciuda faptului că Codul de executare, care a intrat în vigoare la 1 iulie 2005, prevedea expres că amenzile administrative urmau a fi plătite în conformitate cu Codul de executare. Mai mult, potrivit ultimului Cod, amenda ce i-a fost aplicată (36 unități convenționale, adică MDL 720), nu putea fi înlocuită cu 30 de zile de arest administrativ.

La 26 decembrie 2005, Judecătoria Dubăsari a respins plângerea reclamantului împotriva hotărârii din 7 iunie 2005, constatând că el a depus-o cu omiterea termenului limită prevăzut de lege și că el nu a prezentat motive întemeiate pentru repunerea în termenul de depunere a acestuia. Această hotărâre este irevocabilă.

La 16 ianuarie 2006, reclamantul a fost eliberat din detenție, deoarece a ispășit pedeapsa de 30 de zile.

La 17 ianuarie 2006, Curtea de Apel Chișinău a respins plângerea reclamantului împotriva hotărârii din 16 decembrie 2005. Instanța de judecată a reiterat esența hotărârii și a menținut-o, fără a oferi detalii suplimentare. Această hotărâre este irevocabilă. Reclamantul nu a fost prezent la ședința de judecată și a aflat despre hotărârea în cauză mai târziu, când s-a interesat de plângerea sa.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției, că a fost împiedicat să depună imediat plângerea împotriva hotărârii din 16 decembrie 2005 și că Curtea de Apel Chișinău nu a examinat prompt plângerea sa.

2. De asemenea, el s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că nu a fost citat la ședința de judecată din 17 ianuarie 2005 și, astfel, nu a putut să se aplece, precum și de durata excesivă a procedurilor.

3. În final, el s-a plâns, în temeiul aceluiași articol, că instanțele de judecată nu și-au motivat suficient hotărârile lor.

ÎN DREPT

La 21 aprilie 2009, Curtea a primit următorul acord semnat de părți:

„Părțile la prezentul acord:

luând în considerare că pe rolul Curții Europene pentru Drepturile Omului se află cererea nr. 11610/06, *Agatiev v. Moldova*, în care reclamantul pretinde că drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 (...) al Convenției Europene pentru Drepturile Omului au fost încălcate ca urmare a omisiunii de a-l cita la ședința de judecată a Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2006;

au convenit asupra următoarelor:

1. Guvernul Republicii Moldova este de acord să plătească dlui Sergiu Agatiev suma de EUR 850 (opt sute cincizeci euro) cu titlu de prejudiciu material și moral cauzat și EUR 450 (patru sute cincizeci euro) cu titlu de costuri și cheltuieli în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate. Aceste sume vor fi convertite în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și vor fi scutite de orice taxe care pot fi percepute. Ele vor fi plătite în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestor sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană în perioada de neplată, la care vor fi adăugate trei procente.

2. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

3. Reclamantul declară că pretențiile sale au fost satisfăcute și că el își va retrage cererea nr. 11610/06, *Agatiev v. Moldova*, depusă la Curtea Europeană și comunicată Guvernului la 15 decembrie 2008.

4. Reclamantul declară că nu va mai avea alte pretenții de ordin material, moral sau de altă natură care ar rezulta din circumstanțele acestei cauze.

5. Părțile vor informa Curtea despre existența acestui acord.”

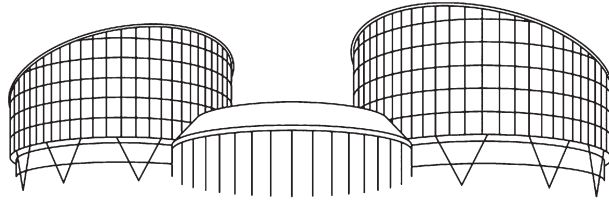
Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 · 50 · 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a deciziei,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA
DECIZIE

Cererea nr. 6914/08
depusă de Tamara CAZACU
împotriva Republicii Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită la 2 iunie 2009, în cadrul unei camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

Ján Šikuta,

Mihai Poalelungi,

Nebojša Vučinić, *judcători*,

și Fatoş Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Având în vedere cererea sus-menționată depusă la 24 ianuarie 2008,

Având în vedere declarațiile formale prin care a fost acceptată reglementarea amiabilă a cauzei,

În urma deliberării, decide următoarele:

ÎN FAPT

Reclamantul, dna Tamara Cazacu, este un cetățean al Republicii Moldova care s-a născut în anul 1952 și care locuiește în Chișinău. El a fost reprezentat în fața Curții de către dna N. Mardari, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate în felul următor.

Reclamantul a fost angajat al Ministerului Educației („Ministerul”). La 5 aprilie 2004, el a fost concediat. Reclamantul a intentat o acțiune judiciară împotriva Ministerului pentru concedierea sa ilegală, solicitând restabilirea sa în funcție și plata prejudiciului material cauzat prin absență forțată de la locul de muncă.

Printr-o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată la 5 noiembrie 2004, Curtea de Apel Chișinău a decis în favoarea reclamantului și i-a acordat 8,190 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 510 euro (EUR) la acea dată) cu titlu de prejudiciu material, MDL 5,000 (EUR 312) cu titlu de prejudiciu moral, și MDL 400 (EUR 25) cu titlu de costuri și cheltuieli.

În ciuda eforturilor reclamantului de a obține executarea, hotărârea judecătorească definitivă pronunțată în favoarea acestuia nu a fost executată nici până în prezent.

PRETENȚII

1. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției, că dreptul său de acces la justiție a fost încălcat prin neexecutarea hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea sa.

2. De asemenea, reclamantul a pretins că neexecutarea hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea sa a încălcat dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

ÎN DREPT

La 24 aprilie 2009, Curtea a primit de la Guvern un acord de reglementare amiabilă a cauzei încheiat cu reprezentantul reclamantului. Potrivit acordului:

„1. Guvernul Republicii Moldova se angajează să plătească dnei Tamara Cazacu suma de 3,000 (trei mii) euro în vederea reglementării amiabile a cauzei sus-menționate aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului. Această sumă, care este acordată cu titlu de prejudiciu material și moral, precum și costuri și cheltuieli, va fi convertită în

lei moldovenești conform ratei aplicabile la data plății și va fi scutită de orice taxe care pot fi percepute. Ea va fi plătită în termen de trei luni de la data notificării despre adoptarea deciziei Curții în temeiul articolului 37 § 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. În cazul neplății acestei sume în decursul perioadei de trei luni, Guvernul se angajează să plătească, de la expirarea acestei perioade până la executare, o dobândă egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană în perioada de neplată, la care vor fi adăugate trei procente.

2. Acest acord va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

3. Reclamantul declară pretențiile satisfăcute și își va retrage cererea nr. 6914/08 Cazacu v. Moldova, depusă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și comunicată Guvernului la 9 octombrie 2008.

4. Reclamantul declară că renunță la orice pretenții ulterioare împotriva Guvernului Republicii Moldova în ceea ce privește faptele care au dat naștere acestei cereri, inclusiv orice pretenții de ordin moral, material, sau orice alt prejudiciu care ar putea rezulta din circumstanțele acestei cauze.

5. Părțile vor informa Curtea Europeană despre acest acord și vor solicita scoaterea cererii de pe rol.”

Acordul de reglementare amiabilă a cauzei a fost semnat de către reprezentantul reclamantului și Guvern și este datat din 23 aprilie 2009.

Curtea ia notă de reglementarea amiabilă la care au ajuns părțile. Ea este convinsă că reglementarea este bazată pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și Protocoalele sale și nu constată vreun motiv care ar justifica continuarea examinării cererii (articolul 37 § 1 *in fine* al Convenției). În lumina celor de mai sus, este potrivit de a scoate cererea de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să scoată cererea de pe rolul său.

Fatoş Aracı
Grefier adjunct

Nicolas Bratza
Președinte

